

Міністерство освіти і науки України
Український інститут науково-технічної і економічної інформації

АНАЛІТИЧНА ДОВІДКА

**Стан розвитку науки і техніки, результати наукової, науково-технічної, інноваційної діяльності, трансферу технологій
за 2014 рік**

Київ – 2015

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
1 СТАН НАУКОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ І ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАУКОВОЇ І НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ.....	9
1.1 Наукові організації.....	9
1.2 Кадровий потенціал.....	10
1.3 Фінансування наукової і науково-технічної діяльності.....	15
2 ПОКАЗНИКИ БЮДЖЕТНОГО ФІНАНСУВАННЯ НАУКОВОЇ СФЕРИ УКРАЇНИ.....	21
2.1 Обсяги бюджетного фінансування наукової сфери.....	21
2.2 Фінансування ДіР.....	23
2.3 Фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури та оновлення матеріально-технічної бази.....	26
2.4 Інші роботи.....	28
3 АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ДіР.....	31
3.1 Кількісні показники ДіР та отриманих результатів.....	31
3.2 Стан впровадження результатів наукових досліджень і розробок.....	34
3.3 Публікаційна діяльність.....	37
3.4 Патентна активність.....	39
4 РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ НАУКОВИХ РОБІТ ЗА НАПРЯМАМИ БЮДЖЕТНИХ АСИГНУВАНЬ.....	42
4.1 Фундаментальні дослідження.....	42
4.2 Прикладні дослідження і розробки.....	54
4.3 Розробки за державними цільовими науковими та науково-технічними програмами.....	68
4.4 Розробки найважливіших новітніх технологій	77
4.5 Програми і проекти у сфері міжнародного наукового і науково-технічного співробітництва.....	80
5 ІННОВАЦІЙНА СПРОМОЖНІСТЬ ТА ТЕХНОЛОГІЧНА ГОТОВНІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ ЕКОНОМІКИ У МІЖНАРОДНИХ ПОРІВНЯННЯХ.....	84
6 ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ У СФЕРІ ТРАНСФЕРУ ТЕХНОЛОГІЙ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ	93
6.1 Інноваційна активність промислових підприємств	93
6.2 Фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств	96
6.3 Напрями інноваційних витрат промислових підприємств	105
6.4 Трансфер технологій в Україні та за кордон	109

7 РЕАЛІЗАЦІЯ ПРІОРИТЕТНИХ НАПРЯМІВ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	113
7.1 Бюджетне фінансування інноваційної діяльності.....	113
7.2 Бюджетні витрати за напрямками інноваційної діяльності.....	116
7.3 Бюджетне фінансування інноваційної діяльності за стратегічними та середньостроковими пріоритетними напрямками інноваційної діяльності загальнодержавного рівня.....	119
7.3.1 Бюджетне фінансування інноваційної діяльності за стратегічними пріоритетними напрямками інноваційної діяльності.....	119
7.3.2 Фінансування інноваційної діяльності у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня	124
7.4 Основні результати здійснення трансферу технологій.....	136
7.5 Надходження коштів від передання технологій за стратегічними пріоритетними напрямками інноваційної діяльності.....	139
ВИСНОВКИ.....	144
Додаток А	
Розподіл видатків Державного бюджету України у сфері науки за головними розпорядниками бюджетних коштів у 2014 р.	151
Додаток Б	
Розподіл видатків загального фонду Державного бюджету України у сфері науки за бюджетними програмами у 2014 р.	153
Додаток В	
Динаміка обсягів фінансування науки України за загальним і спеціальним фондами державного бюджету у розрізі напрямів бюджетних асигнувань	159
Додаток Г	
Основні показники результативності досліджень і розробок, проведених у 2014 р., за напрямками бюджетного фінансування	160
Додаток Д	
<i>Таблиця 1</i> Виконання проектів Проблемної (ключової) лабораторії фізики високих енергій.....	162
<i>Таблиця 2</i> Наукові здобутки, отримані при виконанні спільних проектів ДФФД та Японського товариства науки.....	168
Додаток Е	
Зведені дані про стан виконання ДЦНТП у 2014 р.	170
Додаток Ж	
Фінансування інноваційної діяльності і трансферу технологій за розпорядниками і напрямками інноваційної діяльності у 2012 – 2014 рр.	172

Додаток К

Перелік середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня у рамках стратегічних пріоритетів, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 12.03.2012 № 294..... 175

Додаток Л

Таблиця 1.1 Фінансування середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності і трансферу технологій за стратегічним пріоритетним напрямом "Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії" за розпорядниками бюджетних коштів у 2012 – 2014 рр. 179

Таблиця 1.2 Фінансування інноваційної діяльності і трансферу технологій за стратегічним пріоритетним напрямом "Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії" у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня у 2014 р. 180

Таблиця 2.1 Фінансування середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності і трансферу технологій за стратегічним пріоритетним напрямом "Освоєння нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи, ракетно-космічної галузі, авіа- і суднобудування, озброєння та військової техніки" за розпорядниками бюджетних коштів у 2012 – 2014 рр. 184

Таблиця 2.2 Фінансування інноваційної діяльності і трансферу технологій за стратегічним пріоритетним напрямом "Освоєння нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи, ракетно-космічної галузі, авіа- і суднобудування, озброєння та військової техніки" у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня у 2014 р. 185

Таблиця 3.1 Фінансування середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності і трансферу технологій за стратегічним пріоритетним напрямом "Освоєння нових технологій виробництва матеріалів, їх оброблення і з'єднання, створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій" за розпорядниками бюджетних коштів у 2012 – 2014 рр. 188

Таблиця 3.2 Фінансування інноваційної діяльності і трансферу технологій за стратегічним пріоритетним напрямом "Освоєння нових технологій виробництва матеріалів, їх оброблення і з'єднання, створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій" у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня у 2014 р. 189

Таблиця 4.1 Фінансування середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності і трансферу технологій за стратегічним пріоритетним напрямом "Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу" за розпорядниками бюджетних коштів у 2012 – 2014 рр. 192

<i>Таблиця 4.2</i> Фінансування інноваційної діяльності і трансферу технологій за стратегічним пріоритетним напрямом інноваційної діяльності "Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу" у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня у 2014 р.	193
<i>Таблиця 5.1</i> Фінансування середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності і трансферу технологій за стратегічним пріоритетним напрямом "Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики" за розпорядниками бюджетних коштів у 2012 – 2014 рр.	196
<i>Таблиця 5.2</i> Фінансування інноваційної діяльності і трансферу технологій за стратегічним пріоритетним напрямом "Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики" у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня у 2014 р.	197
<i>Таблиця 6.1</i> Фінансування середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності і трансферу технологій за стратегічним пріоритетним напрямом "Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища" за розпорядниками бюджетних коштів у 2012 – 2014 рр.	198
<i>Таблиця 6.2</i> Фінансування інноваційної діяльності і трансферу технологій за стратегічним пріоритетним напрямом "Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища" у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня у 2014 р.	199
<i>Таблиця 7.1</i> Фінансування середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності і трансферу технологій за стратегічним пріоритетним напрямом "Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки" за розпорядниками бюджетних коштів у 2012 – 2014 рр.	201
<i>Таблиця 7.2</i> Фінансування інноваційної діяльності і трансферу технологій за стратегічним пріоритетним напрямом "Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки" у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня у 2014 р.	202
Додаток М	
Основні напрями та результати трансферу технологій у 2012 – 2014 рр.	204

ВСТУП

Забезпечення високих темпів економічного зростання – одне з ключових завдань, яке стоїть перед будь-якою країною світу. Як свідчить досвід останніх десятиліть, основним фактором економічного зростання провідних країн світу є більшою мірою не фінансовий капітал і засоби виробництва, а знання та нові ідеї, що забезпечують створення інтелектуальної, конкурентоспроможної, затребуваної на ринку продукції.

На рубежі XXI ст. почали розвиватися процеси, які надалі істотно змінили основний вектор світового економічного розвитку і сформували економіку нового типу (інноваційну економіку), в якій вирішальну роль стали відігравати знання, а "виробництво знань" перетворилося на джерело нових форм організації бізнесу та економічного зростання.

Результати науково-технічної діяльності є одним із головних ресурсів, що визначає темпи економічного зростання країни. Тому проблемі забезпечення всебічного і об'єктивного оцінювання стану науково-технічної діяльності та її результатів приділяється особлива увага у всьому світі.

Моніторинг виконання завдань і оцінювання отриманих результатів за допомогою системи показників і індикаторів розглядається у провідних країнах світу як важлива складова ефективної науково-технологічної політики. У всіх розвинених країнах, де є потужний державний сектор науки, існує практика оцінювання діяльності відповідних організацій, яка регулюється на урядовому рівні. За підсумками такої оцінки, зокрема приймаються рішення про фінансування наукових товариств у Німеччині, дослідницьких центрів в Італії, Франції, Норвегії.

Результати вітчизняної наукової, науково-технічної й інноваційної діяльності, здійсненої у 2014 р., наводяться в Аналітичній довідці за такими показниками:

- кількісна оцінка наукових організацій і кадрового забезпечення наукової сфери України;
- фінансове забезпечення наукової сфери України (за джерелами, секторами діяльності і науки, видами наукових робіт, напрямками бюджетного фінансування, розпорядниками бюджетних коштів, у т.ч. у розрізі пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки);
- кількісна оцінка виконуваних і завершених наукових та науково-технічних робіт у звітному році (за джерелами фінансування, напрямками бюджетного фінансування, розпорядниками бюджетних коштів);
- кількісна оцінка створення та впровадження наукової (науково-технічної) продукції, отриманої за результатами виконуваних у звітному році робіт (за видами продукції, напрямками бюджетного фінансування, розпорядниками бюджетних коштів, пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки);
- кількісна оцінка забезпечення безперервності етапів (видів) наукового процесу (за фундаментальними та прикладними дослідженнями за рахунок базового фінансування);

– кількісна оцінка публікаційної діяльності (за джерелами фінансування, видами друкованих праць, секторами науки, напрямками бюджетного фінансування, розпорядниками бюджетних коштів);

– кількісна оцінка патентної діяльності (за джерелами фінансування, галузями наук, напрямками бюджетного фінансування, розпорядниками бюджетних коштів);

– фінансове забезпечення інноваційної сфери України (за стратегічними пріоритетними напрямками інноваційної діяльності та середньостроковими пріоритетними напрямками інноваційної діяльності загальнодержавного рівня);

– кількісна оцінка стану провадження інноваційної діяльності та трансферу технологій, створених повністю або частково за рахунок коштів державного бюджету.

Показники щодо організаційного та кадрового забезпечення наукової сфери, загального фінансування та результативності наукових робіт, виконаних за рахунок усіх джерел, а також стану інноваційної діяльності в промисловості аналізуються за даними Державної служби статистики України.

Показники бюджетного фінансування і результативності наукової, науково-технічної, інноваційної діяльності та діяльності у сфері трансферу технологій, здійсненої за рахунок державного бюджету, аналізуються за даними головних розпорядників бюджетних коштів, що надаються згідно з вимогами постанови Кабінету Міністрів України від 25.08.2004 №1084, постанови Кабінету Міністрів України від 12.03.2012 № 294 та наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 11.01.2012 №10, зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 30.01.2012 за №146/20459.

Основними напрямками бюджетних асигнувань на науку, за якими здійснюється аналіз, є:

– фундаментальні дослідження (у тому числі за рахунок грантів Державного фонду фундаментальних досліджень);

– прикладні дослідження і розробки;

– державні цільові наукові і науково-технічні програми та наукові частини державних цільових програм (ДЦНТП);

– розробки найважливіших новітніх технологій за державним замовленням;

– програми і проекти у сфері міжнародного наукового і науково-технічного співробітництва;

– фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури та оновлення матеріально-технічної бази;

– інші напрями фінансової підтримки сфери наукової і науково-технічної діяльності.

Основні результати інноваційної діяльності та трансферу технологій аналізуються за стратегічними пріоритетними напрямками інноваційної діяльності у розрізі напрямів інноваційної діяльності та форм придбання (передання) технологій та за середньостроковими пріоритетними напрямками інноваційної діяльності загальнодержавного рівня у розрізі напрямів інноваційної діяльності.

Показники щодо результативності наукової, науково-технічної й інноваційної діяльності за 2014 рік не враховують дані по низці наукових установ та вищих навчальних закладів, що розташовані на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим, у м. Севастополі та в частині зони проведення антитерористичної операції.

Враховуючи наведене, Аналітична довідка не містить порівняння показників 2014 року з попередніми періодами.

1 СТАН НАУКОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ І ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАУКОВОЇ І НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

1.1 Наукові організації

За даними Державної служби статистики України у 2014 р. кількість організацій, що здійснювали наукову і науково-технічну діяльність, становила 999 одиниць.

Розподіл організацій за секторами науки показує, що найбільша кількість наукових установ належить до галузевого (473 установи) та академічного сектору (312 установ) (рис. 1.1).

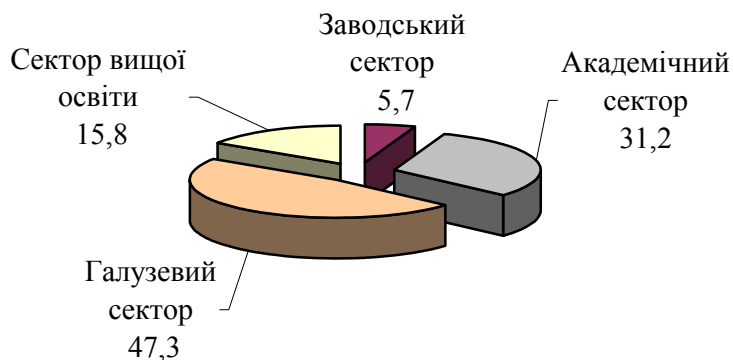

Рис.1.1. Розподіл організацій за секторами науки у 2014 р., %

Розподіл організацій, що здійснювали наукову і науково-технічну діяльність, за секторами діяльності свідчить, що, як і в попередні роки, найбільша частка таких організацій (42,2%) належить до підприємницького сектору (рис 1.2).

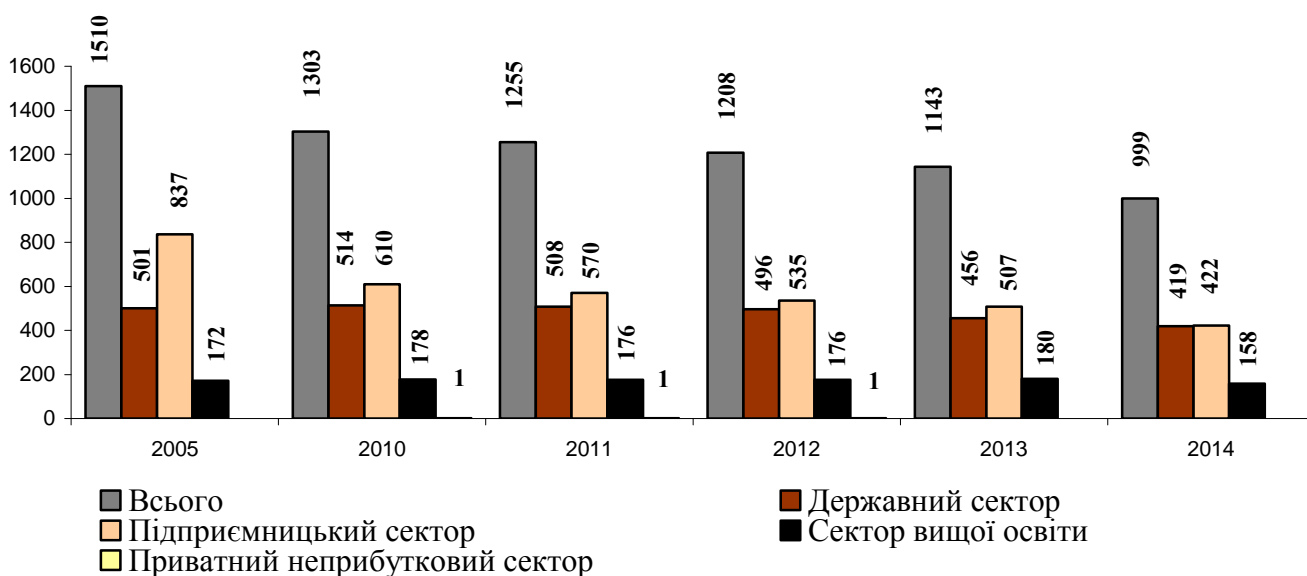

Рис. 1.2. Динаміка кількості організацій, що здійснювали наукову і науково-технічну діяльність, за секторами діяльності, од.

Тенденція щорічного зниження кількості організацій, що здійснюють науково-технічну діяльність (рис.1.3), супроводжується збереженням незмінної структури їх розподілу за галузями наук: найбільші частки припадають на технічні (40,3 %) і природничі науки (35,4 %), найменша частка – на гуманітарні науки (4,4 %) (рис.1.4).

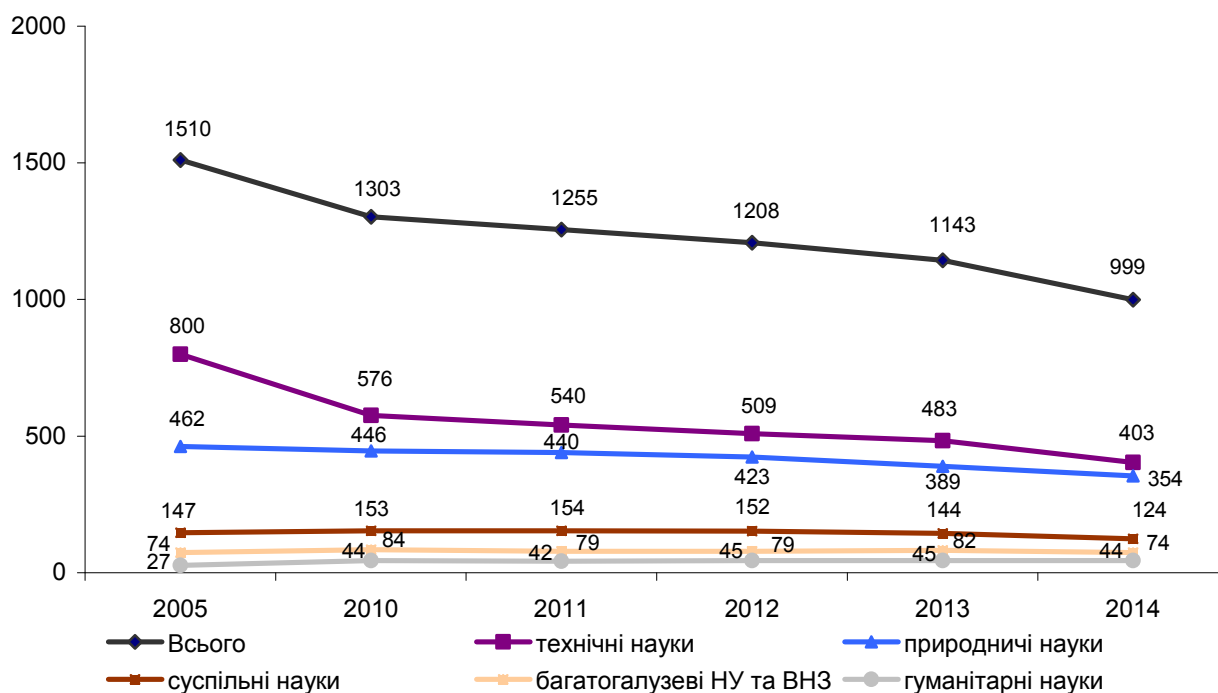

Рис. 1.3. Динаміка кількості організацій, що здійснювали наукову і науково-технічну діяльність, за галузями наук, од.

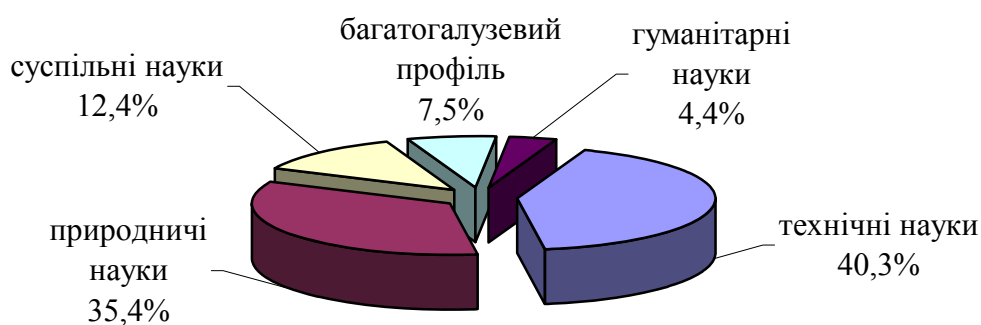

Рис. 1.4. Розподіл організацій за галузями наук у 2014 р., %

1.2 Кадровий потенціал

Важливим ресурсним показником вважається чисельність кадрів, зайнятих у сфері досліджень і розробок. Як і у попередні роки, у 2014 р. продовжувалась тенденція скорочення загальної чисельності працівників організацій, які виконували наукові та науково-технічні роботи. З 2005 р. кількість працівників організацій, що здійснюють науково-технічну діяльність, скоротилася на 35,8%, у т.ч. дослідників – на 31,1% (рис. 1.5).

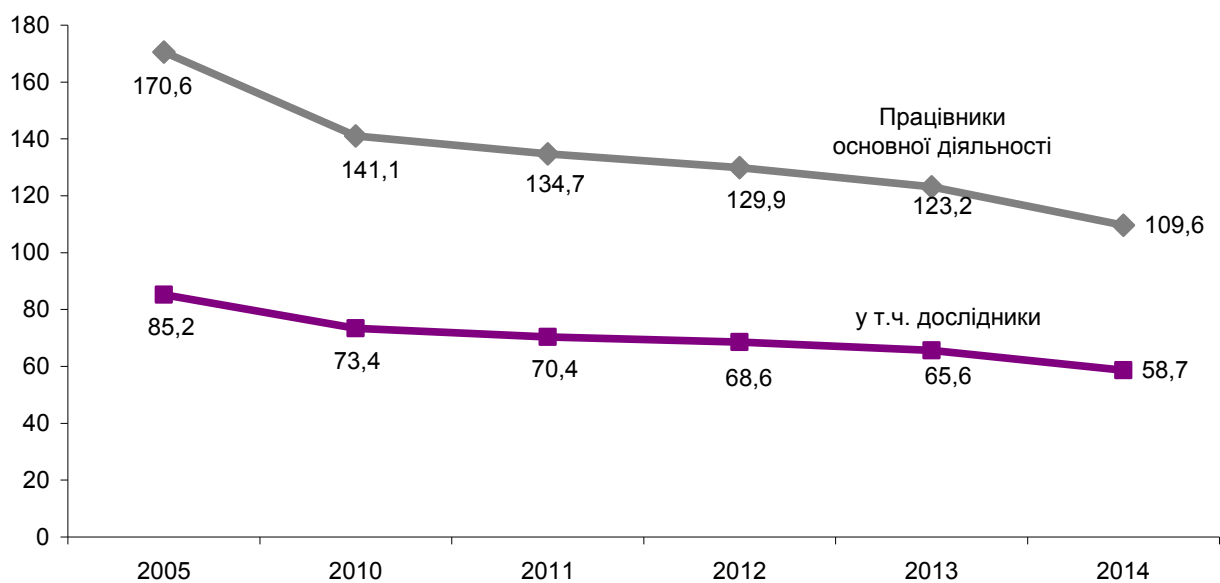

Рис. 1.5. Динаміка чисельності працівників організацій, що здійснювали наукову і науково-технічну діяльність, тис. осіб

Чисельність фахівців з науковими ступенями докторів і кандидатів наук становила 19,1 тис. осіб. (рис 1.6).

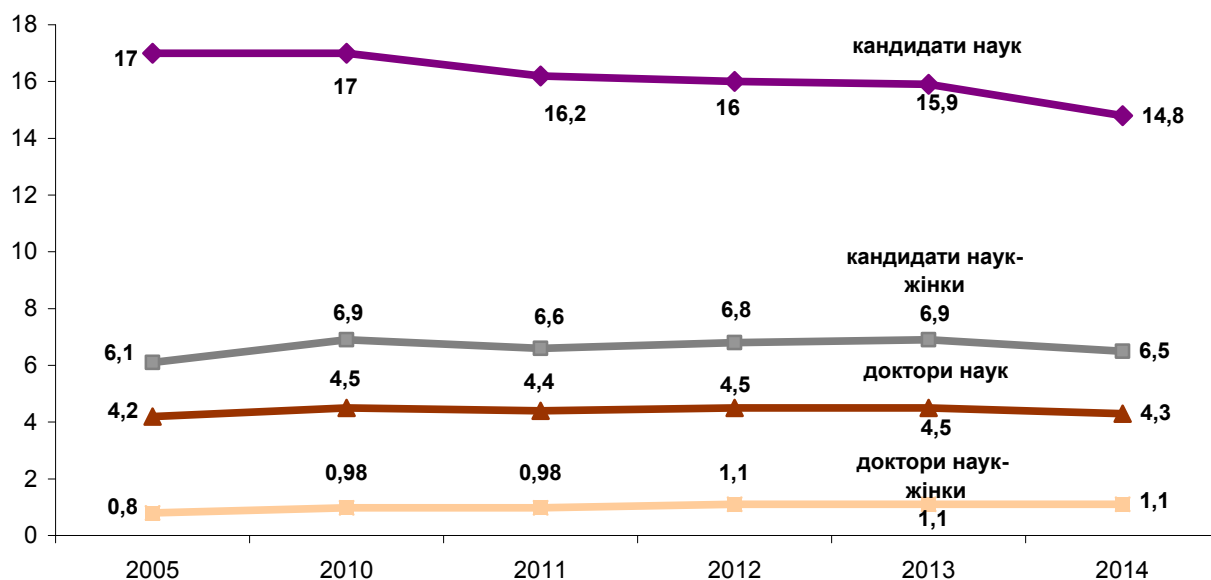

Рис.1.6. Динаміка чисельності фахівців з науковими ступенями, тис. осіб

При загальній тенденції скорочення чисельності виконавців наукових досліджень і розробок (дослідників, техніків і допоміжного персоналу) структура кадрового забезпечення за категоріями персоналу залишається практично незмінною (понад 50% – дослідники, близько 10% – техніки, понад 18% – допоміжний персонал) (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Розподіл працівників наукових організацій за категоріями

Категорії персоналу	2013 р.		2014 р.	
	осіб	% до загальної кількості	осіб	% до загальної кількості
Працівники основної діяльності, у тому числі:	123219	100	109636	100
дослідники, з них:	65641	53,3	58695	53,5
доктори наук	4528	6,9	4256	7,3
кандидати наук	15833	24,1	14718	25,1
техніки	12212	9,9	10709	9,8
допоміжний персонал	22649	18,4	20128	18,4
інші	22717	18,4	20104	18,3

Найбільша кількість виконавців наукових досліджень і розробок припадає на галузі технічних (48,9% від загальної кількості виконавців) і природничих наук (37,1%) (рис. 1.7).

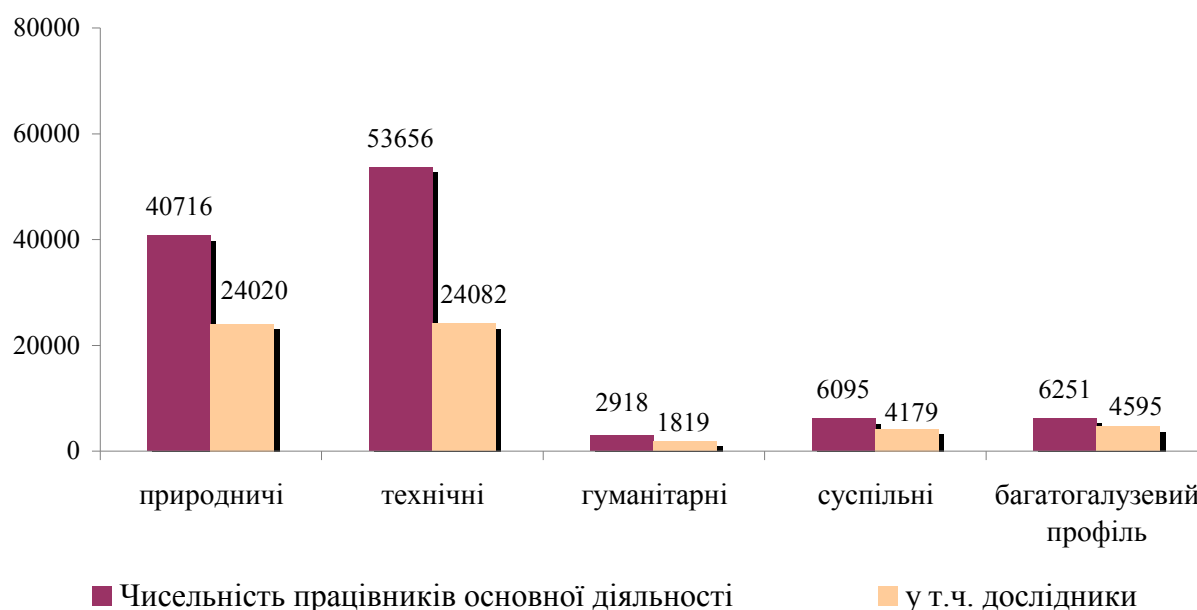

Рис. 1.7. Розподіл працівників основної діяльності організацій, що здійснювали наукову і науково-технічну діяльність, за галузями наук у 2014 р., осіб

Переважає більшість дослідників із науковими ступенями працює в галузі природничих наук: докторів наук – 62% (37,7% з них – у сфері фізико-математичних наук), кандидатів наук – 54,8% (табл. 1.2).

Таблиця 1.2

**Розподіл працівників основної діяльності з науковими ступенями
за галузями наук у 2014 р.**

Галузь науки	Доктори наук		Кандидати наук	
	осіб	%	осіб	%
Природничі науки	2640	62,0	8112	54,8
Технічні науки	713	16,7	2939	19,9
Гуманітарні науки	151	3,5	615	4,1
Суспільні науки	502	11,8	1550	10,5
Багатогалузевий профіль	254	6,0	1588	10,7
Усього	4260	100,0	14804	100,0

Як і в попередні роки, переважна більшість спеціалістів із науковими ступенями працює в організаціях державного сектору економіки – 86,6% загальної чисельності докторів і 77,3% кандидатів наук. В організаціях підприємницького сектору працюють 3,9% докторів і 8,1% кандидатів наук від загальної кількості фахівців з науковими ступенями; у секторі вищої освіти – 9,5% і 14,7% відповідно.

За секторами діяльності найбільша питома вага спеціалістів із науковими ступенями (34%) від кількості виконавців наукових досліджень і розробок припадає на сектор вищої освіти, на державний сектор – 27,7%, на підприємницький сектор – 2,9%.

Складною залишається ситуація щодо вікової структури науковців: найбільш чисельною серед українських дослідників є вікова група від 60 і більше років (27% від загальної кількості дослідників) (рис.1.8).

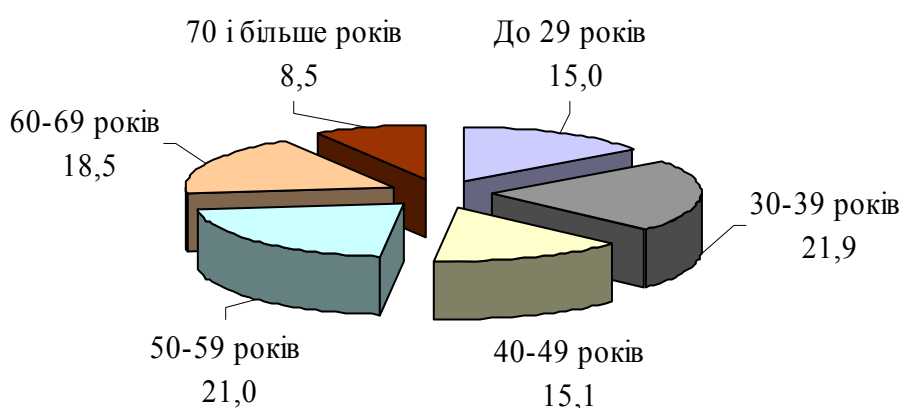

Рис. 1.8. Розподіл дослідників за віковими групами у 2014 р., %

Протягом 2010 – 2014 рр. спостерігається тенденція зниження питомої ваги вікової групи від 50 до 59 років та зростання питомої ваги вікової групи 30–39 років (рис. 1.9).

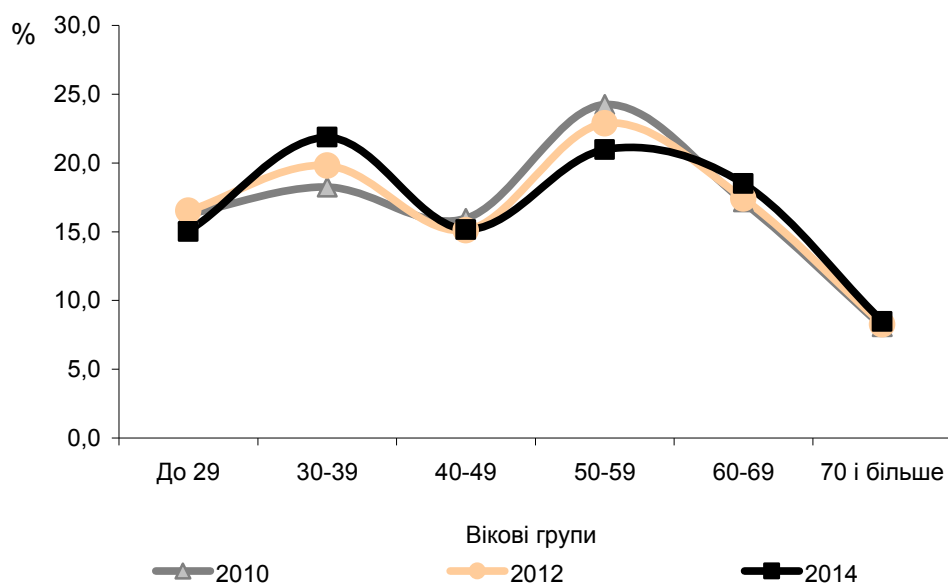

Рис. 1.9. Вікова структура дослідницького потенціалу України, %

У 2014 р. близько 46% дослідників становили жінки. Найбільша частка жінок припадає на державний сектор (у вікових групах до 60 років більше половини дослідників є жінки), та сектор вищої освіти (у вікових групах до 50 років понад 50% – жінки) (табл. 1.3).

Таблиця 1.3

Розподіл дослідників за віком і секторами діяльності у 2014 р., осіб

Показник	Всього	До 29	30-39	40-49	50-59	60-69	70 і більше
Всього,	58695,0	8807	12840	8897	12315	10857	4979
<i>у т.ч. жінки, %</i>	45,8	44,8	49,5	54,9	49,9	39,4	25,5
Державний сектор	32484,0	3941	7083	5237	6752	6079	3392
<i>у т.ч. жінки, %</i>	49,3	51,2	54,9	60,0	51,5	41,3	28,7
Підприємницький сектор	20238,0	3833	4336	2657	4481	3726	1205
<i>у т.ч. жінки, %</i>	40,2	36,4	39,8	46,7	48,9	36,9	16,8
Сектор вищої освіти	5973,0	1033	1421	1003	1082	1052	382
<i>у т.ч. жінки, %</i>	46,1	51,5	52,4	50,3	44,4	37,9	24,9

За галузями наук найбільша частка жінок припадає на гуманітарні науки (майже 70% від загальної кількості дослідників), суспільні науки (61,9%) та природничі науки (близько 50%). При цьому найбільш чисельними є вікові групи: у гуманітарних науках – від 30 до 60 років (більше 70%), у суспільних – до 50 років (більше 65%), у природничих науках – від 40 до 49 років (60,3%) (табл. 1.4).

Таблиця 1.4

Розподіл дослідників за віком і галузями наук, осіб

Показник	Всього	До 29	30-39	40-49	50-59	60-69	70 і більше
Всього	58695	8807	12840	8897	12315	10857	4979
у т.ч. жінки, %	45,8	44,8	49,5	54,9	49,9	39,4	25,5
Природничі науки	24020	3046	5448	3807	5017	4337	2365
у т.ч. жінки, %	49,8	51,6	53,2	60,3	51,8	43,4	30,7
Технічні науки	24082	4263	4813	3105	5112	4795	1994
у т.ч. жінки, %	37,0	35,3	38,4	42,3	44,6	33,6	17,7
Гуманітарні науки	1819	206	447	414	386	269	97
у т.ч. жінки, %	69,6	64,6	70,9	70,5	73,8	66,9	60,8
Суспільні науки	4179	571	1067	868	857	570	246
у т.ч. жінки, %	61,9	67,3	66,4	67,9	63,1	50,2	31,7
Багатогалузевий профіль	4595	721	1065	703	943	886	277
у т.ч. жінки, %	47,0	48,7	55,4	56,3	46,9	36,7	19,9

1.3 Фінансування наукової і науково-технічної діяльності

Обсяг фінансування наукової і науково-технічної діяльності в Україні за рахунок усіх джерел у 2014 р. становив 10320,33 млн. грн., у тому числі за рахунок державного бюджету – 4057,03 млн. грн. Частка коштів державного бюджету у загальному обсязі фінансування становила 39,3% (рис. 1.10).

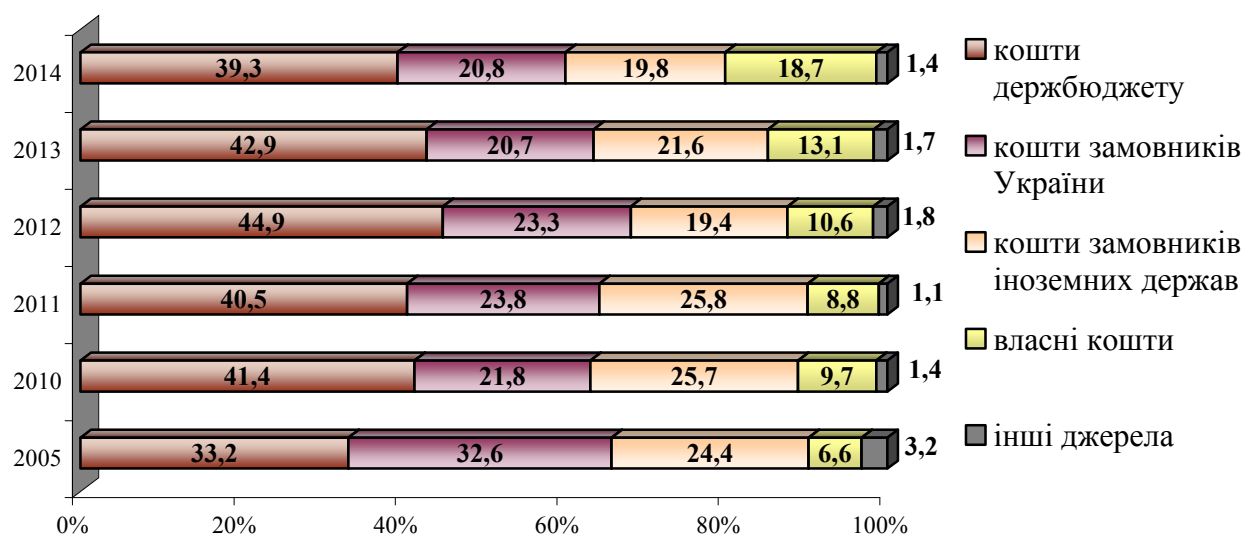

Рис. 1.10. Динаміка структури фінансування наукової і науково-технічної діяльності за джерелами, %

У структурі коштів вітчизняних замовників найбільшу частину становили кошти організацій підприємницького сектору (рис. 1.11).

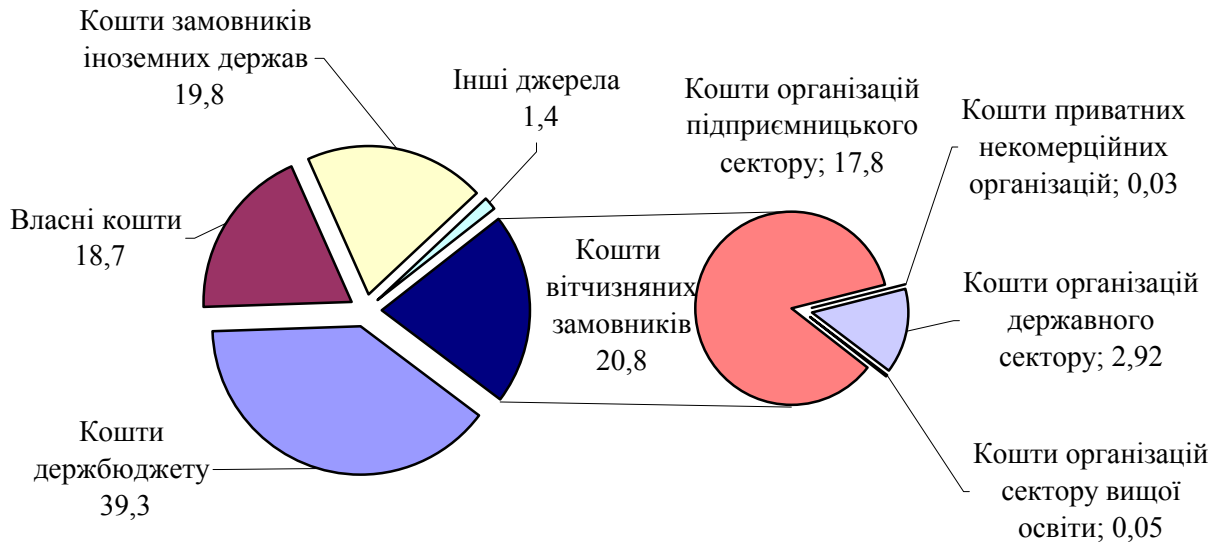

Рис. 1.11. Розподіл загального обсягу фінансування наукової і науково-технічної діяльності у 2014 р. за джерелами і секторами діяльності, %

Наукоємність ВВП (видатки на науку за всіма джерелами у відсотках до ВВП) у 2014 р. становила 0,66% (рис. 1.12).

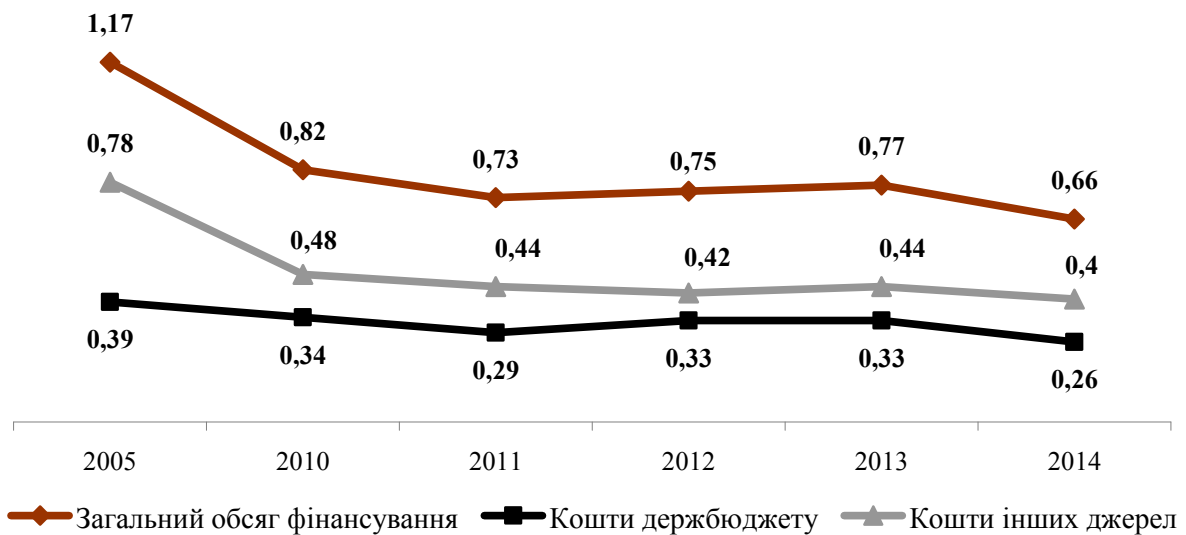

Рис. 1.12. Динаміка наукоємності ВВП, %

За даними Євростату, частка обсягу витрат на наукові дослідження та розробки країн ЄС-28 у ВВП становила 2,01%. Більшою за середню частка витрат на дослідження та розробки була у Фінляндії – 3,31%, Швеції – 3,3%, Данії – 3,06%, Німеччині – 2,85%, Австрії – 2,81%, Словенії – 2,59%, Франції – 2,23%, Бельгії –

2,28%; меншою – у Чорногорії, Румунії, Кіпрі, Латвії та Болгарії (від 0,38% до 0,65%)¹.

За секторами науки найбільші обсяги фінансування витрат на виконання наукових та науково-технічних робіт припадали на організації галузевого і академічного секторів науки (54,3 і 31,8% відповідно), найменші – організації сектору вищої освіти (5,8%) та заводського сектору (8,1%) (рис. 1.13).

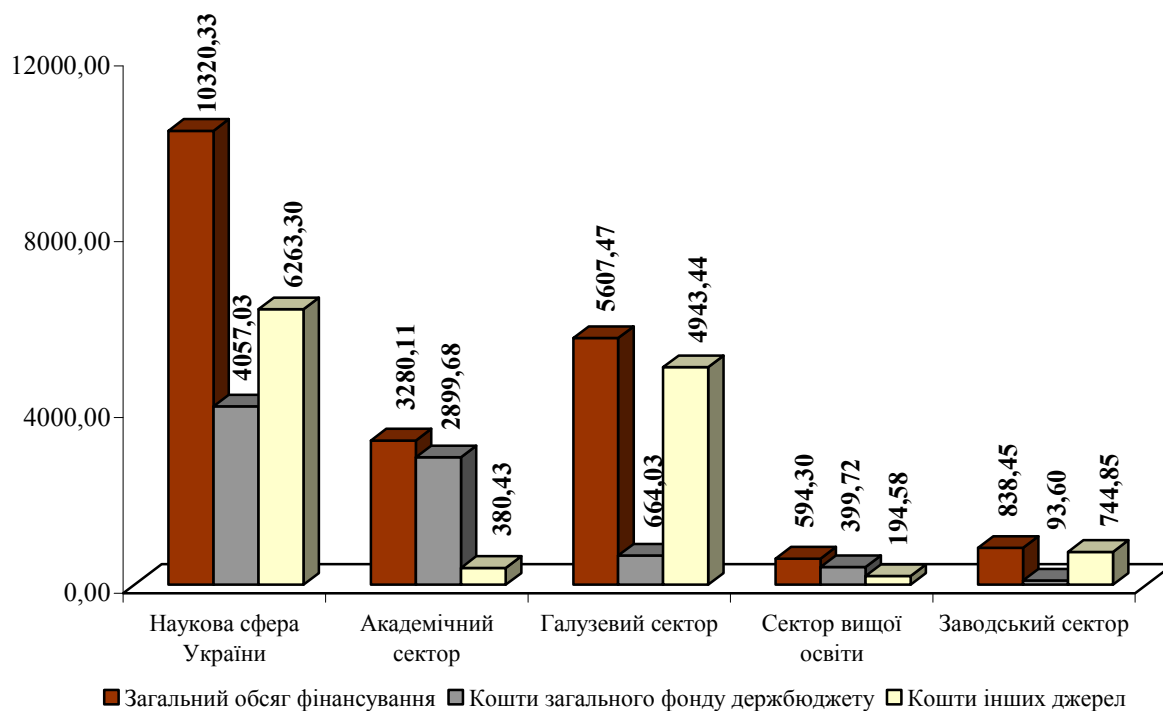

Рис. 1.13. Фінансування наукової і науково-технічної діяльності у 2014 р. за секторами науки, млн. грн.

При цьому академічний сектор, в основному, фінансувався за рахунок державного бюджету – 88,4%, галузевий – коштів іноземних замовників – 33,0%, сектор вищої освіти – за рахунок державного бюджету – 67,3%, заводський – за рахунок власних коштів – 66,3% (рис. 1.14).

¹ Gross domestic expenditure on R&D (GERD)
http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&plugin=1&language=en&pcode=t2020_20

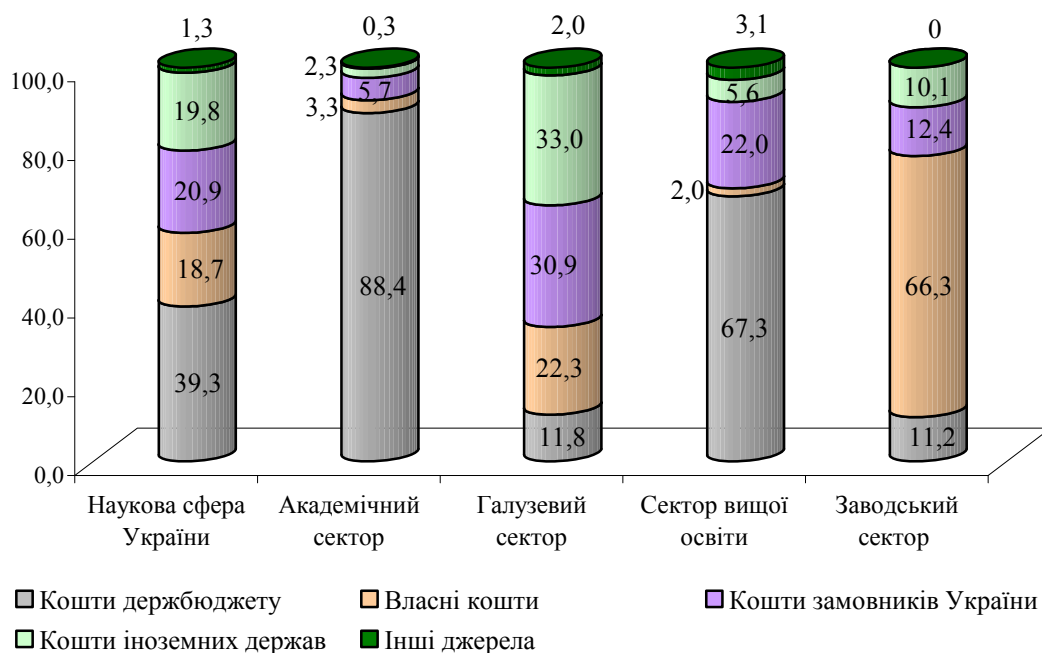

Рис. 1.14. Структура фінансування наукової і науково-технічної діяльності за джерелами і секторами науки в 2014 р., %

Розподіл фінансування за видами робіт і секторами науки свідчить, що у 2014 р. найбільші частки обсягів фінансування фундаментальних досліджень (87,4%) припадають на академічний сектор, прикладних досліджень – на академічний (43,3%) та галузевий сектори (42,8%), науково-технічних розробок – на галузевий сектор (78,5%) (табл. 1.5).

Таблиця 1.5

Фінансування досліджень і розробок за видами робіт і секторами науки

Напрямок фінансування	Рік	Одиниця виміру	Всього	У т.ч. за секторами науки			
				Академічний	Галузевий	Вищої освіти	Заводський
1	2	3	4	5	6	7	8
Фундаментальні дослідження	2014	млн. грн	2452,01	2142,43	117,21	192,37	0
		%	100,0	87,4	4,8	7,8	0
	2013	млн. грн	2698,19	2319,85	151,58	226,76	0
		%	100,0	86,0	5,6	8,4	0

Продовження таблиці 1.5

1	2	3	4	5	6	7	8
Прикладні дослідження	2014	млн. грн	1882,74	814,77	805,74	260,47	1,76
		%	100	43,3	42,8	13,8	0,1
	2013	млн. грн	2061,40	867,55	898,89	288,89	6,07
		%	100	42,1	43,6	14,0	0,3
Науково-технічні розробки	2014	млн. грн	5152,76	203,72	4044,58	88,02	816,44
		%	100	4,0	78,5	1,7	15,8
	2013	млн. грн	5488,94	195,86	4043,31	107,95	1141,82
		%	100	3,6	73,7	1,9	20,8

У структурі розподілу витрат за галузями наук найбільшу питому вагу мають технічні науки (майже 58%), у той час як частка фінансування з державного бюджету у загальному обсязі витрат на цю галузь становить 14,6%. Найбільші ж частки бюджетних коштів у загальному обсязі витрат на галузь припадають на гуманітарні та суспільні науки (відповідно майже 96% та 90%) (рис. 1.15).

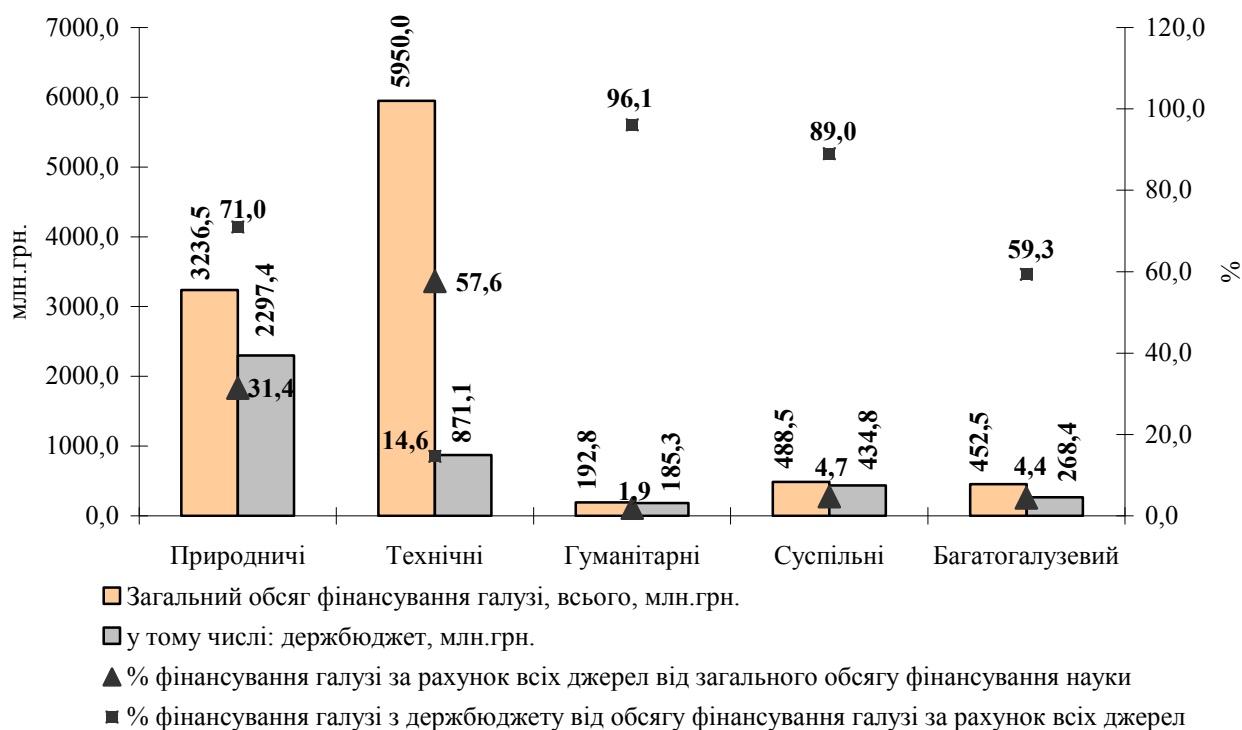

Рис. 1.15. Обсяги фінансування наукової і науково-технічної діяльності за галузями наук у 2014 р.

За середніми обсягами фінансування на 1 організацію у 2014 р. переважали організації в галузі технічних наук (рис. 1.16).

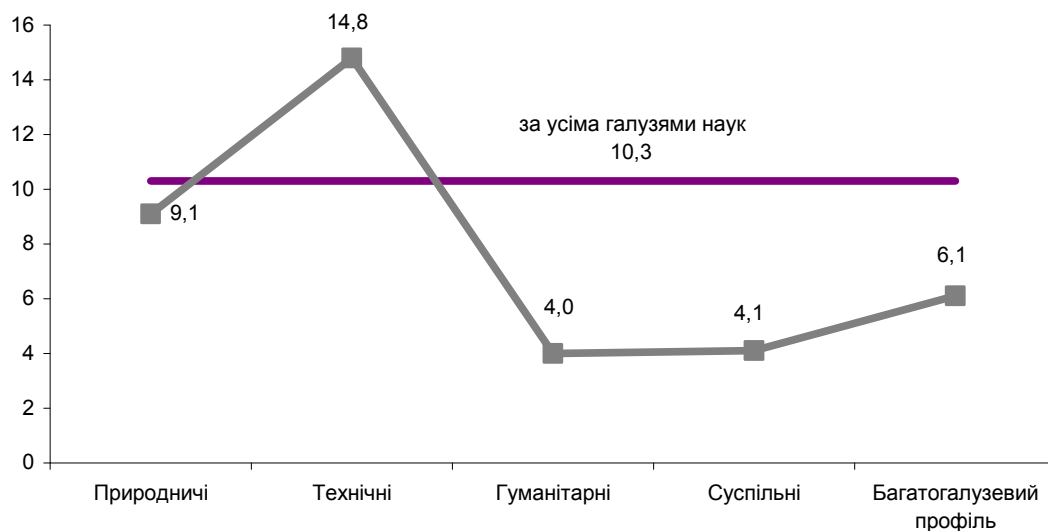

Рис. 1.16. Середні обсяги фінансування на 1 організацію за галузями наук у 2014 р., млн. грн.

2 ПОКАЗНИКИ БЮДЖЕТНОГО ФІНАНСУВАННЯ НАУКОВОЇ СФЕРИ УКРАЇНИ

2.1 Обсяги бюджетного фінансування наукової сфери

Бюджетне фінансування залишається одним із головних фінансових інструментів науково-технічної та інноваційної політики економічно розвинутих країн, основною формою прямої державної підтримки інноваційного розвитку.

Загальні видатки державного бюджету України у 2014 р., спрямовані на фінансування наукової сфери за 56 бюджетними програмами 32 головних розпорядників бюджетних коштів – замовників наукових робіт, становили:

за планом – 5598,28 млн. грн., у т.ч. 4118,04 млн. грн. або 73,6% за рахунок загального фонду; 1480,24 млн. грн. або 26,4% – спеціального фонду;

профінансовано – 5278,52 млн. грн., з них із загального фонду – 4085,26 млн. грн. (77,4% від запланованого обсягу), спеціального – 1193,26 млн. грн. (22,6%)

Аналіз розподілу загального обсягу фінансування наукової сфери за розпорядниками бюджетних коштів свідчить, що найбільші обсяги видатків на фінансування наукової сфери мали п'ять розпорядників бюджетних коштів – усього на них припало майже 88% видатків (4639,55 млн. грн.) (табл. 2.1, додаток А).

Таблиця 2.1

Найбільші обсяги бюджетного фінансування наукової сфери у розрізі розпорядників бюджетних коштів

Назва розпорядника	Загальний обсяг фінансування		у тому числі:	
	Усього, млн. грн.	% у загальному обсязі	за загальним фондом, млн. грн.	за спеціальним фондом., млн. грн.
НАН	2954,50	56,0	2435,38	519,12
НААН	622,80	11,8	426,49	196,31
МОН	631,79	12,0	421,72	210,07
НАМН	303,43	5,7	245,61	57,83
НАПН	127,03	2,4	124,65	2,38

Видатки на науку за рахунок загального фонду у розрізі бюджетних програм розподілені таким чином (додаток Б):

– 57,20% коштів витрачено на проведення фундаментальних досліджень, прикладних наукових і науково-технічних розробок, виконання робіт за державними цільовими програмами, підготовку наукових кадрів, фінансову підтримку розвитку наукової інфраструктури та наукових об'єктів, що становлять національне надбання, забезпечення діяльності наукових бібліотек, НАН: КПКВК 6541030 – 2336,78 млн. грн.;

– 9,90% – на фундаментальні дослідження, прикладні наукові і науково-технічні розробки, підготовку наукових кадрів, фінансову підтримку технічного забезпечення наукових установ, розвитку наукової інфраструктури та об'єктів, що становлять національне надбання, НААН: КПКВК 6591060 – 404,34 млн. грн.;

– 7,05% – на фундаментальні дослідження, прикладні наукові і науково-технічні розробки, підготовку наукових кадрів, фінансову підтримку наукової інфраструктури та наукових об'єктів, що становлять національне надбання, МОН: КПКВК 2201040 – 288,02 млн. грн.;

– 5,73% – на фундаментальні дослідження, прикладні наукові і науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами у сфері профілактики і лікування хвороб людини, підготовку наукових кадрів, фінансову підтримку об'єктів, що становлять національне надбання, НАМН: КПКВК 6561040 – 234,20 млн. грн.;

– 2,70% – на фундаментальні дослідження, прикладні наукові і науково-технічні розробки, підготовку наукових кадрів, фінансову підтримку об'єктів, що становлять національне надбання; КПКВК 6551030 – 110,15 млн. грн.

Таким чином, близько 82,58% видатків на науку за рахунок загального фонду витрачено в рамках 5 бюджетних програм (у 2013 р. – 78%).

Динаміку фінансування наукової сфери представлено на рис. 2.1 (додаток В).

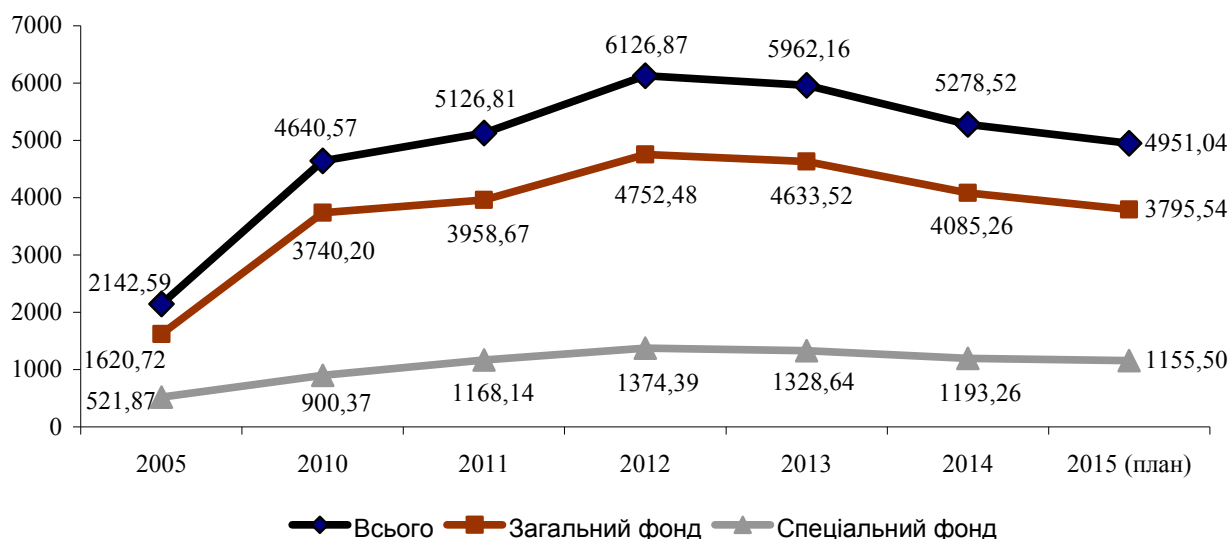

Рис. 2.1. Динаміка фінансування наукової сфери, млн. грн.

За напрямками бюджетного фінансування науки за рахунок загального фонду кошти розподілено таким чином:

на дослідження і розробки (далі – ДіР) у цілому припало **89,8%** (2013 р. – 89,4%) від загального обсягу бюджетного фінансування науки, зокрема: фундаментальні дослідження – 58,58% (2013 р. – 54,5%), прикладні дослідження і розробки – 30,04% (2013 р. – 29,7%), дослідження і розробки за ДЦНТП – 1,05% (2013 р. – 3,5%), роботи за державним замовленням (розробки найважливіших новітніх технологій) – 0,04% (2013 р. – 0,9%), програми і проекти у сфері міжнародного наукового і науково-технічного співробітництва – 0,09% (2013 р. – 0,8%);

частка фінансової підтримки розвитку наукової інфраструктури становила **4,5%** (2013 р. – 4,8%), інших робіт – **5,7%** (2013 р. – 5,8%).

2.2 Фінансування ДіР

В Україні загальний обсяг бюджетних витрат на ДіР у 2014 р. становив 4728,91 млн. грн., з них 77,6% за рахунок загального фонду (рис. 2.2, додаток В).

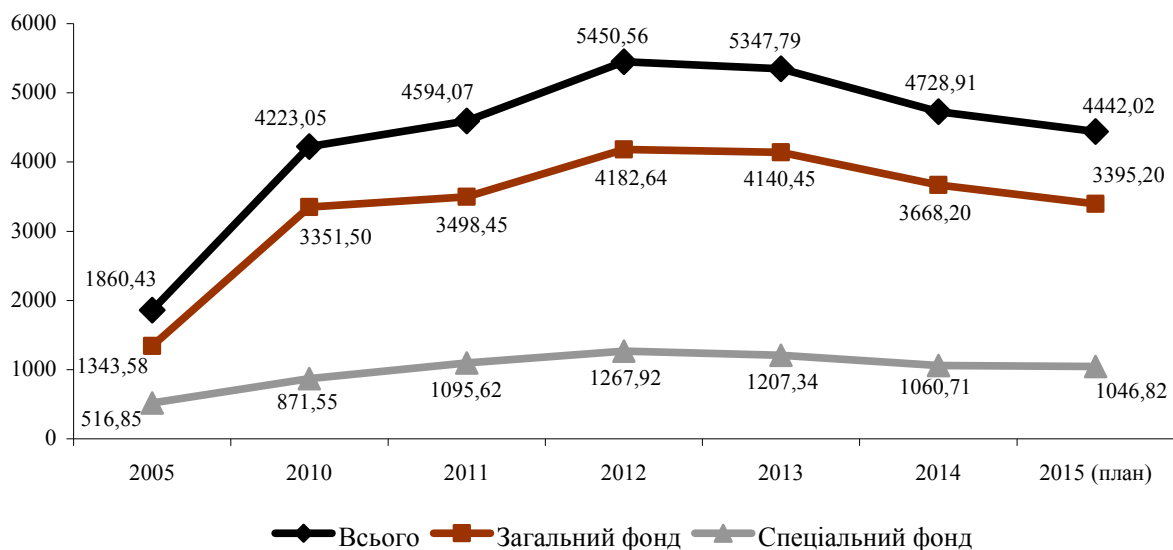

Рис. 2.2. Динаміка бюджетного фінансування ДіР, млн. грн.

Обсяг бюджетних витрат на виконання ДіР у 2014 р. у відсотках ВВП становив 0,30%, частка фінансування ДіР, виконаних за рахунок загального фонду – 0,23% ВВП (рис. 2.3).

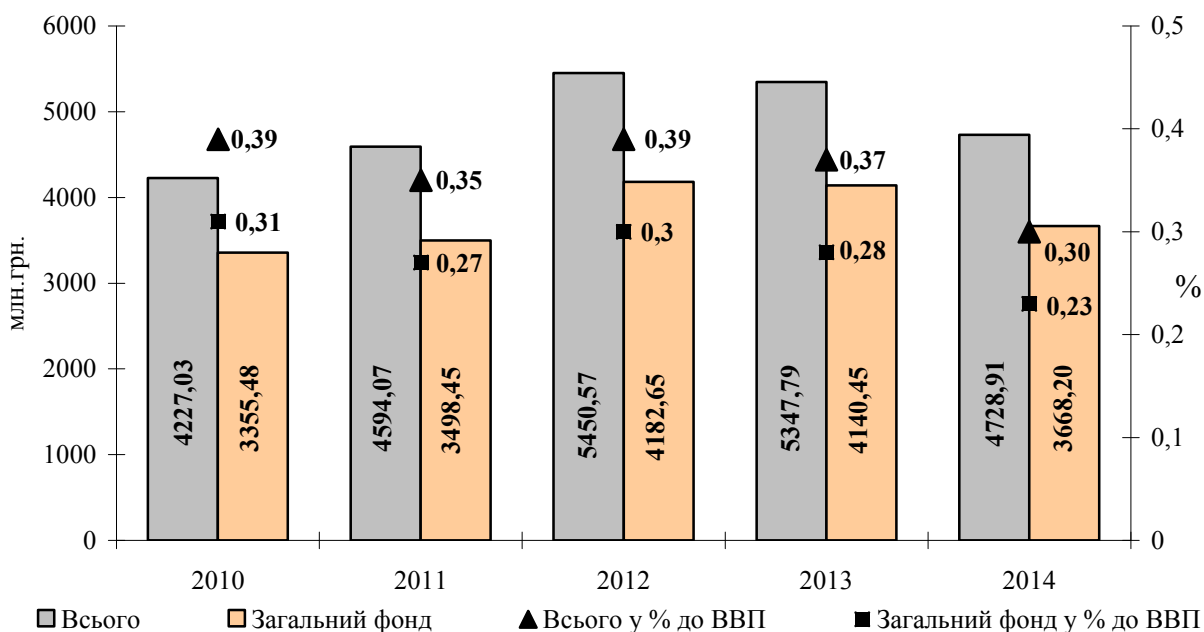

Рис.2.3. Динаміка бюджетних витрат на ДіР, млн. грн.

Найбільші частки коштів загального фонду на ДіР у 2014 р. виділено на фінансування НАН – 60,21% (2013 р. – 56,74%), НААН – 10,57% (2013 р. – 9,98%), МОН – 10,05% (2013 р. – 10,13%), НАМН – 6,27% (2013 р. – 5,32%).

Найбільші частки коштів *спеціального фонду* ДіР, який становить 22,4% (2013 р. – 22,6%) у загальному обсязі бюджетного фінансування ДіР, припадали на фінансування прикладних досліджень і розробок – 56,2% (2013 р. – 58,8%), з яких частка НААН – 30,5%, МОН – 25,5%, НАН – 17,8%, та фундаментальних досліджень – 37,9% (2013 р. – 41,2%), з них НАН – 99,1%.

Структуру фінансування ДіР за напрямками бюджетних асигнувань за рахунок загального фонду наведено на рис. 2.4.

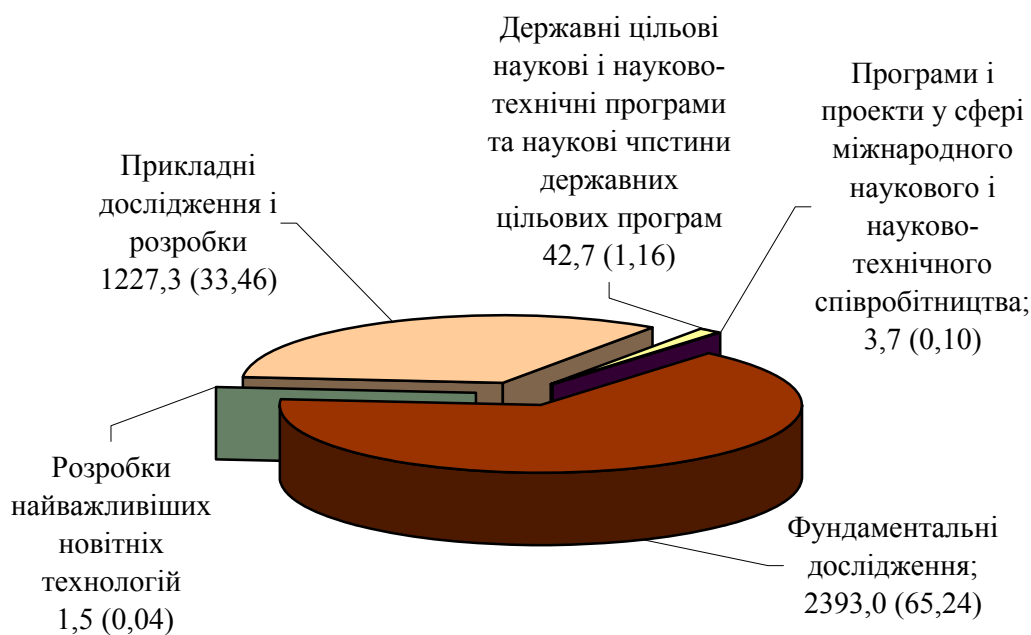

Рис.2.4. Фінансування ДіР за напрямками бюджетних асигнувань, млн. грн. (%)

На виконання ДіР за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки витрачено 3439,36 млн. грн. (або 93,8% від обсягу фінансування ДіР за рахунок загального фонду держбюджету), з них 69,6% – на роботи за пріоритетним напрямом "Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України та сталого розвитку суспільства і держави".

Аналіз показників фінансування ДіР за рахунок усіх джерел свідчить, що частка фінансування ДіР за рахунок загального фонду державного бюджету у 2014 р. становила 38,7% (2013 р. – 40,4%) проти 33% оптимальних (за оптимальною схемою дві третини обсягу фінансування мають припадати на кошти замовників), що вказує на недостатній попит на наукову продукцію з боку реального сектору економіки та не достатньо ефективну бюджетну політику (табл. 2.2).

**Витрати на виконання ДіР
за видами робіт та джерелами фінансування, млн. грн.**

Показники фінансування	Роки			
	2013		2014	
	За рахунок усіх джерел ¹	Загальний фонд держбюджету ²	За рахунок усіх джерел ¹	Загальний фонд держбюджету ²
Фінансування ДіР, усього, у т.ч. за видами робіт	10248,5	4140,5	9487,5	3668,20
Фундаментальні дослідження (Ф)	2698,2	2527,3	2452,0	2393,02
Прикладні дослідження і розробки (П)	2061,4	1266,8	1882,7	1131,27
Науково-технічні розробки (Р)	5488,9	346,4	5152,8	143,91
Співвідношення (Ф : П : Р)	26 : 20 : 54	61:31:8	26:20:54	65:31:4

¹ за даними Державної служби статистики України

² за даними розпорядників бюджетних коштів

Співвідношення обсягів фінансування основних видів наукової і науково-технічної діяльності у 2014 р. залишилося на рівні 2013 р. На думку фахівців, оптимальним співвідношенням є:

$$\text{Ф:П:Р} = 15 : 25 : 60.$$

Для загального фонду державного бюджету воно становило:

$$\text{Ф:П:Р} = 65 : 31 : 4.$$

Ураховуючи, що фундаментальні дослідження та 75% обсягу прикладних досліджень мають фінансуватися за рахунок державного бюджету, а також, що його частка у загальному обсязі фінансування становить 38,7%, оптимальне співвідношення повинно було б мати такий вигляд:

$$\text{Ф:П:Р} = 39 : 48 : 13.$$

Таким чином, для оптимізації розподілу бюджетних коштів за основними видами наукової і науково-технічної діяльності доцільно переглянути тематики досліджень, що затверджуються для фінансування, у бік збільшення робіт прикладного спрямування, насамперед тих, що виконуються в рамках програмно-цільового фінансування, оскільки частка видатків на такі роботи у 2014 р. становила 3,8% (2013 р. – 9% , 2012 р. – 10,6%), тобто залишається неприпустимо малою.

Розподіл обсягів фінансування ДіР за секторами науки показує, що у 2014 р. (як і у попередні роки) найбільші обсяги коштів з державного бюджету – 80,71% від загального обсягу фінансування ДіР (2013 р. – 78,16%) отримали *установи академічного сектору*.

За напрямками бюджетного фінансування академічного сектору ці кошти розподілені у такий спосіб:

фундаментальні дослідження – 2179,82 млн. грн. (73,63%);

прикладні дослідження і розробки – 746,65 млн. грн. (25,22%);

роботи за державними цільовими науковими та науково-технічними програмами – 31,86 млн. грн. (1,07%);

програми і проекти у сфері міжнародного наукового і науково-технічного співробітництва – 2,27 млн. грн. (0,08%).

Обсяг бюджетного фінансування ДіР *галузевого сектору науки* становить 9,77% (2013 р. – 11,32%), з них 91,35% (327,34 млн. грн.) виділено на фінансування прикладних досліджень і розробок, 5,2% (18,61 млн. грн.) – на фундаментальні дослідження, 3,04% (10,89 млн. грн.) – на роботи за державними цільовими науковими та науково-технічними програмами і 0,41% (1,47 млн. грн.) – на розробки найважливіших новітніх технологій за державним замовленням.

На організації *сектору вищої освіти* припадає 9,52% (у 2013 р. – 10,34%) загального обсягу бюджетного фінансування ДіР. При цьому більша частина цих коштів спрямована на фундаментальні дослідження та прикладні розробки ВНЗ – 194,58 млн. грн. (55,71%) та 153,29 млн. грн. (43,89%) відповідно. На програми і проекти у сфері міжнародного наукового і науково-технічного співробітництва виділено 1,41 млн. грн. (0,4%).

2.3 Фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури та оновлення матеріально-технічної бази

На напрям "Фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури та оновлення матеріально-технічної бази" у 2014 р. за 19 розпорядниками бюджетних коштів виділено 296,8 млн. грн., з них із загального фонду – 185,4 млн. грн., спеціального – 111,4 млн. грн. (рис.2.5).

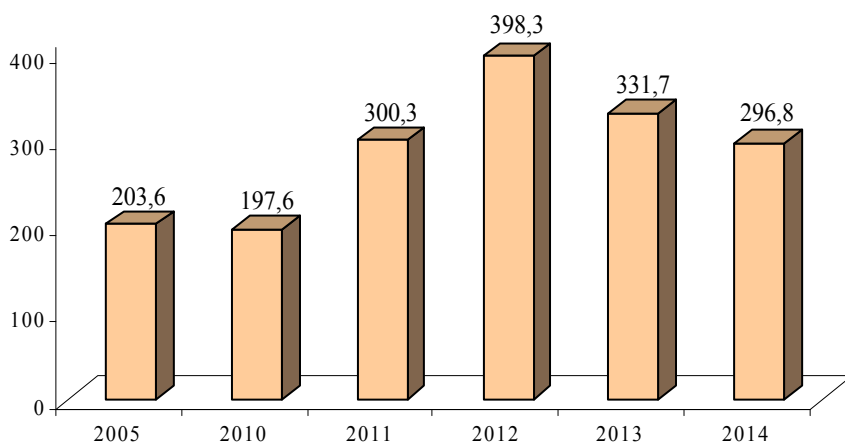

Рис. 2.5. Динаміка фінансування напрямку "Фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури та оновлення матеріально-технічної бази", млн. грн.

Як і в минулі роки, найбільшу частку фінансування із загального фонду державного бюджету виділено НАН – 62,1% (115,2 млн. грн.) (рис.2.6).

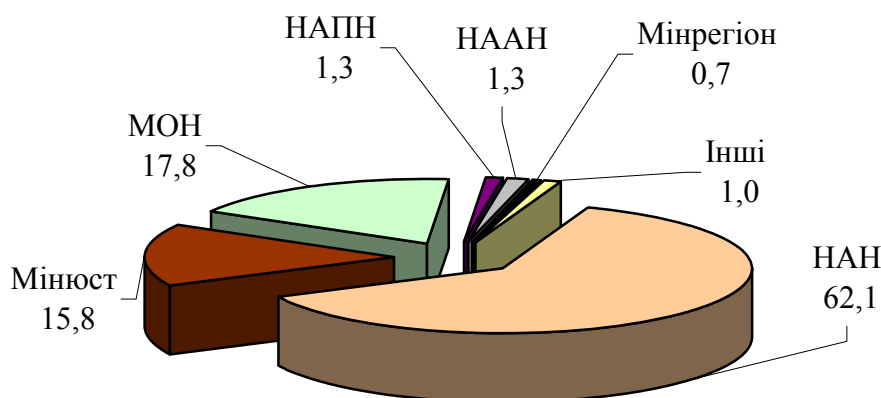

Рис. 2.6. Розподіл бюджетних видатків за напрямом "Фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури та оновлення матеріально-технічної бази" у 2014 р. за розпорядниками, %

Найбільш профінансованими піднапрямами залишаються: "Розвиток інфраструктури", "Технічне забезпечення наукової бази та придбання обладнання" і "Національне надбання" (рис.2.7).

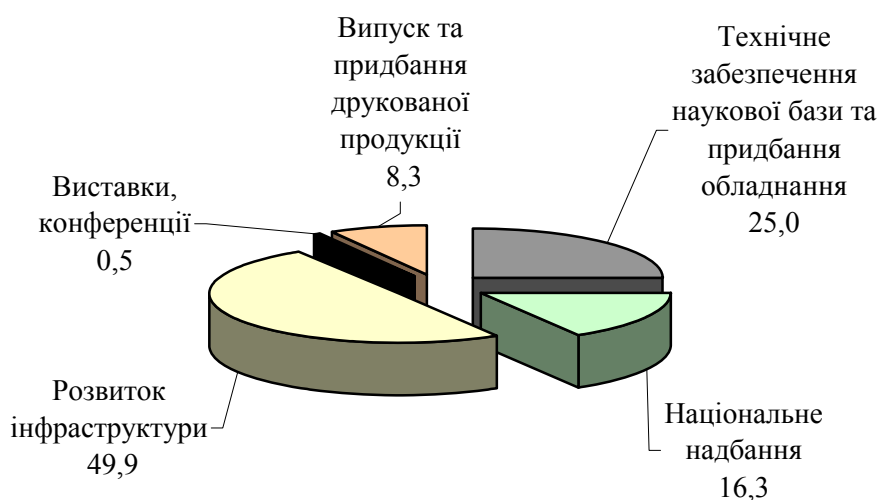

Рис. 2.7. Розподіл фінансування напрямку "Фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури та оновлення матеріально-технічної бази" за піднапрямами, %

Обсяг фінансування піднапряму "Розвиток інфраструктури" із загального фонду державного бюджету становив 92,5 млн. грн. (49,9% за 6 розпорядниками і 8 бюджетними програмами), з них НАН отримала 57,2% (52,9 млн. грн.) і Мін'юст – 31,7% (29,3 млн. грн.) (рис. 2.8).

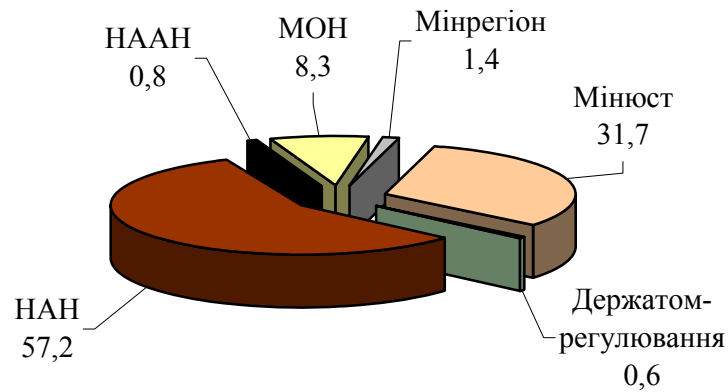

Рис. 2.8. Розподіл обсягів фінансування піднапряму "Розвиток інфраструктури" за розпорядниками, %

Обсяг фінансування піднапряму "Технічне забезпечення наукової бази та придбання обладнання" із загального фонду державного бюджету становив 46,4 млн. грн. (25% за 3 розпорядниками і 4 бюджетними програмами), з них НАН отримала – 50,9% (23,6 млн. грн.), МОН – 49,1% (22,8 млн. грн.).

На фінансову підтримку наукових об'єктів, що становлять національне надбання, із загального фонду державного бюджету виділено 7 розпорядникам за 8 бюджетними програмами 30,2 млн. грн. (16,3% від суми коштів із загального фонду державного бюджету на напрям "Фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури та оновлення матеріально-технічної бази), з них НАН отримала найбільшу частку – 87,7% (26,5 млн. грн.)

Найменш профінансованими із загального фонду державного бюджету піднапрямами є "Виставки, конференції" – 0,9 млн. грн. (0,5% за 4 розпорядниками і 5 бюджетними програмами) і "Випуск та придбання друкованої продукції" – 15,4 млн. грн. (8,3% за 5 розпорядниками і 5 бюджетними програмами).

2.4 Інші роботи

Бюджетні кошти, призначені на напрям "Інші роботи", в обсязі 252,82 млн. грн., у т.ч. за загальним фондом – 231,63 млн. грн., спеціальним фондом – 21,19 млн. грн., були розподілені між 17 розпорядниками (рис.2.9).

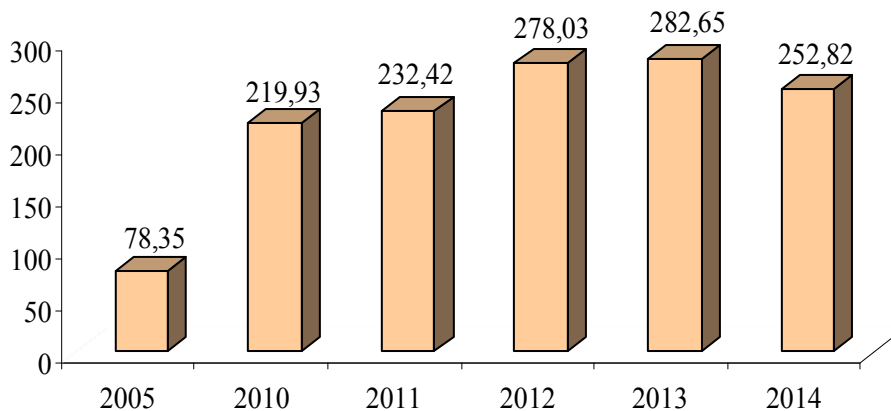

Рис. 2.9. Динаміка фінансування напрямку "Інші роботи", млн. грн.

Найбільша частка фінансування із загального фонду державного бюджету за напрямом "Інші роботи" припадає на НАН – 48,2% (111,5 млн. грн.) (рис.2.10).

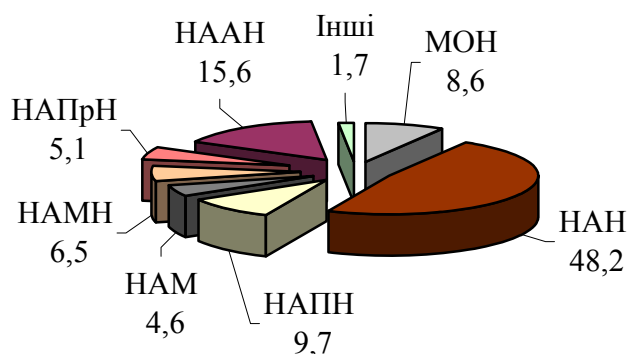

Рис. 2.10. Розподіл фінансування напрямку "Інші роботи" за розпорядниками, %

Аналіз структури обсягів фінансування із загального фонду напрямку "Інші роботи" свідчить, що пріоритетним напрямом залишається наукова і організаційна діяльність апарату президій академій наук – майже 60% (137,71 млн. грн.) (рис.2.11), при цьому найбільшу частку коштів, розподілених між шістьма академіями наук, витрачено НАН – 49,4% (67,98 млн. грн.) (рис.2.12).

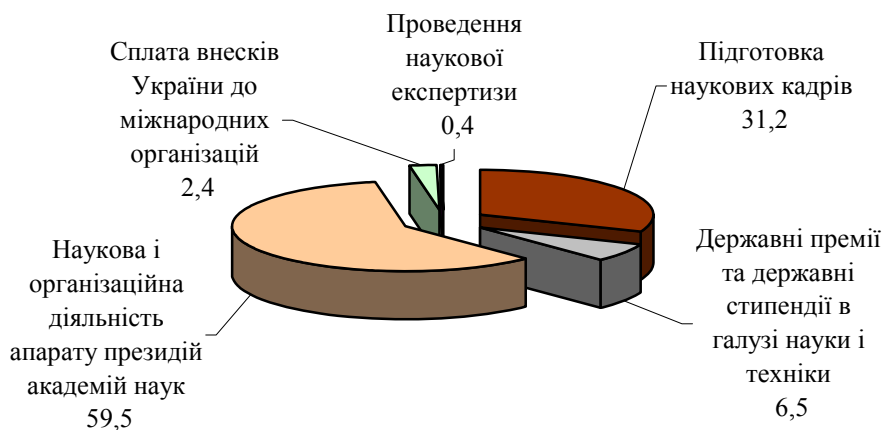

Рис. 2.11. Фінансування піднапрямів напрямку "Інші роботи", %

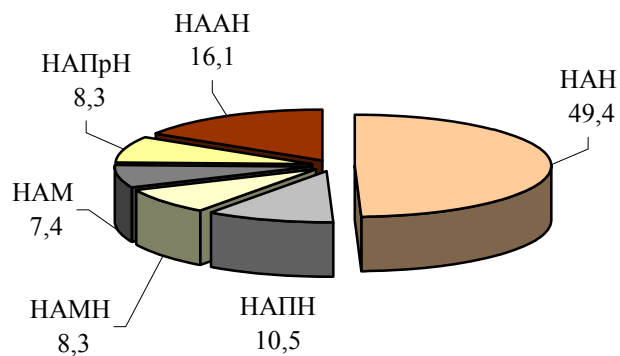

Рис. 2.12. Розподіл фінансування піднапряму "Наукова і організаційна діяльність апарату президій академій наук" за академіями наук, %

За піднапрямом "Підготовка наукових кадрів" профінансовано 15 розпорядників за 16 бюджетними програмами (72,20 млн. грн. або 31,2% , серед яких більше половини коштів загального фонду припало на НАН (40,66 млн. грн. або 56,3%) (рис. 2.13).

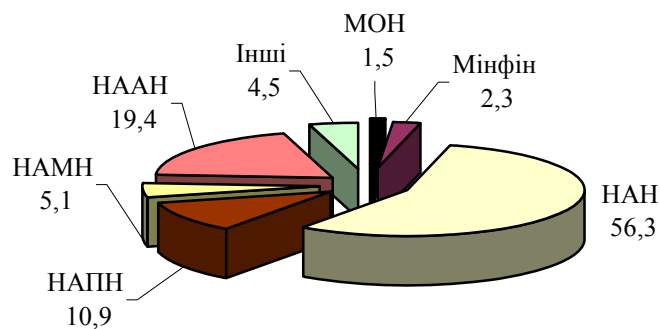

Рис. 2.13. Розподіл фінансування піднапряму "Підготовка наукових кадрів" за розпорядниками бюджетних коштів, %

3 АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ДІР

3.1 Кількісні показники ДіР та отриманих результатів

За останні два роки спостерігається тенденція помірною скорочення кількості наукових і науково-технічних робіт, що виконувались за рахунок усіх джерел фінансування. Частка робіт, виконуваних за рахунок державного бюджету, у загальній кількості робіт, складала у цей період близько 40% (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Динаміка кількості наукових та науково-технічних робіт

Показник	За роками і джерелами фінансування									
	2010		2011		2012		2013		2014	
	За рахунок усіх джерел*	За рахунок державного бюджету**	За рахунок усіх джерел*	За рахунок державного бюджету**	За рахунок усіх джерел*	За рахунок державного бюджету**	За рахунок усіх джерел*	За рахунок державного бюджету**	За рахунок усіх джерел*	За рахунок державного бюджету**
Кількість виконуваних наукових та науково-технічних робіт, тис. од.	52,0	17,2	52,3	17,3	53,2	22,8	47,9	18,0	43,0	15,7
Частка робіт, виконуваних за рахунок державного бюджету, у загальній кількості робіт, %	33,1		33,1		42,9		37,5		36,5	

*За даними Державної служби статистики України

**За даними головних розпорядників бюджетних коштів

Із загальної кількості робіт, виконуваних за рахунок усіх джерел, 10,8% спрямовано на створення нових видів виробів (з них 38,8% – нових видів техніки); 7,5% – нових технологій (з них 44,6% – ресурсозберігаючих); 2,5% – нових видів матеріалів; 5% – нових сортів рослин, порід тварин; 17,4% – нових методів і теорій.

Результати 30,7 тис. робіт впроваджено у виробництво або мали інші форми широкого застосування. Найбільший рівень впровадження результатів спостерігається за роботами зі створення нових сортів рослин та порід тварин (85,4% від загальної кількості виконаних робіт за цим напрямом), видів виробів (69,9%) і нових технологій (64,8%). Частки робіт, виконуваних за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки, складають: за роботами зі створення нових матеріалів – 30,7% у загальній кількості робіт за цим видом, зі створення технологій – 26%, зі створення нових сортів рослин та порід тварин - 14,3%, зі створення видів виробів – 10,4% (рис. 3.1).

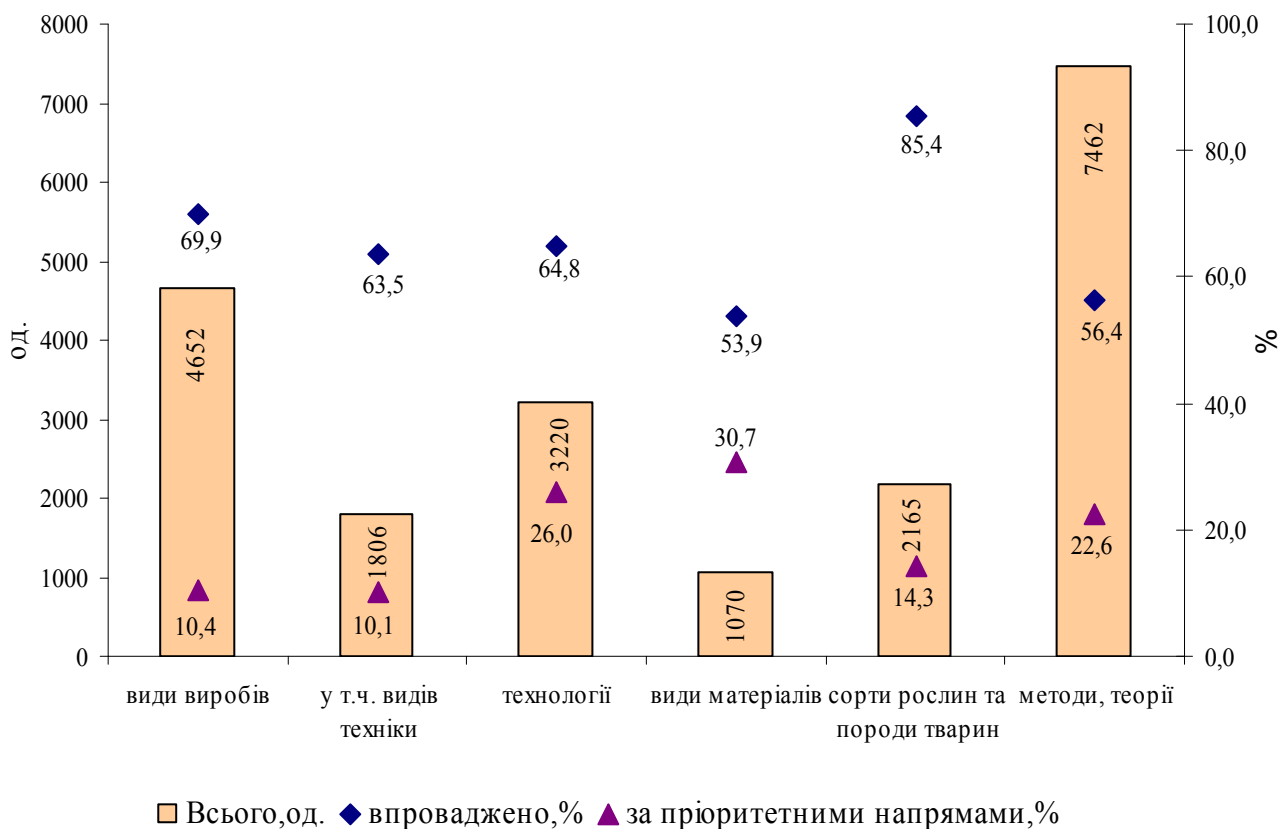

Рис. 3.1. Розподіл наукових і науково-технічних робіт за спрямованістю результатів

За рахунок загального фонду державного бюджету виконувалося 8503 (2013 р. - 9684) роботи, з них 87,9% – за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки.

Найбільші частки робіт у розрізі напрямів фінансування виконано за фундаментальними – 48,83% (2013 р. – 45,9%.) і прикладними – 47,23% (2013 р. – 48,2%) дослідженнями (табл. 3.2).

**Таблиця 3.2
Розподіл наукових та науково-технічних робіт, виконуваних у 2014 р.,
за напрямками фінансування**

Напрями фінансування	Кількість науково-технічних робіт, усього		У тому числі за рахунок				
			загального фонду			спеціального фонду	
	од.	% від ДіР	од.	% від ДіР	% за пріоритетними напрямками	од.	% від напрямку
1	2	3	4	5	6	7	8
Фундаментальні дослідження	6008	38,33	4152	48,83	100,00	1856	30,89
Прикладні дослідження і розробки	9297	59,32	4016	47,23	77,22	5281	56,80

Продовження таблиці 3.2

1	2	3	4	5	6	7	8
Розробки за ДЦНТП	247	1,58	239	2,81	91,63	8	3,24
Розробки найважливіших новітніх технологій	8	0,05	8	0,09	0	0	0
Програми і проекти у сфері міжнародного наукового і науково-технічного співробітництва	113	0,72	88	1,04	0	25	22,12
Усього за ДіР	15673	100,00	8503	100,00	87,87	7170	45,75

Близько 46% загальної кількості робіт за ДіР виконувалося за рахунок спеціального фонду, з них більшу частину (близько 74%) становили дослідження і розробки прикладного спрямування.

Як показує порівняльний аналіз динаміки створення науково-технічної продукції (НТП) за кошти загального і спеціального фондів державного бюджету, в останні роки понад 70% НТП створюється за рахунок загального фонду. Ця тенденція повністю підтверджується даними 2014 р. У процесі виконання науково-технічних робіт у звітному році створено 20217 одиниць НТП, 76% з них – за рахунок коштів загального фонду (видів техніки – близько 62%; технологій – 77%, матеріалів – майже 82%, методів, теорій – понад 81%, сортів рослин та порід тварин – 100%)

Практично незмінною залишається структура НТП за видами (частка виду НТП від загальної кількості створеної НТП за рахунок загального фонду): методи і теорії становлять близько 25%, технології – понад 11%, матеріали – понад 3, сорти рослин і породи тварин – 1-1,5%, інша НТП – від 40 до 56 (рис. 3.2).

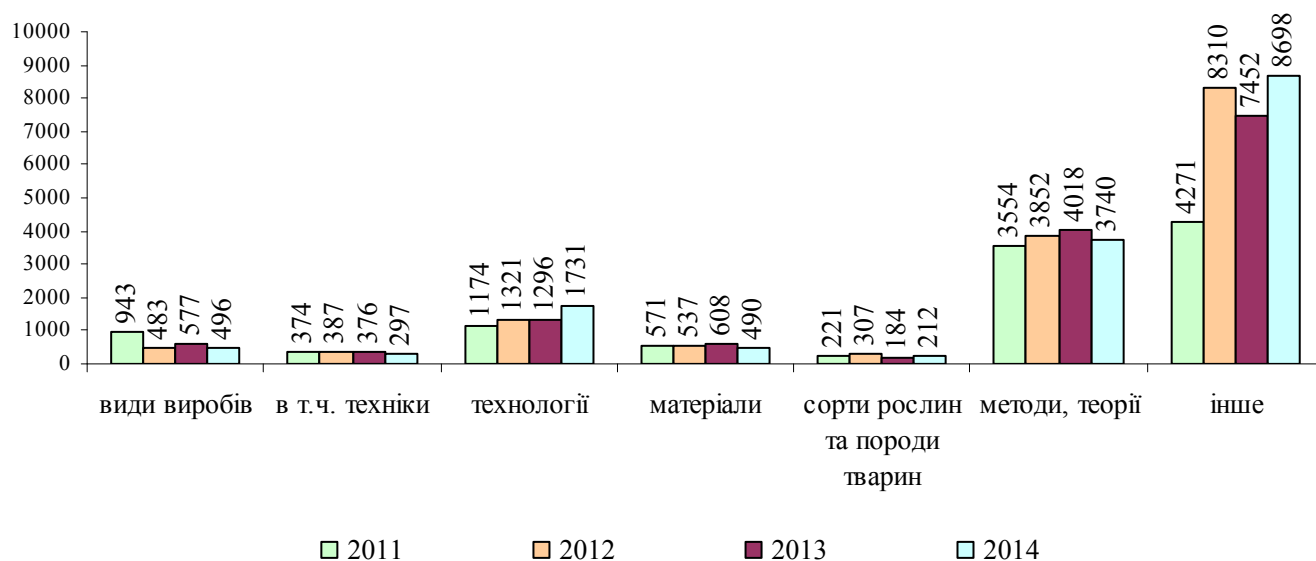

Рис. 3.2. Динаміка створення науково-технічної продукції за рахунок загального фонду державного бюджету, од.

3.2 Стан впровадження результатів наукових досліджень і розробок

Одним з найважливіших показників ефективності використання бюджетних коштів, спрямованих на фінансування науково-технічних робіт, залишається кількість впроваджені науково-технічної продукції. Відповідно до чинної нормативно-правової бази відповідальність за впровадження результатів науково-технічної діяльності для їх практичного широкого застосування у галузях економіки покладається на розпорядників бюджетних коштів – державних замовників науково-технічної продукції.

Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 25.08.04 № 1084 починаючи з 2008 р. за даними головних розпорядників бюджетних коштів проводиться аналіз підсумків моніторингу створення і впровадження наукової (науково-технічної) продукції, який здійснюється протягом трьох років з моменту створення НТП.

У 2014 р. з 15367 одиниць продукції, створеної за рахунок загального фонду державного бюджету, впроваджено 64,3% (9877 одиниць НТП).

Рівень впровадження НТП за видами становить: близько 65% методів і теорій, понад 58% нових видів виробів, близько 56% видів техніки, майже 45% технологій (рис. 3.3).

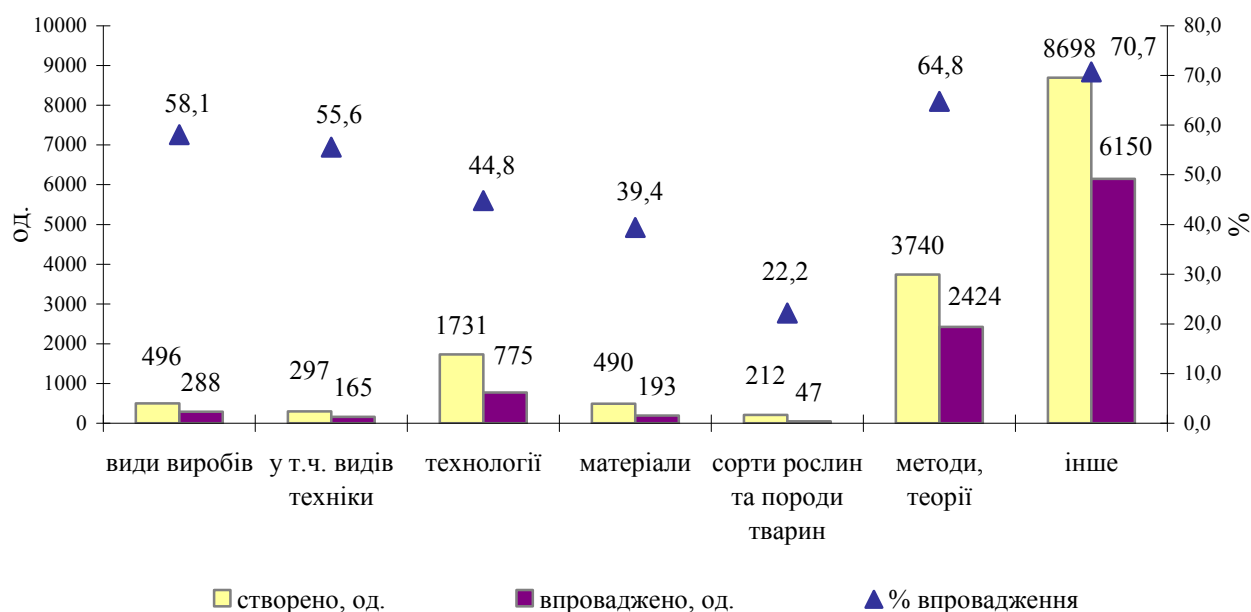

Рис. 3.3. Впровадження НТП, створеної за рахунок загального фонду державного бюджету у 2014 р.

Частка НТП, створеної у 2014 р. за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки, становить понад 91% (14049 одиниць) від загальної кількості НТП, створеної за рахунок загального фонду, з них 62,3% (8749 одиниць) впроваджено (рис. 3.4).

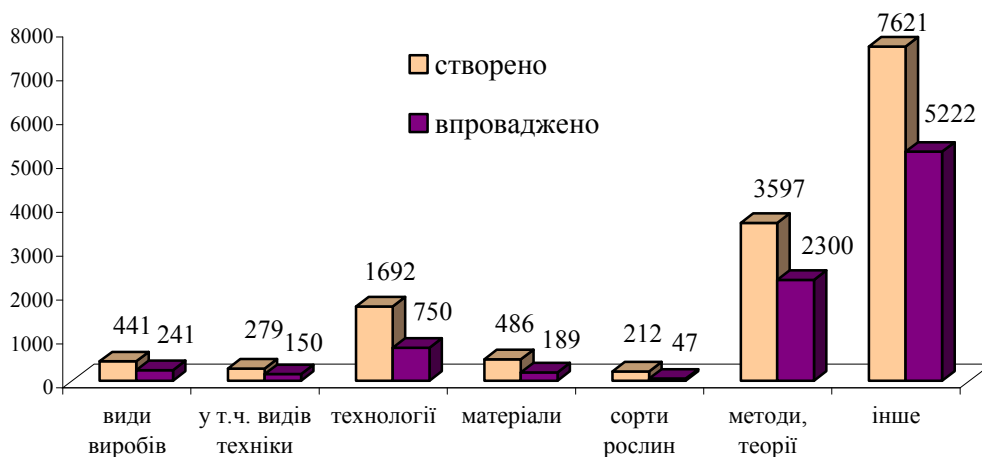
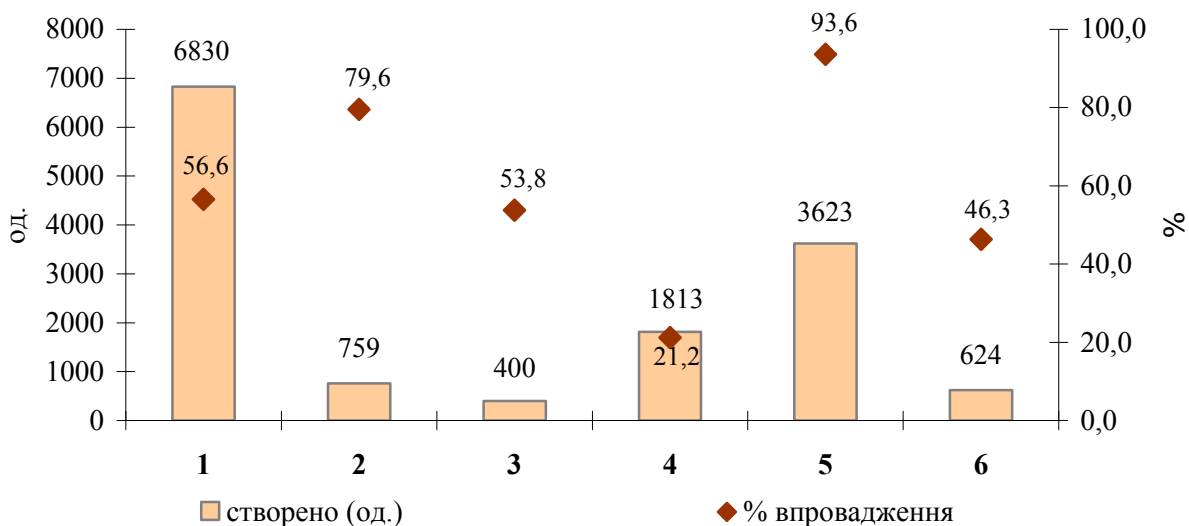

Рис. 3.4. Впровадження НТП, створеної за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки, од.

Найбільша частка створеної НТП – 48,6% (6830 одиниць) припадає на пріоритетний напрям "Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України та сталого розвитку суспільства і держави" (далі – "Фундаментальні наукові дослідження"). Рівень впровадження НТП за цим напрямом становить 56,6%. Найвищий рівень впровадження (майже 94%) має НТП, створена за пріоритетом "Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань" (рис.3.5).

- 1 - Фундаментальні наукові дослідження
- 2 - Інформаційні та комунікаційні технології
- 3 - Енергетика та енергоефективність
- 4 - Раціональне природокористування
- 5 - Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань
- 6 - Нові речовини і матеріали

Рис. 3.5. Розподіл кількості створеної та впровадженої НТП за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки

Найбільші частки від загальної кількості НТП, створеної за пріоритетними напрямками, належать НАПН – 29,0% (з 4073 одиниць створеної НТП впроваджено 95,5%), МОН – 21,7% (3044 та 58,3% відповідно) та НАН – 19,9% (2795 та 36,6%).

Стан створення і впровадження НТП за видами продукції і пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки за рахунок загального фонду державного бюджету наведено в табл. 3.3.

Таблиця 3.3

Реалізація пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки

Пріоритетний напрям*	Створено НТП (одиниць)							Впроваджено НТП (%)						
	види виробів	у т.ч. види техніки	технології	матеріали	сорти рослин та породи тварин	методи, теорії	інше	види виробів	у т.ч. види техніки	технології	матеріали	сорти рослин та породи тварин	методи, теорії	інше
1	115	51	361	290	198	2101	3765	46,1	41,2	61,2	31,0	20,2	50,4	63,8
2	53	49	95			146	465	77,4	61,2	78,9			67,8	83,7
3	71	61	117	11		128	73	63,4	63,9	52,1	81,8		50,8	47,9
4	66	56	713	9	14	136	875	59,1	48,2	14,9	22,2	50,0	53,7	18,1
5	44	27	209	18		956	2396	61,4	59,3	92,3	83,3		96,8	93,2
6	92	35	197	158		130	47	39,1	48,6	47,7	46,2		60,8	14,9
Усього	441	279	1692	486	212	3597	7621	54,6	53,8	44,3	38,9	22,2	63,9	68,5
% у ДіР	88,9	93,9	97,7	99,2	100,0	96,2	87,6							

- *
 1 Фундаментальні наукові дослідження
 2 Інформаційні та комунікаційні технології
 3 Енергетика та енергоефективність
 4 Раціональне природокористування
 5 Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань
 6 Нові речовини і матеріали

За рахунок спеціального фонду державного бюджету створено 4850 одиниць НТП, з них близько 80% – впроваджено Найбільша частка створеної НТП припадає на інші види продукції – понад 63% (3068 одиниць), з них у звітному році впроваджено 81,5%. Найбільший відсоток впровадження припадає на нові види техніки – 87% (рис. 3.6).

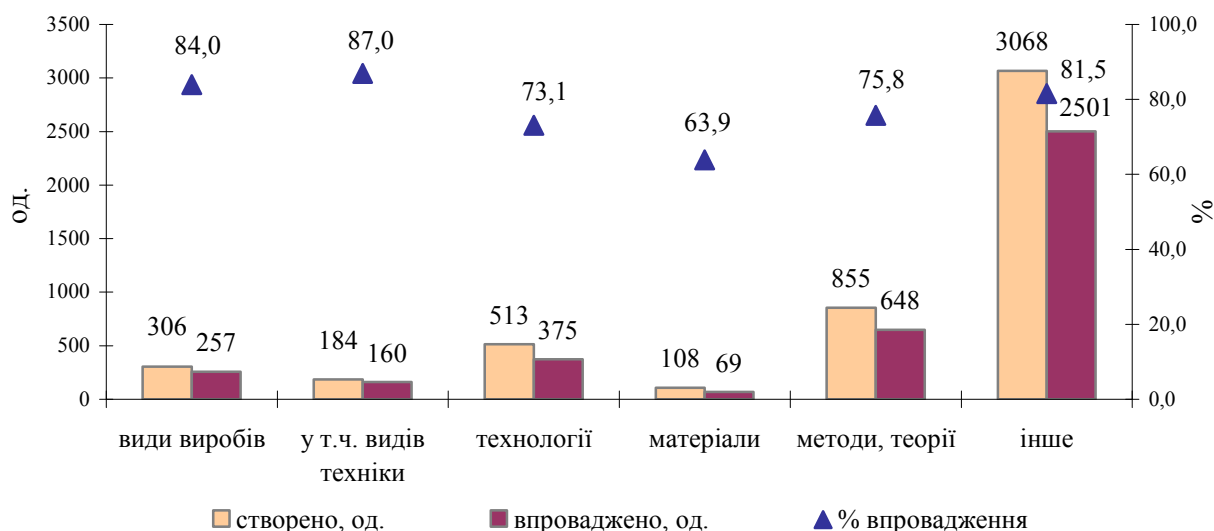

Рис. 3.6. Впровадження НТП, створеної за рахунок спеціального фонду державного бюджету НТП у 2014 р.

3.3 Публікаційна діяльність

У 2014 р. за рахунок коштів усіх джерел фінансування видано близько 328 тис. публікацій. У розрахунку на 1000 працівників середньооблікової кількості виконавців наукових досліджень і розробок це становить 3439 друкованих робіт (3690 – у 2013 р.).

Кількість друкованих робіт, виданих за рахунок коштів державного бюджету у 2014 р. становила близько 180 тис., що складає 54,8% від загальної кількості друкованих робіт, виданих за рахунок коштів усіх джерел фінансування (табл. 3.4).

Таблиця 3.4

Кількість друкованих робіт у розрізі джерел фінансування, од

Показник	За рахунок усіх джерел			За рахунок держбюджету		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Кількість друкованих робіт, усього, од.	374897	391398	327919	153599	188760	179653
у тому числі:						
монографії	6403	7061	6628	3240	3301	3183
з них, що видані за кордоном	468	603	637	248	322	381
підручники, навчальні посібники	17293	18201	15218	4170	5095	7160
статті в наукових фахових журналах	201872	203975	179727	117340	112093	106660
з них, що входять до міжнародних баз даних	21260	29899	33829	30453	32788	27000
Інші	149329	162161	126346	28849	68271	62650

Найбільша кількість публікацій результатів, одержаних за рахунок коштів усіх джерел, готується науковцями сектору вищої освіти (80% – загальної кількості; 76,7% – статей у наукових фахових журналах) (рис. 3.7).

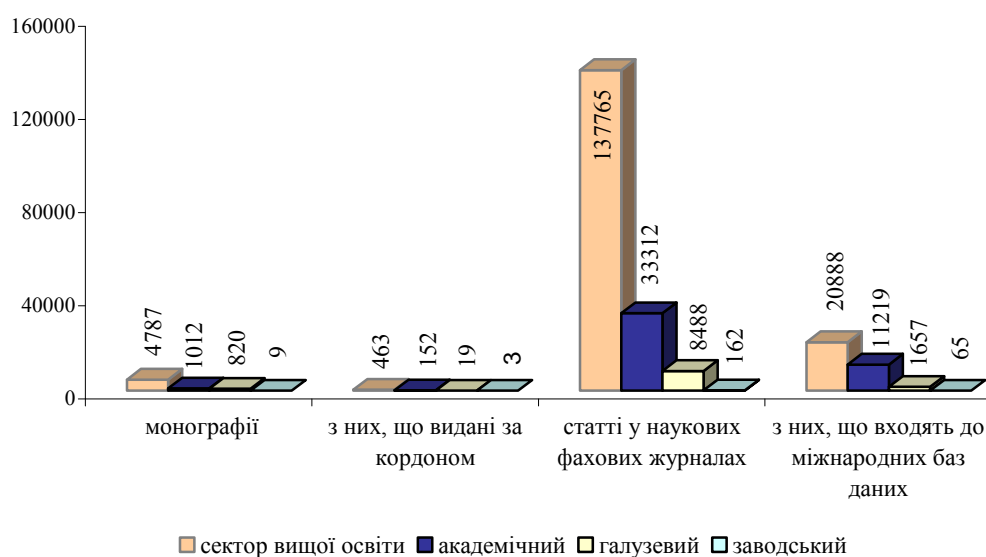

Рис. 3.7. Кількість друкованих робіт у 2014 р. за секторами науки, од.

Розподіл друкованих робіт за галузями наук свідчить, що 45,4% монографій, виданих за кордоном, припадає на багатогалузевий профіль, 42,4% – на технічні та природничі науки; 36,4% статей, що входять до міжнародних баз даних, відносяться до багатогалузевого профілю, 35,8 – до природничих наук (табл. 3.5).

Таблиця 3.5

Кількість друкованих робіт у 2014 р. за галузями наук

Показник	Усього, од.	У тому числі за галузями наук, од.				
		Природничі	Технічні	Гуманітарні	Суспільні	Багатогалузевий профіль
Кількість друкованих праць, у тому числі:	327919	78080	58402	8348	54973	128116
Монографії	6628	1403	1086	202	1498	2439
з них, що видані за кордоном	637	120	150	12	66	289
Статті в наукових фахових журналах	179727	43954	31857	5008	29254	69654
з них, що входять до міжнародних баз даних	33829	12108	4930	517	3971	12303
Підручники, навчальні посібники тощо	15218	1774	1306	177	3849	8112
Інші	126346	30949	24153	2961	20372	47911

За даними головних розпорядників бюджетних коштів, 84,8% (2013 р. – 86,2%) публікацій належить МОН і НАН. Найбільші частки виданих за кордоном монографій припадають також на МОН – 77,4% (2013 р. – 64,6%) і НАН – 19,4% (2013 р. – 27,9%).

Найбільшу кількість статей у наукових фахових журналах, що входять до міжнародних баз даних, опубліковано організаціями НАН – 55,5% (2013 р. – 63,6%) і МОН – 37,7% (2013 р. – 25,5%).

3.4 Патентна активність

У 2014 р. за результатами робіт, виконаних за рахунок усіх джерел фінансування, подано 8080 заявок на видачу охоронних документів (з них 0,6% подано в патентні відомства інших країн світу) (рис. 3.8).

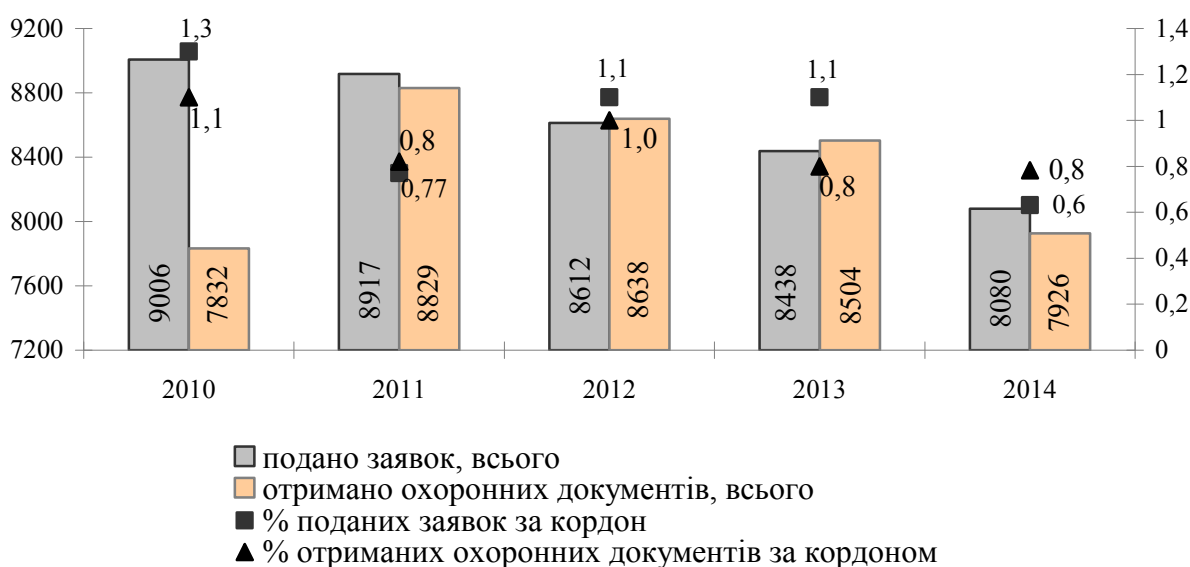

Рис. 3.8. Динаміка поданих заявок та отриманих охоронних документів

У 2014 р. отримано 2270 охоронних документів на винаходи, з них 1,1% в інших країнах світу (рис. 3.9).

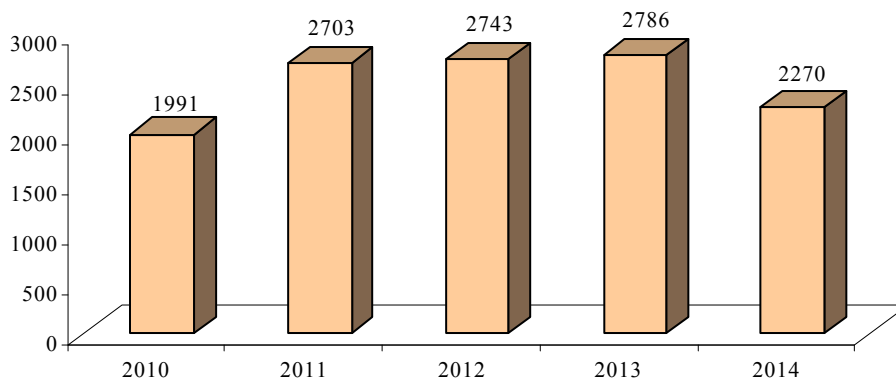

Рис. 3.9. Динаміка отриманих охоронних документів на винаходи, од.

Найвища патентна активність за кількістю поданих заявок на видачу охоронних документів в Україні (75,6% від загальної кількості заявок) та отриманих охоронних документів в Україні (72,9% від загальної кількості отриманих охоронних документів) властива сектору вищої освіти; за кількістю поданих заявок на видачу охоронних документів в інших країнах світу – підприємницькому сектору (47,1%) і державному сектору (45,1%); за кількістю отриманих охоронних документів в інших країнах світу – сектору вищої освіти (56,5%).

За галузями наук найбільшу кількість охоронних документів в Україні (39,9% від загальної кількості документів) отримано за розробками природничих наук (рис. 3.10).7864

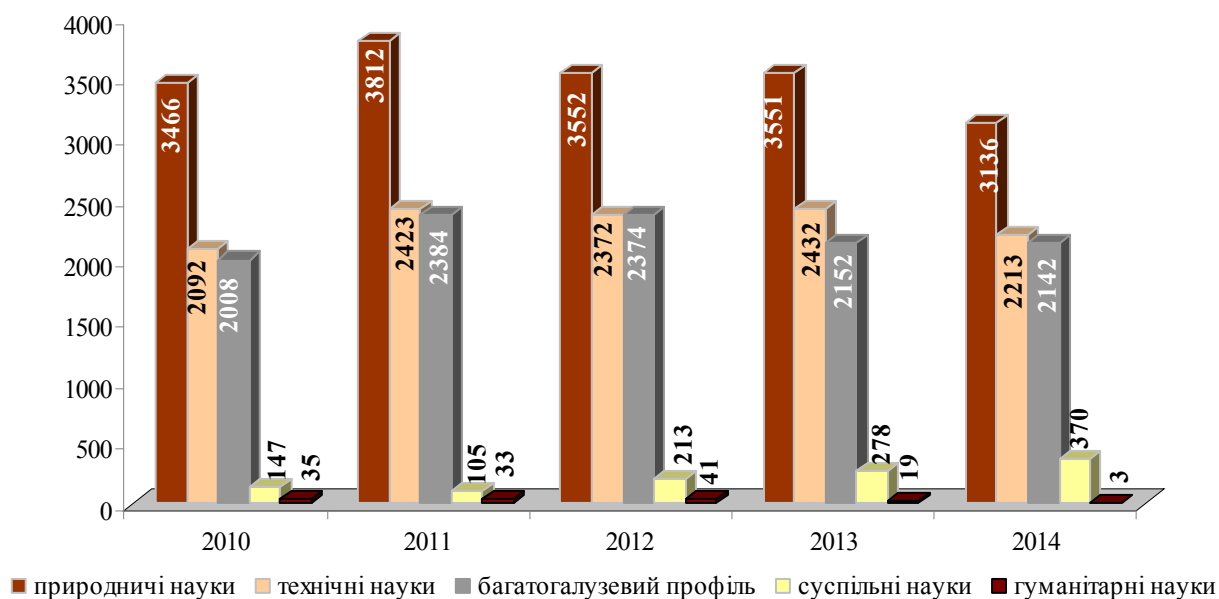

Рис. 3.10. Динаміка отриманих охоронних документів в Україні за галузями наук, од.

Частка отриманих охоронних документів за результатами робіт, виконаних за рахунок державного бюджету, у загальній кількості отриманих охоронних документів, становила у 2014 р. 62,9% (2013 р. – 58%). (табл. 3.6).

Таблиця 3.6

Кількість охоронних документів у розрізі джерел фінансування, од.

Показник	За рахунок усіх джерел			За рахунок державного бюджету		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Кількість заявок на видачу охоронних документів, всього, у тому числі:	8612	8438	8080	7202	4844	4948
в Україні	8514	8348	8029	7161	4824	4925
за кордоном	98	90	51	41	20	23
Кількість отриманих охоронних документів, всього, у тому числі:	8638	8504	7926	6970	4933	4988
в Україні	8552	8432	7864	6931	4907	4967
за кордоном	86	72	62	39	26	21

Серед головних розпорядників найбільшу кількість охоронних документів на результати, одержані за рахунок державного бюджету, отримали наукові установи МОН (2900, з них 12 – за кордоном), НАН (774, з них 9 – за кордоном) (рис. 3.11).

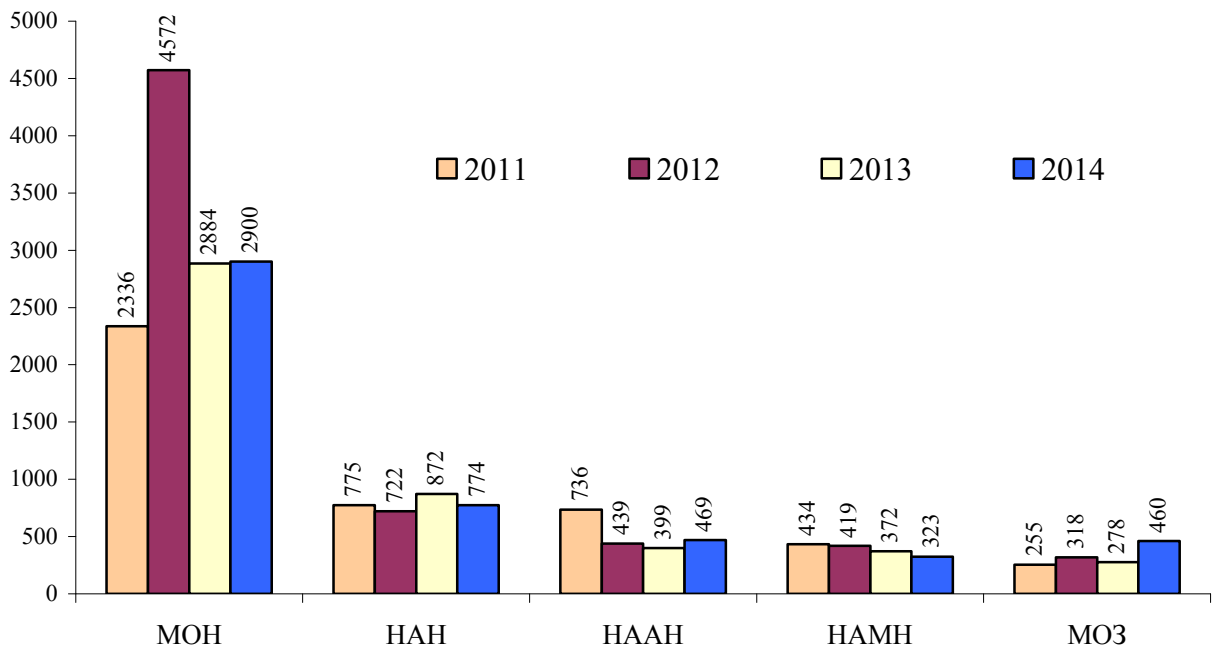

Рис. 3.11. Динаміка отриманих охоронних документів за розпорядниками з найвищою патентною активністю, од.

Основні результати виконання досліджень і розробок щодо створення науково-технічної продукції, публікаційної та патентної діяльності за напрямками бюджетного фінансування наведено у додатку Г.

4 РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ НАУКОВИХ РОБІТ ЗА НАПРЯМАМИ БЮДЖЕТНИХ АСИГНУВАНЬ

4.1 Фундаментальні дослідження

За останні десятиліття відбулася переоцінка значущості фундаментальної науки для розвитку цивілізації, політичного і економічного благополуччя сучасного суспільства, виникло чітке розуміння, що гарантом не лише економічного, але й політичного процвітання будь-якої держави є розвиток фундаментальних досліджень.

Успіхи в галузі прикладних наук призводять лише до тимчасових ефектів у сфері технічного прогресу, оскільки для самого їхнього існування потрібно пізнання світу, що впливає з фундаментальних розробок.

Однак результати, одержані під час проведення фундаментальних досліджень, в принципі не можуть бути безпосередньо впроваджені в технології і, отже, мати "самоокупність". У зв'язку з цим існує необхідність їх економічної підтримки з боку держави, яка і привела в середині ХХ століття до організації в найбільш розвинених країнах спеціальних фондів для підтримки наукових колективів і окремих учених.

У більшості країн світу фундаментальна наука розвивається в основному на кошти державного бюджету і уряди країн вбачають у цьому свій внесок у майбутнє інноваційне зростання країни. У середньому розвинені країни витрачають близько 0,5% ВВП на фундаментальні дослідження. Найбільшу частку ВВП інвестує в науковий прогрес Швейцарія — 0,9% (табл. 4.1).

Таблиця 4.1

Витрати на фундаментальні дослідження у країнах світу, % ВВП (у 2012 р.)

Країна	Показник	Країна	Показник
Китай	0,10	Ізраїль (2013)	0,46
Україна (2014)	0,18	Австралія (2008)	0,45
Угорщина	0,21	США	0,46
Польща	0,23	Австрія (2011)	0,51
Іспанія	0,26	Данія	0,52
Словаччина (2013)	0,31	Чехія	0,54
Словенія	0,30	Нідерланди	0,55
Італія	0,32	Ісландія (2011)	0,62
Естонія	0,35	Франція	0,64
Сінгапур	0,40	Корея	0,74
Японія (2013)	0,44	Швейцарія	0,90

Джерело: OECD, Main Science and Technology Indicators. - Volume 2014. - Issue 2. - 12 Mar 2015 // http://www.oecd-ilibrary.org/science-and-technology/main-science-and-technology-indicators_2304277x; http://www.keepeek.com/Digital-Asset-Management/oecd/science-and-technology/main-science-and-technology-indicators-volume-2014-issue-2/basic-research-expenditure-as-a-percentage-of-gdp_msti-v2014-2-table6-en#page1

В Україні питома вага фундаментальних досліджень у розподілі за напрямками бюджетного фінансування ДіР становить понад 59%, проте їхня частка у відсотках ВВП – лише 0,18% (2013 р. – 0,21%).

У 2014 р. в Україні фундаментальні дослідження фінансувалися 11 розпорядниками бюджетних коштів за 14 бюджетними програмами. Обсяги фінансування фундаментальних досліджень за рахунок державного бюджету (у поточних цінах) становили 2795,13 млн. грн. (рис.4.1).

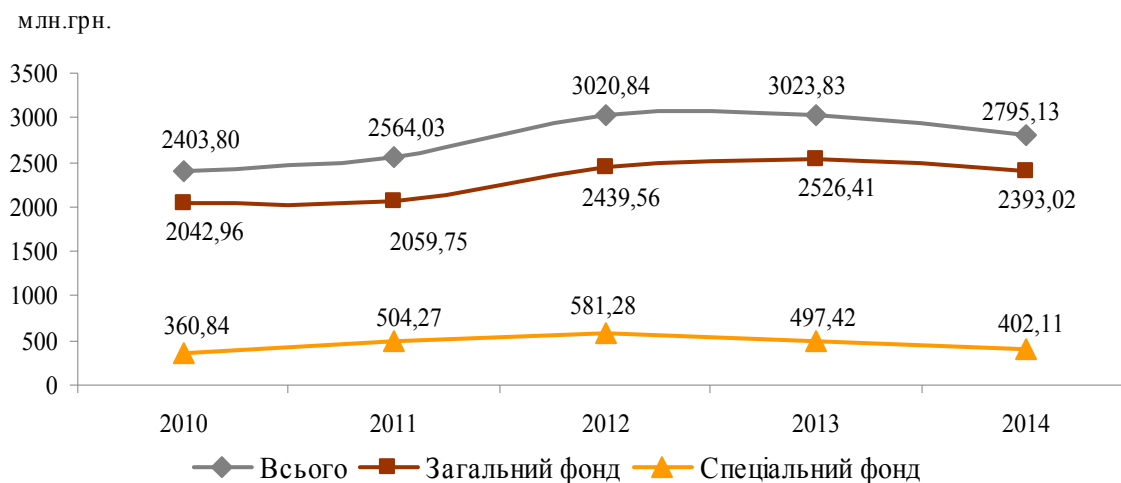

Рис. 4.1. Динаміка фінансування фундаментальних досліджень за рахунок державного бюджету, млн. грн.

Усі дослідження за рахунок загального фонду державного бюджету проводилися за пріоритетним напрямом розвитку науки і техніки "Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України та сталого розвитку суспільства і держави".

Частка базового фінансування фундаментальних досліджень за рахунок загального фонду державного бюджету у 2014 р. становила 99,7% (2386,18 млн. грн.), частка програмно-цільового фінансування – 0,3% (6,84 млн. грн.).

У структурі обсягу бюджетного фінансування фундаментальних досліджень частка академічного сектору становила 91,1% (рис. 4.2).

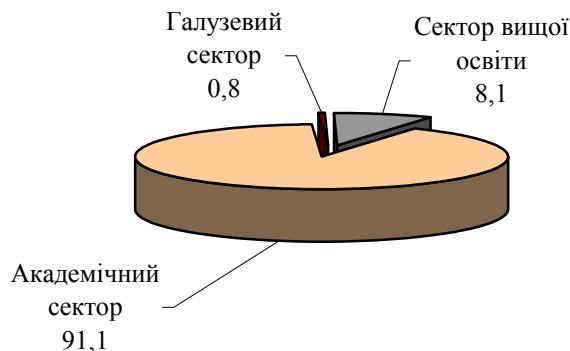

Рис. 4.2. Структура фінансування фундаментальних досліджень за рахунок загального фонду держбюджету за секторами науки у 2014 рр., %

Основну частку фундаментальних досліджень (понад 98%) здійснювали п'ять головних розпорядників бюджетних коштів, які мали найбільші обсяги видатків на фінансування наукової сфери, а саме Національна академія наук здійснювала понад 73% всіх фундаментальних досліджень, Національна академія аграрних наук – 10,15%, Міністерство освіти і науки – 8,36, Національна академія медичних наук – 3,56, Національна академія педагогічних наук – 3,14%.

У звітному році виконано 6008 робіт фундаментального спрямування (з них завершено 2775, що становить 46,2%), у т.ч. за кошти загального фонду – 4152 (завершено 1198 або 28,9%,) за кошти спеціального фонду – 1856 (завершено 1577 або 85%) робіт.

За результатами завершених у 2014 р. фундаментальних досліджень, що фінансувалися за рахунок загального фонду державного бюджету, у поточному році розпочато нові проекти на виконання прикладних досліджень в обсязі 15,2% та науково-технічних розробок – 2,1% від загальної кількості завершених фундаментальних досліджень (рис. 4.3).

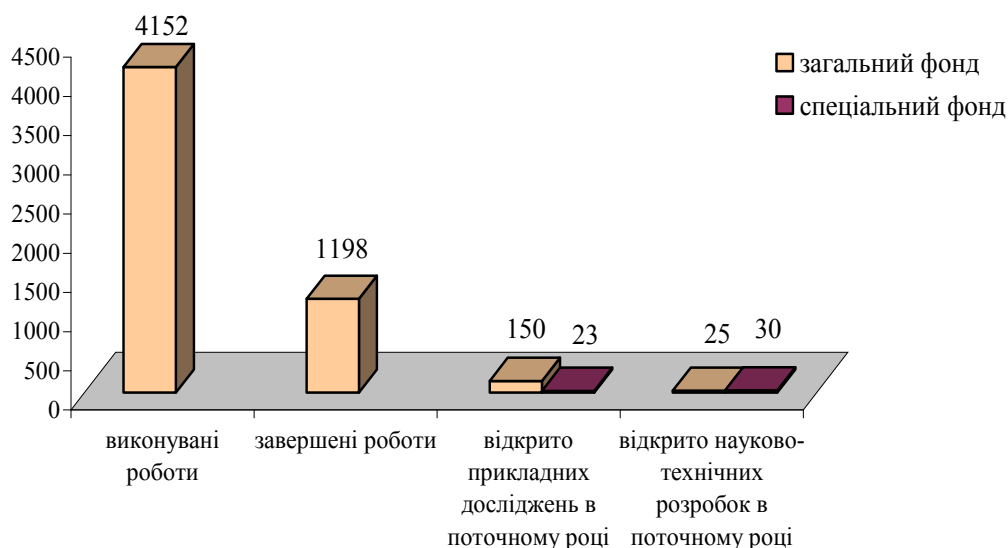

Рис. 4.3. Кількість робіт, відкритих у поточному році за результатами завершених фундаментальних досліджень, од.

За результатами фундаментальних досліджень за рахунок коштів загального фонду в 2014 р. створено 6830 одиниць НТП, з них 3864 (56,6%) впроваджено. Понад 55% створеної НТП за даним напрямом фінансування становить продукція за видом "Інше", до якої відносять методичну та нормативно-методичну документацію, керівні, нормативні, прогнозно-аналітичні документи, програмно-технологічну документацію та ін. З них впроваджено майже 64% (рис. 4.4).

Майже 31% від загальної кількості створеної продукції складає НТП за видом "Методи, теорії" – 2101 од., з яких було впроваджено понад 50%. Із 361 од. створеної технології (5,3% від загальної кількості створеної НТП) впроваджено понад 61%.

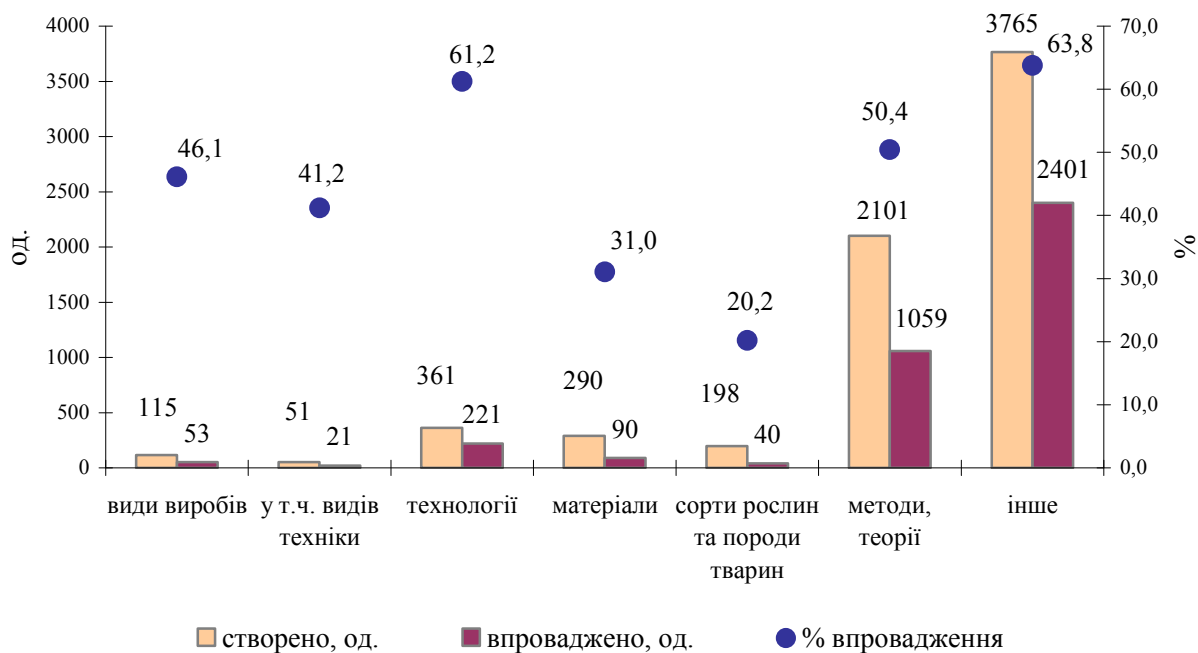

Рис. 4.4. Розподіл створеної за рахунок загального фонду і впровадженої НТП за результатами фундаментальних досліджень

У 2014 р. за результатами виконання фундаментальних досліджень за рахунок загального фонду найвищі показники результативності мали наукові організації НАН (створено понад 1852 од. НТП, з них упроваджено майже 31%) і МОН (створено 1817 од. НТП, з них упроваджено понад 54%) (табл. 4.2).

Таблиця 4.2

Розподіл НТП створеної за результатами фундаментальних досліджень за рахунок загального фонду і впровадженої у 2014 р. за розпорядниками

Розпорядник	Загальний фонд													
	Створено НТП, од.							Упроваджено НТП, од.						
	види виробів	у т.ч. техніка	технології	матеріали	сорти рослин та породи тварин	методи, теорії	інше	види виробів	у т.ч. техніка	технології	матеріали	сорти рослин та породи тварин	методи, теорії	інше
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Державне управління справами							15							15
Державне агентство лісових ресурсів							2							
МОН	33	22	130	102	2	745	805	18	8	105	42	2	486	334

Продовження таблиці 4.2

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
МОЗ						53	33						53	33
Мінмолодьспорт							2							0
НАН	82	29	162	188	13	826	581	35	13	64	48	13	240	173
НАПН							1813							1762
НАМН			47			243				47			243	
НАМ							14							14
НАПрН						3	3						3	3
НААН			22	0	183	231	497			5		25	34	67
Усього:	115	51	361	290	198	2101	3765	53	21	221	90	40	1059	2401

За результатами фундаментальних досліджень за рахунок спеціального фонду створено всього 425 од. НТП (з них впроваджено 184 од.). Найбільші відсотки у створеній НТП мають такі види продукції, як "Інше" (67,1% та "Методи, теорії" (20%) (рис. 4.5).

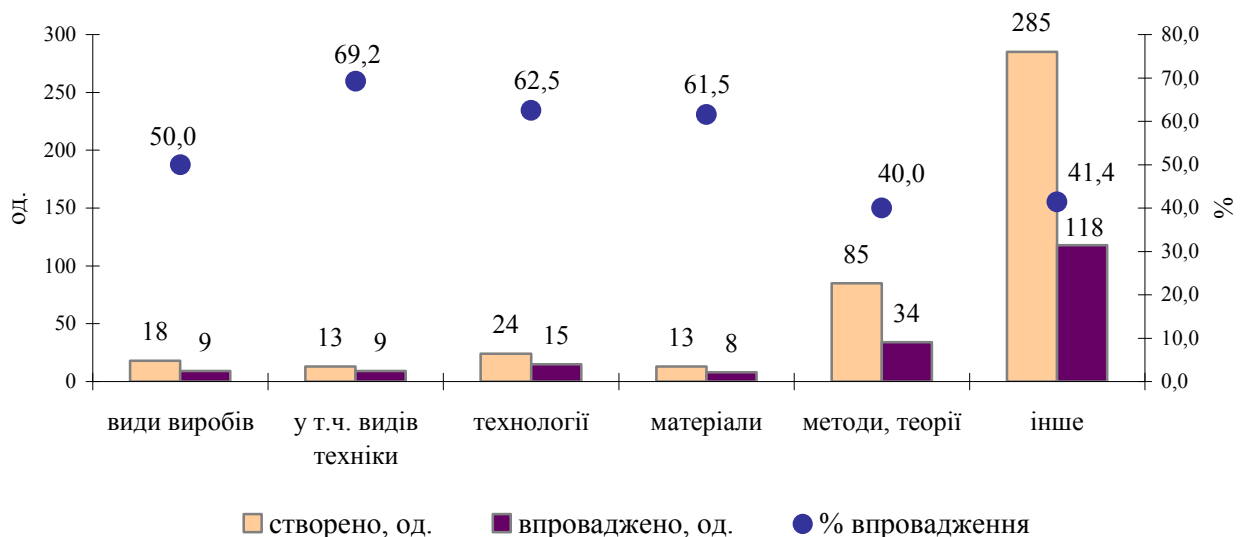

Рис. 4.5. Розподіл створеної за рахунок спеціального фонду і впровадженої НТП за результатами фундаментальних досліджень

Із загальної кількості НТП створеної за рахунок спеціального фонду за результатами фундаментальних досліджень у 2014 р., впроваджено понад 43%. При цьому впровадження НТП "Види техніки" становило понад 69% від створених, "Технології" – 62,5%, "Матеріали" – 61,5%.

Розподіл створеної за результатами виконання фундаментальних досліджень за рахунок спеціального фонду і впровадженої НТП у 2014 р. у розрізі головних розпорядників наведено у табл. 4.3.

Таблиця 4.3

Розподіл НТП створеної за результатами фундаментальних досліджень за рахунок спеціального фонду і упродовженої у 2014 р. за розпорядниками

Розпорядник	Спеціальний фонд													
	Створено, од.							Упродовжено НТП, од.						
	види виробів	у т.ч. техніка	технології	матеріали	сорти рослин та породи тварин	методи, теорії	інше	види виробів	у т.ч. техніка	технології	матеріали	сорти рослин та породи тварин	методи, теорії	інше
МОН	4	1	11	3		29	10	1	1	6	1		23	2
НАН	14	12	13	10		56	275	8	8	9	7		11	116
Усього:	18	13	24	13	0	85	285	9	9	15	8	0	34	118

Вагомим внеском у розповсюдження наукових знань є кількість друкованих праць. У звітному році загальна кількість друкованих праць за результатами фундаментальних досліджень становили понад 93 тис., у т.ч. друкованих статей у наукових фахових журналах – понад 57 тис. та понад 1,6 тис. монографій (табл. 4.4).

Таблиця 4.4

Динаміка кількості друкованих праць за результатами фундаментальних досліджень:

Показники	Роки				
	2010	2011	2012	2013	2014
Кількість друкованих робіт – усього	70939	87760	85694	105832	93296
<i>у тому числі</i>					
монографії	1372	1553	1613	1897	1658
з них, що видані за кордоном	99	168	168	185	202
підручники, навчальні посібники	1424	1820	1826	2432	4333
статті в наукових фахових журналах	47525	57812	66940	66472	57114
з них, що входять до міжнародних баз даних	7479	19483	22416	23446	17239
інші публікації	20618	26575	15315	35031	30191

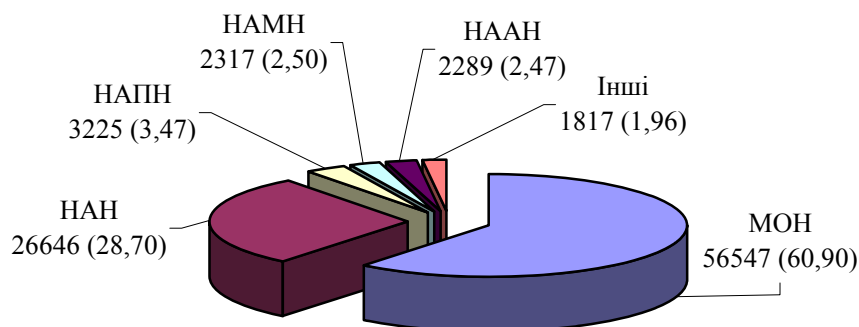
У 2014 р. кількість друкованих статей у наукових фахових журналах, що входять до міжнародних баз даних становила понад 17 тис. од. (табл. 4.5).

Таблиця 4.5

**Динаміка кількості публікацій, що входять до міжнародних баз даних,
за розпорядниками**

Назва розпорядника	Роки					
	2010, од.	2011, од.	2012, од.	2013, од.	2014	
					од.	%
Усього	7314	18811	21596	23446	17238	100
НАН	5249	15401	18507	18348	11573	67,13
МОН	1923	3114	2774	4353	4937	28,64
НАПН		164	183	20	286	1,66
НАМН	93	93	93	146	202	1,17
МОЗ	49	39	39	93	115	0,67
НААН				486	125	0,73

Найбільшу публікаційну активність за результатами фундаментальних досліджень за рахунок загального фонду у 2014 р. показали установи Міністерства освіти і науки та Національної академії наук (рис. 4.6).

**Рис. 4.6. Розподіл друкованих праць за рахунок загального фонду
за розпорядниками, од. (%)**

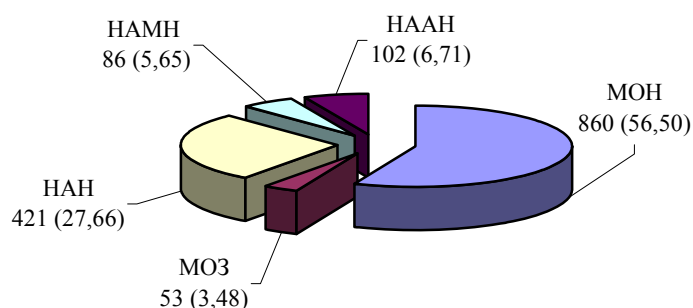
За результатами фундаментальних досліджень у 2014 р. опубліковано 455 праць за рахунок спеціального фонду (установами НАН – 403, МОН – 52).

У звітному році подано понад 1,5 тис. заявок на видачу охоронних документів, у т.ч. за кордоном – 10. Загальна кількість отриманих охоронних документів становила понад 1,7 тис., у т.ч. 12 охоронних документів отримано за кордоном (табл. 4.6).

**Динаміка кількості поданих заявок та отриманих охоронних документів
за результатами фундаментальних досліджень**

Показник	Роки				
	2010	2011	2012	2013	2014
Подано заявок на видачу охоронних документів, усього, од.	1450	1803	2404	1691	1522
у т.ч.: в Україні	1439	1787	2387	1676	1512
за кордоном	11	16	17	15	10
Отримано охоронних документів, усього, од.	1280	1948	2220	1715	1721
у т.ч.: в Україні	1265	1942	2201	1703	1709
за кордоном	15	6	19	12	12

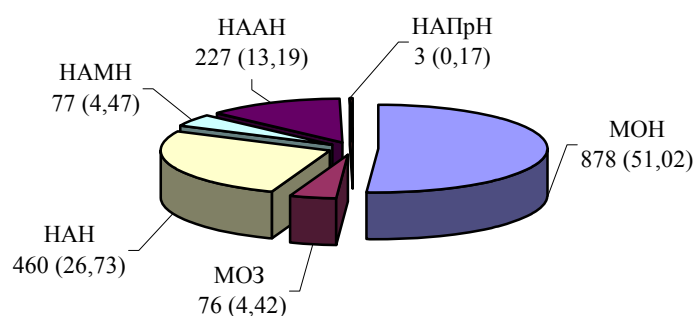
Найбільшу активність у поданні заявок на видачу охоронних документів виявили ВНЗ Міністерства освіти і науки та наукові організації Національної академії наук (рис. 4.7).

**Рис. 4.7. Розподіл поданих заявок на видачу охоронних документів
за розпорядниками, од. (%)**

Також найбільшу кількість охоронних документів отримали ВНЗ МОН (878 од.) і наукові організації НАН (460 од.) (рис. 4.8).

Із загальної кількості отриманих за кордоном охоронних документів (12) – 5 од. отримано установами НАН та 7 од. – МОН.

**Рис. 4.8. Розподіл отриманих охоронних документів
за розпорядниками, од. (%)**

Діяльність Державного фонду фундаментальних досліджень

Державний фонд фундаментальних досліджень (далі – ДФФД) здійснює роботу з грантової підтримки найбільш пріоритетних напрямів фундаментальних досліджень, застосовуючи під час проведення конкурсів чітку і прозору систему експертного відбору, цілеспрямовано підтримує наукову діяльність молодих учених, у тому числі шляхом надання грантів Президента України кандидатам, докторантам та докторам наук. ДФФД надав понад 6,0 тисяч грантів за підсумками експертизи понад 25 тисяч ініціативних запитів. За результатами грантових досліджень ДФФД надруковано близько 20,0 тис. публікацій.

Відповідно до покладених завдань ДФФД не лише забезпечує проведення наукової експертизи, конкурсний відбір проектів фундаментальних досліджень та адресне фінансування проектів-переможців, а й здійснює контроль за використанням коштів за цільовим призначенням, підготовку і видання наукових матеріалів, підтримує наукові проекти молодих учених.

Відповідно до постанови КМУ від 30 жовтня 2014 р. № 641 ДФФД було віднесено до сфери управління Міністерства освіти і науки України. Наглядовою Радою є Міжвідомча Рада з координації фундаментальних досліджень.

Кількісні показники щодо розподілу коштів ДФФД і виконання конкурсних проектів у 2014 р. за бюджетною програмою КПКВК 2209020 наведено у табл. 4.7.

Таблиця 4.7

Розподіл коштів державного бюджету для забезпечення діяльності ДФФД

	Підстава	Кількість проектів*	Обсяги фінансування, тис. грн. (за паспортом)	Обсяги фінансування, тис. грн. (фактично)
1	Видатки на дослідження і розробки за статтею “Фундаментальні дослідження з найважливіших проблем природничих, суспільних і гуманітарних наук”, усього, у тому числі на:	72 (64)	8168,1	6840,5
1.1	гранти Президента України для підтримки наукових досліджень докторів наук до 45 років	17 (15)	2550,0	2250,0
1.2	гранти Президента України для підтримки наукових досліджень молодих учених (42 (34)	2730,0	2220,0
1.3	грантову підтримку наукових досліджень Проблемної (ключової) лабораторії фізики високих енергій	11 (10)	1885,0	1848,5
1.4	фінансування спільних проектів ДФФД і Японського товариства сприяння науці	2 (2)	1003,1	522,0
2	Проведення експертизи конкурсних проектів ДФФД	1		15,0
3	Видатки споживання ДФФД, видання інформаційних матеріалів, підсумкових збірників результатів завершених проектів		1921,1	1718,6

*В дужках наведено фактичну кількість профінансованих проектів

Конкурсна грантова підтримка ДФФД ініціативних наукових проєктів українських учених, що працюють в усіх дев'яти напрямках фундаментальних наук, надається за таким спрямуванням: загальнотематичні проєкти, цільові, регіональні, інноваційно-орієнтовані, транскордонні, видавничі, гранти Президента України для підтримки наукових досліджень молодих учених, докторів наук до 45 років, спільні міжнародні проєкти з фондами Білорусі, Німеччини, Росії, США, Франції, Японії.

Діяльність ДФФД спрямована не лише на методичне, організаційне і фінансове забезпечення фундаментальних досліджень, а й на організацію і виконання наукознавчих і наукометричних досліджень з питань перспективного розвитку науки в Україні та світі, сприяє науковим контактам, розповсюдженню інформації, налагодженню та підтримці міжнародного наукового співробітництва в галузі фундаментальних наукових досліджень.

Конкурс на гранти Президента України для підтримки наукових досліджень докторів наук до 45 років

У 2014 р. згідно з Розпорядженням Президента України "Про призначення грантів Президента України докторам наук для здійснення наукових досліджень на 2014 рік" від 24.09.2014 № 1038/2014-рп коштами ДФФД було передбачено надання 17 таких грантів загальним обсягом – 2550,0 тис. грн. Власне сам конкурс був оголошений та проведений у 2012 р., всього на нього було подано 92 заявки. У табл. 4.8 наведено розподіл поданих проєктів та проєктів переможців за тематичними напрямками.

Таблиця 4.8

Розподіл проєктів, поданих на конкурс, та проєктів – переможців на здобуття грантів Президента України за науковими напрямками

Науковий напрям	Кількість поданих проєктів		Кількість профінансованих проєктів	
	Од.	%	Од.	%
Математика, інформатика, механіка	18	19,6	3	17,6
Фізика та астрономія	12	13,0	2	11,8
Хімія	5	5,4	2	11,8
Наукові основи перспективних технологій	10	10,9	3	17,6
Біологія	15	16,3	5	29,4
Науки про Землю та проблеми навколишнього середовища	6	6,5	1	5,9
Фундаментальні аспекти соціогуманітарних наук	26	28,3	1	5,9
Разом	92	100	17	100,0

Загальна кількість виконавців грантів Президента України у 2014 р. склала 71 особу.

Враховуючи той факт, що кошти, передбачені ДФФД для виплати вказаних грантів, були в липні 2014 р. секвестровані (відповідно до Закону України "Про

внесення змін до Закону України "Про Державний бюджет України на 2014 рік" від 31.07.2014 №1622-VII) та повернуті лише наприкінці листопада (відповідно до Розпорядження КМУ від 26.11.2014 № 1177-р "Про перерозподіл деяких видатків державного бюджету, передбачених Міністерству освіти і науки на 2014 рік"), після оформлення відповідних договорів з організаціями-виконавцями на виконання проектів залишилось усього декілька днів, що не дало змогу придбати наукове обладнання, здійснити закупівлю матеріалів та взяти участь у конференціях.

Конкурс на гранти Президента України для підтримки наукових досліджень молодих учених

У 2014 р. відповідно до Розпорядження Президента України "Про призначення грантів Президента України для підтримки наукових досліджень молодих учених на 2014 рік" від 24.09.2014 № 1039/2014-рп було призначено 42 гранти загальним обсягом фінансування 2730,0 тис. грн., зокрема:

- докторам наук – 3 гранти по 90 тис. грн. кожний;
- докторантам – 8 грантів по 75 тис. грн. кожний;
- кандидатам наук – 31 грант по 60 тис. грн. кожний.

Загальна кількість поданих на конкурс проектів становила 201 заявку.

У табл. 4.9 наведено розподіл поданих проектів та проектів-переможців за тематичними напрямками.

Таблиця 4.9

Розподіл проектів, поданих на конкурс, та проектів – переможців на здобуття грантів Президента України для підтримки наукових досліджень молодих учених за науковими напрямками

Науковий напрям	Кількість поданих проектів		Кількість профінансованих проектів	
	Од.	%	Од.	%
Математика, інформатика, механіка	27	13,4	8	19,1
Фізика та астрономія	37	18,4	9	21,4
Хімія	9	4,5	3	7,1
Наукові основи перспективних технологій	24	11,9	6	14,3
Біологія	38	18,9	7	16,7
Науки про Землю та проблеми навколишнього середовища	15	7,5	4	9,5
Фундаментальні аспекти соціогуманітарних наук	51	25,4	5	11,9
Разом	201	100	42	100,0

Загальна кількість виконавців за грантами Президента України молодим ученим у 2014 р. становила 135 осіб. Виконавці вказаних проектів зіткнулись з аналогічною проблемою, що й виконавці попереднього конкурсу, адже договори на виконання проектів були укладені лише наприкінці грудня. 8 переможців конкурсу

відмовились від укладання договорів на виконання науково-дослідної роботи, а відповідно і від отримання грантів.

Конкурс на підтримку наукових досліджень Проблемної (ключової) лабораторії фізики високих енергій

У 2014 р. було частково профінансовано другий етап 11 проектів на загальну суму 815,1 тис. грн. Для забезпечення виконання III етапу проектів, у листопаді МОН України спільно з ДФФД було проведено переговорну процедуру закупівель з організаціями-виконавцями проектів, у результаті якої було укладено договори на виконання 10 проектів. Відповідно до наказу МОН України від 22.12.2014 № 1491 обсяг фінансування проектів склав 1033,4 тис. грн. Наукові здобутки, отримані під час виконання проектів Проблемної (ключової) лабораторії фізики високих енергій наведено у додатку Д, табл.1.

Конкурс спільних проектів ДФФД і Японського товариства сприяння науці

У 2014 р. відповідно до Меморандуму про Порозуміння між ДФФД та Японським товариством сприяння науці було підтримано 2 проекти:

– Легка кераміка в системі В-Ті-С-О, що отримана реакційним спіканням за допомогою зовнішнього поля і має високі функціональні властивості (організація-виконавець – Інститут проблем матеріалознавства ім. І.М. Францевича НАН України, обсяг фінансування – 298,0 тис. грн.);

– Дослідження прямої та непрямої дії радіаційного опромінення на біологічні системи (організація-виконавець – Інститут молекулярної біології і генетики НАН України, обсяг фінансування – 224,0 тис. грн.). Отримані під час виконання проекту результати опубліковано у 16 статтях у міжнародних фахових журналах із сумарним імпаکت-фактором 47,012.

Результати виконання спільних проектів ДФФД та Японського товариства науки наведено у додатку Д, табл.2.

Проведення експертизи конкурсних проектів ДФФД

Експертиза конкурсних проектів ДФФД у 2014 р. була здійснена Державним інститутом науково-технічної та інноваційної експертизи (ДІНТЕ) на підставі результатів тендерної процедури. Обсяг оплати експертизи склав 15,0 тис. грн.

Картки експертної оцінки конкурсних проектів були розроблені ДФФД спільно з ДІНТЕ з врахуванням специфіки кожного конкурсу. Переліки проектів-переможців узгоджувалися з партнерами по науково-технічній співпраці та затверджуються відповідними протокольними рішеннями Ради Фонду.

Корисною для більш загального використання може бути практика діяльності ДФФД, який не тільки впродовж 22 років здійснює грантову підтримку фундаментальної науки, але й реалізує для оцінки і підвищення результативності фундаментальних досліджень такі заходи:

- створена електронна БД проектів з інформацією про повний цикл їх виконання від подачі запиту можливої інноваційної підтримки;
- розроблені електронні форми запитів конкурсних проектів і звітів, що дозволяє систематизувати і оцінювати розробки на етапі експертизи за публікаціями і

патентами, а також здійснювати контроль і супровід проектів на всіх етапах інноваційного ланцюжка, не втрачаючи з поля зору найбільш пріоритетні з них;

- періодично проводиться аналіз публікацій за грантами ДФФД – індекс цитування та імпаکت-фактору видань, де вони надруковані;

- зіставляються параметричні показники досліджень з показниками тематично аналогічних світових наукових лідерів;

- проводиться перевірка на можливість дублювання робіт (як тематичного, так і фінансового).

За підсумками інформаційного супроводу фундаментальних досліджень викликає стурбованість низька конкурентоздатність вітчизняної науки, публікаційна активність і рівень цитування.

Криза не дозволяє сподіватися у найближчі роки на суттєве зростання обсягів коштів на вітчизняні наукові дослідження, тому тактика підтримки має базуватися на тих напрямках досліджень, які мають загальновізнаний високий рівень. Отже, актуальною залишається і проблема реалізації об'єктивної системи оцінювання фундаментальних досліджень (ученого та організації), її чітких критеріїв у співставленні з міжнародними.

Враховуючи довгостроковість отримання результатів запланованих досліджень, важливою умовою оцінки фундаментальних досліджень має стати загальнодержавна інформаційна мережа, уніфіковані БД якої повинні поповнюватися відповідними електронними звітами всіх головних розпорядників коштів.

4.2 Прикладні дослідження і розробки

Метою будь-якого прикладного дослідження є безпосереднє вирішення практичної задачі та по можливості швидке впровадження результатів цього дослідження для вдосконалення різних сторін матеріальної чи духовної діяльності суспільства.

Очевидно, що саме прикладна наука має безпосередній зв'язок з інноваціями. На практиці нерідко навіть важко розділити досягнення прикладної науки й інновації. Саме тому останнім часом розвинені країни світу, зберігаючи і розвиваючи фундаментальні (базисні) дослідження, роблять акцент на інтенсивний розвиток прикладних досліджень, безпосередньо орієнтованих на інновації.

Наприклад, зростання ВВП за рахунок введення нових технологій у розвинутих країнах становить 60–90%, у той час як в Україні ця величина не перевищує 1% [1].

¹ Аптекарь С.С. Наука – рушійна сила інноваційної діяльності // http://www.rusnauka.com/18_DNI_2010/Economics/69549.doc.htm

Прикладні дослідження в Україні у 2014 р. фінансувалися 28 головними розпорядниками бюджетних коштів за 44 бюджетними програмами. У звітному році питома вага видатків на проведення прикладних ДіР у загальному обсязі фінансування досліджень і розробок становила 38,56% (рис. 4.9).

Рис. 4.9. Динаміка фінансування прикладних ДіР

Частка прикладних досліджень в обсязі фінансування ДіР за рахунок загального фонду державного бюджету у 2014 р. становила 33,46%, в обсязі загального фінансування прикладних досліджень – 67,3% (рис. 4.10).

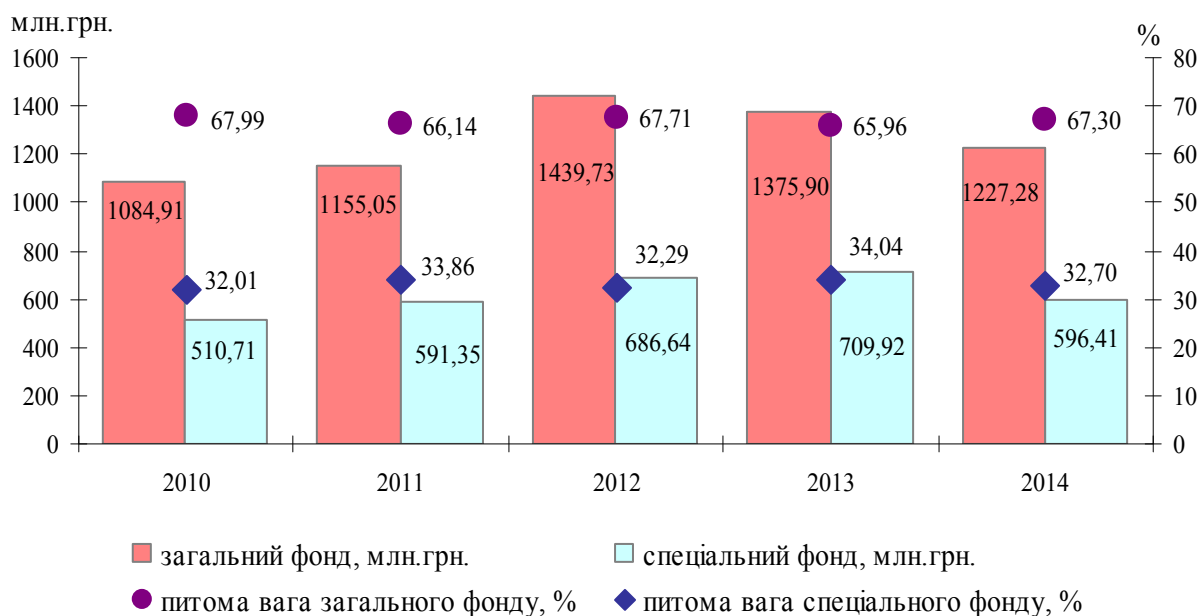

Рис. 4.10. Динаміка обсягів фінансування прикладних ДіР у розрізі загального та спеціального фондів державного бюджету

Понад 82% обсягу фінансування прикладних ДіР за рахунок загального фонду було спрямовано на фінансування робіт, що здійснювалися за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки.

У 2014 р. понад 91% видатків (загального і спеціального фондів) на фінансування прикладних ДіР припадало на 9 розпорядників бюджетних коштів.

Значна частина обсягу фінансування прикладних ДіР припадала на НАН, частка якої в 2014 р. становила понад 29%, МОН – близько 17% та НААН – майже 18%. Решта розпорядників мали значно менші обсяги фінансування прикладних досліджень (рис. 4.11).

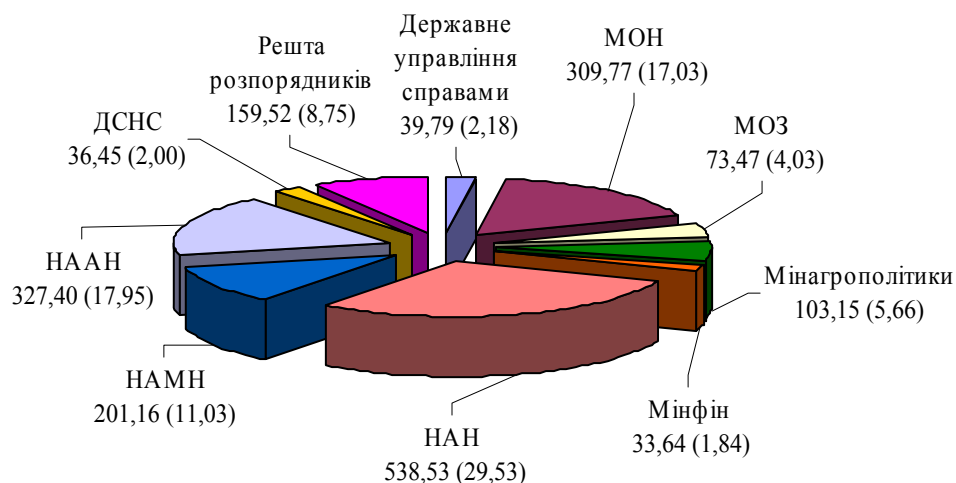

Рис. 4.11. Розподіл бюджетного фінансування прикладних ДіР за розпорядниками у 2014 р., млн. грн. (%)

У розподілі коштів загального фонду найбільші частки також мали НАН (понад 35%), НААН – майже 12% та МОН – майже 13% (рис. 4.12).

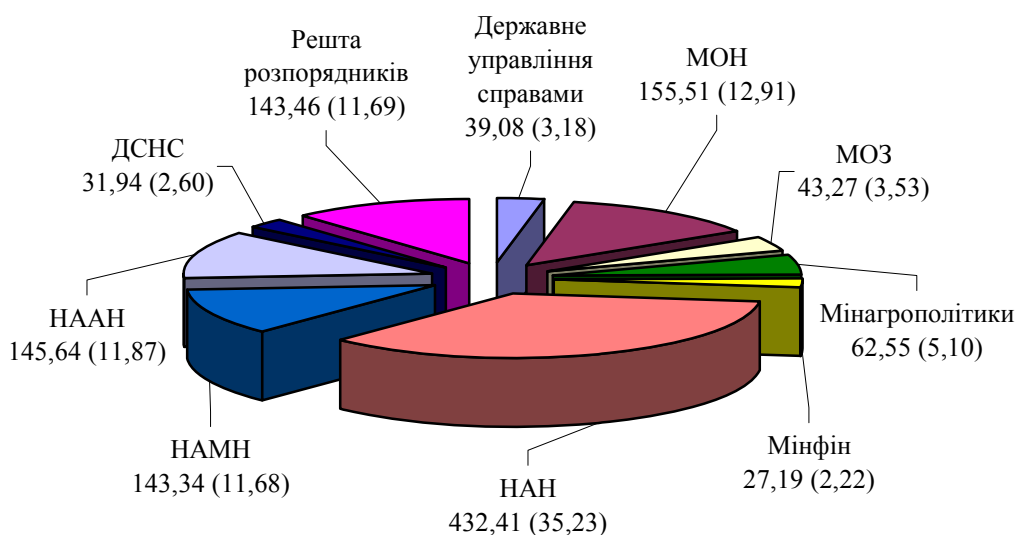

Рис. 4.12. Структура фінансування прикладних ДіР за рахунок загального фонду державного бюджету за розпорядниками у 2014 р., млн. грн. (%)

У розрізі секторів науки найбільшу частку у структурі обсягів фінансування прикладних ДіР за рахунок загального фонду має академічний сектор (рис. 4.13).

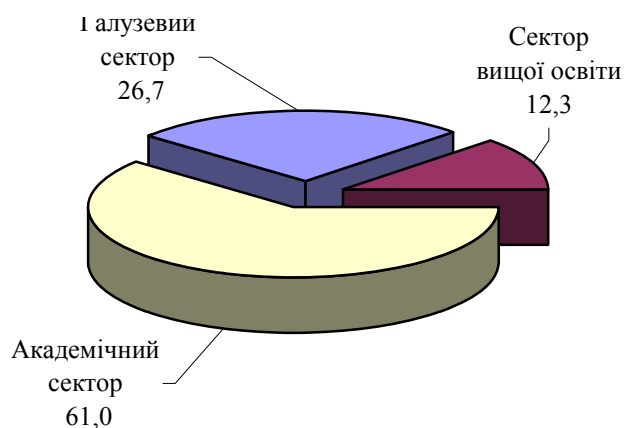

Рис. 4.13. Структура фінансування прикладних ДіР за рахунок загального фонду за секторами науки у 2014 р., %

Частка прикладних досліджень в обсязі базового фінансування прикладних ДіР становила 98,5% (1122,66 млн. грн.), науково-технічних розробок – 1,5% (17,42 млн. грн.).

Відсоток програмно-цільового фінансування у загальному обсязі фінансування прикладних ДіР становив 6,9% (84,32 млн. грн.).

За показником наповнення спеціального фонду на проведення прикладних ДіР найбільш ефективними (із 18 розпорядників, які мали спеціальний фонд) у 2014 р. були наукові організації НААН (понад 55% фінансування прикладних ДіР), Держгірпромнагляду (понад 54%) та МОН (майже 49%) (табл. 4.10).

Таблиця 4.10

Структура фінансування прикладних ДіР із спеціального фонду за розпорядниками

№ пп	Розпорядник	Прикладні ДіР всього, тис. грн.	Спеціальний фонд, тис. грн.	Питома вага спеціального фонду, %
1	2	3	4	5
1	Державне управління справами	39788,1	708,6	1,78
2	Мінкультури	10495,5	4135,7	39,40
3	Держлісагентство	12674,4	2391,5	18,87
4	МОН	310532,2	152133,4	48,99
5	МОЗ	73468,8	30197,5	41,10
6	Мінприроди	8133,5	3054,3	37,55
7	Мінсоцполітики	9483,3	1587,2	16,74
8	Мінагрополітики	103153,4	40605,2	39,36
9	Держгірпромнагляд	7401,7	4036,0	54,53
10	ДФС	13565,3	83,0	0,61

Продовження таблиці 4.10

1	2	3	4	5
11	Мінмолодьспорт	5391,4	583,9	10,83
12	Мінфін	33644,4	6454,5	19,18
13	Мінюст	14857,1	138,1	0,93
14	ДСНС	36448,3	4505,1	12,36
15	АМК	1098,3	87,6	7,98
16	НАН	538529,1	106117,6	19,71
17	НАМН	201163,7	57828,0	28,75
18	НААН	327401,6	181761,9	55,52

У 2014 р. за прикладними ДіР виконувалося 9297 робіт, з них за кошти загального фонду – 4016 робіт, спеціального фонду – 5281 робота. У загальній кількості виконуваних робіт прикладні ДіР становили понад 59%, виконвані за кошти загального фонду – 47,2% і за кошти спеціального фонду – 73,7% (рис. 4.14).

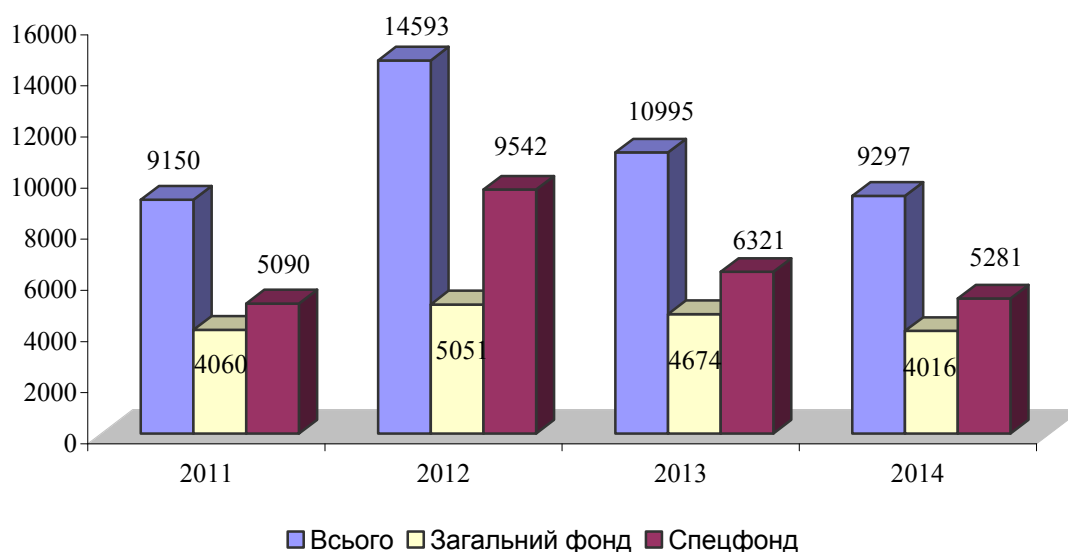

Рис. 4.14. Динаміка кількості виконуваних прикладних ДіР, од.

Понад 85% прикладних робіт, профінансованих за рахунок загального фонду державного бюджету, виконано науковими організаціями 7-ми головних розпорядників (рис. 4.15).

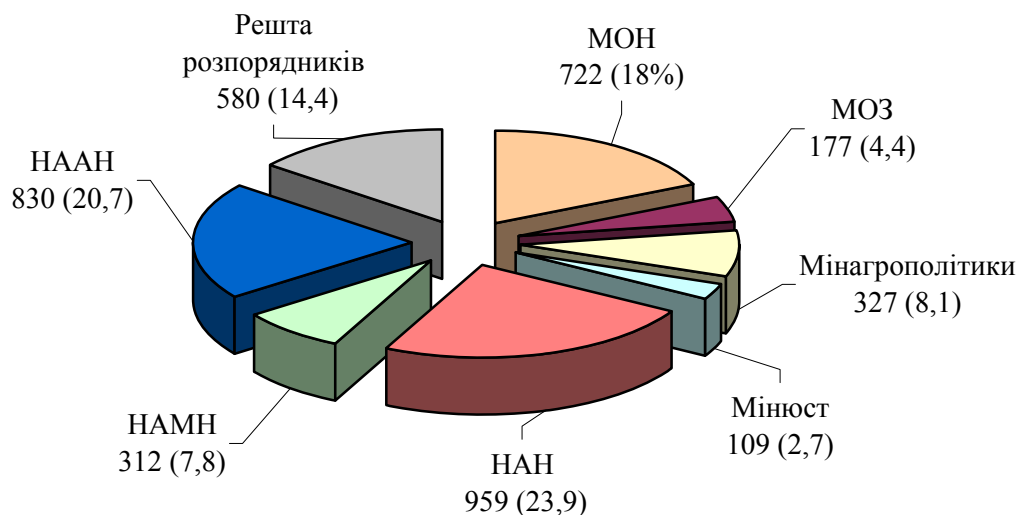

Рис. 4.15. Розподіл кількості виконуваних за рахунок загального фонду прикладних ДіР за розпорядниками у 2014 р., од. (%)

Кількість завершених робіт у звітному році становила 5789 робіт, з них виконаних за рахунок загального фонду – 1702 од. та спеціального – 4087 од.

З усіх прикладних ДіР, що виконувались за рахунок загального фонду, у звітному році завершено понад 42%. За їх результатами у поточному році відкрито 737 нових робіт прикладного спрямування (43,3% від кількості завершених робіт) та 385 проектів на виконання науково-технічних розробок (22,6%) (рис. 4.16).

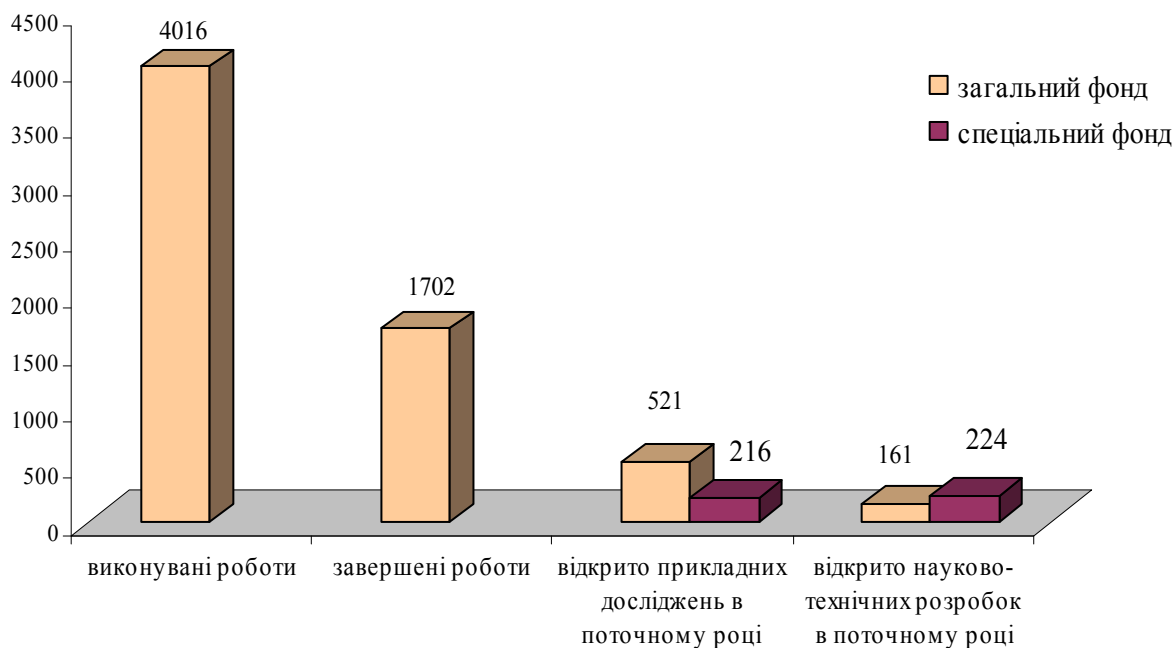

Рис. 4.16. Розподіл кількості робіт, відкритих у поточному році за результатами завершених прикладних досліджень, од.

Найбільша кількість нових проектів на виконання прикладних досліджень, які було розпочато у поточному році за результатами завершених прикладних

досліджень, припадає на організації МОН (304 од. або 41,2% від загальної кількості відкритих нових проектів на виконання прикладних досліджень), НАН (160 од. або 21,7%) та організації НАМН (82 од. або 11,1%) (рис. 4.17).

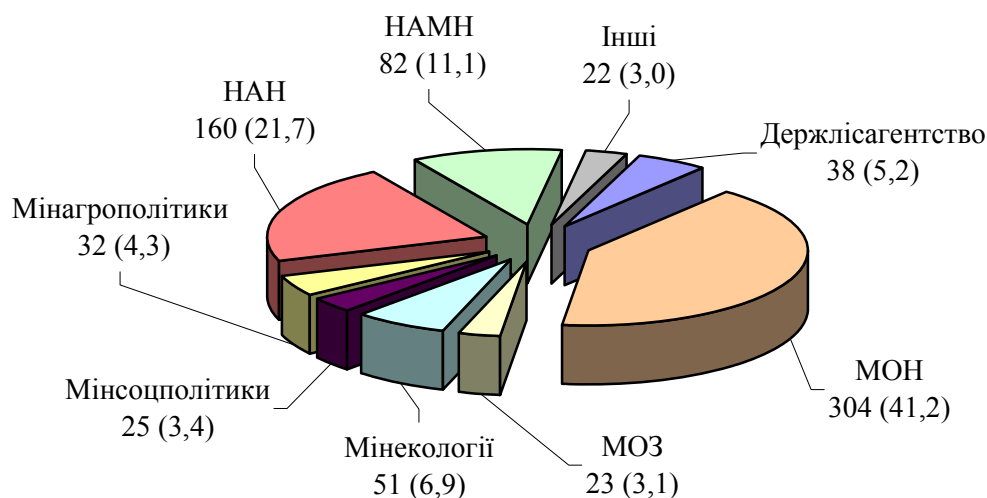

Рис.4.17. Розподіл кількості нових проектів на виконання прикладних досліджень, відкритих у поточному році, за розпорядниками, од. (%)

Нові проекти на виконання науково-технічних розробок було розпочато у звітному році за результатами завершених прикладних досліджень в організаціях 4-х розпорядників бюджетних коштів, найбільше – в організаціях Мінагрополітики (195 од. або 50,6% від загальної кількості відкритих нових проектів на виконання науково-технічних розробок) (рис. 4.18).

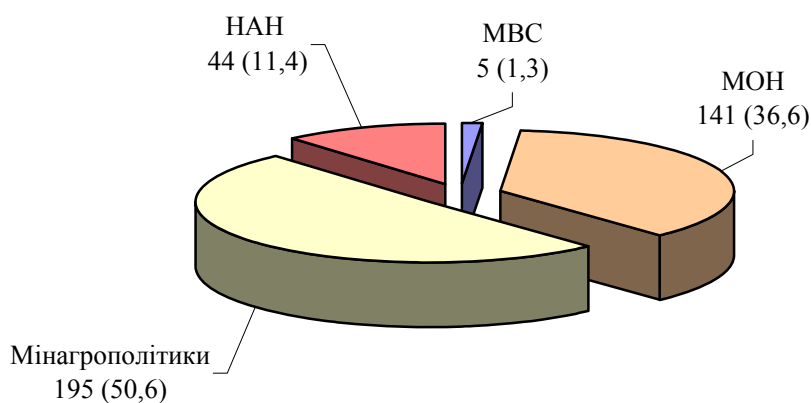

Рис. 4.18. Розподіл кількості нових проектів на виконання науково-технічних розробок, відкритих у поточному році, за розпорядниками, од. (%)

За пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки за кошти загального фонду виконано 3101 робота (77,2% загальної кількості робіт за напрямом бюджетного фінансування "Прикладні дослідження і розробки"). Найбільша частка робіт виконувалася за пріоритетним напрямом "Раціональне природокористування" (рис. 4.19).

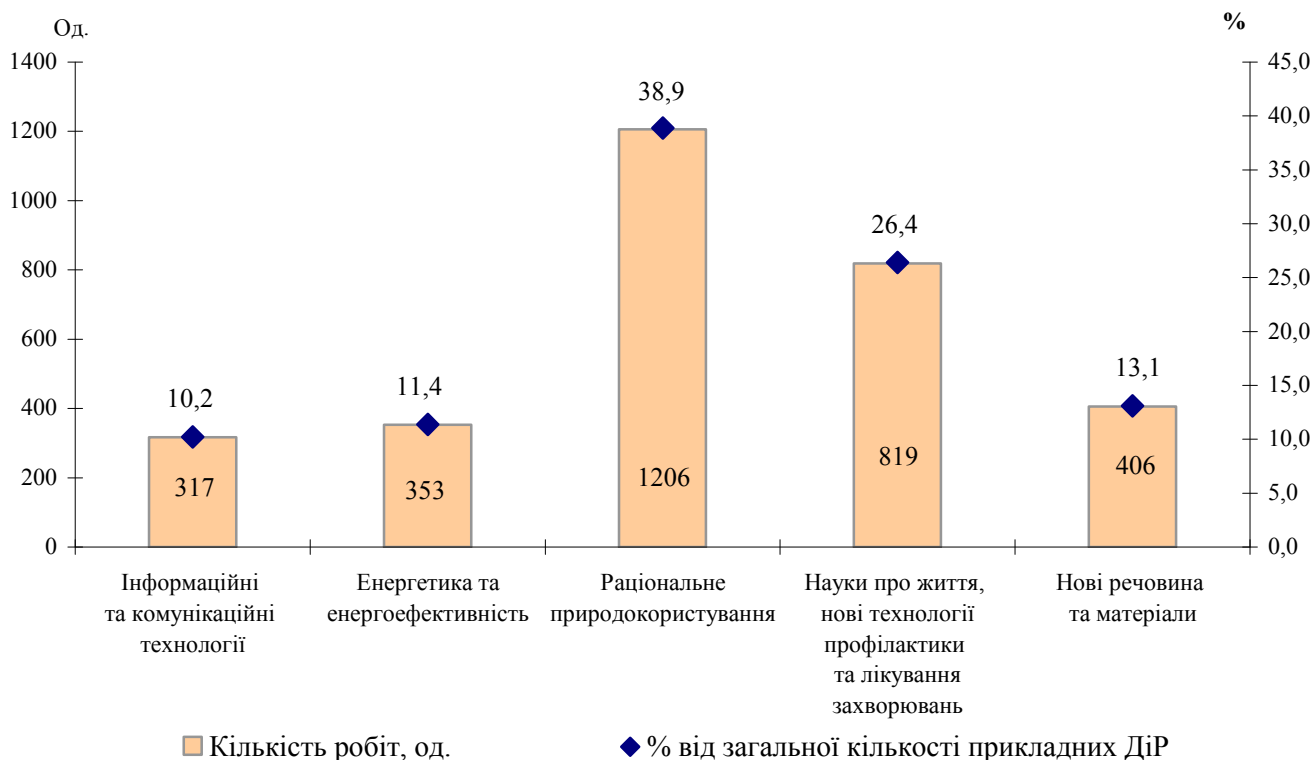

Рис. 4.19. Розподіл кількості прикладних ДіР, виконаних за кошти загального фонду за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки у 2014 р.

У 2014 р. науковими установами за результатами прикладних ДіР створено понад 12,5 тис. од. науково-технічної продукції. Найбільшу частку складає НТП за видом "Інше" (61,1% від загальної кількості створеної НТП за даним напрямом), до якої відносять методичну та нормативно-методичну документацію, керівні, нормативні, прогнозно-аналітичні документи, програмно-технологічну документацію та ін. У звітному році за результатами прикладних ДіР упроваджено 9426 од. НТП (майже 75% від створеної).

За рахунок коштів *загального фонду* створено 8183 од. НТП, або 65,0% від усієї створеної НТП. З них у звітному році впроваджено понад 70%. За видами НТП протягом звітного року впроваджено 63,5% створених видів виробів, понад 58% створених видів техніки, близько 83% створених методів і теорій, близько 47% матеріалів та 40% технологій (рис. 4.20).

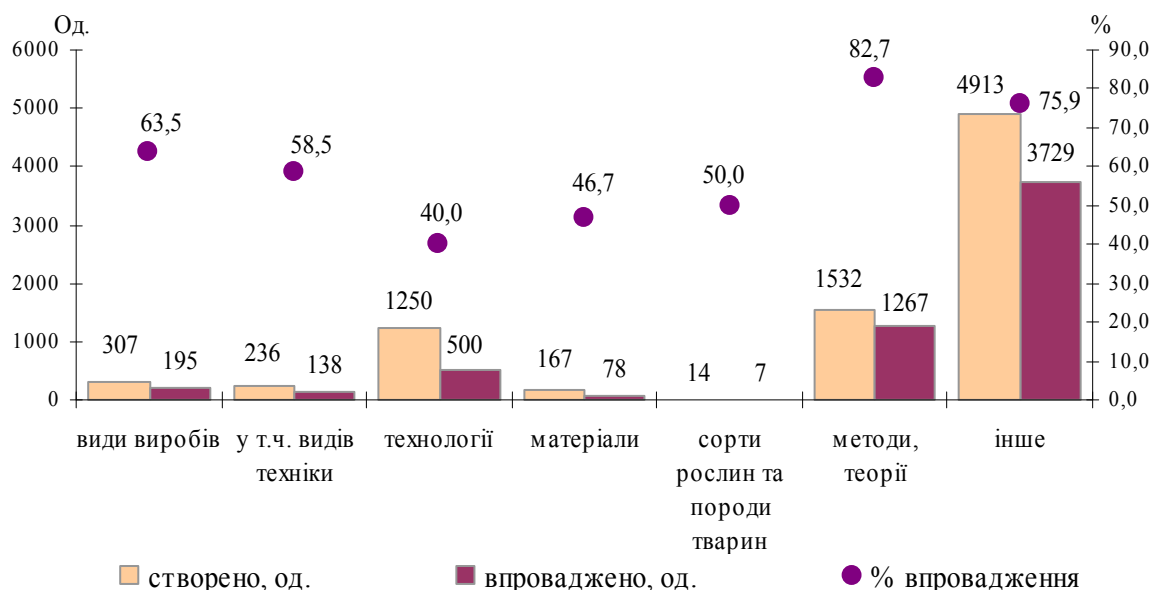

Рис. 4.20. Розподіл створеної за рахунок загального фонду і впровадженої НТП за результатами прикладних ДіР у 2014 р.

Найкращі показники результативності за прикладними ДіР за кошти *загального фонду* показали наукові організації та вищі навчальні заклади МОН (створено 1288 од. НТП, з них впроваджено 66%), наукові організації НАПН (створено 2260 од. НТП, з них впроваджено понад 94%), НАН (створено 764 од. НТП, впроваджено 48,3%), Мінагрополітики (створено 680 од. НТП, впроваджено 32%) та МОЗ (із створених 671 од. НТП впроваджено 100%) (табл. 4.11).

Таблиця 4.11

Розподіл науково-технічної продукції, створеної за кошти загального фонду за результатами прикладних ДіР та упровадженої у 2014 р. (за видами НТП та розпорядниками)

Розпорядник	Загальний фонд													
	Створено НТП, од.							Упроваджено у звітному році НТП, од.						
	види виробів	у т.ч. техніка	технології	матеріали	сорти рослин та породи тварин	методи, теорії	інше	види виробів	у т.ч. техніка	технології	матеріали	сорти рослин та породи тварин	методи, теорії	інше
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Державне управління справами						18	347						18	347
МВС	12	9					43	12	9					43
Мінкультури							36							34
МОН	144	117	254	65		461	364	102	64	211	48		337	152

Продовження таблиці 4.11

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
МОЗ	11	11	4	4		250	402	11	11	4	4		250	402
Мінагрополітики	4	2	453			28	195	4	2	3			16	195
ДФС							101							75
Мінфін							57							57
Мінюст						10	78							
ДСНС			4				40							
НАН	102	63	266	95	11	239	51	56	42	134	26	7	123	23
НАПН							2260							2129
НАМН			94			489				94			489	
НААН	31	31	175	3	3		728	10	10	53				115
Інші розпорядники	3	3				37	211			1			34	157
Усього:	307	236	1250	167	14	1532	4913	195	138	500	78	7	1267	3729

Одним із основних видів науково-технічної продукції у рамках виконання прикладних досліджень є технології. Із 7 розпорядників, під координацією яких у 2014 р. було створено технології за рахунок загального фонду (72% у загальній кількості технологій за результатами прикладних ДіР), найбільшу частку створено науковими організаціями Мінагрополітики (36,2%), НАН (21,3%), науковими організаціями та вищими навчальними закладами МОН (20,3%) (рис.4.21).

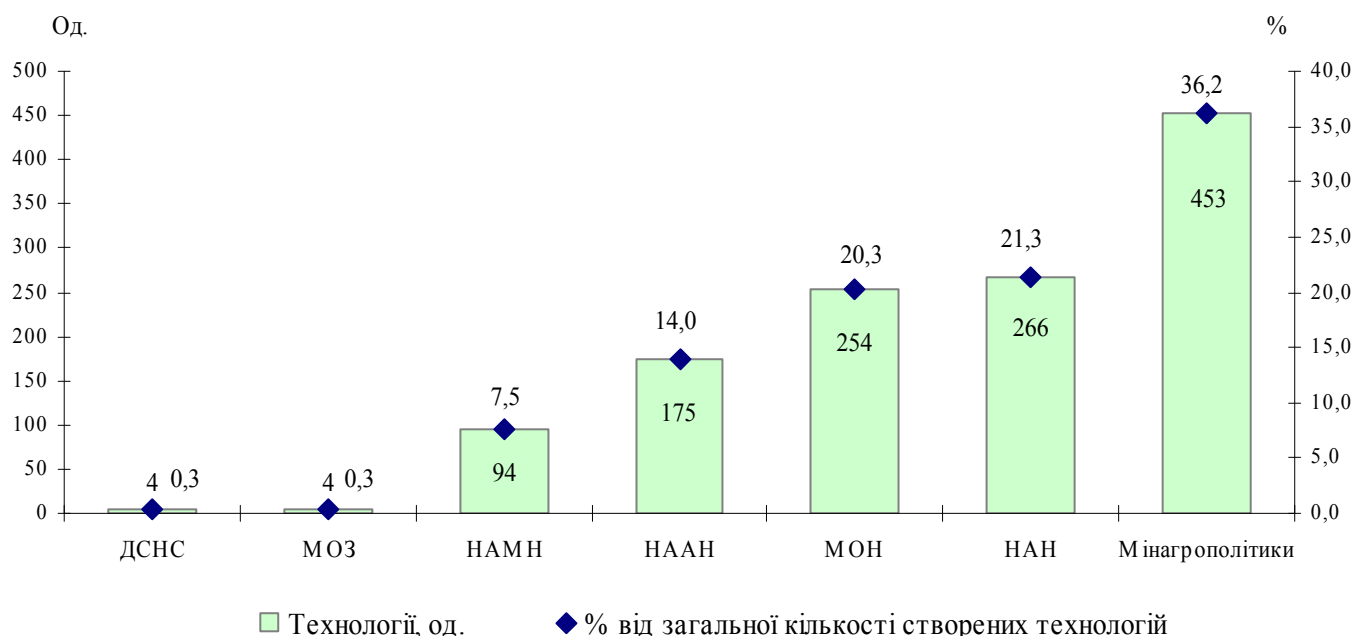

Рис. 4.21. Розподіл створених у 2014 р. технологій за рахунок загального фонду за розпорядниками

За рахунок спеціального фонду за результатами прикладних ДіР створено 4399 од. НТП або 35% від усієї створеної НТП. Рівень впровадження НТП становив

83%, зокрема: видів техніки впроваджено 88,5% із створених, видів виробів – 86,2%, технологій – майже 74%, методів, теорій – понад 80% (рис. 4.22).

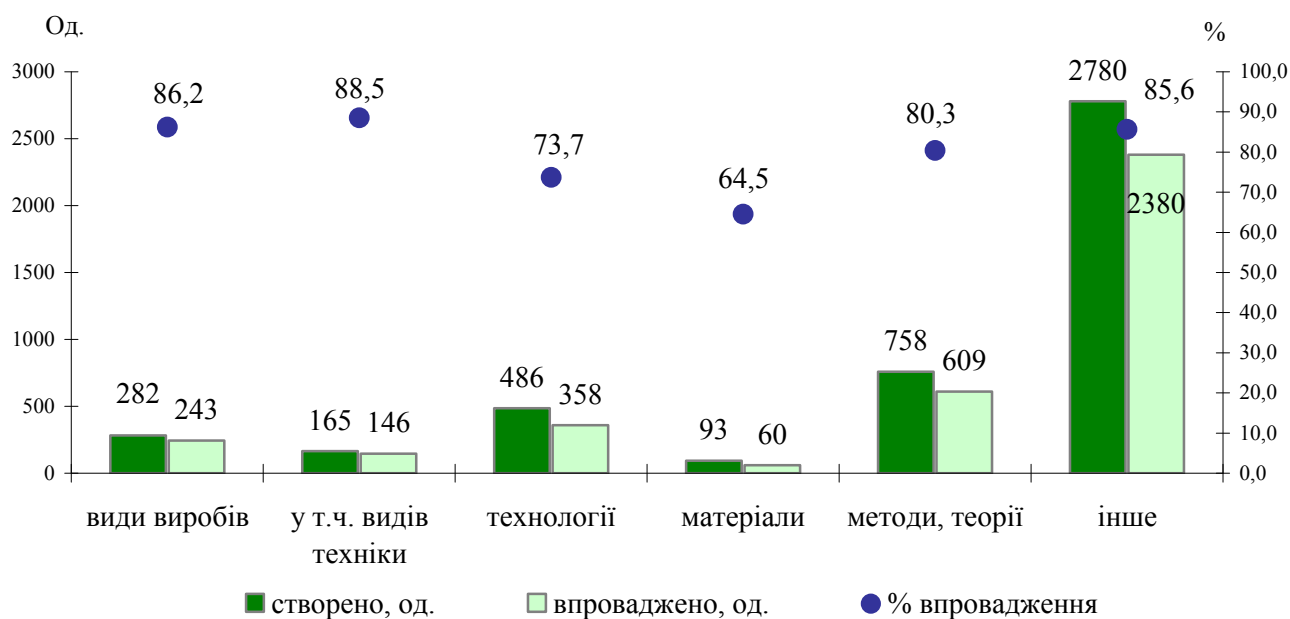

Рис. 4.22. Розподіл створеної за рахунок спеціального фонду і впровадженої НТП за результатами прикладних ДіР у 2014 р.

Найбільша частка НТП, створеної за кошти *спеціального фонду* належить МОН (майже 62% від загальної кількості створеної НТП за рахунок спецфонду (табл. 4.12).

Таблиця 4.12

Розподіл НТП, створеної за кошти спеціального фонду за результатами прикладних ДіР та впровадженої у 2014 р. (за видами НТП та розпорядниками)

Розпорядник	Спеціальний фонд													
	Створено НТП, од.							Упроваджено у звітному році НТП, од.						
	види виробів	у т.ч. техніка	технології	матеріали	сорти рослин та породи тварин	методи, теорії	інше	види виробів	у т.ч. техніка	технології	матеріали	сорти рослин та породи тварин	методи, теорії	інше
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Державне управління справами						1	2						1	2
МВС														
Мінкультури							116							116
МОН	150	86	372	76		617	1507	134	80	298	54		575	1289
МОЗ														

Продовження таблиці 4.12

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Мінагрополітики	55	45	7			6	865	55	45	7			6	865
ДФС														
Мінфін							4							4
Мінюст							8							
ДСНС							10							
НАН	77	34	107	17		134	219	54	21	53	6		27	56
НАПН														
НАМН														
НААН														
Інші розпорядники							49							48
Усього:	282	165	486	93	0	758	2780	243	146	358	60	0	609	2380

У звітному році за результатами прикладних ДіР друквані роботи мали наукові організації 24 розпорядників. Загальна кількість друкованих робіт становила понад 85 тис., у т.ч. було надруковано понад 48,8 тис. статей в наукових фахових журналах та майже 1,5 тис. монографій (табл. 4.13).

Таблиця 4.13

Динаміка публікаційної активності за результатами прикладних ДіР

Показники	Роки				
	2010	2011	2012	2013	2014
Кількість друкованих робіт – усього, од.	66036	87343	66113	80976	85046
<i>у тому числі:</i>					
монографії	1107	1254	1598	1388	1492
з них що видані за кордоном	51	53	78	131	169
підручники, навчальні посібники	2007	2521	2302	2656	2808
статті в наукових фахових журналах	40747	45148	49289	44479	48853
з них що входять до міжнародних баз даних	3198	6603	7522	8767	9368
інші публікації	22175	38420	12924	32453	31893

Понад 94,7% усіх друкованих робіт мали наукові організації 5 розпорядників (рис. 4.23).

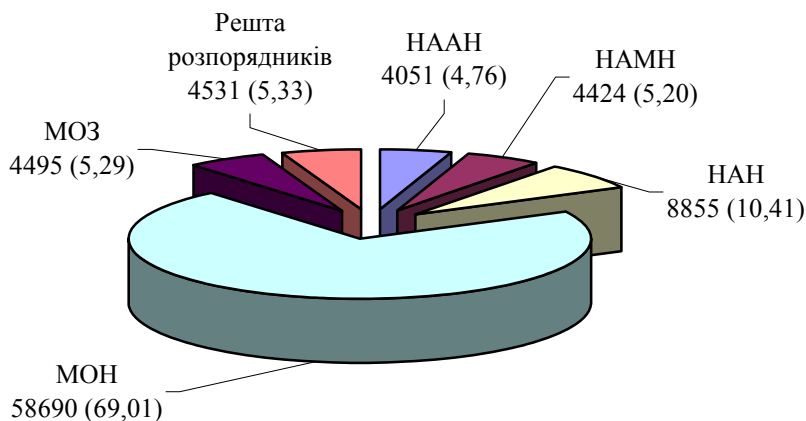

Рис. 4.23. Розподіл друкованих робіт за результатами прикладних ДіР у 2014 р. за розпорядниками, од. (%)

Найкращі показники публікаційної активності у 2014 р., як за загальною кількістю друкованих робіт, так і за їх видами, показали наукові організації та вищі навчальні заклади МОН (табл. 4.14).

Таблиця 4.14

Публікаційна активність за результатами прикладних ДіР у 2014 р. за видами друкованих робіт, од.

Розпорядники	Монографії	з них, що видані за кордоном	Статті в наукових фахових журналах	з них, що входять до міжнародних баз даних	Підручники, навчальні посібники	Інші публікації
МОН	1125	139	31683	5207	2571	23311
МОЗ	52	2	2376	432	118	1949
НАН	62	21	6126	3079	23	2644
НАМН	39	0	1828	26	33	2524
НААН	147	5	3904	228	0	0
Решта розпорядників	67	2	2936	396	63	1465

Важливими показниками результативності прикладних ДіР є кількість щорічно поданих заявок на видачу охоронних документів та отриманих охоронних документів. У звітному році було подано понад 3,3 тис. заявок на видачу охоронних документів і отримано понад 3,2 тис. охоронних документів (табл. 4.15).

Таблиця 4.15

**Динаміка кількості поданих заявок та отриманих охоронних документів
за результатами прикладних ДіР**

Показники	2010	2011	2012	2013	2014
Подано заявок на видачу охоронних документів, усього, од.	2705	3769	4667	3080	3314
у т.ч.: в Україні	2696	3754	4647	3075	3303
за кордоном	9	15	20	5	11
Отримано охоронних документів, усього, од.	2546	3725	4619	3148	3203
у т.ч.: в Україні	2531	3663	4604	3139	3195
за кордоном	15	62	15	9	8

У 2014 р. заявки на видачу охоронних документів подавали наукові організації 13 розпорядників. Найбільшу активність у поданні заявок виявили наукові організації та вищі навчальні заклади МОН (табл. 4.16).

Таблиця 4.16

**Розподіл поданих заявок на видачу охоронних документів за результатами
прикладних ДіР за розпорядниками, од.**

Розпорядники	Подано заявок на видачу охоронних документів	у т.ч.	
		в Україні	за кордоном
МОН	1893	1884	9
МОЗ	652	652	0
НААН	244	244	
НАМН	240	240	0
НАН	219	217	2
Державне управління справами	23	23	0
Мінагрополітики	21	21	0
МВС	7	7	0
Мінфін	6	6	0
Держгірпромнагляд	3	3	0
Мінюст	3	3	0
ДСНС	2	2	0
ДФС	1	1	0
Усього	3314	3303	11

Охоронні документи за результатами прикладних досліджень у звітному році отримали наукові організації та вищі навчальні заклади 12 розпорядників. Найбільшу кількість охоронних документів отримали наукові організації та вищі навчальні заклади МОН – 2021, у т.ч. 5 за кордоном (рис. 4.24).

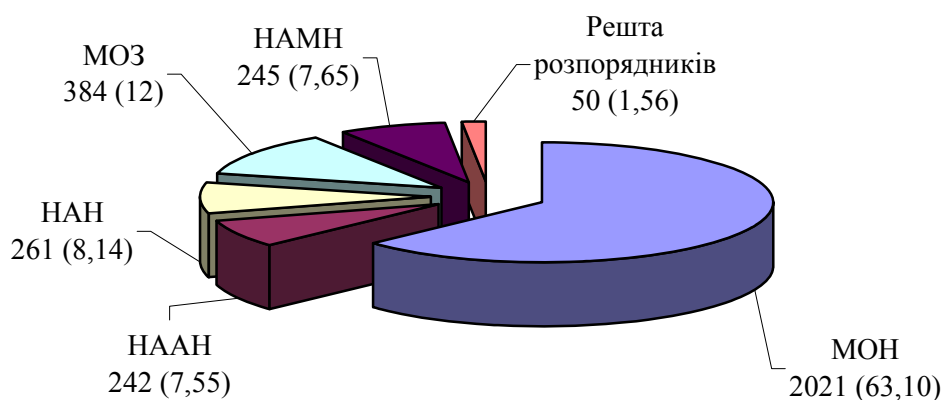

Рис. 4.24. Розподіл отриманих охоронних документів за результатами прикладних ДіР у 2014 р. за розпорядниками, од. (%)

4.3 Розробки за державними цільовими науковими та науково-технічними програмами

Світовою практикою підтверджено, що одним із механізмів створення конкурентного науково-технічного середовища є зменшення базового фінансування наукових установ і збільшення обсягів видатків, що розподіляються на конкурсній основі для виконання науково-дослідних робіт у залежності від пріоритетності. Це дає можливість сконцентрувати матеріальні та інтелектуальні ресурси для розв'язання стратегічних науково-технологічних проблем.

Перспективною формою реалізації пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки в усьому світі вважаються програмно-цільові методи, використання яких дає можливість перейти від фінансування процесу до фінансування результатів. Це має особливе значення для підвищення конкурентоспроможності економіки в умовах економічної кризи.

Ефективність цього методу обумовлена його системним, інтегруючим характером: здійснюється не тільки прогнозування майбутніх станів системи, складаються конкретні програми досягнення бажаних результатів. Погоджування в рамках програм цілей і ресурсів дає можливість забезпечити максимальну ефективність досягнення цілей при раціональному використанні ресурсів.

Як свідчить досвід провідних країн, програмно-цільовий метод дає змогу здійснити ефективно поєднання програмних цілей зі шляхами їхнього досягнення, включаючи механізми державного й ринкового регулювання.

В Україні, де державні цільові наукові та науково-технічні програми (ДЦНТП) є основною формою реалізації законодавчо визначених пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки, частка їх бюджетного фінансування у загальному фінансуванні ДіР залишається незначною. Вона не перевищувала за останні роки 7,0%, а у 2013 та 2014 роках спостерігається тенденція її різкого скорочення. У звітному році питома вага ДЦНТП у загальному обсязі фінансування ДіР становила 2,2%.

Обсяг фінансування ДЦНТП у 2014 р. склав 104,5 млн. грн. (65% від видатків цього напрямку фінансування у 2013 р.) (рис.4.25).

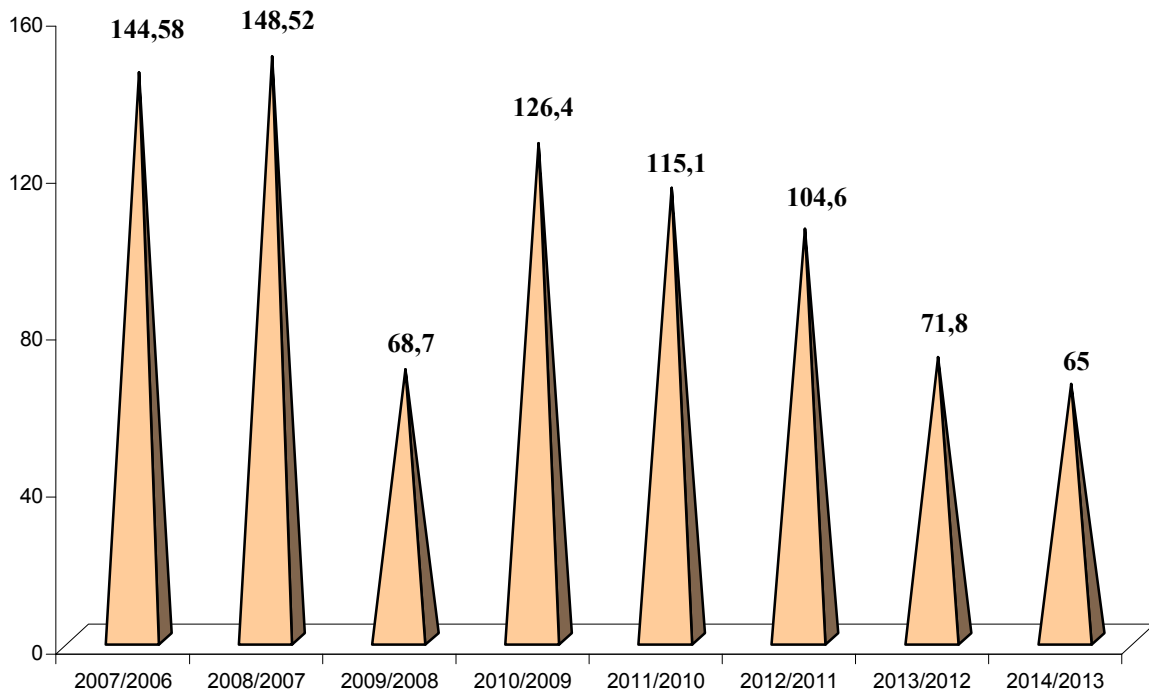

Рис. 4.25. Темпи зростання / зменшення обсягів фінансування ДЦНТП, % до попереднього року

Як показує динаміка бюджетного фінансування ДЦНТП, у 2014 р. обсяг його досяг мінімального значення за останні 8 років (рис. 4.26).

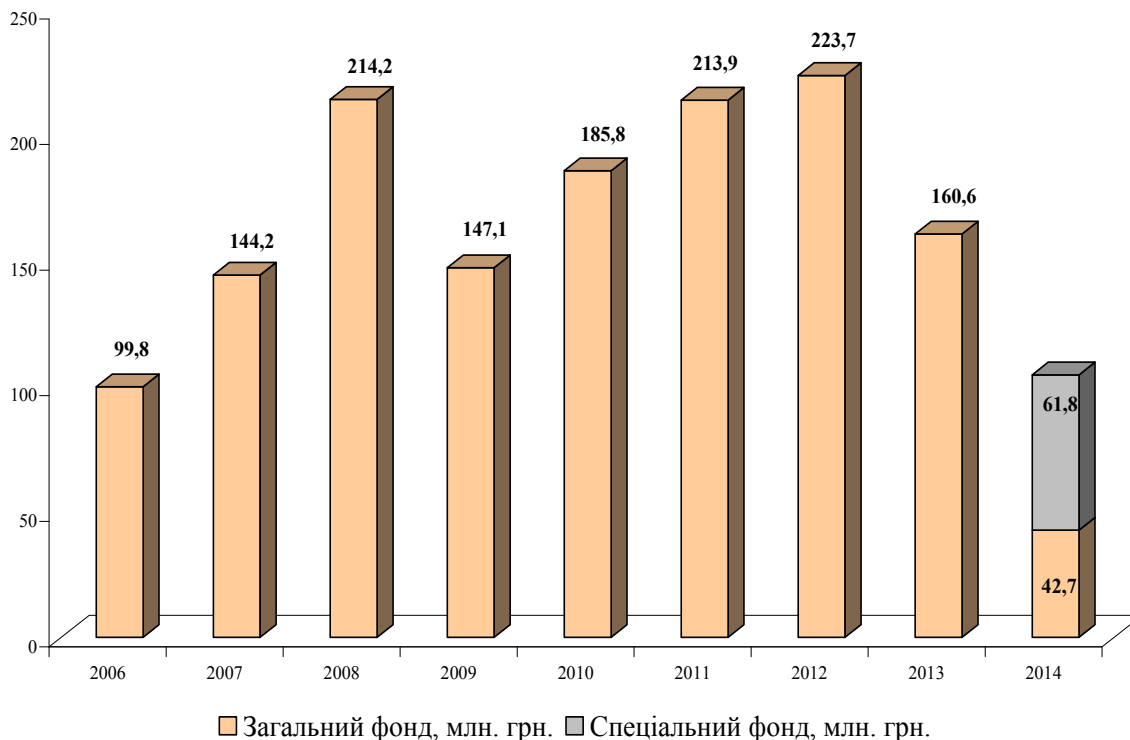

Рис. 4.26. Динаміка обсягів фінансування ДЦНТП

Проте вперше за останні роки змінилась структура джерел фінансування проектів ДЦНТП: залучені кошти спеціального фонду у розмірі 61,8 млн. грн. (5,8% від фінансування ДіР за рахунок спеціального фонду). Це становить майже 60% загальної суми видатків на реалізацію проектів ДЦНТП.

Видатки загального фонду державного бюджету на виконання проектів ДЦНТП становили 42,7 млн. грн. або 1,2 % від обсягу фінансування ДіР (рис.4.27).

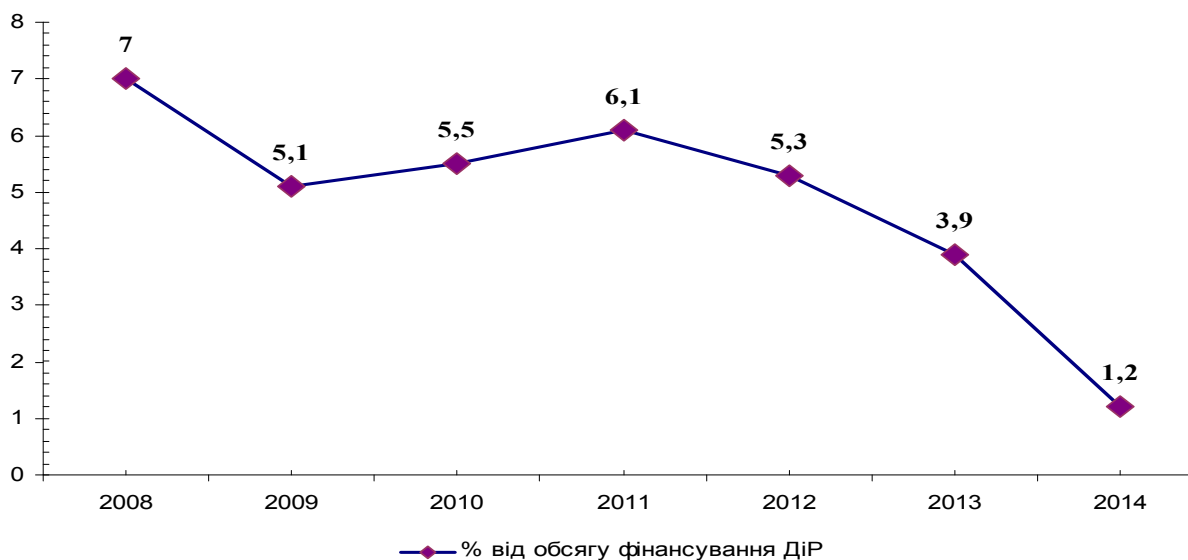

Рис. 4.27. Динаміка частки фінансування ДЦНТП за рахунок загального фонду державного бюджету

Видатки загального фонду державного бюджету на ДЦНТП у повному обсязі витрачено на науково-технічні розробки, що підтверджує практичну спрямованість проектів програм.

За секторами науки видатки на виконання проектів ДЦНТП розподілено за організаціями академічного (74,5%;) і галузевого (25,5%;) секторів.

Організації сектору вищої освіти коштів не отримали взагалі, тобто вищі навчальні заклади України до виконання ДЦНТП у звітному році не залучались.

Фінансування ДЦНТП здійснювалося за 5 бюджетними програмами 5 розпорядниками бюджетних коштів. Найбільший обсяг фінансування (майже 65% від загального фінансування ДЦНТП) припадає на Державне космічне агентство України, з них 91,0% – кошти спеціального фонду. 70% видатків загального фонду державного бюджету на виконання ДЦНТП спрямовано на розробки НАН (табл. 4.17).

Таблиця 4.17

Розподіл бюджетних видатків на ДЦНТП за розпорядниками бюджетних коштів, 2014 р.

Розпорядники	Фінансування					
	Усього		Загальний фонд		Спеціальний фонд	
	млн. грн.	% від усього за ДЦНТП	млн. грн.	% від заг. фонду	млн. грн.	% від усього за розпорядником
ДКА	67,88	64,93	6,08	14,56	61,8	91,0
НАН	29,98	28,68	29,98	69,96		
Мінсоцполітики	4,46	4,27	4,46	10,33		
НАМН	1,87	1,79	1,87	4,33		
МОН	0,35	0,33	0,35	0,82		
Усього за ДЦНТП	104,54	100,0	42,74	100,0	61,8	59,1
% від усього за ДіР		2,2		1,2		5,8

У звітному році на фоні значного зменшення обсягів фінансування ДЦНТП продовжувалася тенденція скорочення кількості державних цільових науково-технічних програм: у 2014 р. їх виконувалося лише 9 (2013 р. – 12, 2012 р. – 15). Загальна кількість програм зменшилася за останні 5 років у чотири рази. Проте поліпшився якісний склад результатів виконання ДЦНТП: суттєво зросла частка технологій, виробів, матеріалів у загальній кількості створеної науково-технічної продукції (табл. 4.18).

Динаміка кількісних показників ДЦНТП

Роки	Кількість ДЦНТП	Кількість проектів	Створено НТП				
			Усього, од.	у тому числі, %			
				вироби	технології	матеріали	методи, теорії
2009	39	711	646	14,2	18,6	4,0	14,7
2010	36	699	760	20,0	23,7	5,3	17,0
2011	26	516	728	26,4	15,1	9,5	20,1
2012	15	411	456	33,3	26,7	8,6	10,1
2013	12	355	549	27,7	31,0	11,1	15,7
2014	9	247	255	28,6	44,3	11,4	10,6

Із 239 наукових та науково-технічних проектів ДЦНТП, що виконувались у 2014 р. за кошти загального фонду, 219 (91,6%) – за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки (2013 р. – 83,1%); 20 (8,4% – за найважливішими напрямками прикладних досліджень і розробок у відповідних галузях економіки (додаток Е).

На виконання проектів за пріоритетними напрямками витрачено 75,4% (32,2 млн. грн.) від загального обсягу фінансування ДЦНТП (2013 р. – 82%; 2012 р. – 51,8%).

Найбільша частка проектів (майже 49% з числа тих, що реалізовувалися за пріоритетними напрямками) з обсягом фінансування 18,6 млн. грн. виконувалася за пріоритетним напрямом "Нові речовини і матеріали". При цьому 106 проектів із 107 – це розробки організацій НАН. За пріоритетним напрямом "Енергетика та енергоефективність", на який спрямовано 14,8% видатків, реалізовувалося 53 науково-технічних проекти; виконавці робіт – організації НАН (рис.4.28).

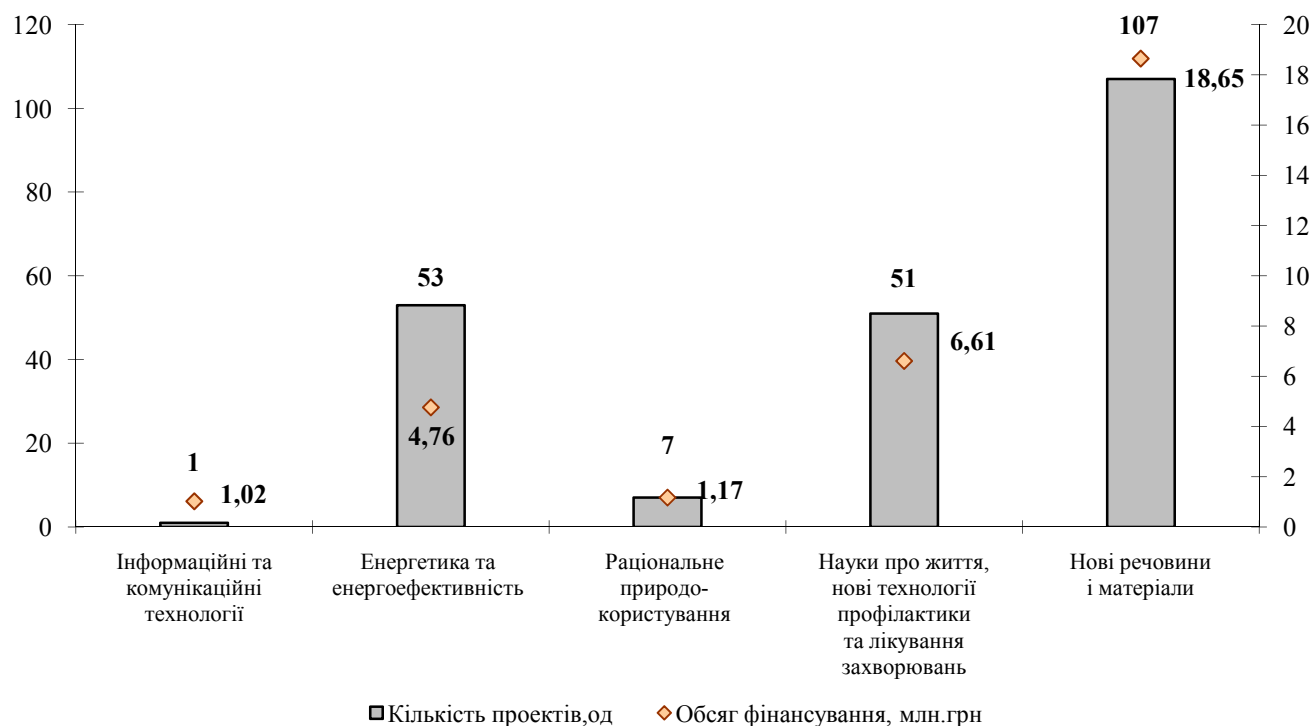

Рис. 4.28. Розподіл проектів ДЦНТП за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки

Із загального фонду державного бюджету на виконання 5 ДЦНТП найбільшої вартості витрачено 40,8 млн. грн., з них 51,2 % – на Державну цільову науково-технічну програму "Нанотехнології та наноматеріали на 2010 – 2014 роки" (НАН, МОН). Середня вартість проекту за 5 програмами складає 0,21 млн. грн. (табл.4.19).

Таблиця 4.19

ДЦНТП з найбільшими обсягами фінансування, загальний фонд

Розпорядник	Назва ДЦНТП	Пріоритетний напрям ¹ (кількість проектів)	Обсяг фінансування, млн. грн.	Кількість проектів, од.		Середня вартість одного проекту, млн. грн.
				Виконувалось	Завершено	
1	2	3	4	5	6	7
НАН МОН	Державна цільова науково-технічна програма "Нанотехнології та наноматеріали" на 2010–2014 роки	3 (2) 5 (26) 6 (93)	20,9	121	120	0,17

1	2	3	4	5	6	7
НАН	Державна цільова науково-технічна програма розроблення і створення сенсорних наукоємних продуктів на 2008-2017 рр.	2(1) 3(21) 4(7) 5(7) 6(11)	8,1	47	0	0,17
ДКА	Загальнодержавна цільова науково-технічна космічна програма України на 2013-2017-роки		6,1	7 ²	7	0,87
Мінсоц-політики	Національний план дій з реалізації Конвенції про права інвалідів до 2020 року (пп.1 пункту 1 Розділу IX)		4,5	13 ²	12	0,35
НАМН	Загальнодержавна соціальна програма поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища на 2014-2018 роки	5 (3)	1,2	3	3	0,4
За 5 ДЦНТП			40,8	191	142	0,21
% від усього за ДЦНТП			98,1	79,9	75,5	

¹ 1 Фундаментальні наукові дослідження

² Інформаційні та комунікаційні технології

3 Енергетика та енергоефективність

4 Рациональне природокористування

5 Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

6 Нові речовини і матеріали

² Виконано за найважливішими напрямками прикладних досліджень і розробок у відповідних галузях економіки

У розподілі загального обсягу фінансування за ДЦНТП 65% припадає на "Загальнодержавну цільову науково-технічну космічну програму України на 2013 – 2017 роки" (ДКА). Зі 67,9 млн. грн., що виділено на реалізацію Програми, 9% – кошти загального фонду. Середня вартість проекту Програми складає 4,5 млн. грн., реалізованого за кошти загального фонду – 0,87 млн. грн.

За результатами проведених наукових досліджень і розробок за ДЦНТП у 2014 р. за кошти загального фонду державного бюджету створено 255 одиниць науково-технічної продукції. З них 44,3% – технології; 11,4% – матеріали; 10,6% – методи, теорії; 5,1% – продукція іншого спрямування (рис. 4.29).

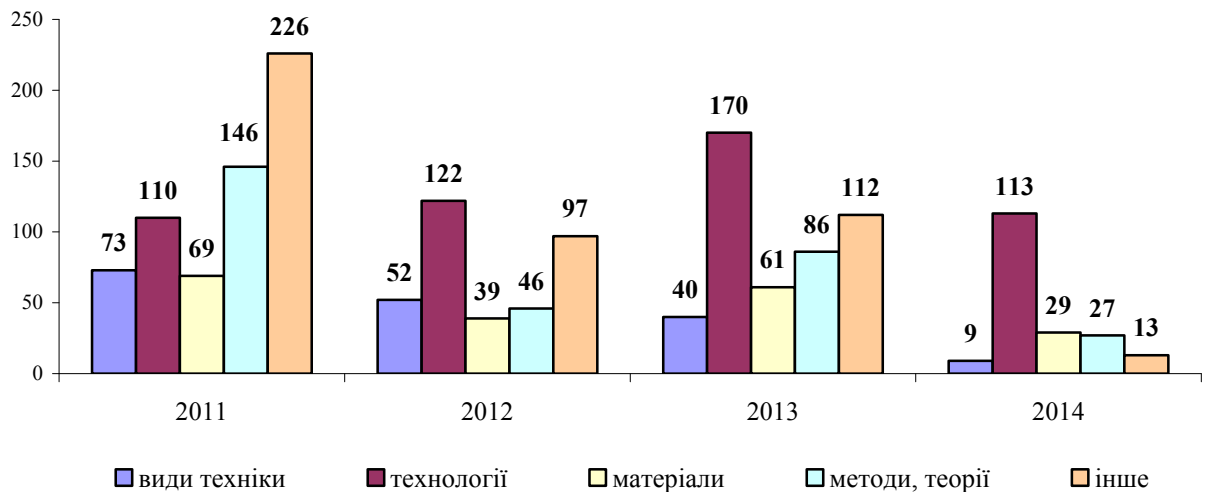

Рис. 4.29. Динаміка створення науково-технічної продукції за ДЦНТП, од.

54% створеної за рахунок загального фонду науково-технічної продукції – впроваджено. За видами НТП протягом звітного року впроваджено понад 72% створених матеріалів, майже 67% – методів і теорій, 56% – видів техніки (рис. 4.30).

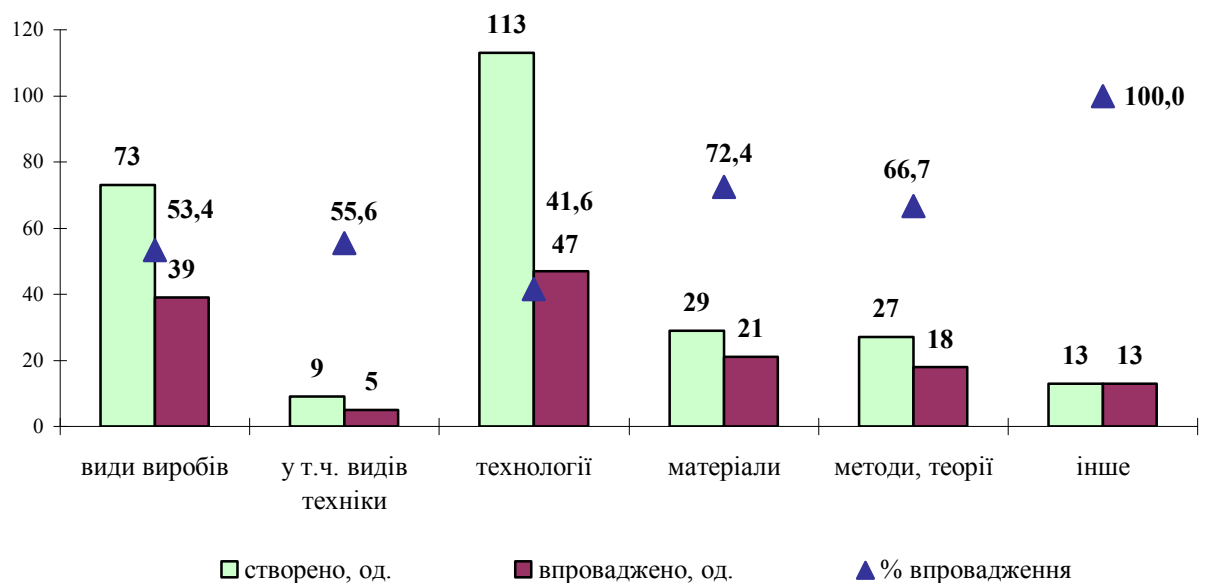

Рис. 4.30. Впровадження науково-технічної продукції, створеної за ДЦНТП у 2014р.

Із загальної кількості НТП, створеної за ДЦНТП (загальний фонд), 70,2% становить науково-технічна продукція НАН. Організаціями НАН створено 74,3% технологій; 100% матеріалів (табл. 4.20).

Таблиця 4.20

Результати виконання ДЦНТП за розпорядниками

Назва розпорядника	Обсяг фінансування, млн. грн.	Кількість ДЦНТП	Кількість проектів		Створено НТП					
			Виконувалось	Завершено	види виробів	у т. ч. техніка	технології	матеріали	методи, теорії	інше
НАН	29,98	4	212	165	41	6	84	29	25	
ДКА	6,08	1	7	7	3	3				5
Мінсоцполітики	4,46	1	13	12	29		29			
НАМН	1,87	3	6	4					2	8
МОН	0,35	1	1							
Усього за ДЦНТП	42,74	9	239	188	73	9	113	29	27	13

Із 179 одиниць продукції, створеної організаціями НАН, 45 впроваджено у звітному році, у тому числі: 72,4% матеріалів, 64% методів і теорій, 38% технологій та близько 30% видів виробів.

На наукові організації Мінсоцполітики припадає 22,7% створеної НТП за даним напрямом фінансування. З них впроваджено понад 67%, у тому числі майже 52% технологій.

Частка НТП НАМН у загальній кількості науково-технічної продукції, створеної за кошти загального фонду, становить 3,9%. Уся продукція впроваджена.

ДКА за рахунок загального фонду державного бюджету у 2014 р створено 3,1% загальної кількості НТП (8 одиниць). Уся продукція впроваджена у звітному році. За кошти спеціального фонду ДКА створено 7 од. НТП, з них: видів техніки – 5, технологій – 1, методів і теорій – 1. Впровадження складає 100%.

Загальна кількість публікацій за результатами виконання ДЦНТП у звітному році склала 1052. Кількість монографій порівняно з 2013 р. збільшилась удвічі. Із 24 монографій, надрукованих за результатами ДЦНТП, за кордоном видано 6 (НАН).

У наукових фахових журналах надруковано 602 статті. Позитивним є те, що більше половини з них (60,8%) – статті, надруковані у наукових журналах, що входять до міжнародних баз даних (у 2013 р. ця частка становила 51%). Зі 366 статей, що надруковані у таких наукових журналах, 327 належить НАН, 39 – ДКА.

У 2014 р. на 54,6% зросла кількість заявок на видачу охоронних документів: зі 108 заявок 2 подано за кордоном. Отримано 63 охоронних документи, з них 53 – НАН, 9 – ДКА, 1 – НАМН (табл.4.21).

Таблиця 4.21

Динаміка публікаційної та патентної діяльності за результатами виконання проектів ДЦНП

Показник	Роки				
	2010	2011	2012	2013	2014
Кількість друкованих робіт, усього, од.	1820	1832	1214	1554	1052
<i>у тому числі:</i>					
монографії	23	24	8	12	24
<i>з них, що видані за кордоном</i>	2	9	2	4	6
підручники, навчальні посібники	34	15	24	3	10
статті в наукових фахових журналах	1195	1108	824	895	602
<i>з них, що входять до міжнародних баз даних</i>	305	425	392	463	366
інші публікації	568	685	358	644	416
Кількість заявок на видачу охоронних документів, усього, од.	127	90	87	59	108
<i>у тому числі:</i>					
в Україні	127	89	84	59	106
за кордоном	0	1	3	0	2
Кількість отриманих охоронних документів, усього, од.	122	109	95	53	63
<i>у тому числі:</i>					
в Україні	122	109	94	49	62
за кордоном	0	0	1	4	1

4.4 Розробки найважливіших новітніх технологій за державним замовленням

На розробки найважливіших новітніх технологій за державним замовленням у 2014 р. виділено за рахунок коштів загального фонду державного бюджету 1,47 млн. грн. (3,7% від обсягу фінансування цього напрямку у 2013 р.) (рис. 4.31). Фінансування здійснювалося одним розпорядником бюджетних коштів (Міністерство економічного розвитку і торгівлі України) за 1 бюджетною програмою (КПКВК 1201220).

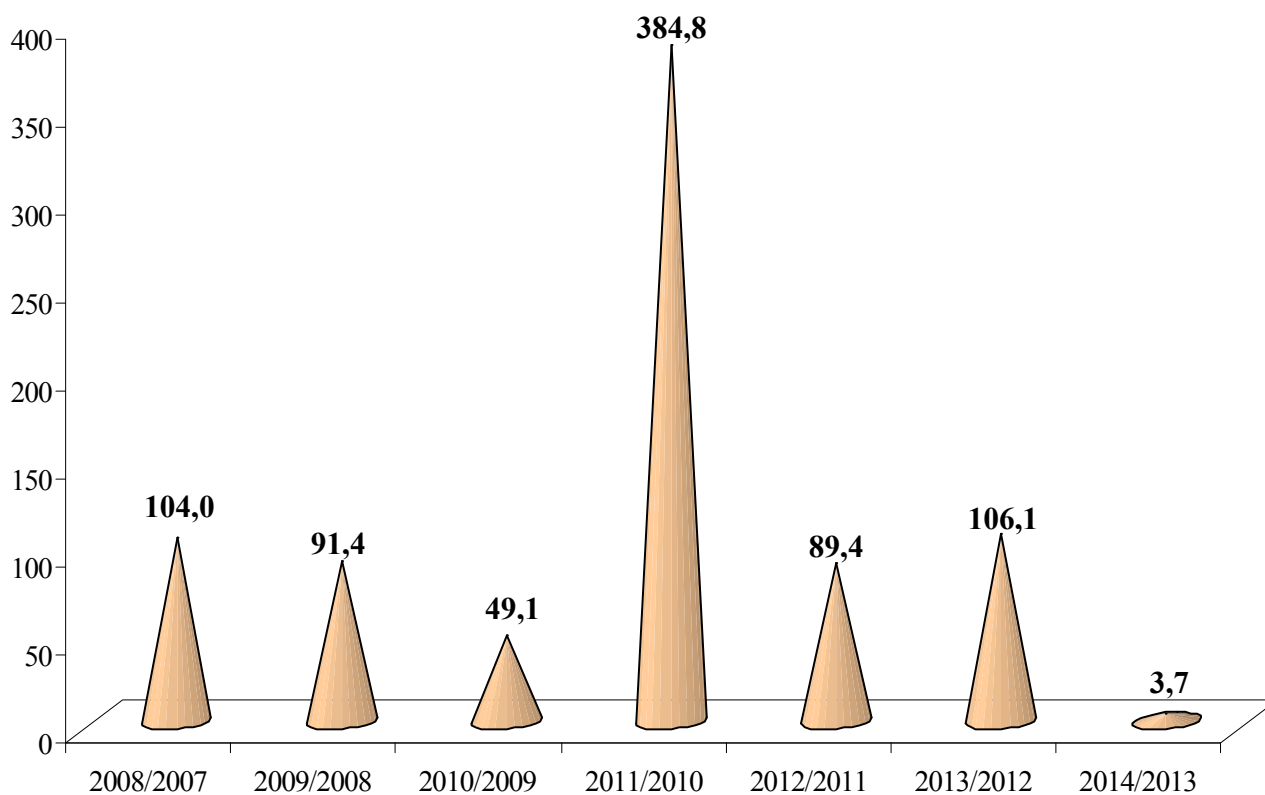

Рис. 4.31. Темпи зростання/зменшення обсягів фінансування розробок найважливіших новітніх технологій за державним замовленням, % до попереднього року

Частка фінансування робіт з розробки найважливіших новітніх технологій за державним замовленням у фінансуванні ДіР за рахунок загального фонду державного бюджету становить у звітному році 0,04 % (2013р. – 0,96 %, 2012 р. – 0,89%) (рис 4.32).

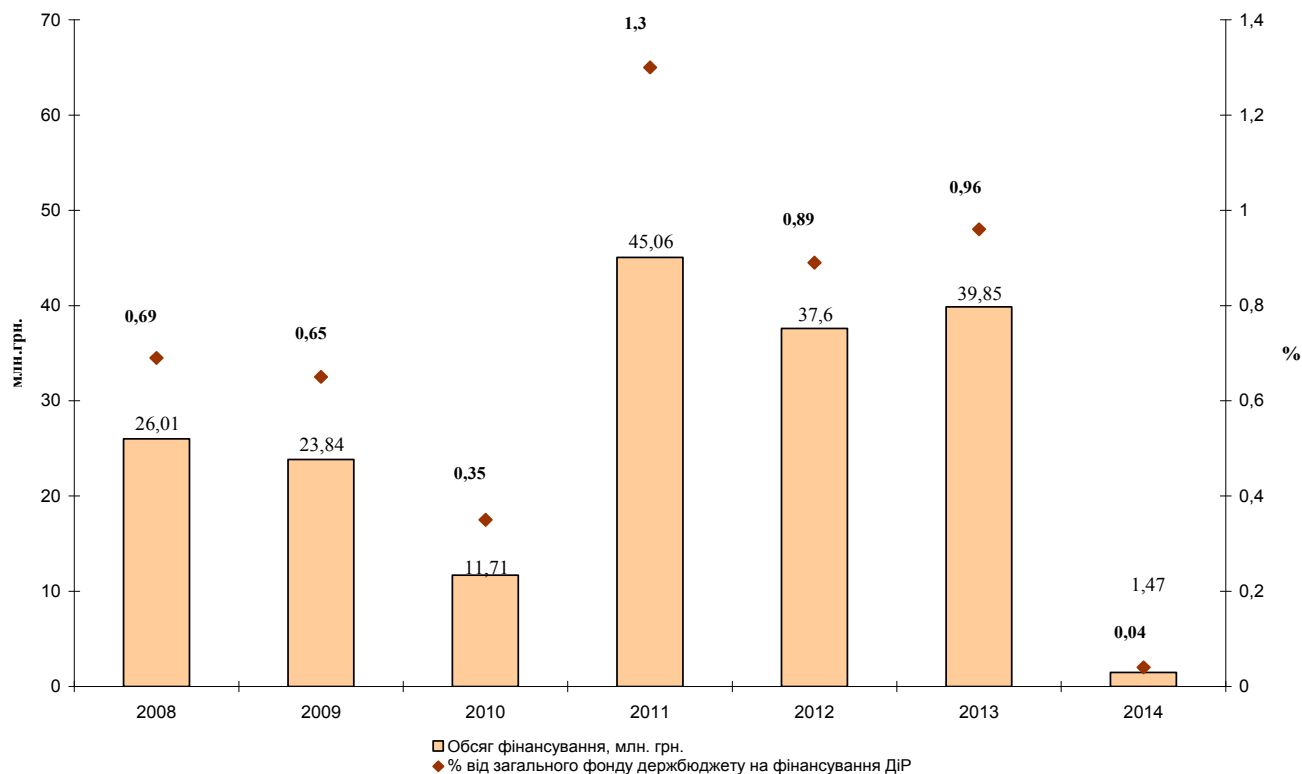

Рис. 4.32. Динаміка обсягів фінансування розробок найважливіших новітніх технологій за державним замовленням

У 2014 р. виконувалось 8 проєктів, один з них завершений. Виконавцями науково-технічних робіт за державним замовленням є організації галузевого сектору науки.

За результатами робіт створено 8 (2013 р. – 147) одиниць НТП: 1 новий вид техніки та 7 одиниць продукції іншого спрямування (рис.4.33). Уся НТП впроваджена.

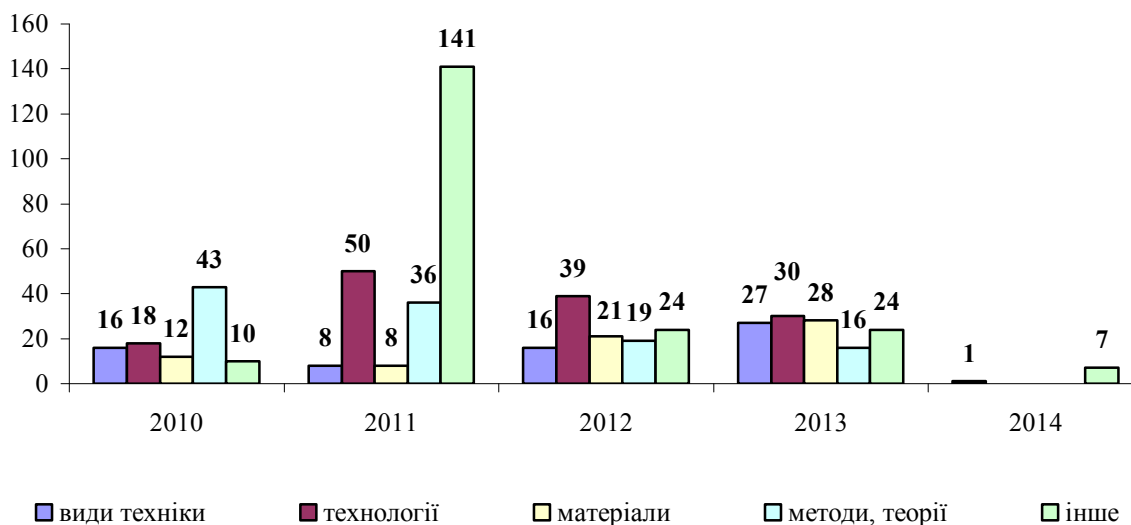

Рис. 4.33. Динаміка створення НТП за результатами виконання робіт з розробок найважливіших новітніх технологій за державним замовленням, од.

4.5 Програми і проекти у сфері міжнародного наукового і науково-технічного співробітництва

Міжнародне науково-технічне співробітництво є одним із дієвих і ефективних засобів інтеграції України в європейський та світовий економічний і технологічний простір. Пріоритетний розвиток різних форм міжнародного співробітництва – перспективний шлях збереження і нарощування наукового потенціалу.

Інтеграція української науки у світовий простір здійснюється за різними формами науково-технічного співробітництва (програмами, договорами, замовленнями на науково-технічну продукцію).

За даними Держстату України, у 2014 р. чисельність науковців, які виїжджали за межі України з метою здійснення міжнародної співпраці, становила 7316 осіб; у т.ч. кількість науковців, які виїжджали за межі України з метою проведення наукових досліджень, становила 3641 особу. З метою участі у міжнародних семінарах, конференціях тощо було здійснено 7638 виїздів за кордон і проведено 2023 такі заходи в Україні (рис.4.34).

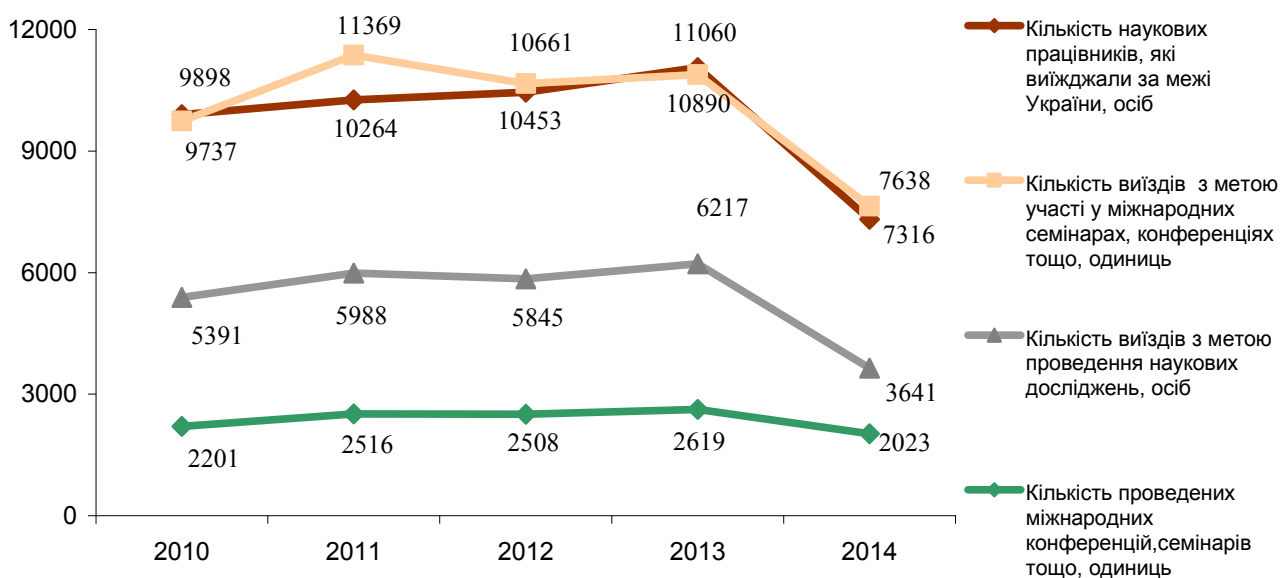

Рис. 4.34. Динаміка показників міжнародного співробітництва

Кількість грантів, отриманих на наукову роботу від міжнародних фондів у 2014 р., становила 1885 од., у тому числі індивідуальних 1193, колективних – 692. Загалом число науковців, які користувалися грантами, становило 4513 осіб (рис. 4.35).

Рис. 4.35. Динаміка співробітництва з міжнародними фондами

Обсяг фінансування програм і проектів у сфері міжнародного наукового і науково-технічного співробітництва за рахунок державного бюджету у 2014 р. становив 3,68 млн. грн. (рис. 4.36).

Рис. 4.36. Динаміка обсягів фінансування міжнародних проектів за рахунок державного бюджету

Бюджетне фінансування вітчизняних досліджень за програмами і проектами у сфері міжнародного наукового і науково-технічного співробітництва з жовтня 2014 р. здійснювалося Міністерством освіти і науки України.

У фінансуванні програм і проектів у сфері міжнародного наукового і науково-технічного співробітництва найбільшу частку мали наукові організації академічного сектору науки (рис. 4.37).

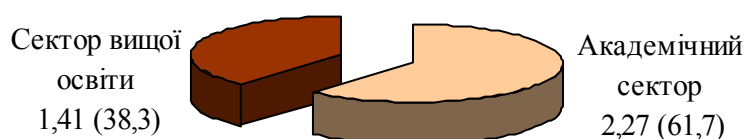

Рис. 4.37. Структура фінансування програм і проектів у сфері міжнародного співробітництва за секторами науки у 2014 р., млн. грн. (%)

У 2014 р. профінансовано 88 проектів. За видами робіт усі видатки державного бюджету спрямовувалися на прикладні дослідження.

Спільні проекти виконувались з 9-ма країнами (Республіка Словенія, Китайська Народна Республіка, Соціалістична Республіка В'єтнам, Французька Республіка, Республіка Австрія, Республіка Індія, Республіка Литва, Федеративна Республіка Німеччина та Республіка Молдова).

За результатами реалізації науково-дослідних проектів:

- проведено наукові дослідження з найважливіших проблем природничих, суспільних і гуманітарних наук;
- розроблено новітні технології та ресурсозберігаючі технології в енергетиці, промисловості та агропромисловому комплексі; нові речовини і матеріали; інформаційні та нові виробничі технології (лазерні, робототехнічні, плазменні та ін.); нові технології лікування та профілактики найпоширеніших хвороб;
- проаналізовано проблеми демографічної політики, розвитку людського потенціалу, формування громадянського суспільства, збереження навколишнього середовища (довкілля) та сталого розвитку.

У 2014 р. створено 91 од. науково-технічної продукції. Найбільшу частку продукції становлять методи і теорії (87,9%) (рис. 4.38).

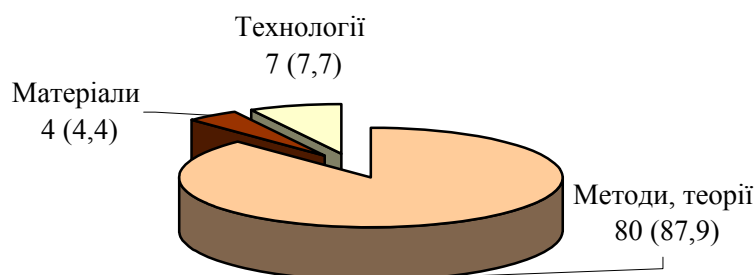

Рис. 4.38. Розподіл НТП, створеної у 2014 р. за результатами виконання програм і проектів у сфері міжнародного співробітництва, за видами, од. (%)

Основними критеріями оцінки якості та результативності наукових досліджень є публікаційна і конференційна активність, міжнародне визнання. У 2014 р. загальна кількість друкованих робіт за результатами виконання програм і проектів у сфері міжнародного наукового і науково-технічного співробітництва становила 106 од., у т.ч. 2 монографії, 3 підручника та 30 статей в наукових фахових журналах, з яких тільки 2 надруковано у журналах, що входять до міжнародних баз даних (рис. 4.39).

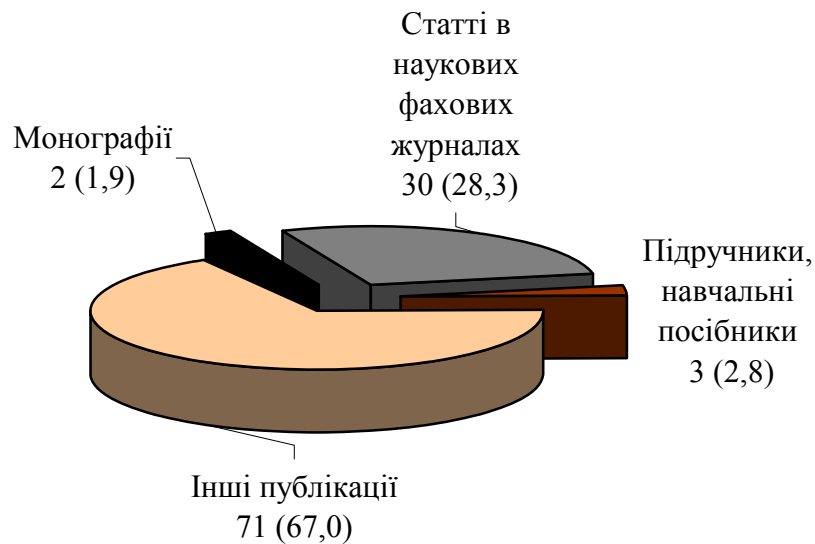

Рис.4.39. Розподіл друкованих робіт за видами, од. (%)

5 Інноваційна спроможність та технологічна готовність української економіки у міжнародних порівняннях

У сьогоdnішньому висококонкурентному світі для забезпечення свого майбутнього компанії мають впроваджувати інновації як у процес виробництва, так і у процес управління, віднаходити джерела конкурентних переваг швидше і вправніше, ніж конкуренти.

У даному розділі аналізуються позиції України у міжнародних індексах – Глобальному індексі конкурентоспроможності, Індексі ведення бізнесу та Глобальному інноваційному індексі.

Глобальний індекс конкурентоспроможності 2014. Синтетичним показником, який об'єднує конкурентоспроможність товарів, товаровиробників, галузей і характеризує положення країни на світовому ринку, є глобальний індекс конкурентоспроможності. У загальному вигляді його можна визначити як здатність країни в умовах вільної конкуренції виробляти товари та послуги, що задовольняють вимогам світового ринку, реалізація яких збільшує добробут країни й окремих громадян.

За даними останнього звіту Світового економічного форуму про глобальну конкурентоспроможність 2014-2015 рр., Україна піднялася на 8 позицій і посіла 76 місце серед 144 країн. Швейцарія вже шостий рік поспіль очолює рейтинг. Сінгапур залишився на 2 місці, США піднялися до 3 позиції. До першої п'ятірки також увійшли Фінляндія та Німеччина (рис. 5.1).

Російська Федерація та Казахстан цього року зміцнили та покращили свої позиції за показниками конкурентоспроможності і посіли відповідно 53 і 50 місця у загальному рейтингу.

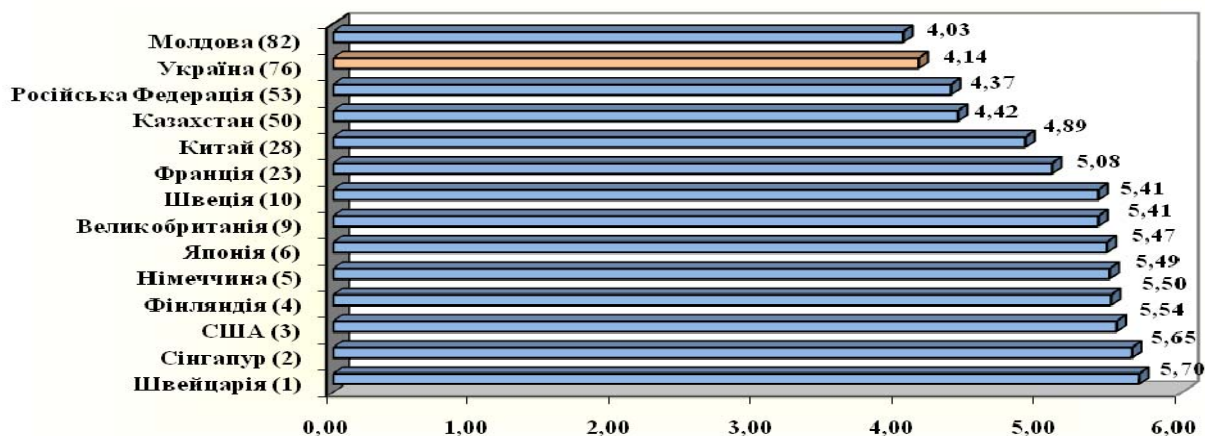

Рис. 5.1. Рейтинг країн за Глобальним індексом конкурентоспроможності у 2014-2015 рр.

Джерело: The Global Competitiveness Report 2014-2015. Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://reports.weforum.org/global-competitiveness-report-2014-2015>

Автори рейтингу відзначають, що Україна як і раніше займає високі позиції за показниками “ємність ринку” (38 місце) та “освіта” – 40 місце за вищою та за початковою освітою.

Погіршилася позиція України лише за критерієм “рівень розвитку бізнесу” – 99 місце проти 97 у минулому році. За показником “інфраструктура” Україна залишилася на 68 місці, при цьому в дослідженні є коментар, що при підрахунку рейтингу не було враховано нинішню ситуацію у східних регіонах (рис. 5.2).

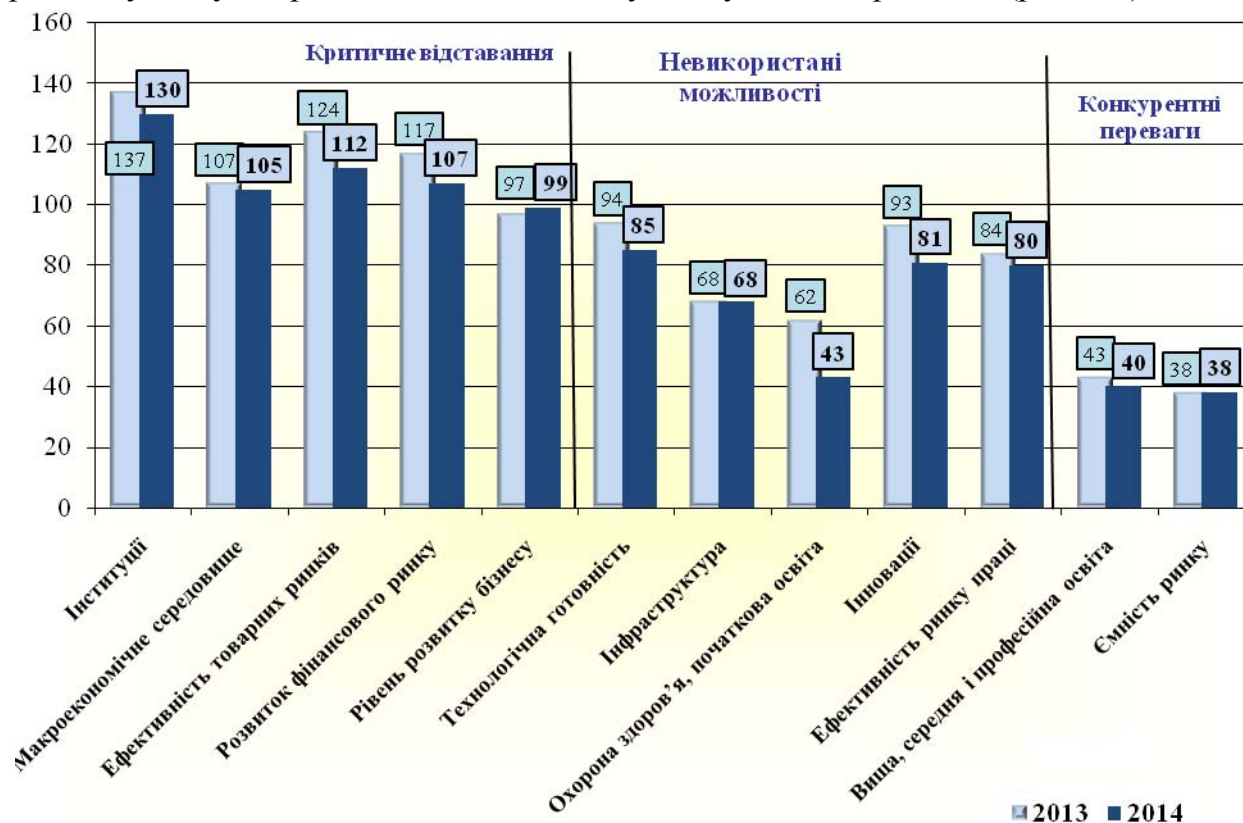

Рис. 5.2. Рейтинг України за 12 складовими Глобального індексу конкурентоспроможності за 2013-2014 рр.

Джерело: The Global Competitiveness Report 2014-2015. Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://reports.weforum.org/global-competitiveness-report-2014-2015>

Україна може підвищити ефективність своєї економіки за рахунок розвитку конкуренції на ринках та продовження реформи фінансово-банківського сектору, оскільки за цими параметрами вона посіла відповідно 112 і 107 місця. Рейтинг покращився, але все ще залишається низьким порівняно з провідними країнами світу.

Автори дослідження акцентують увагу на тому, що виведення економічного зростання України на більш стабільну основу в майбутньому вимагатиме від країни вирішення серйозних завдань, з яких найбільш важливим є подальша перебудова її інституційної структури (130 місце, рік тому - 137).

Серед основних невикористаних можливостей особливу увагу слід приділити підіндексам “Інновації” та “Технологічна готовність”.

Рейтинг України за підіндексом “Інновації” у 2014-2015 рр. відповідає 81 місцю, тобто зростання становить 12 позицій (табл. 5.1).

Таблиця 5.1

**Підіндекс “Інновації” та його складові для України за період
2011-2014 рр.**

	2011-2012		2012-2013		2013-2014		2014-2015	
	рейтинг зі 142 країн	бал (1-7)	рейтинг зі 144 країн	бал (1-7)	рейтинг зі 148 країн	бал (1-7)	рейтинг зі 144 країн	бал (1-7)
Інновації	74	3,11	71	3,2	93	3,0	81	3,2
Інноваційна спроможність	42	3,4	58	3,3	100	3,2	82	3,6
Якість науково-дослідних інститутів	72	3,6	64	3,7	69	3,6	67	3,8
Видатки компаній на дослідження і розробки (ДіР)	75	3	104	2,7	112	2,7	66	3,1
Взаємозв'язки університетів з промисловістю у сфері ДіР	70	3,6	69	3,6	77	3,4	74	3,5
Державні закупівлі новітніх технологій і продукції	112	3,1	97	3,2	118	3,0	123	2,9
Наявність вчених та інженерів	51	4,3	25	4,8	46	4,5	48	4,3
Кількість патентів, отриманих у США (на 1 млн. населення)	71	0,3	51	2,1	52	2,9	52	3,2

Джерело: The Global Competitiveness Report 2014-2015. Електронний ресурс. – Режим доступу:

<http://reports.weforum.org/global-competitiveness-report-2014-2015>

За всіма показниками, окрім “Державні закупівлі новітніх технологій і продукції” (123 місце) та “Наявність вчених та інженерів” (48 місце), Україна покращила свої позиції в рейтингу. Найбільше зростання відзначено за критерієм “Видатки компаній на дослідження і розробки” – з 112 на 66 позицію.

За підіндексом “Технологічна готовність” у 2014-2015 рр. Україна розташувалася на 85 місці рейтингу проти 94 у минулому році (табл. 5.2).

Значний вплив на покращення позиції України за цим підіндексом мало значення критерію “Іноземні інвестиції та трансфер технологій” – 127 місце проти 131 у минулій доповіді, “Інтернет користувачі” – зростання на 11 позицій, “Використання широкопasmового доступу до мережі Інтернет на 100 осіб” – зростання на 3 позиції.

Таблиця 5.2

**Підіндекс “Технологічна готовність” та його складові для України
за період 2014-2015 рр.**

	2011-2012		2012-2013		2013-2014		2014-2015	
	рейтинг зі 142 країн	бал	рейтинг зі 144 країн	бал	рейтинг зі 148 країн	бал	рейтинг зі 144 країн	бал
Технологічна готовність	82	3,47	81	3,6	94	3,3	85	3,5
Наявність новітніх технологій	96	4,6	69	4,8	106	4,3	113	4,1
Рівень освоєння технологій	82	4,6	80	4,8	100	4,3	100	4,2
Іноземні інвестиції та трансфер технологій	124	3,8	109	4	131	3,6	127	3,7
Інтернет користувачі, %	92	23	88	30,6	93	33,7	82	41,8
Використання широкосмугового доступу до мережі Інтернет/ на 100 осіб	59	8,1	69	7	71	8,1	68	8,8

Джерело: The Global Competitiveness Report 2014-2015. Електронний ресурс. – Режим доступу:

<http://reports.weforum.org/global-competitiveness-report-2014-2015>

У ході дослідження респондентам пропонувалося вибрати зі списку п'ять найбільш проблемних факторів для ведення бізнесу в країні і розташувати їх у порядку зниження.

Так, найбільш негативними чинниками для ведення господарської діяльності в Україні респонденти назвали корупцію – 17,8% (рік тому – 15,5%), політична нестабільність – 14,0% (рік тому – 10,1%), доступ до фінансування – 13,9% (рік тому – 16,7%).

Глобальний інноваційний індекс 2014. Доповідь про глобальний розвиток інновацій у 2014 році носить назву “Людський фактор в інноваційному процесі” і присвячена ролі творчих особистостей і груп в інноваційному процесі. У ній висвітлюються різні аспекти використання людського капіталу, які необхідні для досягнення інновацій, включаючи кваліфіковану робочу силу; об’єднання людського, фінансового та технологічного капіталу; збереження талановитих працівників; мобілізацію високоосвічених людей. Автори доповіді вказують, що розуміння важливості людського фактору в інноваційному процесі особливо необхідне для вироблення національної та місцевої політики, що допомагає сприяти економічному розвитку.

Групу з 12 країн, які випереджають за показниками інші відповідні їм за рівнем доходів країни, автори дослідження називають “новими новаторами”: Молдова, Китай, Монголія, В'єтнам, Індія, Йорданія, Вірменія, Сенегал, Малайзія, Таїланд,

Україна і Грузія. Ці країни демонструють зростаючу результативність інноваційної діяльності завдяки вдосконаленню нормативної бази, наявності кваліфікованої робочої сили, більш ефективної інноваційної інфраструктури, інтеграції з глобальними кредитно-інвестиційними та товарними ринками і наявності високорозвиненої ділової громади, хоча прогрес за цими напрямками не є однаковим серед країн.

За даними доповіді за 2014 р., Україна в рейтингу країн за Глобальним інноваційним індексом (ГІІ) посіла 63 місце серед 143 країн світу, набравши 36,3 бали зі 100 можливих. Для порівняння - у 2013 році Україна посідала 71 місце серед 142 досліджуваних країн. Цього року Україна покращила свої позиції за 3 підіндексами: інституції, результати наукових досліджень і творчість.

У 2014 р. в інституціональному підіндексі Україна посідає 103 місце проти 105 місця у 2013 р. (у т. ч. за показниками “політична обстановка” - 86, “регуляторне середовище” - 90, “стан бізнес-середовища” - 122).

За підіндексом “людський капітал” Україна посіла 45 місце (44 місце у 2013 р.). При цьому за рівнем освіти у 2014 р. країна посіла 58 місце, вищої освіти – 34, досліджень та розробок – 48 місце.

За рівнем інфраструктури Україна на 107 місці рейтингу проти 91-го у доповіді за 2013 рік.

Ринкові показники України оцінені в 45,1 балів, що вивело її у 2014 р. за цим підіндексом на 90 місце (за кредитами - 67 місце, рівнем торгівлі та конкуренції - 65, інвестиціями - 127).

За оцінкою бізнес-досвіду Україна посіла 87 місце (за кількістю працівників розумової праці - 65 місце, інноваційним зв'язками - 105, сприйняттям знань - 90).

За результатами наукових досліджень Україна у 2014 р. посіла 32 позицію. У тому числі за показниками “створення знань” – 15 місце, “вплив знань” – 85, “поширення знань” – 71.

За складовою “творчість” Україна посідає 77 місце рейтингу, у тому числі за показниками “нематеріальні активи” – 112 місце, “креативні товари та послуги” – 82, “онлайн творчість” – 42 (рис. 5.3).

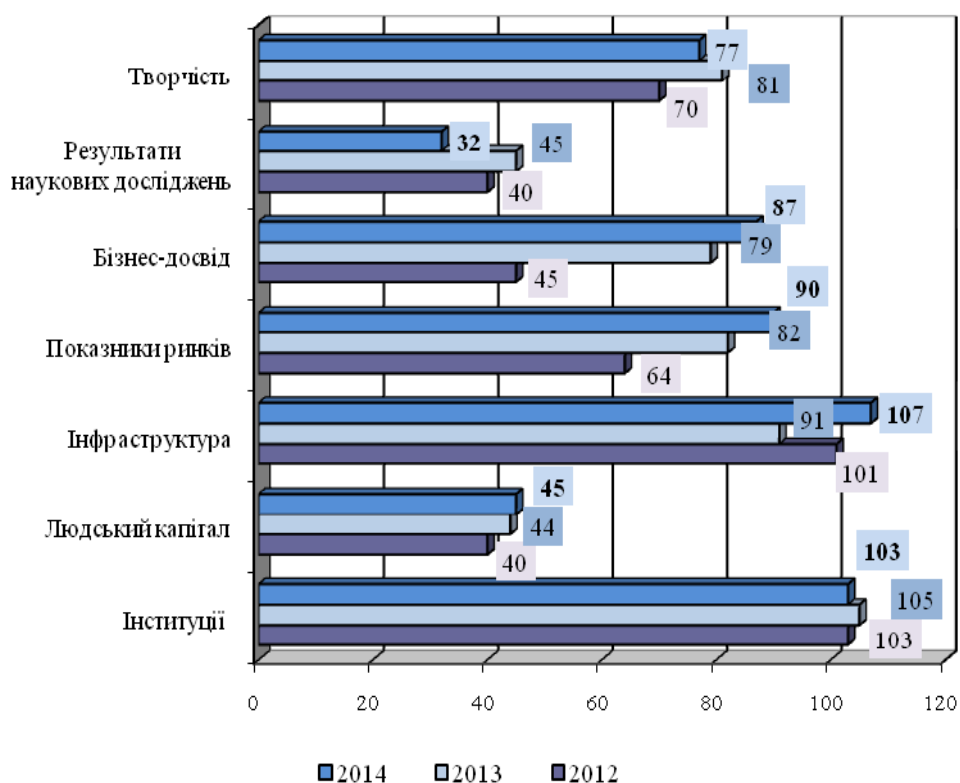

Рис. 5.3. Динаміка підіндексів ГІІ для України за 2012-2014рр.

Джерело: The Global Innovation Index 2012. Електронний ресурс. – Режим доступу:

<http://www.globalinnovationindex.org/gii/main/fullreport/index.html>

Джерело: The Global Innovation Index 2013. Електронний ресурс. – Режим доступу:

<http://www.globalinnovationindex.org/userfiles/file/reportpdf/GII-2013.pdf>

Джерело: The Global Innovation Index 2014. Електронний ресурс. – Режим доступу:

<http://www.globalinnovationindex.org/content.aspx?page=gii-full-report-2014>

Перше місце за значенням ГІІ посіла Швейцарія (64,78 балів зі 100 можливих), друге - Великобританія, третє - Швеція. Також до першої десятки увійшли: Фінляндія (4), Голландія (5), США (6), Сінгапур (7), Данія (8), Люксембург і Гонконг (відповідно 9 і 10 місця). Росія посіла 49 місце, Казахстан - 79, Китай – 29 (рис. 5.4).

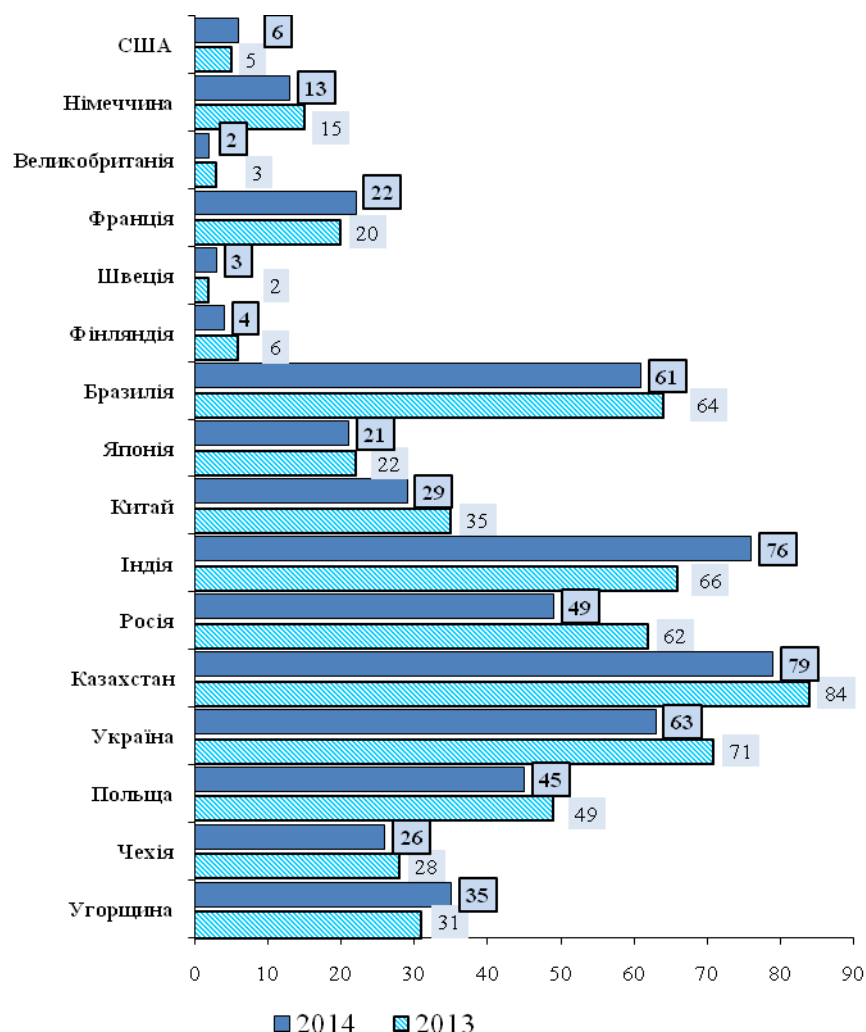

Рис. 5.4. Динаміка ГІ по країнах за 2013-2014 рр.

Джерело: The Global Innovation Index 2013. Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://www.globalinnovationindex.org/userfiles/file/reportpdf/GII-2013.pdf>

Джерело: The Global Innovation Index 2014. Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://www.globalinnovationindex.org/content.aspx?page=gii-full-report-2014>

Крім ГІ у доповіді визначається рейтинг країн за *Індексом інноваційної ефективності*, який розраховується на основі тих же показників та підіндексів, що й ГІ, шляхом рейтингування відношення Інноваційного вихідного індексу до Інноваційного вхідного індексу. Індекс інноваційної ефективності характеризує створення сприятливих умов для сприяння інноваційній результативності.

За цим показником у 2014 році Україні належить 14 місце серед 143 досліджуваних країн. Для порівняння у 2013 році Україна посідала 31 місце, а у 2012 році - 14. Це свідчить про зростання ефективності інноваційної діяльності в країні.

Крім того, значний ріст за цим індексом показали Китай, Росія, Німеччина. Зокрема, Китай у 2014 році посів 2 місце рейтингу, піднявшись порівняно з 2013 роком на 12 позицій, а Росія перемістилась на 49 позицію зі 104 у 2013 р. (табл. 5.3).

**Рейтинг деяких країн за Індексом інноваційної ефективності
за 2010-2014 рр.**

Країна	Рейтинг за Індексом інноваційної ефективності				
	2010	2011	2012	2013	2014
Україна	54	40	14	31	14
Росія	30	52	43	104	49
Казахстан	77	112	131	126	118
Китай	14	3	1	14	2
США	63	26	70	86	57
Німеччина	56	15	11	40	19
Польща	85	85	80	110	76
Індія	101	9	2	11	31
Японія	18	64	88	112	88
Швейцарія	15	12	5	12	6

Джерело: The Global Innovation Index 2014. Електронний ресурс. – Режим доступу:

<http://www.globalinnovationindex.org/content.aspx?page=gii-full-report-2014>

Джерело: The Global Innovation Index 2013. Електронний ресурс. – Режим доступу:

<http://www.globalinnovationindex.org/userfiles/file/reportpdf/GII-2013.pdf>

Джерело: The Global Innovation Index 2012. Електронний ресурс. – Режим доступу:

<http://www.globalinnovationindex.org/gii/main/fullreport/index.html>

The Global Innovation Index 2011. Електронний ресурс. – Режим доступу:

<http://www.globalinnovationindex.org/gii/main/fullreport/index.html>

The Global Innovation Index 2010. Електронний ресурс. – Режим доступу:

<http://www.innovationmanagement.se/2010/08/30/global-innovation-index-2009-2010-from-insead/>

Автори доповіді також відзначають, що нинішнє дослідження підтверджує збереження глобального інноваційного розриву. Рейтинги провідних 10 країн змінилися, але переліки країн залишаються незмінними. Зберігається важкий для подолання розрив, пов'язаний з тим, що країнам з менш інноваційною економікою важко встигати за темпами прогресу в країнах з високим рейтингом, навіть не зважаючи на те, що вони домоглися помітних успіхів. Це можна частково пояснити тим, що їм важко досягти економічного зростання і залучити висококваліфіковані людські ресурси, необхідні для стійких інновацій.

Індекс Ведення бізнесу 2015. В аналітичній доповіді Світового банку “Ведення бізнесу 2015” наводиться рейтинг 189 держав світу за показником створення сприятливих умов для ведення бізнесу.

Нинішнє дослідження проводилося з червня 2013 по червень 2014 року. За цей період експерти зафіксували в 123 державах понад 230 нормативно-правових реформ у сфері регулювання підприємницької діяльності, спрямованих на поліпшення умов для створення і ведення бізнесу. З них 145 реформ були спрямовані на спрощення та зниження вартості дотримання правових норм і 85 - на зміцнення правових інститутів.

За результатами поточного дослідження, перше місце за сумарним ступенем сприятливості умов для підприємницької діяльності восьмий рік поспіль посідає

Сінгапур, який послідовно проводить реформи, націлені на покращення умов для ведення бізнесу. У першу десятку країн-лідерів також увійшли: Нова Зеландія, Гонконг, Данія, Південна Корея, Норвегія, Сполучені Штати Америки, Великобританія, Фінляндія та Австралія.

Список країн, що продемонстрували значні поліпшення в полегшенні ведення бізнесу за останній рік, очолили: Таджикистан, Бенін, Того, Кот-д'Івуар, Сенегал, Тринідад і Тобаго, Демократична Республіка Конго, Азербайджан, Ірландія і Об'єднані Арабські Емірати.

Україна увійшла в сотню країн рейтингу Світового банку за індексом Doing Business 2015, поліпшивши за рік свої показники відразу на 16 пунктів, і посіла 96-е місце рейтингу.

Покращенню позиції України сприяло впровадження електронного декларування податків, включаючи декларування єдиного соціального внеску.

У рейтингу за минулий рік Україна посідала 112-те місце. При цьому експерти Світового банку відзначали, що Україна має великий потенціал. У числі факторів, які його формують, експерти Світового банку відзначили наявність третини світового чорнозему, вигідне географічне положення, достатньо великий внутрішній ринок, а також цілком розвинену інфраструктуру та індустріальну базу.

За більшістю показників, на основі яких розраховується загальний Індекс ведення бізнесу, Україна покращила свої позиції в рейтингу: підключення до системи електропостачання - 185 місце, реєстрація власності - 59, захист прав інвесторів - 109, оподаткування - 108, забезпечення виконання контрактів - 43, ліквідація підприємств - 142 місце (табл. 5.4).

Погіршилися порівняно з минулим роком значення таких показників: реєстрація підприємств - 76 місце, отриманням дозволів на будівництво - 70, доступ до кредитів - 17, міжнародна торгівля - 154 місце.

Таблиця 5.4

Рейтинг України за складовими Індексу ведення бізнесу у 2013-2015 рр.

Показники	2013	Зміна	2014	Зміна	2015
Реєстрація підприємств	50	+3	47	-29	76
Отримання дозволів на будівництво	183	+142	41	-29	70
Підключення до системи енергопостачання	166	- 6	172	+13	185
Реєстрація власності	149	+52	97	+38	59
Доступ до кредитів	23	+10	13	-4	17
Захист прав інвесторів	117	-11	128	+19	109
Оподаткування	165	+1	164	+56	108
Міжнародна торгівля	145	-3	148	-6	154
Забезпечення виконання контрактів	42	-3	45	+2	43
Ліквідація підприємств	157	-5	162	+20	142

Джерело: Доповідь "Ведення бізнесу 2015". Електронний ресурс. – Режим доступу: (<http://www.doingbusiness.org/reports/global-reports/doing-business-2015>)

6 Інноваційна діяльність та діяльність у сфері трансферу технологій промислових підприємств в Україні

(за даними Держстату України)

Розділ присвячено огляду інноваційної діяльності промислових підприємств як основних суб'єктів цієї діяльності. Адже випуск інноваційної продукції, впровадження нових технологічних процесів можливо здійснювати саме у промисловості, до того ж Держстат України надає статистичні дані щодо інноваційної діяльності лише промислових підприємств.

6.1 Інноваційна активність промислових підприємств

У 2014 р. інноваційну діяльність у промисловості провадили 1609 підприємств, що становило 16,1% від загальної кількості промислових підприємств по Україні (рис. 6.1).

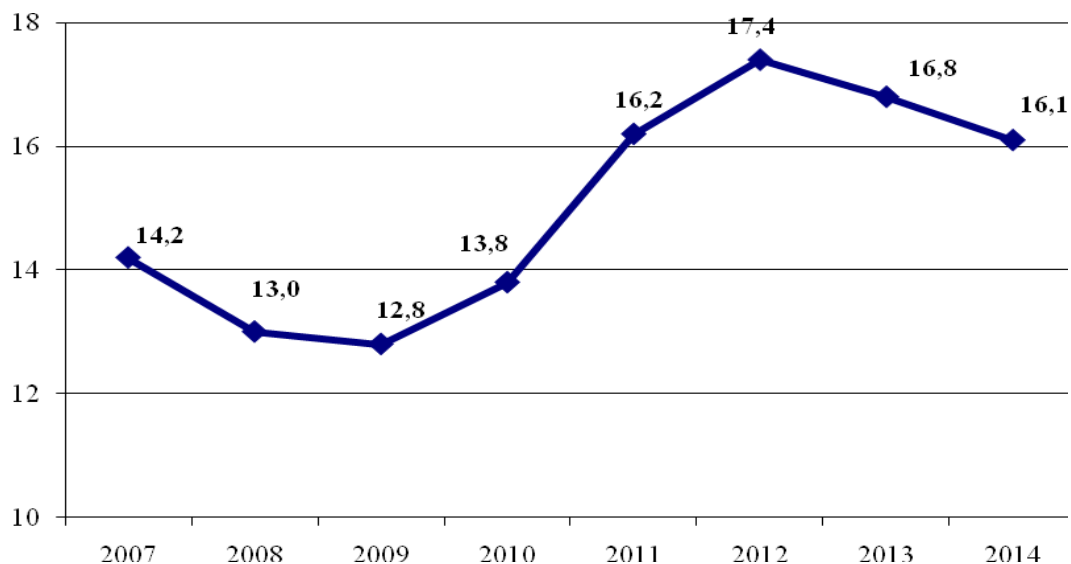

Рис. 6.1. Динаміка інноваційної активності промислових підприємств (у % до загальної кількості промислових підприємств в Україні)

Із загальної кількості інноваційно-активних підприємств 17,6% займалися внутрішніми та зовнішніми НДР; придбання машин, обладнання та програмного забезпечення здійснювали 61,7%; придбання зовнішніх знань – 5,2%; навчання та підготовку персоналу – 19,8%; ринкові запровадження інновацій – 4,9%; інші роботи – 8,7% підприємств.

Із 1609 підприємств, які здійснювали інноваційну діяльність, – 1208 або 75,1% були успішними інноваторами (впровадили у виробництво інноваційну продукцію та інноваційні процеси).

Частка підприємств, які впроваджували інноваційну продукцію, у 2014 році становила 6,0% від загальної кількості промислових підприємств. При цьому 137 підприємств впроваджували продукцію, нову для ринку, 504 – продукцію, нову для

підприємства, та 164 – нові види машин, устаткування, приладів, апаратів тощо (рис. 6.2).

Рис. 6.2. Динаміка кількості підприємств, що освоювали виробництво інноваційних видів продукції, од.

Кількість підприємств, які впроваджували нові інноваційні процеси зменшилася. У 2014 році нові технологічні процеси залучали у виробництво 614 підприємств або 6,1% від загальної кількості промислових підприємств (6,5% у 2013 році).

За видами економічної діяльності найбільша частка інноваційно-активних підприємств припадає на виробництво харчових продуктів – 17,1% від загальної кількості підприємств, які провадили інноваційну діяльність; на виробництво машин і устаткування – 9,6%; виробництво готових металевих виробів, крім машин і устаткування – 5,4%; виробництво хімічних речовин і хімічної продукції – 4,7%.

При цьому найбільша частка підприємств з виробництва харчових продуктів займалася придбанням машин, обладнання та програмного забезпечення – 61,1% від загальної кількості інноваційних підприємств зайнятих виробництвом харчових продуктів; навчанням та підготовкою персоналу – 24,4%; іншими роботами – 5,5%.

За видом економічної діяльності “виробництво машин і устаткування” найбільше підприємств займалися придбанням машин, обладнання та програмного забезпечення – 52,3% від загальної кількості інноваційних підприємств цього виду, навчанням та підготовкою персоналу – 23,2%, іншими роботами – 12,9%.

Підприємства з виробництва готових металевих виробів, крім машин і устаткування, розподілились таким чином: придбання машин, обладнання та програмного забезпечення здійснювали 58,6% від загальної кількості інноваційних підприємств цього виду економічної діяльності, внутрішні НДР – 17,2%, навчання та підготовка персоналу – 16,1%.

Найбільш значна частка інноваційно-активних підприємств з виробництва хімічних речовин і хімічної продукції також займалася придбанням машин, обладнання та програмного забезпечення – 55,3% від загальної кількості інноваційних підприємств цього виду, навчанням та підготовкою персоналу – 25,0%, внутрішніми НДР – 17,1%.

За технологічними секторами частка інноваційно-активних підприємств значно вищою за середнє значення в Україні (16,1%) залишається у високотехнологічному (37,6%) і середньовисокотехнологічному (21,1%) секторах. Найвищі значення інноваційної активності підприємств зафіксовано у: виробництві повітряних і космічних літальних апаратів, супутнього устаткування (56,7%), виробництві зброї і боєприпасів (50,0%), виробництві основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів (38,2%).

Найбільша кількість інноваційно-активних підприємств зосереджена, як і у 2013 р., у низькотехнологічному секторі – 780 одиниць (рис. 6.3).

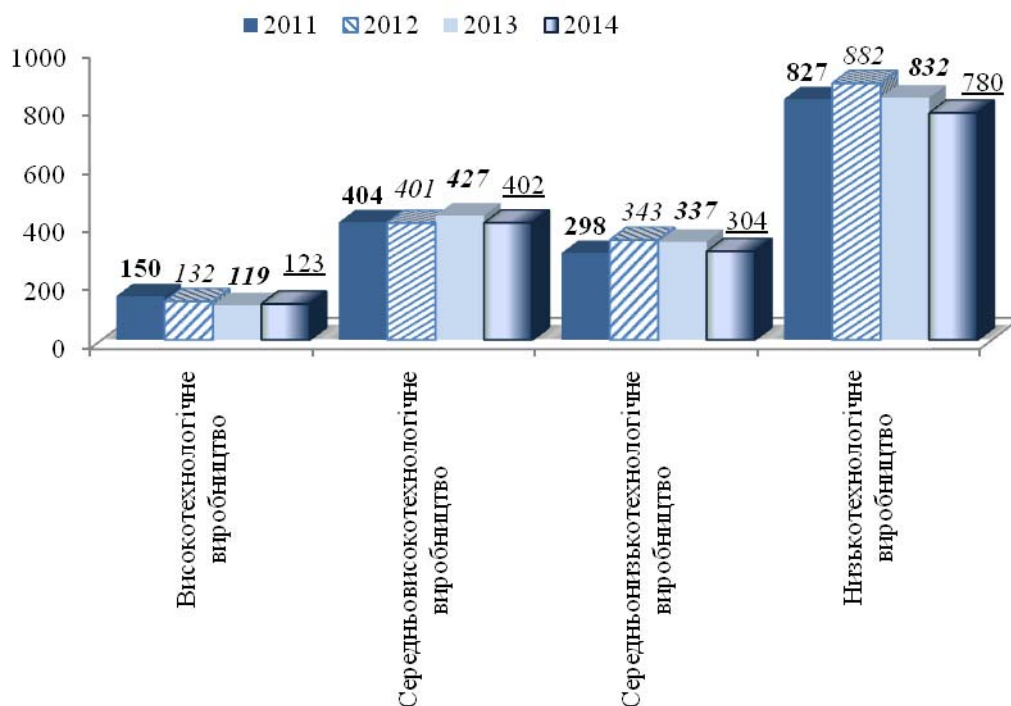

Рис. 6.3. Динаміка кількості підприємств, що провадили інноваційну діяльність у 2011-2014 рр., за технологічними секторами, од.

Порівняно з 2013 роком, у 2014 кількість інноваційно-активних підприємств високотехнологічного сектору збільшилась на 0,7 в.п. за рахунок збільшення підприємств у галузі виробництва зброї і боєприпасів (6 од.) (рис. 6.4).

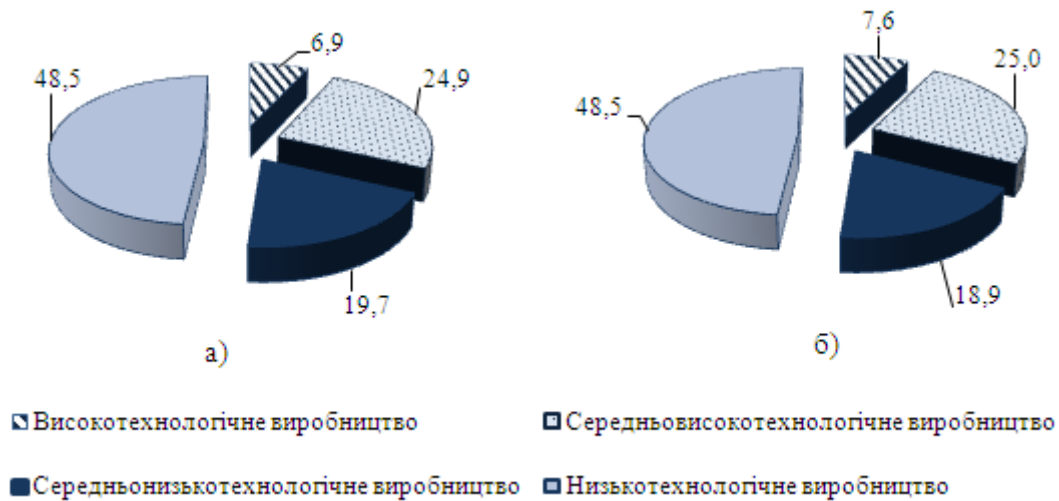

Рис. 6.4. Структура інноваційно-активних підприємств у розрізі технологічних секторів промисловості у 2013 (а) і 2014 (б) рр., %

6.2 Фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств

Загальний обсяг фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств у 2014 р. становив 7695,9 млн. грн. або 0,5% ВВП (2013 р. - 9562,63 млн. грн.).

Стабільно знижується з 2011 р. інтенсивність інноваційних витрат (відношення обсягів фінансування інноваційної діяльності до обсягів реалізації промислової продукції) (рис. 6.5).

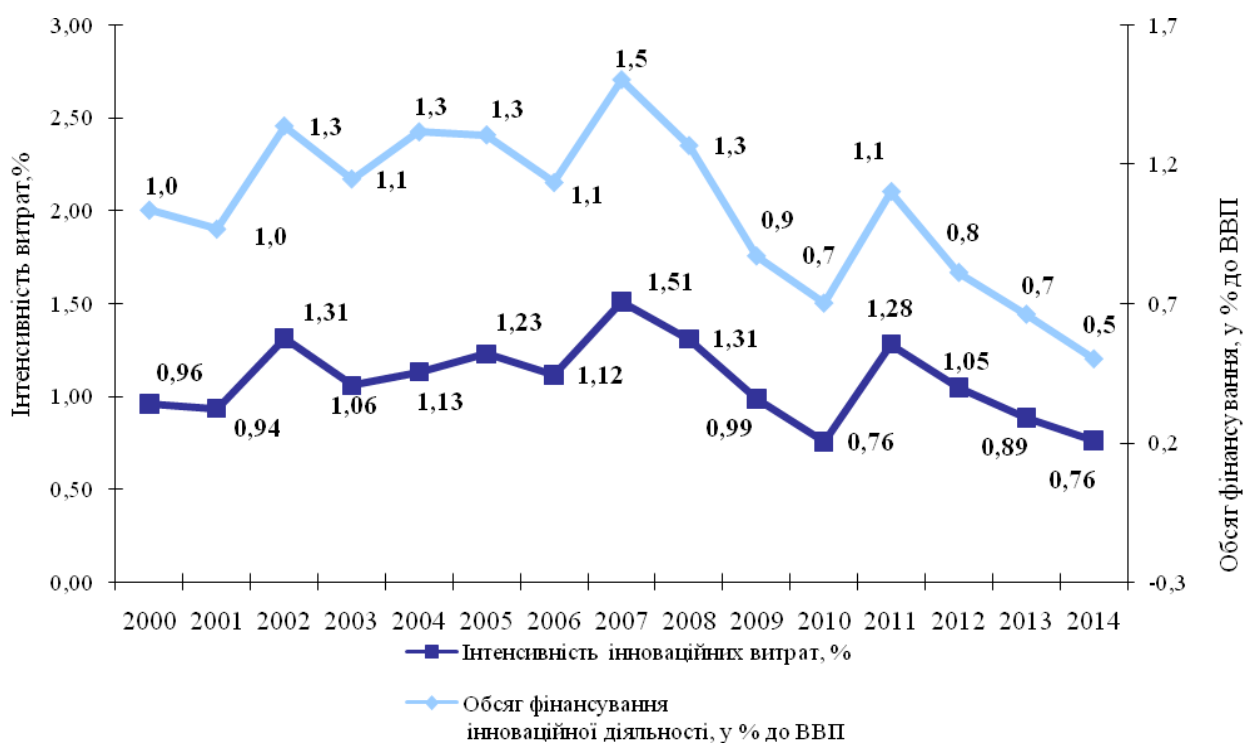

Рис. 6.5. Динаміка основних показників фінансування інноваційної діяльності

У 2014 р. за технологічними секторами інтенсивність інноваційних витрат знизилася у всіх секторах. Значно вищим за середній по Україні (0,76%) цей показник залишається у високотехнологічному (4,48%) і середньовисокотехнологічному секторах (1,59%) (рис. 6.6).

Рис. 6.6. Динаміка інтенсивності інноваційних витрат у розрізі технологічних секторів, %

Основним джерелом фінансування інноваційної діяльності залишаються власні кошти підприємств, частка бюджетних коштів у загальному обсязі становить близько 4,5% (табл. 6.1).

Таблиця 6.1

Динаміка та структура фінансування інноваційної діяльності

	2000	2005	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Загальний обсяг фінансування інноваційної діяльності, млн.грн.	1757,1	5751,6	10821	11994	7949,9	8045,5	14334	11481	9562,6	7695,9
<i>у % до ВВП</i>	<i>1</i>	<i>1,3</i>	<i>1,5</i>	<i>1,3</i>	<i>0,9</i>	<i>0,7</i>	<i>1,1</i>	<i>0,8</i>	<i>0,7</i>	<i>0,5</i>
<i>з них за рахунок (у % до загального обсягу фінансування):</i>										
власних коштів	79,6	87,7	73,7	60,6	65,0	59,3	52,9	63,9	72,9	85,0
державного бюджету	0,4	0,5	1,3	2,8	1,6	1,1	1,0	2,0	0,3	4,5
місцевих бюджетів	0,1	0,3	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	1,6	0,1
позабюджетних фондів	1,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4
вітчизняних інвесторів	2,8	1,4	0,2	1,4	0,4	0,4	0,3	1,3	1,3	0,1
іноземних інвесторів	7,6	2,7	3,0	1,0	19,0	30,0	0,4	8,6	13,1	1,8
кредитів	6,3	7,1	18,5	33,7	11,8	7,8	38,3	21,0	6,6	7,3
інших джерел	1,3	0,3	3,2	0,4	2,1	1,3	6,9	3,0	4,2	0,8

Враховуючи окупацію АР Крим та проведення АТО у Донецькій та Луганській областях, для коректного порівняння обсягів фінансування доцільно розрахувати частку коштів, яка припадає на одне підприємство, яке здійснювало інноваційну діяльність і мало витрати.

У 2014 р. спостерігалось скорочення як загальної суми інноваційних витрат на 1866,7 млн. грн., так і витрат, що припадають у середньому на одне підприємство - 6,38 млн. грн. проти 7,15 млн. грн. у 2013 році. Зменшилася кількість інноваційно-активних підприємств не тільки в Донецькій і Луганській областях, а й в Одеській, Миколаївській та в регіонах, що не межують з гарячими точками, – в Кіровоградській, Тернопільській, Вінницькій, Хмельницькій, Чернігівській, Чернівецькій областях. Однією з головних причин зазначеного є глибока соціально-економічна криза і падіння курсу національної валюти.

У 2014 р. фінансування витрат на інновації за рахунок коштів державного бюджету та позабюджетних фондів збільшилося на 319,40 млн. грн. та 30,68 млн. грн. відповідно. Збільшилися також їхні частки у загальному обсязі фінансування.

Основою інноваційної діяльності є науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи. Загальний обсяг внутрішніх витрат на виконання НДДКР у 2014 р. промислових підприємств України становив 1221,43 млн. грн.

Основну частину коштів було виділено на виробництво харчових продуктів – 24,2% від загальної суми витрат на інновації; виробництво машин і устаткування – 14,4% та виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів – 10,6% (рис. 6.7).

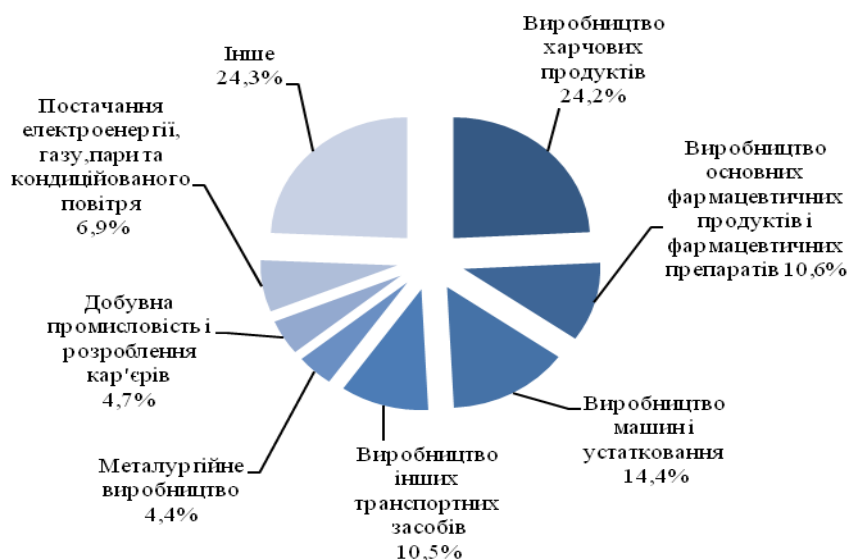

Рис. 6.7. Розподіл обсягів фінансування інноваційної діяльності за видами економічної діяльності в Україні у 2014 році, %

При цьому, фінансування інноваційної діяльності підприємствами харчової та фармацевтичної промисловості зросло: на одне підприємство з виробництва харчових продуктів в середньому у 2014 р. припадає 9,64 млн. грн. витрат на інновації, у 2013 р. – 6,19 млн. грн. На одне підприємство з виробництва основних

фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів в середньому у 2014 р. припадало 35,46 млн. грн. витрат на інновації, у 2013 р. – 14,99 млн. грн.

Промислові підприємства інших видів економічної діяльності мали такі обсяги інноваційних витрат: на одне підприємство з виробництва хімічних речовин і хімічної продукції в середньому у 2014 р. припадає 3,47 млн. грн. витрат на інновації (2013 р. – 5,78 млн. грн.); з постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря - 7,69 млн. грн. (2013 р. – 6,45 млн. грн.); з металургійного виробництва - 9,61 млн. грн. (2013 р. – 21,98 млн. грн.)

За технологічними секторами найбільша частка витрат на інноваційну діяльність, як і у 2013 році, припадає на підприємства низькотехнологічного сектору (до якого належить виробництво харчових продуктів) – 47,3% від загального обсягу фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств (рис 6.8).

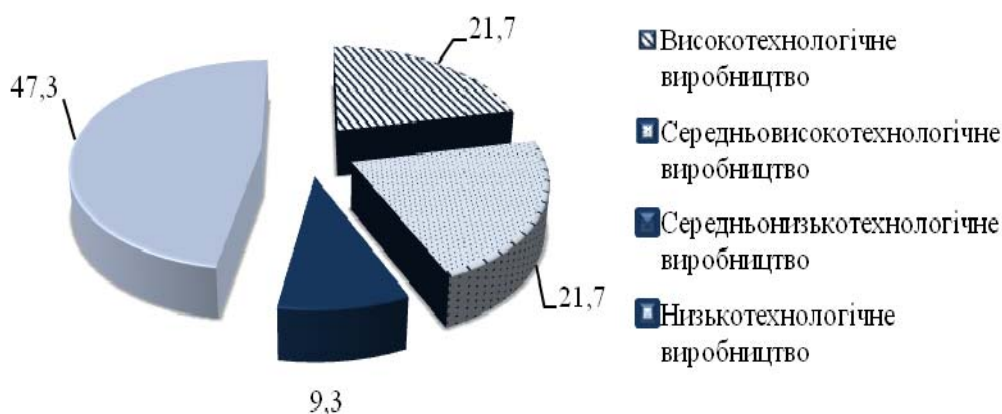

Рис. 6.8. Розподіл загального обсягу фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств за технологічними секторами у 2014 р., %

Витрати підприємств високотехнологічного сектору на інновації збільшилися на 2,1 в.п. порівняно з 2013 р. за рахунок збільшення витрат на виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів та виробництво зброї і боєприпасів.

У 2014 році частка фінансування інноваційної діяльності за рахунок коштів державного бюджету зросла, якщо у 2013 році вона становила 0,3% від загального обсягу фінансування інноваційної діяльності, то у 2014 році – 4,5% (рис. 6.9), а на одне підприємство у 2014 р. припадало в середньому 0,28 млн. грн. бюджетних видатків, у 2013 р. – 0,02 млн. грн.

Рис. 6.9. Структура фінансування інноваційної діяльності у 2014 році за джерелами, %

Основна частина коштів державного бюджету була спрямована на виробництво інших транспортних засобів (97,2% від загальної суми бюджетних коштів або 41,4% загального обсягу фінансування інновацій цього виду діяльності), виробництво готових металевих виробів, крім машин і устаткування (1,2%). Незначна сума коштів була направлена на виробництво комп'ютерів, електронної та оптичної продукції (0,8%), виробництво гумових і пластмасових виробів (0,6%), виробництво машин і устаткування (0,1%) (рис. 6.10).

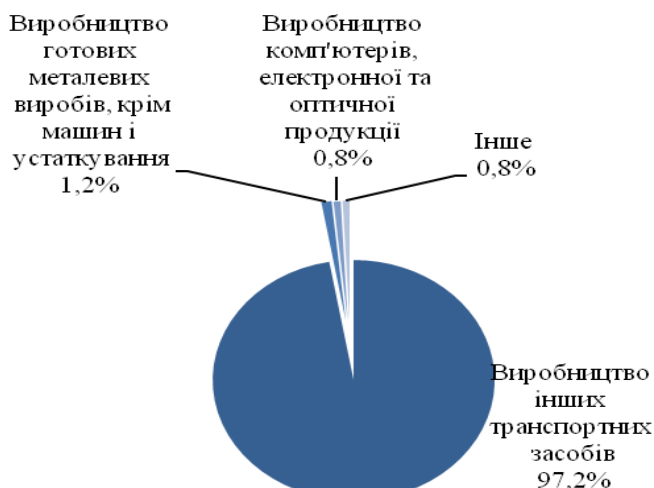
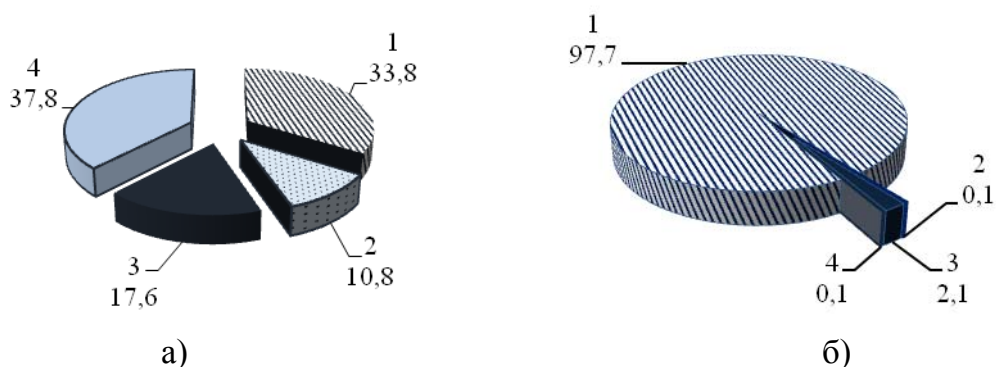

Рис. 6.10. Розподіл обсягів фінансування інноваційної діяльності за рахунок коштів державного бюджету за видами економічної діяльності у 2014 році, %

Спрямування бюджетних коштів у виробництво транспортних засобів сприяло тому, що у 2014 р. бюджетне фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств високотехнологічного сектору значно зросло - майже у 3 рази (на 63,9 в.п.) порівняно з 2013 роком. Основна сума цих коштів спрямовано на

виробництво повітряних і космічних літальних апаратів, супутнього устаткування (96,9%) (рис. 6.11).

- 1 – високотехнологічне виробництво
- 2 – середньовисокотехнологічне виробництво
- 3 – середньонизькотехнологічне виробництво
- 4 – низькотехнологічне виробництво

Рис. 6.11. Розподіл фінансування інноваційної діяльності за рахунок коштів державного бюджету за технологічними секторами у 2013 (а) і 2014 (б) рр., %

Обсяг власних коштів, які залучалися на фінансування інноваційної діяльності, зріс з 72,9% до 85,0% загального обсягу. На одне підприємство в середньому у 2014 р. припадало 5,42 млн. грн. власних коштів (2013 р. – 5,21 млн. грн.).

Найбільші частки власних коштів було вкладено в інноваційну діяльність підприємствами з виробництва харчових продуктів – 22,8%, виробництва машин і устаткування – 16,0%, виробництва основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів – 12,2% (рис. 6.12).

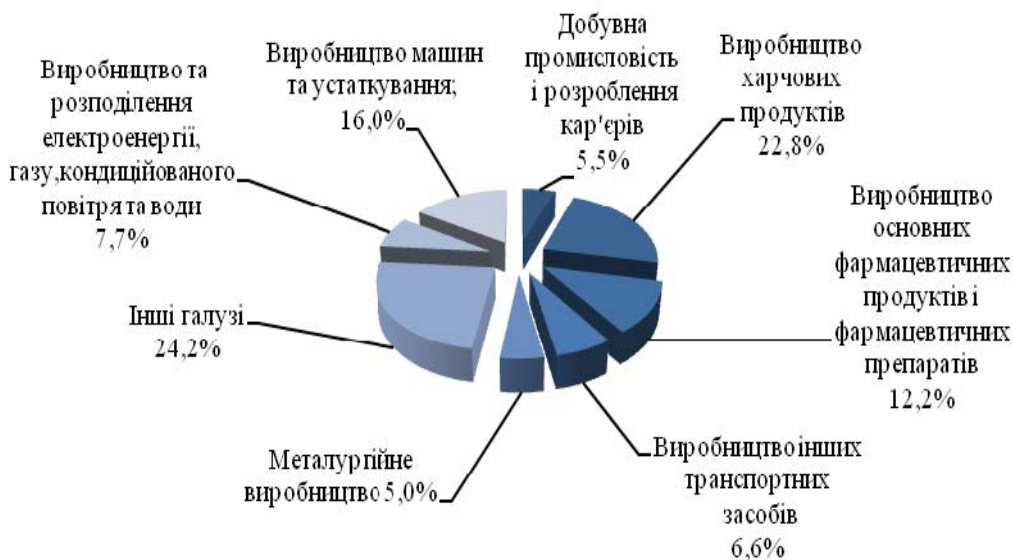

Рис. 6.12. Розподіл обсягів фінансування інноваційної діяльності за рахунок власних коштів за видами економічної діяльності у 2014 році, %

За технологічними секторами найбільша частка *власних коштів* припадала на підприємства низькотехнологічного сектору – 48,4% від загального обсягу власних коштів. У 2014 р. спостерігалось значне збільшення частки власних коштів у високотехнологічному секторі – на 0,9 в.п. (рис. 6.13). Зокрема, на підприємствах з виробництва основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів – на 7,3 в.п.

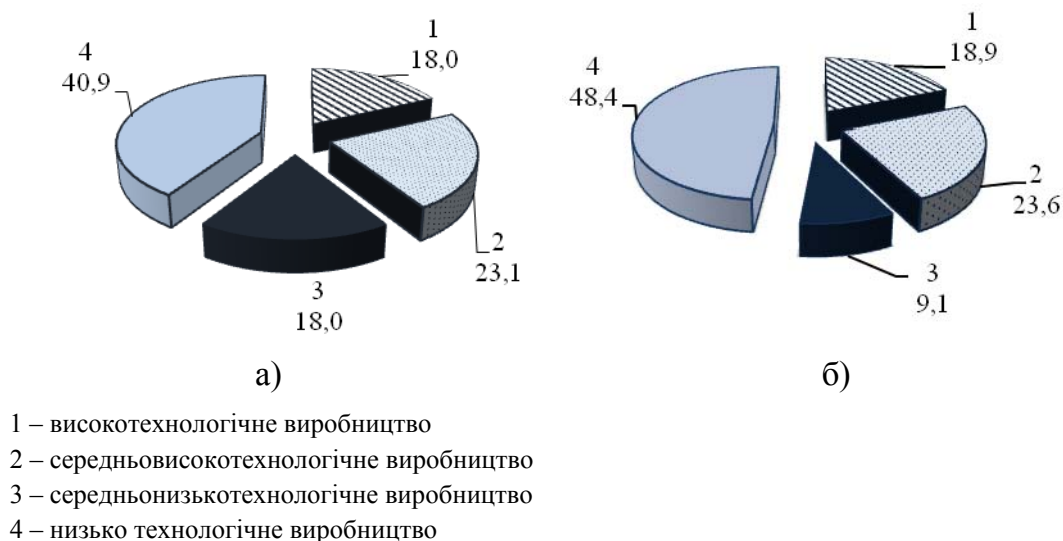

Рис. 6.13. Розподіл фінансування інноваційної діяльності за рахунок власних коштів за технологічними секторами у 2013 (а) і 2014 (б) рр., %

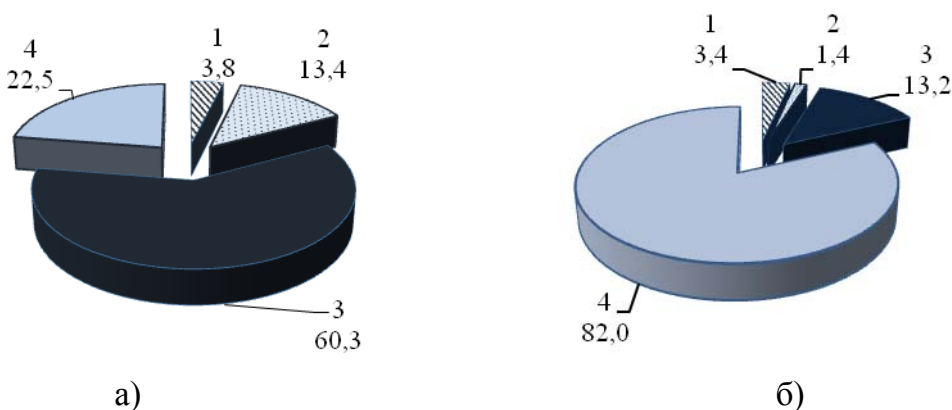
У 2014 році частка *фінансування інноваційної діяльності за рахунок кредитів* збільшилася з 6,6% до 7,3%. Але в той же час на одне підприємство в середньому у 2014 р. припадало 0,46 млн. грн. кредитних коштів.

За рахунок кредитів здійснювали інноваційну діяльність, в основному, підприємства з виробництва харчових продуктів – 66,0% від загального обсягу фінансування інноваційної діяльності за рахунок кредитів; виробництва гумових і пластмасових виробів – 11,0%; виробництва напоїв – 5,9%; виробництва меблів – 3,9%; виробництва основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів – 3,4% або 19,2 млн. грн. (рис. 6.14). При цьому на пільгових умовах отримували кредити підприємства із збирання, очищення та розподілення води та підприємства з виробництва гумових і пластмасових виробів. Загальна сума пільгових кредитів у 2014 р. становила 8,74 млн. грн. або 1,6% від загального обсягу кредитів на інноваційну діяльність.

Внаслідок такого розподілу кредитів значне збільшення частки *кредитів* спостерігалось у низькотехнологічному секторі - на 59,5 в.п. (рис. 6.15).

Рис. 6.14. Розподіл обсягів фінансування інноваційної діяльності за рахунок кредитів за видами економічної діяльності у 2014 році, %

- 1 – високотехнологічне виробництво
- 2 – середньовисокотехнологічне виробництво
- 3 – середньонизькотехнологічне виробництво
- 4 – низько технологічне виробництво

Рис. 6.15. Розподіл фінансування інноваційної діяльності за рахунок кредитів за технологічними секторами у 2013 (а) і 2014 (б) рр., %

Частка коштів *іноземних інвесторів* у 2014 р. становила 1,8% від загальної суми виділених на інновації коштів. На одне інноваційне підприємство у середньому було виділено 0,11 млн. грн. у 2014 р. (0,94 млн. грн. у 2013 р.). Основна їх частина була направлена на такі галузі, як виробництво комп'ютерів, електронної та оптичної продукції (46,1%) – високотехнологічний сектор, виробництво машин і устаткування (38,8%) – високо- та середньовисокотехнологічний сектор, виробництво готових металевих виробів, крім машин і устаткування (10,2%) – середньонизькотехнологічний сектор (рис. 6.16).

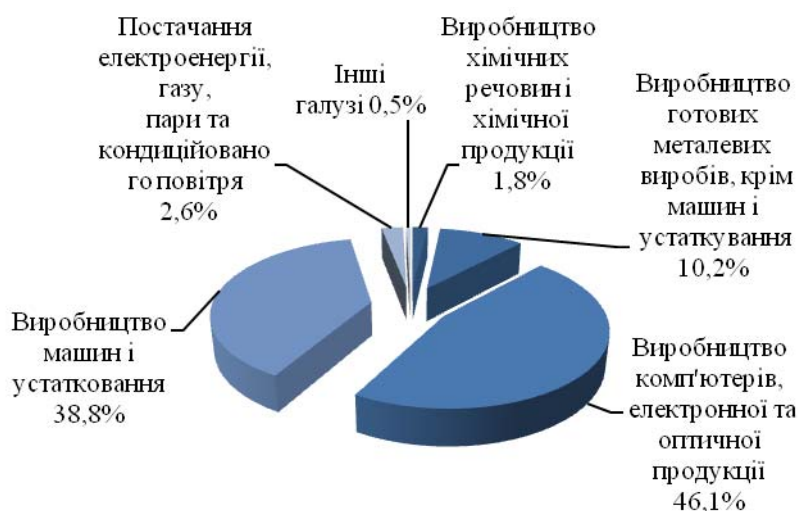
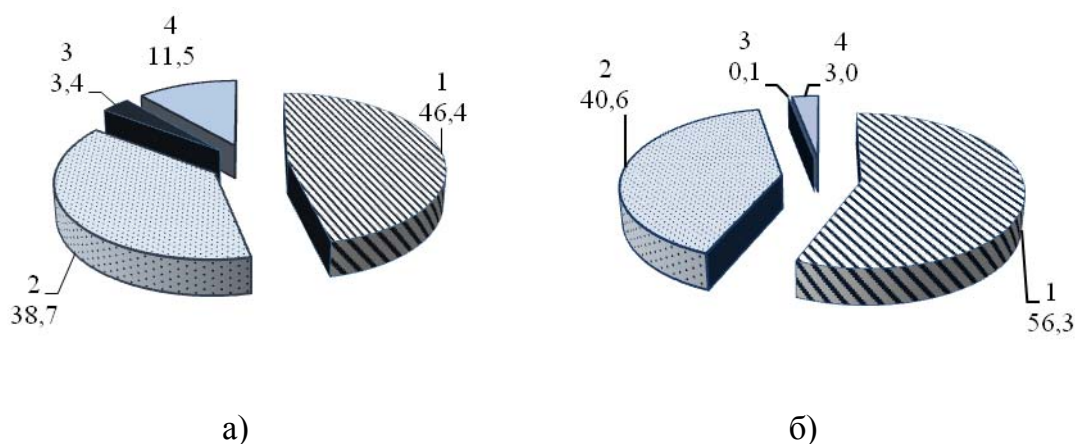

Рис. 6.16. Розподіл обсягів фінансування інноваційної діяльності за рахунок коштів іноземних інвесторів за видами економічної діяльності у 2014 році, %

Таким чином, майже усі кошти *іноземних інвесторів* (96,9% від загального обсягу) зосереджені у високо- (56,3%) і середньовисокотехнологічному (40,6%) секторах. Як і у 2013 році, у 2014 р. спостерігається зменшення частки іноземних інвестицій у низькотехнологічне виробництво – на 9,5% в.п. на користь високотехнологічного (рис. 6.17).

- 1 – високотехнологічне виробництво
- 2 – середньовисокотехнологічне виробництво
- 3 – середньонизькотехнологічне виробництво
- 4 – низько технологічне виробництво

Рис. 6.17. Розподіл фінансування інноваційної діяльності за рахунок коштів іноземних інвесторів за технологічними секторами у 2013 (а) і 2014 (б) рр., %

Частка коштів *вітчизняних інвесторів* становила 0,1% у 2014 р. На одне інноваційне підприємство у 2014 р. припадало 0,006 млн. грн. коштів вітчизняних інвесторів (2013 р. – 0,09 млн. грн.).

Вітчизняні інвестори, як і іноземні, у 2014 році найбільшу частку своїх коштів виділили на інноваційну діяльність підприємствам високотехнологічного сектору –

54,6% (на 51,4 в.п. більше, ніж у 2013 р.) від загального обсягу коштів вітчизняних інвесторів і середньовисокотехнологічного – 37,9% (на 32,8 в.п. більше, ніж у 2013 р.) (рис. 6.18). Зокрема, підприємствам з виробництва повітряних і космічних літальних апаратів, супутнього устаткування – 30,6%; виробництва комп'ютерів, електронної та оптичної продукції – 24,1%; виробництва машин і устаткування, ремонту і монтажу машин і устаткування – 37,9%. Значно зменшилася частка коштів вітчизняних інвесторів у низькотехнологічному секторі – на 84,5 в.п. на користь, знову ж таки, високотехнологічного.

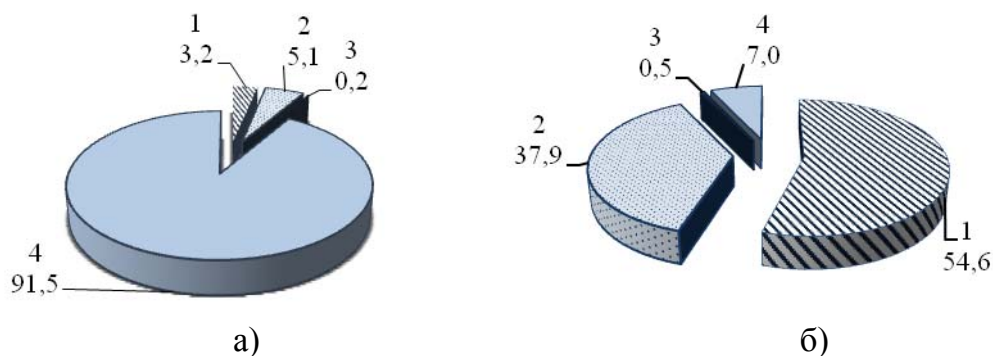

Рис. 6.18. Розподіл фінансування інноваційної діяльності за рахунок коштів вітчизняних інвесторів за технологічними секторами у 2013 (а) і 2014 (б) рр., %

Отже, у 2014 році частка видатків у високотехнологічний сектор промисловості зросла на 2,1 в.п. і становила 21,7%. Значно зросли частки бюджетних коштів, коштів іноземних і вітчизняних інвесторів, власних коштів, виділених підприємствам високотехнологічного сектору промисловості.

Частка кредитних коштів зросла більше ніж у 3 рази (на 59,5 в.п.) у низькотехнологічному секторі, а значно зменшилася у середньовисоко- (на 12,0 в.п.) і середньонизькотехнологічному (47,1 в.п.) секторах.

6.3 Напрями інноваційних витрат промислових підприємств

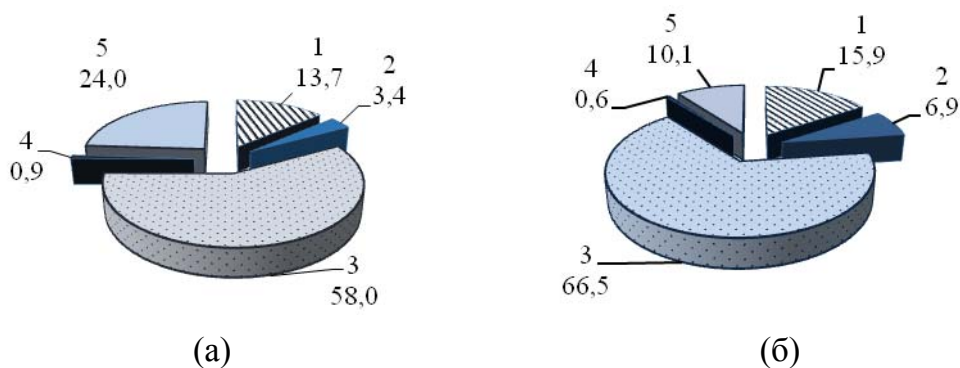
Із загального обсягу витрат на інноваційну діяльність (7695,9 млн. грн.) найбільше коштів витрачено на придбання машин, обладнання та програмного забезпечення – 5115,33 млн. грн. або 66,5% проти 5546,33 млн. грн. або 58% у 2013 році. На одне інноваційно активне підприємство, яке мало витрати у 2014 р., припадало 4,24 млн. грн. витрат на придбання машин, обладнання та програмного забезпечення (2013 р. – 4,15 млн. грн.).

Фінансування внутрішніх науково-дослідних розробок (НДР) становило 1221,43 млн. грн. у 2014 р. Варто відзначити, що на одне інноваційно активне

підприємство у 2014 р. припадало 1,01 млн. грн. витрат на внутрішні НДР, а у 2013 р. цей показник становив дещо менше – 0,98 млн. грн.

Витрати на зовнішні НДР зросли з 326,40 млн. грн. до 533,10 млн. грн. На одне інноваційно активне підприємство, яке мало витрати, у 2014 р. припадає 0,44 млн. грн. таких витрат (2013 р. – 0,24 млн. грн.). На придбання інших зовнішніх знань (нових технологій) витрачено незначну частку коштів – лише 47,23 млн. грн. Загалом витрати на навчання та підготовку персоналу для розробки та запровадження нових або значно вдосконалених продуктів та процесів, діяльність щодо ринкового запровадження інновацій та інші роботи, пов'язані зі створенням та впровадженням інновацій (інші затрати) склали 778,78 млн. грн.

Отже, у 2014 році із загального обсягу інноваційних витрат найбільша частка припадає на придбання машин, обладнання та програмного забезпечення – 66,5% (рис. 6.19). Зросли витрати на зовнішні НДР (на 3,5 в.п.).

- 1 – інноваційні витрати на внутрішні НДР
- 2 – інноваційні витрати на зовнішні НДР
- 3 – інноваційні витрати на придбання машин, обладнання та ПЗ
- 4 – інноваційні витрати на придбання інших зовнішніх знань
- 5 – інші інноваційні витрати

Рис. 6.19. Структура витрат за напрямками інноваційної діяльності у 2013 (а) і 2014 (б) рр., %

Високотехнологічний сектор

Загальний обсяг інноваційних витрат високотехнологічного сектору у 2014 році становив 1671,32 млн. грн. Найбільшу частку цих коштів спрямовано на придбання машин, обладнання і ПЗ – 41,3% (на 20,6 в.п. більше, ніж у 2013 р.). Значно зросла частка витрат на зовнішні НДР і зменшилась частка інших інноваційних витрат (рис. 6.20).

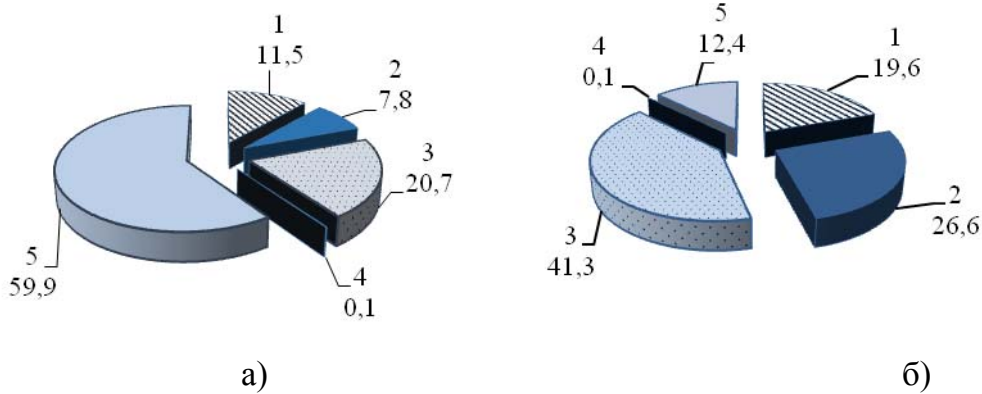

Рис. 6.20. Структура витрат за напрямками інноваційної діяльності високотехнологічного сектору у 2013 (а) і 2014 (б) рр., %

Середньовисокотехнологічний сектор

Підприємства середньовисокотехнологічного сектору у 2014 р. витратили на здійснення інноваційної діяльності 1669,60 млн. грн., що на 38,2 в.п. менше, ніж у 2013 р. Як і у 2013 р., найбільшу частку коштів витрачено на придбання машин, обладнання та програмного забезпечення – 52,6% та внутрішні НДР – 36,7% (рис. 6.21).

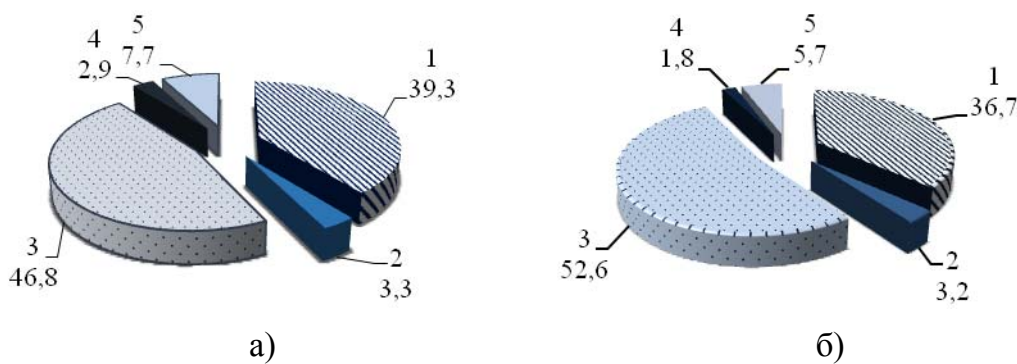
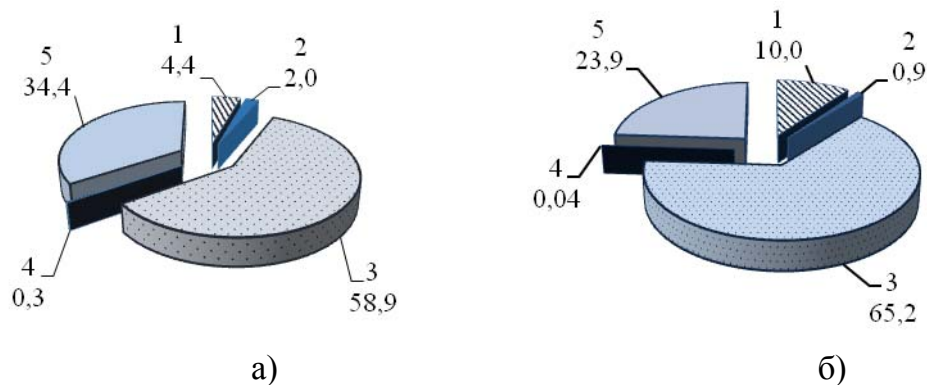

Рис. 6.21. Структура витрат за напрямками інноваційної діяльності середньовисокотехнологічного сектору у 2013 (а) і 2014 (б) рр., %

Середньонизькотехнологічний сектор

Витрати на інноваційну діяльність підприємств середньонизькотехнологічного сектору у 2014 р. становили 711,21 млн. грн. Найбільша частка коштів підприємства витратили на придбання машин, обладнання і ПЗ – 65,2%. Значно збільшилася частка

інноваційних витрат на внутрішні НДР – на 5,6 в.п. (рис. 6.22).

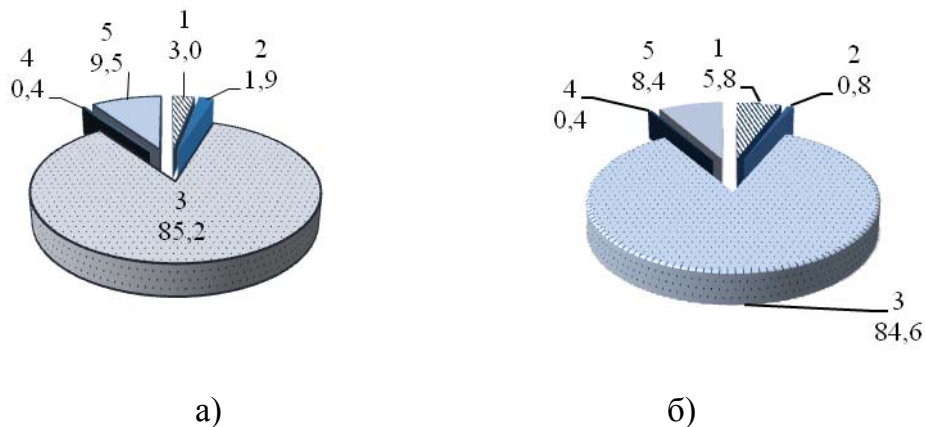

- 1 – інноваційні витрати на внутрішні НДР
- 2 – інноваційні витрати на зовнішні НДР
- 3 – інноваційні витрати на придбання машин, обладнання та ПЗ
- 4 – інноваційні витрати на придбання інших зовнішніх знань
- 5 – інші інноваційні витрати

Рис. 6.22. Структура витрат за напрямками інноваційної діяльності середньонизькотехнологічного сектору у 2013 (а) і 2014 (б) рр.

Низькотехнологічний сектор

У 2014 році на інноваційну діяльність підприємствами низькотехнологічного сектору витрачено 3643,8 млн. грн. Найбільша частка коштів припадає на придбання машин, обладнання та програмного забезпечення – 84,6% (рис. 6.23).

- 1 – інноваційні витрати на внутрішні НДР
- 2 – інноваційні витрати на зовнішні НДР
- 3 – інноваційні витрати на придбання машин, обладнання та ПЗ
- 4 – інноваційні витрати на придбання інших зовнішніх знань
- 5 – інші інноваційні витрати

Рис. 6.23. Структура витрат за напрямками інноваційної діяльності низькотехнологічного сектору у 2013 (а) і 2014 (б) рр., %

Отже, промислові підприємства усіх технологічних секторів мали значні витрати на придбання машин, обладнання і програмного забезпечення. Найбільша

частка витрат за цим напрямом припадає на підприємства низькотехнологічного рівня.

Збільшення витрат на проведення внутрішніх і зовнішніх НДР у високотехнологічному секторі, свідчить про зростання їх важливості. Зокрема, зріс обсяг витрат на внутрішні НДР у таких галузях, як виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів (з 82,8 млн. грн. у 2013 р. до 146,4 млн. грн.), виробництво повітряних і космічних літальних апаратів, супутнього устаткування (з 11,5 млн. грн. у 2013 р. до 53,7 млн. грн. у 2014 р.).

Значно зменшилися частки інших інноваційних витрат (витрати на навчання та підготовку персоналу, на діяльність щодо ринкового запровадження інновацій та інші роботи, пов'язані зі створенням та впровадженням інновацій) у всіх технологічних секторах промисловості.

6.4 Трансфер технологій в Україні та за кордон

З метою здійснення нововведень у 2014 році 154 підприємства придбали нові технології (в Україні та за її межами), з них 54 підприємства придбали технології за кордоном.

Найактивнішими щодо придбання технологій були підприємства з виробництва харчових продуктів – 19,5% від загальної кількості підприємств, які займалися придбанням нових технологій, з виробництва машин і устаткування – 9,1%, виробництва хімічних речовин і хімічної продукції – 6,5%.

У 2014 році промисловими підприємствами придбано 426 нових технологій в Україні та 117 – за її межами (у 2013 р. – 512 та 139 технологій відповідно) (рис. 6.24).

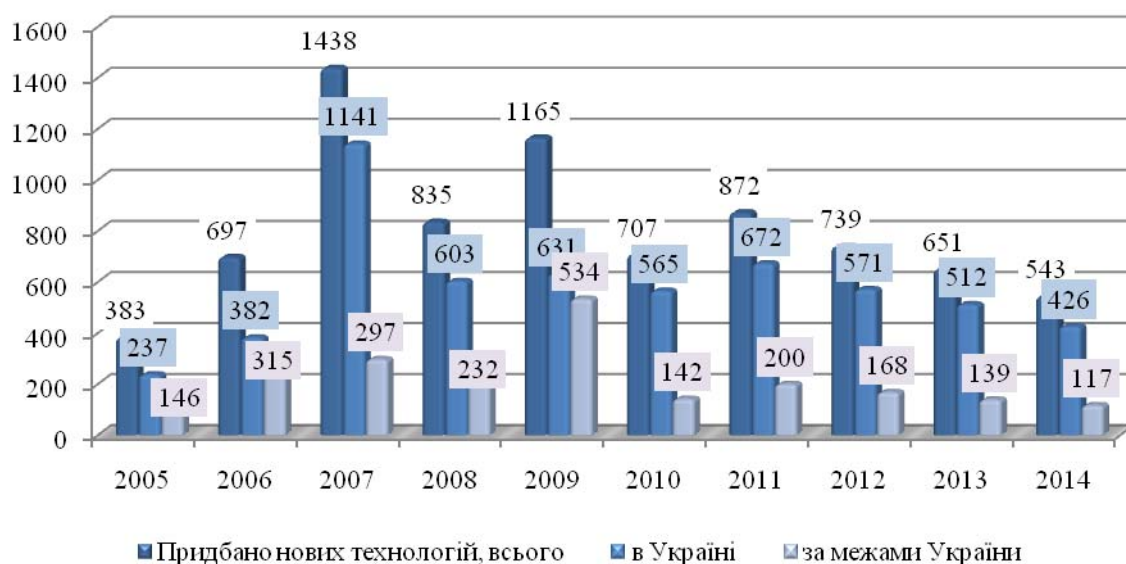

Рис. 6.24. Динаміка кількості придбаних технологій промисловими підприємствами, од.

Із загальної кількості технологій найбільша частка – 297 технологій або 54,7% - це придбання устаткування, з них 85 - за межами України (рис. 6.25).

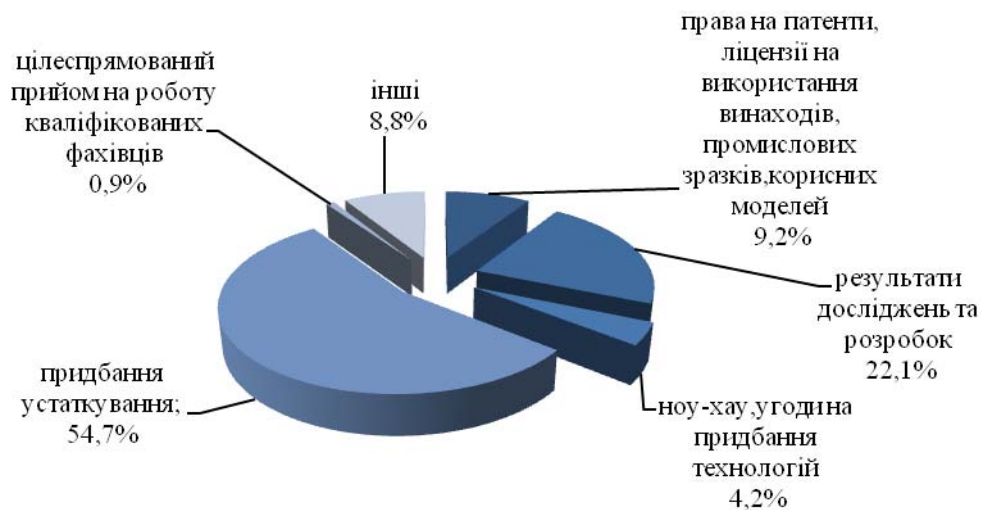
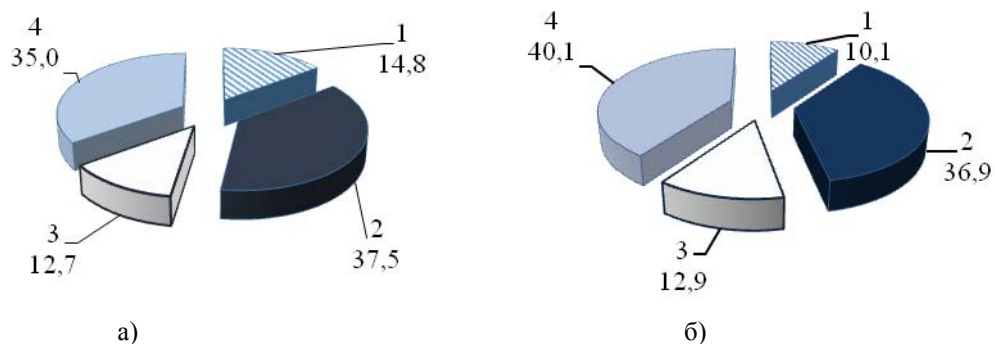

Рис. 6.25. Розподіл придбаних в Україні та за її межами технологій за формами придбання у 2014 році, %

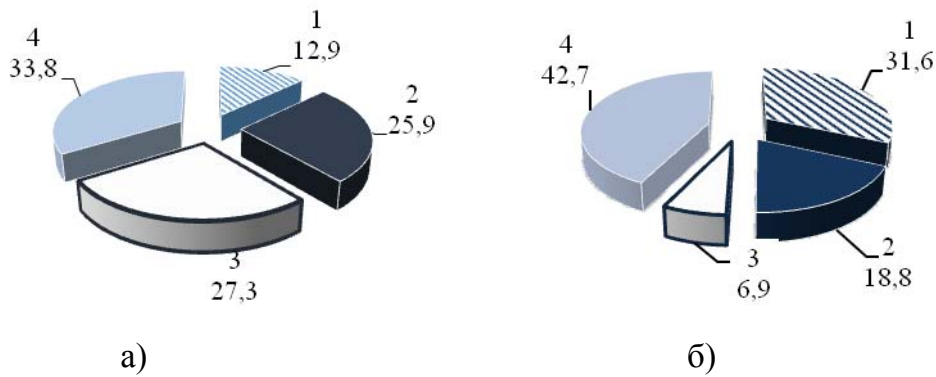
У 2014 р. *придбання технологій в Україні* у низькотехнологічному секторі становила більшість (рис.6.26) за рахунок придбання технологій підприємствами з добування металевих руд, інших корисних копалин і розроблення кар'єрів і поліграфічної діяльності, тиражування записаної інформації.

- 1 – високотехнологічне виробництво
- 2 – середньовисокотехнологічне виробництво
- 3 – середньонизькотехнологічне виробництво
- 4 – низькотехнологічне виробництво

Рис. 6.26. Розподіл придбаних в Україні технологій промисловими підприємствами в розрізі технологічних секторів у 2013 (а) і 2014 (б) рр., %

Найактивнішими у *придбанні іноземних технологій* були підприємства високотехнологічного сектору – 37 од., що більше у 2,1 рази, ніж у 2013 р. (рис. 6.27). Зокрема, підприємства з виробництва повітряних і космічних літальних апаратів, супутнього устаткування – 25 од. (2013 р. – 15 од.), виробництва основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів – 11 технологій (2013 р. – 0 од.), виробництва автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів – 11 технологій (2013 р. – 0 од.).

- 1 – високотехнологічне виробництво
- 2 – середньовисокотехнологічне виробництво
- 3 – середньонизькотехнологічне виробництво
- 4 – низько технологічне виробництво

Рис. 6.27. Розподіл придбаних за межами України технологій промисловими підприємствами в розрізі технологічних секторів у 2013 (а) і 2014 (б) рр., %

Кількість переданих нових технологій становила 36 одиниць у 2014 році. При цьому 34 технології за формою придбання - результати досліджень та розробок, 2 – за формою продаж устаткування.

За межі України передано 8 технологій, з яких для галузі поліграфічна діяльність, тиражування записаної інформації - 4 нових технології, виробництво харчових продуктів – 2, виробництво інших транспортних засобів – 1, виробництво комп'ютерів, електронної та оптичної продукції – 1 (рис. 6.28).

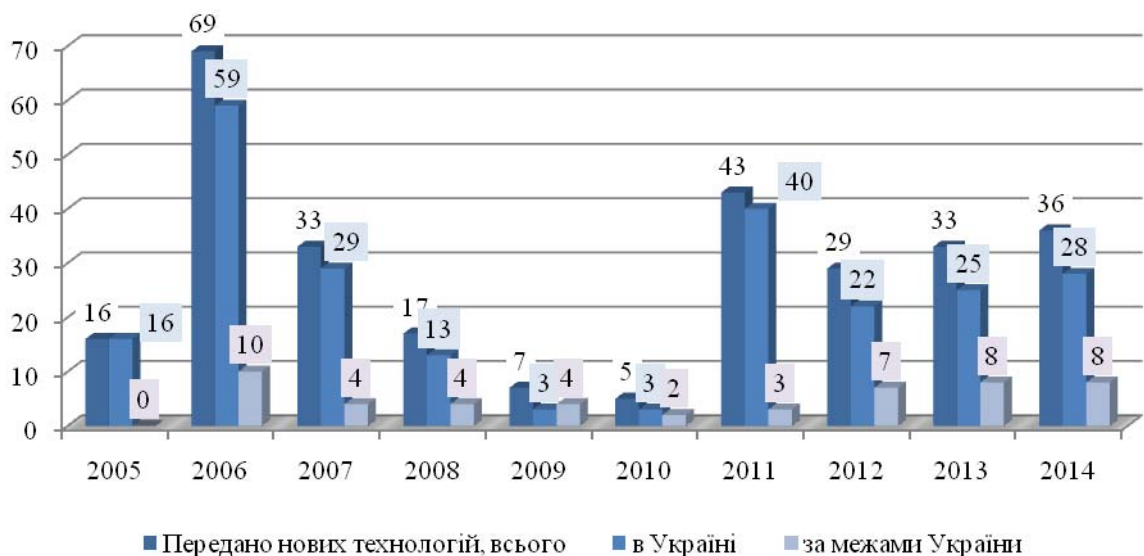

Рис. 6.28. Динаміка переданих в Україні та за її межі технологій, од.

В Україні у 2014 році було передано 28 нових технологій, з яких 20 (71,4%) припадає на підприємства з виробництва основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів; на поліграфічну діяльність, тиражування записаної

інформації – 7 (25,0%), на виробництво інших транспортних засобів – 1 технологія (3,6%) (рис. 6.29).

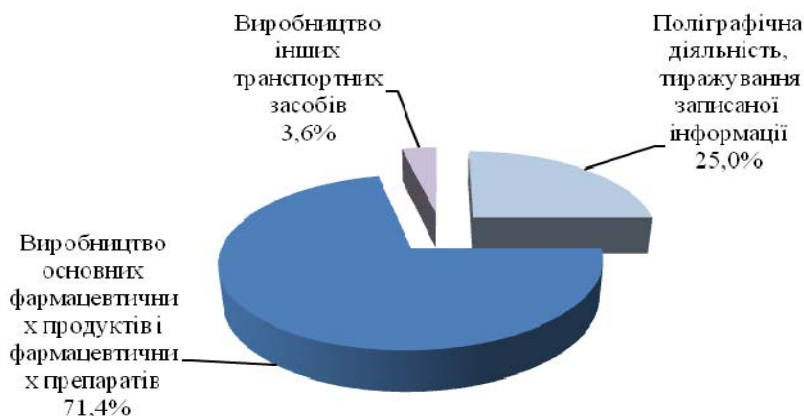

Рис. 6.29. Розподіл переданих в Україні технологій промисловими підприємствами в розрізі видів економічної діяльності у 2014 р., %

Таким чином, у 2014 р. загальна кількість придбаних технологій зменшилася, а кількість переданих технологій зростає до 36 технологій.

Значка частка *переданих технологій* в межах України припадає на підприємства високотехнологічного сектору – 75,0% (21 технологія) від загальної кількості переданих технологій в межах України. Збільшилась також частка переданих технологій у низькотехнологічному секторі на 13 в.п.

За межі України передані технології розподілилися між підприємствами високотехнологічного – 12,5% від загальної кількості переданих технологій за межі України (підприємства з виробництва комп'ютерів, електронної та оптичної продукції – 1 технологія), середньовисокотехнологічного – 12,5,0% (підприємства з виробництва залізничних локомотивів і рухомого складу та виробництва транспортних засобів – 1 од.) і низькотехнологічного сектору – 75% (підприємства з поліграфічної діяльності, тиражування записаної інформації – 4 од., виробництва харчових продуктів, напоїв, тютюнових виробів – 2 од.).

Порівняно з 2013 р., частка переданих технологій в межах України збільшилася у низькотехнологічному секторі, а передання технологій за межі України – у високотехнологічному.

7 РЕАЛІЗАЦІЯ ПРІОРИТЕТНИХ НАПРЯМІВ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Моніторинг реалізації пріоритетних напрямів інноваційної діяльності здійснено відповідно до законів України від 04.07.2002 № 40 "Про інноваційну діяльність", від 08.09.2011 № 3715 "Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні" та постанов Кабінету Міністрів України від 25.08.2004 № 1084 "Про затвердження Порядку формування і виконання замовлення на проведення фундаментальних наукових досліджень, прикладних наукових досліджень та виконання науково-технічних (експериментальних) розробок за рахунок коштів державного бюджету", від 12.03.2012 № 294 "Деякі питання визначення середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня на 2012-2016 роки", якою за стратегічними пріоритетами затверджено 53 середньострокові пріоритетні напрями інноваційної діяльності загальнодержавного рівня на 2012-2016 рр. та запроваджено проведення моніторингу їх реалізації головними розпорядниками бюджетних коштів.

Моніторинг реалізації стратегічних та середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності проведено на основі даних головних розпорядників про провадження ними інноваційної діяльності та здійснення трансферу технологій за рахунок коштів державного бюджету.

До обсягів фінансування інноваційної діяльності враховувалися витрати будь-яких бюджетних або цільових програм у разі визначення цих витрат інноваційними у паспортах відповідних програм, а також витрати спеціального фонду державного бюджету на фінансування НДДКР, які виконувалися бюджетними науковими установами та ВНЗ на замовлення підприємств (організацій) України або іноземних замовників, і, за визначенням Державної служби статистики, вважаються витратами на інноваційну діяльність замовників НДДКР. Таким чином відслідковувалася діяльність підприємств (організацій) України за пріоритетними напрямами інноваційної діяльності.

7.1 Бюджетне фінансування інноваційної діяльності

Відомості про фінансування інноваційної діяльності та трансферу технологій за кошти державного бюджету надали дев'ять головних розпорядників, а саме: Міністерство освіти і науки, Міністерство енергетики та вугільної промисловості, Міністерство аграрної політики та продовольства, Міністерство екології та природних ресурсів, Міністерство молоді та спорту, Державне космічне агентство, Державна служба з надзвичайних ситуацій, Національна академія наук, Національна академія аграрних наук. У 2012 та 2013 рр. інформація була надана шістьма розпорядниками (табл. 7.1).

За даними розпорядників, у 2014 р. загальний обсяг фінансування інноваційної діяльності та трансферу технологій становив 134096,97 тис. грн.

Фактичний обсяг фінансування інноваційної діяльності та трансферу технологій у розрізі розпорядників бюджетних коштів за 2012-2014 рр. наведено у таблиці 7.1.

Аналіз розподілу бюджетних коштів свідчить, що у 2014 р. фінансування здійснювалось за рахунок загального та спеціального фондів. Обсяг загального фонду становив лише 300,00 тис. грн. або 0,2%, обсяг спеціального фонду – 133796,97 тис. грн. або 99,8%.

За рахунок загального фонду фінансування здійснено Міненергівугілля.

Аналіз розподілу бюджетних коштів за розпорядниками показав, що інноваційна діяльність у 2014 р. найбільш профінансована МОН та НААН (65544,28 тис. грн. або 48,9% та 53217,30 тис. грн. або 39,7% відповідно).

Обсяг фінансування НААН у 2014 р. незначно зріс у порівнянні з 2013 р. – на 1,6% (питома вага НААН продовж 2012-2013 рр. становила 42,8% та 27,2% відповідно).

МОН у порівнянні з 2012 та 2013 рр. збільшив обсяг фінансування інноваційної діяльності відповідно в 1,9 та 1,7 рази, а його питома вага у загальному обсязі фінансування у 2014 р. зросла майже у 3 рази проти 15,5% та 19,9% у зазначених роках відповідно.

Крім МОН, обсяг фінансування інноваційної діяльності у 2014 р. збільшило Мінприроди. При цьому значне зростання відбулось у порівнянні з 2012 р. (більш ніж у 30 разів), у 2013 р. цим розпорядником фінансування не здійснювалось.

Найменший обсяг фінансування у 2014 р. припадає на Міненергівугілля (300,00 тис. грн. або 0,2%).

Таблиця 7.1

Бюджетне фінансування інноваційної діяльності та трансферу технологій у розрізі розпорядників бюджетних коштів у 2012-2014 рр.

Показники	Усього			у тому числі:					
				загальний фонд			спеціальний фонд		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Фінансування інноваційної діяльності та трансферу технологій за бюджетними програмами - усього, у т.ч. за розпорядниками бюджетних коштів:	222790,73	192796,65	134096,97	92759,50		300,00	130031,23	192796,65	133796,97
МОН (МОНмолодьспорт до 2014 р.), з урахуванням Держінформнауки*	34625,55	38423,01	65544,28				34625,55	38423,01	65544,28
Мінприроди	95,78		3054,30				95,78		3054,30
Міненерговугілля	58474,50		300,00	58474,50		300,00			
Мінагрополітики		39406,10	446,10					39406,10	446,10
Мінекономрозвитку, з урахуванням Агентства держмайна**	34000,00			34000,00					
НАН	285,00	9170,64	4860,89	285,00				9170,64	4860,89
НААН	95309,90	52375,50	53217,30				95309,90	52375,50	53217,30
НАМН		53421,40						53421,40	
Мінмолодьспорт			473,80						473,80
Державна служба з надзвичайних ситуацій			2077,30						2077,30
ДКА			4123,00						4123,00

* Постанова КМУ від 04.06.2014 № 255

** Указом Президента України від 24.12.2012 № 726/2012 утворено Мінпромполітики шляхом реорганізації Агентства держмайна; Постановою КМУ від 23.03.2014 № 94 реорганізовано Мінпромполітики шляхом приєднання до Мінекономрозвитку

Разом з тим, такі розпорядники як Державне космічне агентство та Державна служба з надзвичайних ситуацій інформацію щодо фінансування інноваційної діяльності за звітні періоди надали вперше (рис. 78.1).

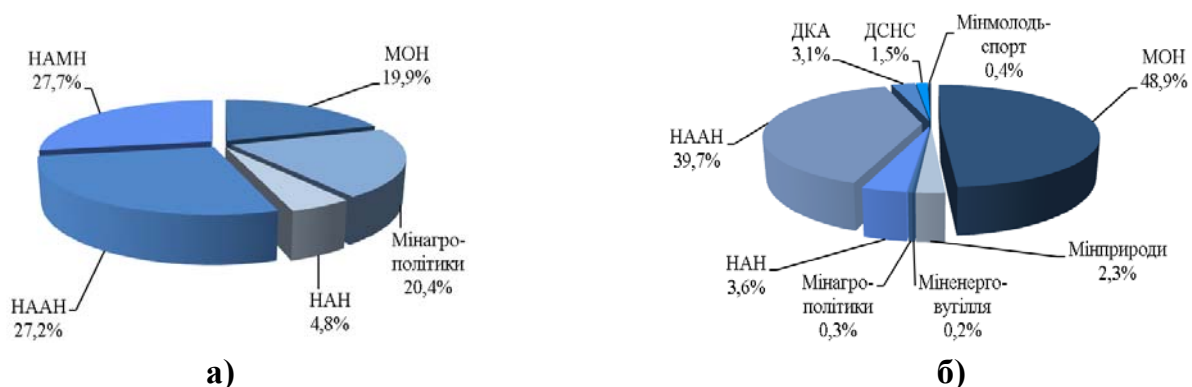

Рис. 7.1. Розподіл видатків державного бюджету на інноваційну діяльність та трансфер технологій за розпорядниками у 2013 (а) і 2014 (б) рр., %

7.2 Бюджетні витрати за напрямками інноваційної діяльності

Найбільша частка бюджетних коштів у 2014 р., як і у попередніх роках, припадає на напрям інноваційної діяльності – інше – 124738,36 тис. грн. або 93,0% від загального обсягу фінансування інноваційної діяльності, з них більша частка (124438,36 тис. грн. або 99,8%) – за спеціальним фондом, решта (300,00 тис. грн.) – за загальним фондом. Відносно 2012 та 2013 рр. обсяг фінансування даного напрямку за спеціальним фондом зменшився на 18,5% та 20,7% відповідно (Додаток Ж).

Найменш профінансований напрям інноваційної діяльності "Навчання та підготовка персоналу", що становить 363,30 тис. грн. або 0,3%. У попередні роки цей напрям теж був найменш профінансований, однак обсяг фінансування його та питома вага у 2014 р. значно зросли (майже у 10 разів). Крім цього, профінансовані напрями: "Реалізація інноваційних проектів, програм", "Придбання машин, обладнання та програмного забезпечення" та "Маркетинг, реклама" (рис. 7.2).

Слід зазначити, що напрям інноваційної діяльності інше¹ (переважно виконання НДДКР на замовлення підприємств/організацій України), як і у попередніх роках, профінансовано всіма розпорядниками і складає найбільшу питому вагу у загальному обсязі фінансування напрямів, яка має тенденцію до зростання (2012 р. – 68,7%, 2013 р. – 81,6%, 2014 р. – 93,0%), тобто, потреба підприємств/організацій України у наукових дослідженнях зростає.

Серед розпорядників найбільші частки мають МОН – 64673,79 тис. грн. або 51,8% та НААН – 47895,58 тис. грн. або 38,4% від обсягу фінансування напрямку. При

¹Транскрипція інше /інше – відноситься до напрямів інноваційної діяльності: реалізація інноваційних проектів, програм, придбання машин, обладнання та програмного забезпечення, придбання нових технологій (у матеріальній та нематеріальній формах) тощо.

Транскрипція "Інше/і" означає тематичний напрям інноваційної діяльності, який/і не входи(я)ть до пріоритетних напрямів.

цьому частка фінансування НААН у загальному обсязі фінансування розпорядниками даного напрямку знизилась відносно попередніх років з 56,0% до 38,4%, у обсязі фінансування самої Академії залишилась на рівні 90%.

Рис. 7.2. Розподіл бюджетних коштів за напрямками інноваційної діяльності у 2013 (а) і 2014 (б) рр., %

Залишилась майже без змін і питома вага МОН у власному обсязі фінансування напрямку (96-98%), разом з цим, обсяг та його питома вага зросли відповідно в 1,9 та 2,4 рази.

Напрямок інноваційної діяльності "Реалізація інноваційних проєктів, програм" на 100% профінансовано НААН (2862,20 тис. грн. або 2,1%). Відносно попереднього періоду обсяг фінансування напрямку зменшився більш, ніж у 10 разів, у 2012 р. напрям не фінансувався, у 2013 р. був стовідсотково профінансований Мінагрополітики (29137,10 тис. грн).

Напрямок інноваційної діяльності "Придбання машин, обладнання та програмного забезпечення" стовідсотково профінансовано МОН – 678,80 тис. грн. або 0,5% (Дніпропетровський національний університет залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна та Інститут інтелектуальної власності НУ "ОЮА").

Значне зменшення обсягів фінансування даного напрямку в останні роки пояснюється як зменшенням кількості розпорядників, що направляли кошти на придбання обладнання у 2014 р., так і зменшенням обсягів коштів, що направлялися на цей напрям. Наприклад, у 2012 р. лише Міністерство енергетики витратило на придбання обладнання суму у 58474,50 тис. грн.

Напрямок інноваційної діяльності "Навчання та підготовка персоналу" (363,30 тис. грн.) профінансовано двома розпорядниками, розподіл бюджетних коштів між ними відбувся таким чином: Мінмолодьспорт – 304,20 тис. грн. або 83,7% (Державний інститут сімейної та молодіжної політики) та МОН – 59,10 тис. грн. (Дніпропетровський національний університет залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна та Сумський державний університет"). Хоча у звітному періоді обсяг фінансування напрямку та питома вага у порівнянні з попередніми періодами зросли майже у 10 разів, його частка у загальному обсязі фінансування інноваційної діяльності становить лише 0,3%.

Напрямок інноваційної діяльності "Маркетинг, реклама" (5454,31 тис. грн. або 4,1%), профінансовано двома розпорядниками, переважно НААН 5321,72 тис. грн. або 97,6% та МОН - 132,59 тис. грн. або 2,4%.

У 2014 р., за даними НААН, у цьому напрямку проведено відповідні заходи, серед яких слід відмітити наступні:

Продовжено роботу щодо розповсюдження у системі НААН та у провідних аграрних країнах світу нового журналу з міжнародною сферою розповсюдження «Agricultural Science and Practica». У складі видавництва функціонує редакційний підрозділ для підготовки та видання цього журналу.

У 2014 р. установами Академії надано сільськогосподарським товаровиробникам 36,8 тис. консультацій, проведено навчання понад 30 тис. фахівців АПК, проведено 784 конференції, семінари і наради, 350 круглих столів та курсів, 121 День поля, організовано та взято участь у понад 230 виставках-ярмарках, аукціонах, ярмарках, підготовлено і видано 1900 рекомендацій, буклетів та інформаційних листків, понад 3,5 тис. статей, взято участь у 328 радіо- та понад 170 телепередачах.

З метою кращого інформування сільськогосподарських товаровиробників про досягнення аграрної науки в мережі Академії функціонувало 215 науково-технологічних демонстраційних полігонів у рослинництві, на яких презентуються кращі сорти і гібриди сільськогосподарських культур вітчизняної селекції і технології їх вирощування, та 48 модельних ферм у тваринництві, на яких демонструються нові породи, типи сільськогосподарських тварин та технології їх утримання і годівлі.

У рамках регіональної науково-практичної конференції "Методологічні питання трансферу технологічних інновацій в АПВ", що проводилася в Інституті рослинництва імені В.Я.Юр'єва НААН, підвищили кваліфікацію науковці, спеціалісти департаментів агропромислового розвитку, представники комерційних сільськогосподарських товаровиробників регіону.

На Всеукраїнському науковому семінарі "Інтегрований галузевий інформаційний ресурс: стан, проблеми, перспективи створення та забезпечення доступу", організованому Національною науковою сільськогосподарською бібліотекою НААН, керівники та фахівці поглибили знання з питань організації та використання електронних ресурсів з питань наукового забезпечення агропромислового виробництва, інноваційної діяльності та трансферу технологій.

За напрямками інноваційної діяльності "Придбання нових технологій (у матеріальній та нематеріальній формах)" та "Створення і розвиток інноваційної інфраструктури" фінансування як у попередньому, так і у звітному періоді не здійснювалось.

Не дивлячись на це, у 2014 році окремі розпорядники проводили відповідну роботу з напрямку "Створення і розвиток інноваційної інфраструктури".

Зокрема, у НААН в рамках виконання досліджень за програмою наукових досліджень "Інноваційний провайдинг":

обґрунтовано організаційні положення Моделі науково-технічного та інноваційно-інвестиційного НААН та план дій щодо її реалізації, відпрацьована модельна база, підходи щодо утвердження економічної платформи ефективного господарювання системи НААН;

сформовано та обґрунтовано Концептуальні положення щодо створення трансферно-технологічної платформи інноваційно-інвестиційного розвитку АПК;

розроблено наукові підходи щодо створення та функціонування Наукового парку як корпоративного об'єднання на засадах державно-приватного партнерства, кластерний механізм проектної інтеграції і реалізації інноваційно-інвестиційних бізнес-проектів в наукоємній аграрній сфері;

науково обґрунтовано особливості створення трансферно-технологічної платформи наукоємного аграрного ринку, можливості створення ринкової інфраструктури на науково-виробничій базі НААН і її територіальних комплексів.

За результатами проведених досліджень за програмою наукових досліджень "Трансфер інновацій" розроблено:

нормативно-методичний та організаційний інструментарій щодо інформаційно-консалтингового супроводу створення, функціонування та розвитку трансферно-технологічних систем;

методику формування інформаційних мережевих систем для науково-інноваційної діяльності, сформовано нормативно-методичну базу регулювання інноваційної діяльності в науково-виробничій сфері АПК.

7.3 Бюджетне фінансування інноваційної діяльності за стратегічними та середньостроковими пріоритетними напрямками інноваційної діяльності загальнодержавного рівня

7.3.1. Бюджетне фінансування інноваційної діяльності за стратегічними пріоритетними напрямками інноваційної діяльності

Аналіз фактичного фінансування інноваційної діяльності та трансферу технологій за стратегічними пріоритетними напрямками свідчить, що у 2014 р. 94,1% бюджетних коштів використано головними розпорядниками за стратегічними пріоритетними напрямками інноваційної діяльності, решта 5,9% - за "Іншими" напрямками (що не увійшли до переліку пріоритетних).

У порівнянні з 2012 та 2013 рр. спостерігається збільшення частки бюджетних коштів, які використані за стратегічними пріоритетними напрямками. Так, у 2012 р. цей показник склав 71,6%, у 2013 р. – 94,0%, у 2014 р. - 94,1%. Витрати бюджетних коштів здійснювались за всіма стратегічними пріоритетами (табл. 7.2).

Таблиця 7.2

Бюджетні витрати на інноваційну діяльність та трансфер технологій за стратегічними пріоритетними напрямками інноваційної діяльності у 2012-2014 рр.

Розпорядники бюджетних коштів	Фінансування інноваційної діяльності та трансферу технологій - усього			Питома вага розпорядника у загальному обсязі фінансування, %			Обсяг фінансування, тис. грн.								
							1*			2*			3*		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
МОН (МОНмолодьспорт до 2014 р.), у т.ч. Держінформнауки	34625,55	38423,01	65544,28	15,5	19,9	48,9	7128,10	7008,90	7908,88	2535,80	6449,63	12694,27	7698,68	6913,2	11900,96
Мінприроди	95,78		3054,30	0,0		2,3									
Міненерговугілля	58474,50		300,00	26,2		0,2			300,00						
Мінекономрозвитку, у т.ч. Агентство держмайна	34000,00			15,3						34000,00					
Мінагрополітики		39406,1	446,10		20,4	0,3									
НАН	285,00	9170,64	4860,89	0,1	4,8	3,6			485,60			376,00		684,44	787,58
НААН	95309,85	52375,5	53217,30	42,8	27,2	39,7									
НАМН		53421,40			27,7										
Мінмолодьспорт			473,80			0,4									
ДСНС			2077,30			1,5						596,00			
ДКА			4123,00			3,1						4123,00			
Всього	222790,68	192796,75	134096,97	100,0	100,0	100,0	7128,10	7008,90	8694,48	36535,80	6449,63	17789,27	7698,68	7597,64	12688,54

Продовження таблиці 7.2

Розпорядники бюджетних коштів	Обсяг фінансування, тис. грн.														
	4*			5*			6*			7*			Інше, крім стратегічних напрямів		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
МОН (МОНмолодьспорт до 2014 р.), у т.ч. Держінформнауки	73,00	375,90	4269,90	553,43	431,10	611,86	3781,76	3857,46	16981,25	8011,62	5344,99	4740,95	4843,16	8041,80	6436,20
Мінприроди									3054,30	95,78					
Міненерговугілля													58474,50		
Мінекономрозвитку, у т.ч. Агентство держмайна															
Мінагрополітики		33496,10	446,10					533,00			5377,00				
НАН			176,82			628,69				285,00		2406,20		8486,20	
НААН	95309,85	52375,5	53217,30												
НАМН					53181,00									240,40	
Мінмолодьспорт															473,80
ДСНС			333,30						137,00						1011,00
ДКА															
Всього	95382,85	86247,50	58443,42	553,43	53612,10	1240,55	3781,76	4390,46	20172,55	8392,40	10721,99	7147,15	63317,66	16768,40	7921,00

*Нумерація стратегічних пріоритетних напрямів інноваційної діяльності відповідає позначенням посилання до рис. 7.3.

У 2014 р. найбільша частка бюджетних коштів, як і в попередніх періодах, припадає на стратегічний пріоритет "Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу" та становить 43,6%.

Цей пріоритет профінансовано п'ятьма розпорядниками, серед яких найбільша частка коштів належить НААН (53217,30 тис. грн. або 91,1%). Відповідна ситуація спостерігається у 2012 та 2013 рр. При цьому за весь час 90% з них були використані за іншими напрямками інноваційної діяльності, тобто переважно на виконання НДДКР на замовлення підприємств та організацій України.

Найменше профінансовано у 2014 р. стратегічний пріоритет "Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики" (1240,55 тис. грн. або 0,9%). Пріоритет профінансовано двома розпорядниками (НАН та МОН) майже на однаковому рівні (50,7% та 49,3% відповідно). Кошти (більше 95%) використані на напрям інше.

Обсяг фінансування стратегічного пріоритету "Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії" впродовж останніх років залишається майже на одному рівні. У 2014 р. обсяг фінансування збільшився в 1,2 рази. Крім МОН, пріоритет профінансовано Міністерством енергетики та НАН. Незначне збільшення відбулося і питомої ваги пріоритету - з 3,1% до 6,5%. Більша частка коштів використана за напрямом інше.

Обсяг фінансування стратегічного пріоритету "Освоєння нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи, ракетно-космічної галузі, авіа- і суднобудування, озброєння та військової техніки" порівняно з 2013 р. збільшився майже у 3 рази, при цьому його частка зросла з 3,3% до 13,3%. У 2014 р. пріоритет було профінансовано чотирма розпорядниками, найбільша частка з яких припадає на МОН (12694,27 тис. грн. або 71,4%) та Державне космічне агентство (4123,00 тис. грн. або 23,2%).

Збільшився обсяг фінансування і стратегічного пріоритету "Освоєння нових технологій виробництва матеріалів, їх оброблення і з'єднання, створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій". За даним пріоритетом фінансування здійснено двома розпорядниками, з яких 93,8% з обсягу фінансування належить МОН (11900,96 тис. грн.) У порівнянні з попередніми періодами обсяг фінансування збільшився в 1,4 рази, при цьому питома вага пріоритету поступово зросла з 3,5% до 9,5%.

У порівнянні з попередніми роками значно зросли обсяг фінансування та частка стратегічного пріоритету "Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища", при цьому обсяг збільшився більше ніж у 4 рази, а питома вага зросла з 1,7% у 2012 р. до 15,0% у 2014 р. Збільшення обсягу відбулось за рахунок зростання обсягу фінансування МОН. За всі

звітні періоди йому належать більше 80% коштів, спрямованих на фінансування цього пріоритету (у 2012р. - 100%) .

У порівнянні з 2013 р. незначне зменшення обсягу фінансування відбулось за стратегічним пріоритетом "Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки" – у 1,5 рази, при цьому питома вага залишилась на одному рівні (0,5%) (рис. 8.3). За звітні роки пріоритет фінансувався трьома розпорядниками у 2012 р. та двома у 2013 та 2014 рр. Щорічне фінансування даного пріоритету здійснює МОН, частка якого складає щонайменше 50%.

Крім того, слід зазначити, що МОН є єдиним розпорядником, яким здійснено фінансування за всіма стратегічними пріоритетами.

Використання бюджетних коштів на інноваційну діяльність та трансфер технологій поза стратегічними пріоритетами у 2014 р. здійснювалося такими розпорядниками як МОН, Мінмолодьспорт та Державною службою з надзвичайних ситуацій.

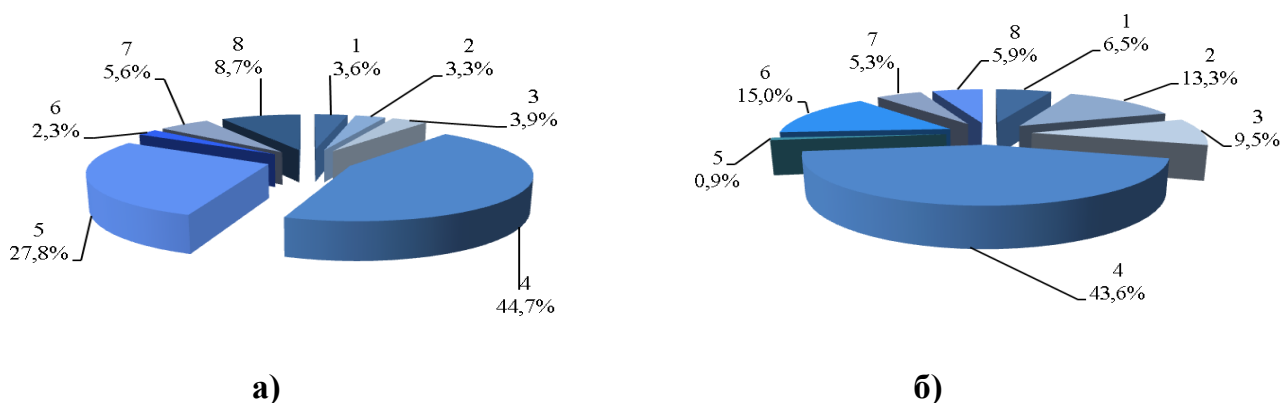

Рис. 7.3. Розподіл витрат на здійснення інноваційної діяльності за стратегічними пріоритетами* у 2013 (а) та 2014 (б) рр., %

* Стратегічні пріоритетні напрями інноваційної діяльності (1-7) та інше:

1. Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії
2. Освоєння нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи, ракетно-космічної галузі, авіа- і суднобудування, озброєння та військової техніки
3. Освоєння нових технологій виробництва матеріалів, їх оброблення і з'єднання, створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій
4. Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу
5. Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики
6. Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища
7. Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки
8. Інше

7.3.2. Фінансування інноваційної діяльності у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня

Інформацію щодо реалізації середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня у 2014 р. за рахунок коштів державного бюджету надали вісім головних розпорядників бюджетних коштів, а саме: Міністерство аграрної політики та продовольства, Міністерство енергетики та вугільної промисловості, Міністерство екології та природних ресурсів, Міністерство освіти і науки, Державне космічне агентство, Державна служба з надзвичайних ситуацій, Національна академія наук, Національна академія аграрних наук України.

За даними розпорядників бюджетних коштів, у 2014 р. загальний обсяг фінансування стратегічних пріоритетних напрямів інноваційної діяльності, у рамках яких Урядом затверджені середньострокові пріоритетні напрями інноваційної діяльності загальнодержавного рівня, становив 126175,97 тис. грн. або 94,1% від загальних обсягів бюджетного фінансування інноваційної діяльності. Фінансування здійснено із загального (300,00 тис. грн., або 0,2%) та спеціального фондів Державного бюджету України (125875,97 тис. грн., або 99,8%), у 2013 р – лише із спеціального фонду.

Фінансування цих середньострокових пріоритетів здійснене за всіма сімома (у 2013 р. та 2012 р. – за шістьма) стратегічними пріоритетами, визначеними Законом України "Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні" (Додаток К, Додаток Л, таблиця 5.1).

1 Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

За зазначеним стратегічним пріоритетним напрямом затверджено сім середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня, шість із яких фінансувалися у звітному році (у 2013 р. – три, у 2012 р. - п'ять пріоритетів) (Додаток К, Додаток Л, таблиця 1.1).

Цей стратегічний пріоритет профінансовано в обсязі 8694,48 тис. грн., що становить 6,9% від загального обсягу фінансування стратегічних пріоритетів та 6,5% від загального обсягу бюджетного фінансування. При цьому майже третина загального обсягу бюджетного фінансування стратегічного пріоритету здійснено за трьома середньостроковими пріоритетними напрямами, що, як і в 2013 р., є найбільшими обсягами фінансування серед середньострокових пріоритетів стратегічного напрямку, а саме:

1.3 "Освоєння нових технологій отримання альтернативних видів палива" (520,00 тис. грн.);

1.4 "Освоєння нових технологій будівництва енергоефективних житлових та комунально-побутових будівель і приміщень" (473,10 тис. грн.);

1.5 "Освоєння нових технологій отримання та накопичення енергії з відновлюваних джерел" (1415,00 тис. грн.).

Найменші обсяги коштів (81,00 тис. грн. або 0,9%), як і в 2013 р. (12,00 тис. грн. або 0,2%) спрямовано за середньостроковим пріоритетом 1.6 "Освоєння нових технологій енергоефективного спалювання різних видів палива".

Водночас більшу частину коштів (5627,00 або 64,7%), як і в 2013 р., виділено на "Інше", тобто на напрями, що не включені до затвердженого переліку середньострокових пріоритетів (1.8 на рисунку 7.4).

Не фінансувався середньостроковий пріоритетний напрям 1.7 "Освоєння нових технологій використання теплових насосів".

За напрямами інноваційної діяльності у 2014 р. незначна частина коштів спрямована на маркетинг, рекламу (1,69 тис. грн. за пріоритетом 1.2); на реалізацію інноваційних проєктів, програм - 86,00 тис. грн.; на інші напрями інноваційної діяльності - 8606,69 тис. грн. або 99,0%.

У 2014 р видатки здійснено трьома розпорядниками:

із загального фонду – Міненерговугілля (300,0 тис. грн.) на пріоритет 1.3;

із спеціального фонду державного бюджету – МОН (7908,88 тис. грн. або 91,0% – найбільші обсяги) – на пріоритети 1.1 - 1.6 та "Інше" і НАН (485,6 тис. грн.) – на "Інше" (Додаток Л. табл.1.2).

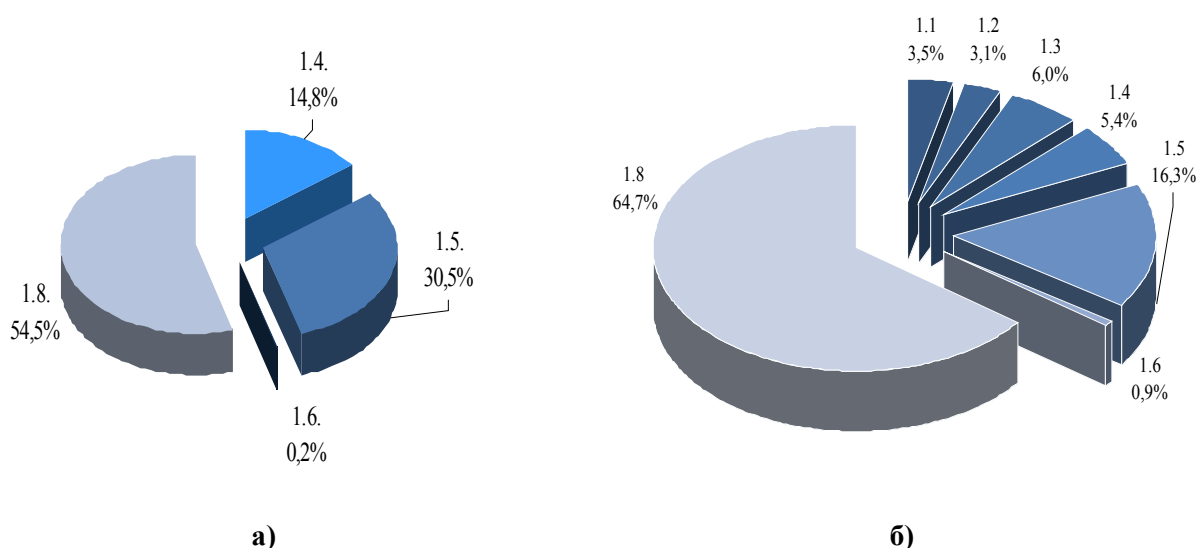

Рис. 7.4. Розподіл фінансування середньострокових пріоритетних напрямів за стратегічним пріоритетом "Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії" у 2013 (а) та 2014 (б) рр., %

2 Освоєння нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи, ракетно-космічної галузі, авіа- і суднобудування, озброєння та військової техніки

За зазначеним стратегічним пріоритетом затверджено сім середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня (Додаток К).

У 2014 р. фінансування за цим стратегічним пріоритетом становило 17789,27 тис. грн. або 14,1% від загального обсягу фінансування стратегічних пріоритетів та 13,4% від загального обсягу бюджетного фінансування інноваційної діяльності, що у 2,8 рази більше порівняно з 2013 р. (Додаток Л, табл. 2.1). Фінансування здійснювалося за всіма (у 2013 р. – за трьома) середньостроковими пріоритетами та напрямом "Інше" (напрямом, який не входить до затвердженого переліку середньострокових пріоритетних напрямів). Із зазначеної суми більшу частину коштів (13715,47 тис. грн. або 77,1%) використано безпосередньо за середньостроковими пріоритетами. При цьому найбільші обсяги (11956,37 тис. грн. або 67,2%) спрямовано за трьома пріоритетами:

2.1 "Розроблення агрегатів і систем нового покоління для швидкісного та високошвидкісного залізничного транспорту" (3817,77 тис. грн.);

2.2 "Розвиток транспортної логістики" (4030,40 тис. грн.);

2.5 "Створення нових поколінь техніки і технологій в авіа-, судно- та ракетно-космічній галузі" (4108,2 тис. грн. або 23,1%) – найбільша частка серед середньострокових пріоритетів стратегічного напрямку.

Найменше коштів (55,30 тис. грн. або 0,3%) використано за напрямом 2.3 "Удосконалення систем виведення ракет-носіїв, космічних апаратів".

За напрямом "Інше" (2.8 на рис. 7.5) спрямовано 4073,89 тис. грн. або 22,9% (у 2013 р. – 3261,03 тис. грн.).

За напрямами інноваційної діяльності кошти спрямовано на:

– придбання машин, обладнання та програмного забезпечення (658,8 тис. грн.) за середньостроковими пріоритетами 2.1 (420,60 тис. грн.) та 2.2 (238,20 тис. грн.);

– навчання та підготовку персоналу (37,8 тис. грн.) за пріоритетом 2.1;

– маркетинг, рекламу (130,9 тис. грн.) за пріоритетами 2.1 (76,40) та 2.2 (54,50 тис. грн.);

– інше (16961,8 тис. грн.), з яких 12888,00 тис. грн. або 76,0% за всіма середньостроковими пріоритетами та 4073,80 тис. грн. або 24,0% - за напрямом "Інше" (Додаток Л табл. 2.1).

У 2014 р. фінансування середньострокових напрямів стратегічного пріоритету здійснено лише із спеціального фонду держбюджету чотирма розпорядниками:

- МОН (12694,27 тис. грн. або 71,4% - найбільша частка) за всіма середньостроковими пріоритетами, крім 2.4, та напрямом "Інше". При цьому пріоритети 2.2, 2.3; 2,6 та "Інше" профінансовані МОН повністю, пріоритет 2.1 – на 96,9%.

- Державна служба з надзвичайних ситуацій (596,00 або 3,4%) – лише за напрямом 2.7;

- Державне космічне агентство (4123,00 тис. грн. або 23,2%) – за напрямами 2.5 (3840,00 тис. грн.) та 2.7 (283,00 тис. грн.);

- НАН (376,00 тис. грн. або 2,1%) за напрямами 2.1 (118,00 тис. грн.) та 2.4 (258,00 тис. грн.), який профінансовано НАН повністю.

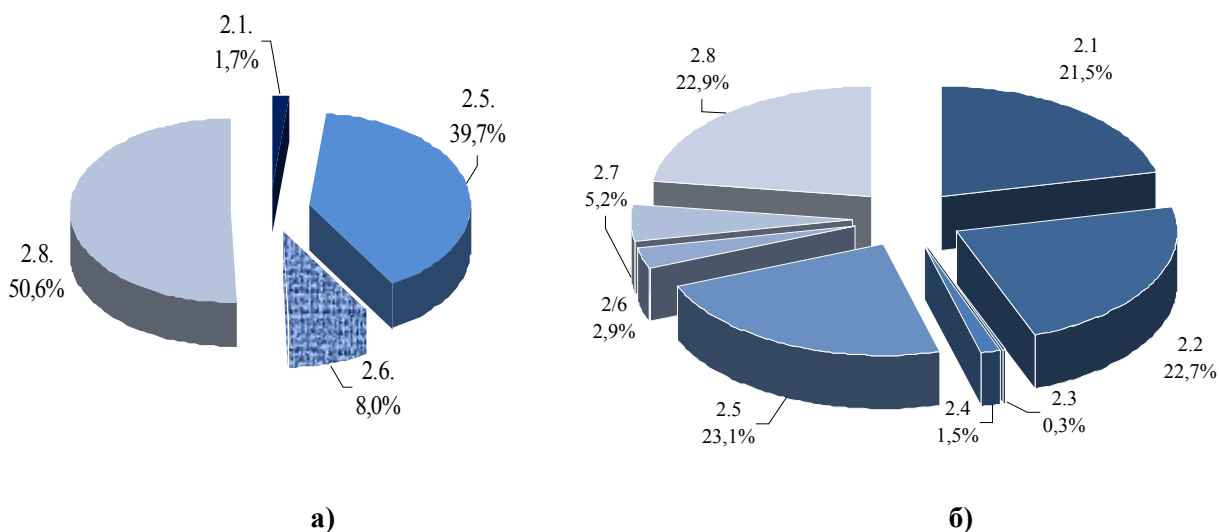

Рис. 7.5. Розподіл фінансування середньострокових пріоритетних напрямів за стратегічним пріоритетом "Освоєння нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи, ракетно-космічної галузі, авіа- і суднобудування, озброєння та військової техніки" у 2013 (а) та 2014 (б) рр., %

3 Освоєння нових технологій виробництва матеріалів, їх оброблення і з'єднання, створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій

За цим стратегічним пріоритетом затверджено вісім середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня (Додаток К).

У 2014 р. фінансування здійснено за всіма вісьмома (у 2013 р. – за шістьма) затвердженими середньостроковими пріоритетами та напрямом "Інше" (напрями, що не включені до затвердженого переліку середньострокових пріоритетів (3.9 на рис. 7.6).

Фінансування середньострокових пріоритетів становило 12688,54 тис. грн. або 10,1% від загального обсягу фінансування стратегічних пріоритетів та 9,5% від загального обсягу бюджетного фінансування інноваційної діяльності. Із зазначених коштів більша половина (7857,75 тис. грн. або 61,9%) спрямована за чотирма середньостроковими пріоритетами:

3.1 "Освоєння нових технологій отримання, оброблення і застосування композиційних та композиційно-градієнтних матеріалів" (1720,31 тис. грн.);

3.3 "Створення індустрії нанотехнологій, наноматеріалів та виробництво продукції з них" (2416,65 тис. грн. – найбільше серед середньострокових пріоритетів стратегічного напрямку).

3.4 "Освоєння нових технологій отримання, оброблення і застосування конструкційних та функціональних матеріалів у промисловості, будівельній, транспортній галузі" (1745,98 тис. грн.);

3.8 "Створення і виготовлення матеріалів для виробництва, акумуляції, збереження енергії та охорони навколишнього природного середовища" (1974,80 тис. грн.).

Незначні обсяги коштів (321,16 тис. грн. або 2.5%) виділено на три середньострокові пріоритети:

3.5 "Освоєння нових технологій отримання, оброблення і застосування функціональних матеріалів у біології та медицині" (6,00 тис. грн. - *найменше* серед середньострокових пріоритетів стратегічного напрямку);

3.6 "Створення нових матеріалів із застосуванням хімічних технологій та розвиток малотоннажної хімії" (43,16 тис. грн.);

3.7 "Створення і виготовлення модифікованих матеріалів і розроблення та застосування методів поверхневої модифікації виробів" (272,00 тис. грн.).

За напрямом "Інше" спрямовано 3398,41 тис. грн. або 26,8% (рис. 7.6).

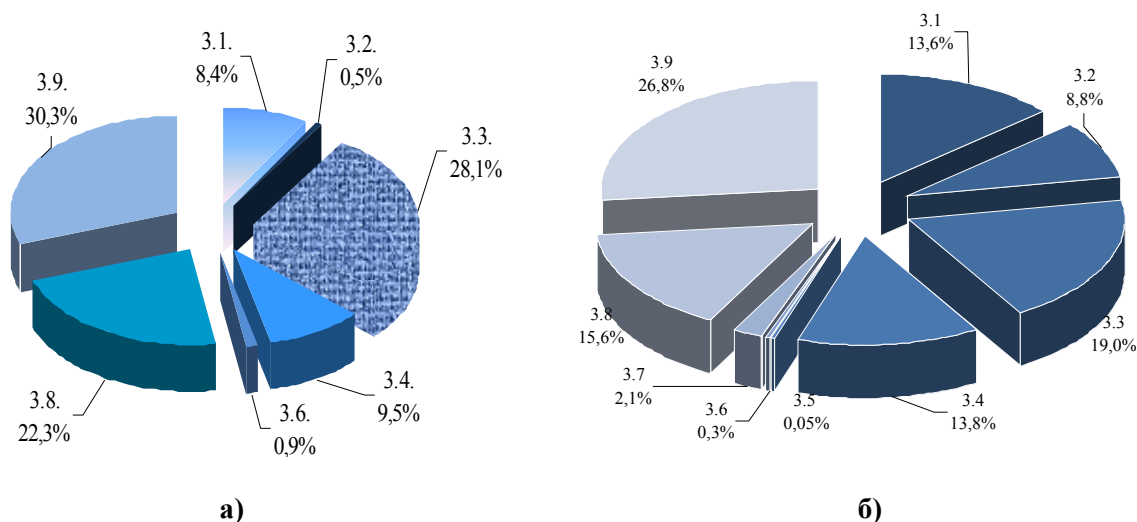

Рис. 7.6. Фінансування середньострокових пріоритетних напрямів за стратегічним пріоритетом "Освоєння нових технологій виробництва матеріалів, їх оброблення і з'єднання, створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій" у 2013 (а) та 2014 (б) рр., %

За напрямками інноваційної діяльності у 2014 р. лише 4,2% коштів спрямовано на реалізацію інноваційних проектів, програм (520,00 тис. грн.) за пріоритетом 3.2 і навчання та підготовку персоналу (12,48 тис. грн.) за пріоритетом 3.4, водночас, як і в 2013 р., переважну більшість коштів (12156,06 тис. грн. або 95,8%) спрямовано на

інші напрями інноваційної діяльності за всіма середньостроковими пріоритетами та напрямом "Інше" (Додаток Л, табл. 3.1).

У 2014 р. (як і в 2012-2013 рр.) фінансування середньострокових пріоритетних напрямів за цим стратегічним пріоритетом відбувалося лише за рахунок спецфонду державного бюджету двома головними розпорядниками бюджетних коштів: МОН (11900,96 тис. грн. або 93,8%) – за всіма середньостроковими пріоритетами (8502,55 тис. грн. або 71,4%) та напрямом "Інше" (3398,41 тис. грн. або 28,6%) та НАН (787,58 тис грн. або 6,2%) – за напрямом 3.2 (Додаток Л, табл. 3.2).

4 Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу

Зазначений стратегічний пріоритетний напрям, як і в 2013 р. та 2012 р., отримав найбільшу частку бюджетних коштів – 46,3% від загального обсягу фінансування стратегічних пріоритетів та 43,6% від загального обсягу фінансування інноваційної діяльності.

За цим стратегічним пріоритетом затверджено вісім середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня (Додаток К).

У 2014 р. фінансування здійснювалося за всіма середньостроковими пріоритетними напрямами та за напрямом "Інше" (напрями, що не включені до затвердженого переліку середньострокових пріоритетів (4.9 на рис. 8.7) і становило 58443,42 тис. грн., з яких більшу частину коштів – 43044,81 тис. грн. або 73,7% спрямовано за двома середньостроковими напрямами (Додаток Л, табл. 4.1):

4.1 "Розроблення та впровадження технологій адаптивного ґрунтоохоронного землеробства" – 9600,26 тис. грн. або 16,4%;

4.2 "Розроблення та впровадження технологій виробництва, збереження і переробки високоякісної рослинницької продукції" – 33444,55 тис. грн. або 57,2% – найбільші обсяги фінансування серед середньострокових пріоритетів стратегічного напрямку.

Водночас найменші обсяги коштів (500,59 тис. грн. або 0,9%) спрямовано за напрямом 4.3 "Розроблення та впровадження технологій виробництва діагностикумів захворювань рослин". За напрямом "Інше" виділено 2857,25 тис. грн. або 4,9% (рис. 7.7).

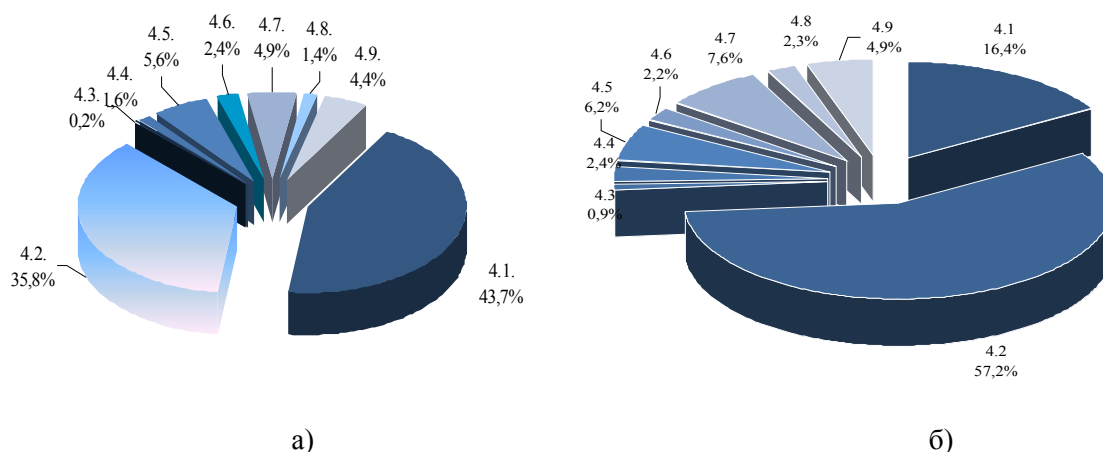

Рис. 7.7. Фінансування середньострокових пріоритетних напрямів за стратегічним пріоритетом "Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу" у 2013 (а) та 2014 (б) рр., %

Фінансування середньострокових пріоритетних напрямів здійснено лише за рахунок спецфонду державного бюджету п'ятьма розпорядниками коштів:

– МОН (4269,90 тис. грн. або 7,3%) – за шістьма пріоритетами (4.1; 4,2; 4,3; 4.4, 4,7; 4,8) та "Інше", з яких більшу частину коштів виділено на напрям 4.2 (3004,10 тис. грн. або 70,4%);

– Мінагрополітики (446,10 тис. грн. або 0,8%) – за напрямом "Інше";

– Державна служба з надзвичайних ситуацій (333,30 тис. грн. або 0,6%) – за напрямом "інше";

– НАН (176,82 тис. грн. або 0,3%) – за напрямом "Інше";

– НААН (53217,30 тис. грн. або 91,1% – переважна частина коштів) – за всіма середньостроковими пріоритетами стратегічного напрямку, з яких найбільше (75,1%) за двома середньостроковими напрямами:

4.1 "Розроблення та впровадження технологій адаптивного ґрунтоохоронного землеробства" – 9510,26 тис. грн. або 17,9%;

4.2 "Розроблення та впровадження технологій виробництва, збереження і переробки високоякісної рослинницької продукції" – 30440,45 тис. грн. або 57,2% – найбільші обсяги коштів.

За напрямами інноваційної діяльності кошти виділено на:

– маркетинг, рекламу (5321,72 тис. грн., або 9,1%) – за всіма середньостроковими пріоритетами, при цьому найбільше (3044,05 тис. грн. або 57,2%) за напрямом 4.2;

- інші напрями інноваційної діяльності (53121,70 тис. грн. або 90,9%). – за всіма середньостроковими напрямами, з яких більше половини (30400,50 тис. грн. або 57,2%) за напрямом 4.2.

5 Впровадження нових технологій та обладнання для високоякісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

На зазначений стратегічний пріоритетний напрям виділено найменше коштів - 1240,55 тис. грн. або 1,0% від загального обсягу фінансування стратегічних пріоритетів та 0,9% від загального обсягу фінансування інноваційної діяльності.

За цим стратегічним пріоритетом затверджено десять середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня (Додаток К), з яких у 2014 р. профінансовано лише один напрям 5.10 "Розроблення нових методів діагностики, лікування та профілактики найбільш поширених захворювань людини" (240,56 тис. грн. або 19,4%) та напрям "Інше" (999,99 тис. грн. або 80,6%),

що не входить до затвердженого переліку середньострокових пріоритетних напрямів (Додаток Л, табл. 5.2).

Фінансування здійснено із спеціального фонду держбюджету двома розпорядниками коштів майже порівну: МОН (611,86 тис. грн. або 49,3%) – за напрямом 5.10 (240,56 тис. грн.) та "Інше" (371,30 тис. грн.) і НАН (628,69 тис. грн. або 50,7%) – за напрямом "Інше".

За напрямами інноваційної діяльності кошти виділено на:

– навчання та підготовку персоналу – 8,82 тис. грн. – за напрямом 5.10 "Розроблення нових методів діагностики, лікування та профілактики найбільш поширених захворювань людини";

– інші напрями діяльності – 1231,73 тис. грн., з яких 231,74 тис. грн. – на пріоритет 5.10 та 999,99 тис. грн. – на напрям "Інше", що не входить до затвердженого переліку середньострокових пріоритетів) (Додаток Л, табл. 5.1).

6 Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища

На даний стратегічний пріоритетний напрям спрямовано 20172,55 тис. грн. або 16,0% від загального обсягу фінансування стратегічних пріоритетів та 15,2% від загального обсягу фінансування інноваційної діяльності.

За зазначеним стратегічним пріоритетом затверджено 5 середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня (Додаток К). У 2014 р, як і в 2013 та 2012 рр., фінансування здійснено за всіма затвердженими пріоритетами та напрямом "Інше", який не входить до затвердженого переліку середньострокових пріоритетів (6.6 на рис. 7.8).

Більше половини обсягу коштів спрямовано за двома середньостроковими пріоритетами:

6.1 "Застосування технологій раціонального надро- та землекористування" – 11120,84 тис. грн. або 55,1%;

6.4 "Застосування технологій поводження з радіоактивними відходами та зменшення їх негативного впливу на навколишнє природне середовище" – 1480,40 тис. грн. або 7,3%.

Найменше коштів (113,21 тис. грн. або 0.6%) виділено за напрямом 6.3 "Застосування технологій замкненого циклу, технологій очищення, переробки та утилізації промислових і побутових відходів" (рис. 7.8).

За напрямом "Інше", що не входить до затвердженого переліку середньострокових пріоритетів, виділено 6309,20 тис. грн. або 31,3% (Додаток Л, табл. 6.2).

За напрямками інноваційної діяльності всі кошти виділено тільки на інші напрями за всіма середньостроковими пріоритетами, з яких найбільше (11120,84 тис. грн. або 55,1%) – за пріоритетним напрямом 6.1.

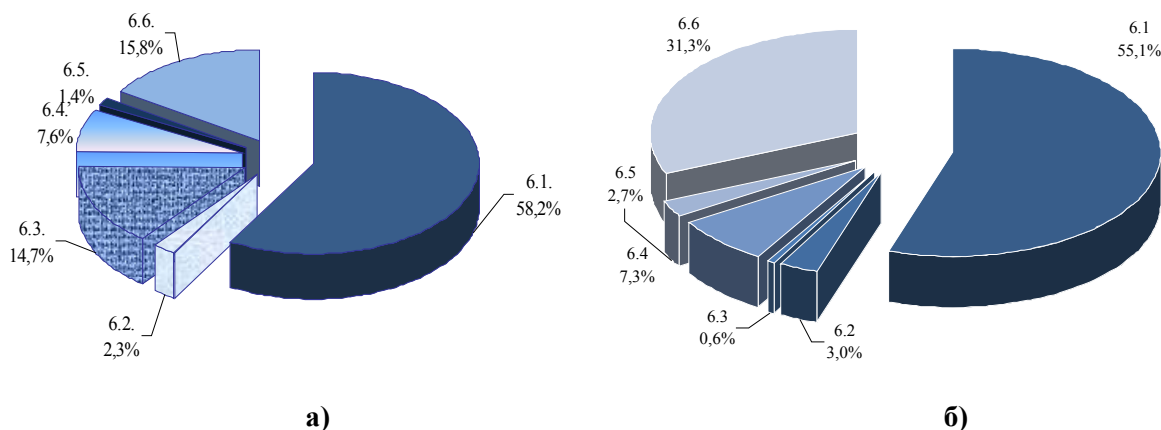

Рис 7.8. Фінансування середньострокових пріоритетних напрямів за стратегічним пріоритетом "Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища" у 2013 (а) та 2014 (б) рр., %

Фінансування стратегічного пріоритету здійснено за рахунок спеціального фонду трьома головними розпорядниками коштів:

- МОН (16981,25 тис. грн. або 84,2%) – за всіма середньостроковими пріоритетами, з яких найбільше (11120,84 тис. грн. або 65,5%) – за пріоритетом 6,1;
- Мінприроди (3054,30 тис. грн. або 15,1%) – за напрямом "Інше", що не входить до затвердженого переліку середньострокових пріоритетних напрямів;
- Державна служба з надзвичайних ситуацій (137,00 тис. грн. або 0,7%) – за пріоритетом 6.4.

7 Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки

Зазначений стратегічний пріоритетний напрям профінансовано в обсязі 7147,15 тис. грн. або 5,7% від загального обсягу фінансування стратегічних пріоритетів та 5,3% від загального обсягу фінансування інноваційної діяльності (Додаток Л, табл. 7.1).

За цим стратегічним пріоритетом затверджено вісім середньострокових пріоритетних напрямів загальнодержавного рівня (Додаток К).

Фінансування здійснено за п'ятьма середньостроковими пріоритетами (24,4%) та напрямом "Інше" (75,6%), який не входить до затвердженого переліку середньострокових пріоритетів (напрямок 7.9 на рис 7.9).

Із спрямованих на стратегічний пріоритет коштів за середньостроковими пріоритетами виділено 1745,95 тис. грн., з яких переважна більшість (1385,30 тис. грн. або 79,3%) – за двома пріоритетами:

7.3 "Розвиток технологій ситуативного управління під час прийняття управлінських рішень" (792,40 тис. грн. – найбільше серед середньострокових напрямів стратегічного пріоритету);

7.8 "Розвиток технологій тривимірного реалістичного інтелектуального моделювання складних техногенних систем, що розроблені з урахуванням методів і засобів неогеографії та зоогеографії" (592,90 тис. грн.).

Найменше коштів (35,35 тис. грн. або 0,5%) виділено за середньостроковим пріоритетом 7.4. "Розвиток технологій розвитку національної інформаційно-телекомунікаційної інфраструктури, зокрема з використанням радіотехнології MITRIS".

Переважна сума коштів, виділених на стратегічний пріоритет (5401,20 тис. грн. або 75,6%), спрямована на "Інше" – поза середньострокові напрями (рис. 7.9).

Не здійснювалося фінансування за трьома середньостроковими пріоритетними напрямами:

7.2 "Впровадження новітніх розділів грид-технологій та клауд-комп'ютингу";

7.5 "Впровадження новітніх технологій у спеціальні телекомунікаційні мережі, зокрема в Національну систему конфіденційного зв'язку";

7.6 "Розвиток технологій виготовлення оптичних носіїв для довгострокового зберігання інформації".

За напрямами інноваційної діяльності фінансування середньострокових пріоритетів здійснено на таке:

– реалізація інноваційних проектів, програм (2256,20 тис. грн. або 31,6%) – за напрямом "Інше", що не входить до затвердженого переліку середньострокових пріоритетів;

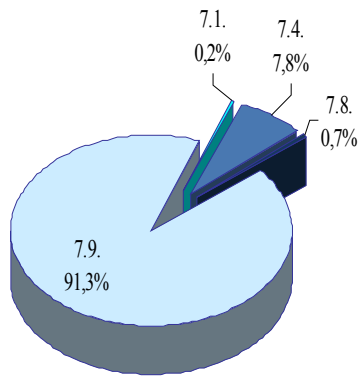
– придбання машин, обладнання та програмного забезпечення (20,00 тис. грн. або 0,3%) – за пріоритетним напрямом 7.1;

– інші напрями інноваційної діяльності (4870,95 тис. грн. або 68,1%) – за всіма профінансованими середньостроковими пріоритетами (7.1; 7.3; 7.4; 7.7; 7.8) та напрямом "Інше".

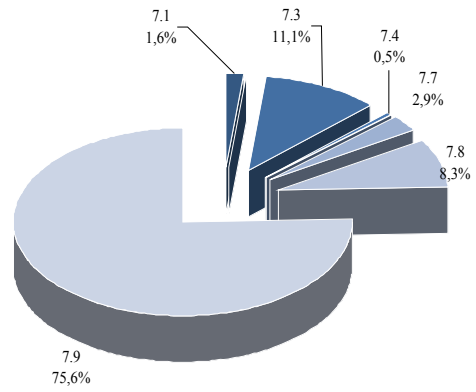
Фінансування середньострокових пріоритетів здійснено із спеціального фонду державного бюджету двома розпорядниками бюджетних коштів:

– МОН (4740,95 тис. грн. або 66,3%) – за всіма профінансованими пріоритетними напрямами (7.1; 7.3; 7.4; 7.7; 7.8) та напрямом "Інше";

– НАН (2406,20 тис. грн. або 33,7%) – за напрямом "Інше" (Додаток Л, табл. 7.2).

а)

б)

Рис. 7.9. Фінансування середньострокових пріоритетних напрямів за стратегічним пріоритетом "Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки" у 2013 (а) та 2014 (б) рр., %

Узагальнені результати проведеного моніторингу наведені у таблиці 7.3.

Таблиця 7.3

Кількість затверджених та профінансованих у 2012-2014 рр. середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня, од.

№ з/п	Стратегічні напрями інноваційної діяльності, затверджені Законом України "Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні"	Кількість середньостр. пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня, (постанова КМУ від 12.03.2012 №294)	Кількість профінансованих середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня			Кількість не профінансованих середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня		
			2012 р.	2013 р.	2014 р.	2012 р.	2013 р.	2014 р.
1	Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії	7	5 (1.1; 1.3; 1.4; 1.5; 1.6)	3 (1.4;1.5; 1.6)	6 (1.1; 1.2; 1.3; 1.4; 1.5; 1.6)	2 (1.2; 1.7)	4 (1.1;1.2; 1.3; 1.7)	1 (1.7)
2	Освоєння нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи, ракетно-космічної галузі, авіа- і суднобудування, озброєння та військової техніки	7	4 (2.1; 2.5; 2.6; 2.7)	3 (2.1, 2.5;2.6)	7	3 (2.2; 2.3; 2.4)	4 (2.2; 2.3; 2.4; 2.7)	-
3	Освоєння нових технологій виробництва матеріалів, їх оброблення і з'єднання, створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій	8	7 (3.1 - 3.7)	6 (3.1; 3.2; 3.3; 3.4; 3.6; 3.8)	8	1 (3.8)	2 (3.5; 3.7)	-
4	Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу	8	8	8	8	-	-	-
5	Впровадження нових технологій та обладнання для високоякісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики	10	-	-	1 (5.10)	10	10	9 (5.1-5.9)
6	Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища	5	5	5	5	-	-	-
7	Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки	8	5 (7.1; 7.2; 7.3; 7.4; 7.7)	3 (7.1; 7.4; 7.8)	5 (7.1; 7.3; 7.4; 7.7; 7.8)	3 (7.5; 7.6; 7.8)	5 (7.2; 7.3; 7.5; 7.6; 7.7)	3 (7.2; 7.5; 7.6)
Всього		53	34	28	40	19	25	13
<i>Частка (%)</i>		<i>100,0</i>	<i>64,2</i>	<i>52,8</i>	<i>75,5</i>	<i>35,8</i>	<i>47,2</i>	<i>24,5</i>

7.4 Основні результати здійснення трансферу технологій

Аналіз основних результатів здійснення трансферу технологій у 2014 році проведено за даними головних розпорядників бюджетних коштів у розрізі стратегічних пріоритетних напрямів інноваційної діяльності та за формами придбання (передання) нових технологій.

Відомості про здійснення трансферу технологій надали лише 3 головні розпорядники бюджетних коштів, а саме: МОН, НАН та НААН.

За даними розпорядників, у 2014 р. передано 1137 технологій, що на 232 одиниці (25,6%) більше, ніж у 2013 р.

Придбання нових технологій у 2013-2014 рр. не відбувалось.

Обсяг надходжень від передання технологій за рахунок бюджетного фінансування у 2014 р. склав 35584,71 тис. грн. (порівняно з 2013 р. більше на 52,4%).

Із загальної кількості переданих технологій 206 технологій з обсягом надходжень 6000,56 тис. грн. (16,9 % від загального обсягу) передано промисловим підприємствам. Кількість таких переданих технологій збільшилася у 1,5 рази порівнянні з 2013 р., при цьому обсяг надходжень від передання технологій зменшився на 7,0%.

Аналіз розподілу надходжень від передання технологій за розпорядниками показав, що найбільша питома вага припадає на НААН та МОН. При цьому питома вага НААН щорічно починаючи з 2012 р. зменшується (78,1%, 70,7% та 63,6% відповідно), у той час як питома вага МОН зростає (21,9%, 26,3% та 33,4% відповідно) (рис. 7.10).

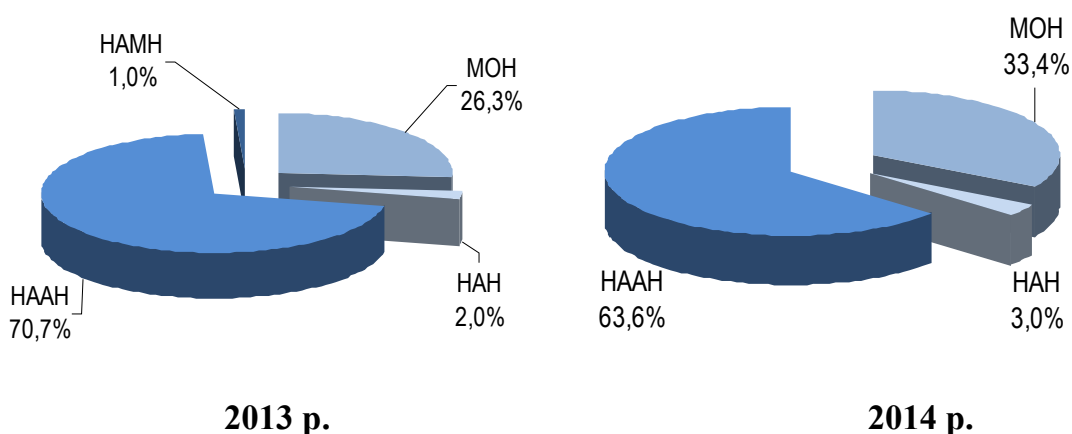

Рис. 7.10. Розподіл надходжень від передання технологій за розпорядниками у 2013-2014 рр., %

Передання технологій у 2014 р., як і у попередні роки, здійснювалось як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках (табл. 7.4).

Таблиця 7.4

Передача технологій, створених за бюджетні кошти, на внутрішньому та зовнішньому ринках протягом 2012-2014 рр.

Показники	2012 рік			2013 рік			2014 рік		
	Кількість, од.	Обсяг надходжень, тис. грн.	Питома вага, %	Кількість, од.	Обсяг надходжень, тис. грн.	Питома вага, %	Кількість, од.	Обсяг надходжень, тис. грн.	Питома вага, %
Передано технологій всього, у тому числі:	1018	26237,21	100,0	905	23351,05	100,0	1137	35584,71	100,0
на внутрішньому ринку	1015	25873,61	98,6	900	22900,17	98,1	1128	34339,73	96,5
на зовнішньому ринку	3	363,60	1,4	5	450,88	1,9	9	1244,98	3,5

На внутрішньому ринку передано 1128 одиниць на суму 34339,73 тис. грн. або 96,5% від загального обсягу надходжень.

Надходження коштів від передавання технологій на внутрішньому ринку розподілене за головними розпорядниками таким чином: НААН – 65,9%, МОН – 31,7%, НАН – 2,3%.

На внутрішньому ринку покращились показники щодо технологій, які є новими для України. Так, кількість нових для України технологій порівняно з 2013 р. зросла на 4,7%, обсяг надходжень – на 33,1%.

Передача на внутрішньому ринку нових для України технологій здійснювалася більшою часткою на основі ліцензій, ліцензійних договорів на використання винаходів, промислових зразків, корисних моделей – 68,3% від загального обсягу надходжень на внутрішньому ринку (рис. 7.11). За цією формою передавання найбільша питома вага припадає на НААН - 96,6%.

У 2014 році науково-дослідними установами НААН за 790 об'єктами права інтелектуальної власності укладено 1908 ліцензійних угод, за якими залучено позабюджетних коштів на суму 22,6 млн. грн., одержано 774 патенти на винаходи та корисні моделі, серед яких 267 – патенти України на винаходи, 498 – патенти України на корисні моделі. Подано 713 заявок на винаходи та корисні моделі, в тому числі 227 - на видачу патентів України на винаходи, 475 – на патенти на корисні моделі, 9 – на патенти РФ, 2 – по процедурі РСТ.

Рис. 7.11. Розподіл обсягу надходжень від переданих технологій за формами передавання на внутрішньому ринку у 2013 (а) та 2014 (б) рр., %

Установи НАН України, як і в попередні роки, подавали заявки на одержання патентів на промислові зразки та на реєстрацію торговельних марок. Подано 4 заявки та отримано 5 патентів на промислові зразки, подано 6 заявок та отримано 2 свідоцтва на торговельні марки. Наукові установи НАН України підтримували чинність 4492 охоронних документів на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, в тому числі РФ, Білорусі, США, КНР, з яких 309 авторських свідоцтв та патентів на сорти рослин.

На зовнішньому ринку передано 9 технологій з обсягом надходжень 1244,98 тис. грн. (3,5% загального обсягу надходжень від передавання технологій). Найбільша частка переданих технологій припадає на МОН – 7 технологій на суму 977,40 тис. грн. або 78,5% .

Із переданих у 2014 р. на зовнішньому ринку технологій 3 технології на суму 352,60 тис. грн. є принципово новими і їх передавання здійснено МОН за стратегічним пріоритетом "Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища". Крім того, 1 технологія на суму 30,00 тис. грн. передана МОН на зовнішньому ринку за пріоритетом "Освоєння нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи, ракетно-космічної галузі, авіа - і суднобудування, озброєння та військової техніки" за формою передавання "ліцензії, ліцензійні договори на використання винаходів, промислових зразків, корисних моделей".

НАН передано на зовнішньому ринку 2 технології вартістю 267,58 тис. грн. за пріоритетом "Освоєння нових технологій виробництва матеріалів, їх оброблення і з'єднання, створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій".

У 2014 р. установами НАН одержано 8 патентів на винаходи РФ, 1 патент на винахід США. Крім того, укладено 27 ліцензійних договорів, контрактів щодо використання об'єктів права інтелектуальної власності (у тому числі з організаціями

Великобританії – 1, РФ – 1, Білорусі – 1, Бельгії – 1). Надано 88 невиключних ліцензій на використання сортів рослин.

Розподіл обсягу надходжень за формами передання технологій на зовнішньому ринку наведено на рис. 7.12.

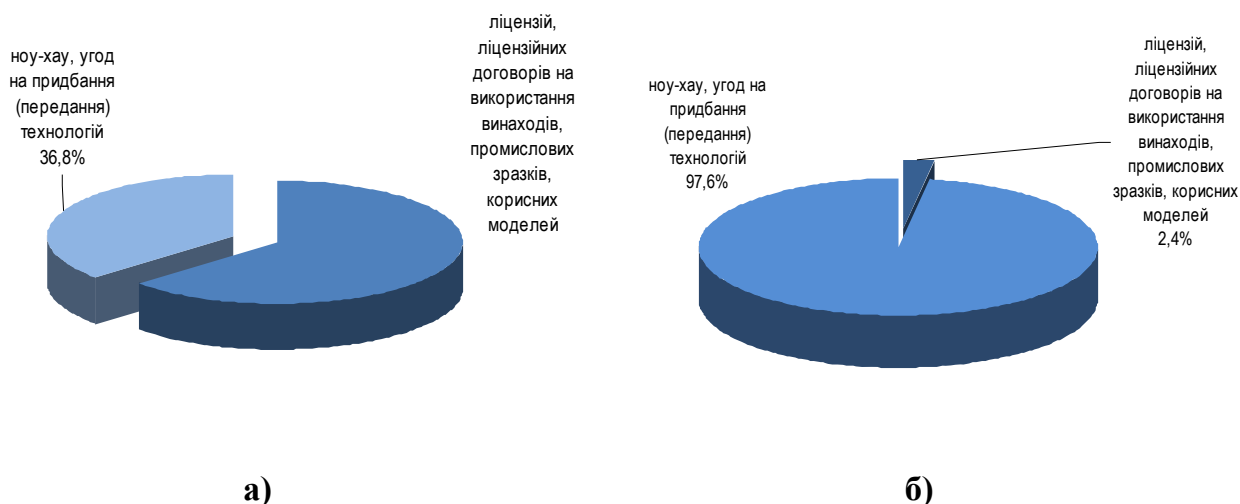

Рис. 7.12. Розподіл обсягу надходжень від переданих технологій на зовнішньому ринку за формами передання у 2013 (а) та 2014 (б) рр., %

7.5 Надходження коштів від передання технологій за стратегічними пріоритетними напрямками інноваційної діяльності

Найбільш сучасні, нові для України технології у 2014 р., як і в попередні роки, передавалися за всіма стратегічними пріоритетами напрямками інноваційної діяльності, крім пріоритету "Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики.

Узагальнені та більш повні дані щодо кількості переданих нових технологій та обсягів надходжень від їх передання за стратегічними пріоритетами інноваційної діяльності та формами передання у 2012-2014 рр. наведено у Додатку М.

Як свідчить аналіз, у 2014 р. обсяг надходжень від передання нових технологій за стратегічними пріоритетами інноваційної діяльності та формами передання був розподілений наступним чином:

1 Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

За даним пріоритетом передано 48 технологій, обсяг надходжень від їх передання склав 1209,40 тис. грн. або 3,4% до загального обсягу надходжень від передання технологій, що більше проти 2013 р. на 29 технології, при цьому обсяг надходжень від їх передання збільшився більше ніж у 3 рази.

Передання всіх технологій здійснено МОН на внутрішньому ринку за формою "ноу-хау, угоди на придбання (передання) технологій".

2 Освоєння нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи, ракетно-космічної галузі, авіа- і суднобудування, озброєння та військової техніки

За даним пріоритетом передано 7 технологій на суму 322,80 тис. грн., що становить 0,9% від загального обсягу надходжень від передання технологій.

Усі технології за даним пріоритетом належать організаціям МОН, шість з них реалізовані на внутрішньому ринку, 2 з яких є новими для України, на суму 292,8 тис. грн. або 90% від загального обсягу надходжень за пріоритетом. Форма передання - "ноу-хау, угоди на придбання (передання) технологій".

У 2014 р. за даним пріоритетом одна технологія передана МОН на зовнішньому ринку на суму 30,00 тис. грн. за формою "ліцензії, ліцензійні договори на використання винаходів, промислових зразків, корисних моделей" (передача немайнових прав на використання комп'ютерної програми "Тренажер оператора посту маршрутної релейної централізації сортувальної станції"- Дніпропетровський національний університет залізничного транспорту імені академіка В.Лазаряна).

3 Освоєння нових технологій виробництва матеріалів, їх оброблення і з'єднання, створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій

За даним пріоритетом передано 43 технології з обсягом надходжень 2235,83 тис. грн., що становило 6,3% до загального обсягу надходжень від передання технологій.

Проти минулого року кількість переданих технологій збільшилася в 1,6 рази, а обсяг надходжень зменшився в 1,2 рази. Таким чином, технології у 2014 р. були більш дешевими.

На внутрішньому ринку реалізовано 40 технологій обсягом 1735,35 тис. грн., що становило 77,6% від загального обсягу надходжень за пріоритетом, з яких лише 2 технології обсягом 139,00 тис. грн. або 6,2% є новими для України. Усі технології передавались МОН.

За формами передання:

– найменше за обсягом надходжень передано технологій за формою "ліцензії, ліцензійні договори на використання винаходів, промислових зразків, корисних моделей" – 8 одиниць на суму 18,71 тис. грн. або 1,1% від загального обсягу надходжень за пріоритетом;

– 4 технології на суму 53,61 тис. грн. передано за формою "виключні майнові права власності на винаходи, промислові зразки, корисні моделі", що становить 3,1% від загального обсягу надходжень за пріоритетом;

– за формою "ноу-хау, угоди на придбання (передання) технологій" передано 28 технологій на суму 1663,02 тис. грн., що склало 95,8% від загального обсягу надходжень за пріоритетом.

На зовнішньому ринку за даним пріоритетом передано 3 технології з обсягом надходжень 500,48 тис. грн. або 22,4% від загального обсягу надходжень за пріоритетом. При цьому 2 технології передані НАН та 1 технологія – МОН (Національним університетом кораблебудування імені адмірала Макарова 1 технологія вартістю 232,90 тис. грн. розроблена для Миколаївської обласної ради у рамках проекту Black Sea Building Energy Efficiency Plan для підвищення ефективності використання паливно-енергетичних ресурсів та зменшення викидів у атмосферу парникових газів). Форма передання - "ноу-хау, угода на придбання (передання) технологій".

4 Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу

На даний пріоритетний напрям у 2014 р., як і в попередні роки, припадає найбільша частка переданих технологій: 905 технологій з обсягом надходжень 26536,82 тис. грн., що становить 74,6% до загального обсягу надходжень від передання технологій. Порівняно з 2013 р. кількість переданих технологій збільшилась на 15,5%. Обсяг надходжень при цьому збільшився на 56,2%, отже, технології цього пріоритету стали дорожчими.

Найбільша частка надходжень за даним пріоритетом, як і в минулі роки, належить НААН (85,3%).

Усі технології передані на внутрішньому ринку, з яких 845 одиниць обсягом 22904,70 є новими для України.

Із переданих технологій за формами передання найбільшу частку становлять:

- "ліцензії, ліцензійні договори на використання винаходів, промислових зразків, корисних моделей" – 803 одиниці з обсягом надходжень 22649,50 тис. грн.;
- "ноу-хау, угоди на придбання (передання) технологій" – 102 технології, обсяг надходжень 3887,32 тис. грн.

На зовнішньому ринку за даним пріоритетом у 2014 р. технологій не передавались.

5 Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

За даним пріоритетом у 2014 р. передано 5 технологій на суму 741,69 тис. грн. або 2,1% до загального обсягу надходжень від передання нових технологій. Усі технології передані на внутрішньому ринку, з яких 2 одиниці вартістю 628,69 тис. грн. передані НАН, 3 одиниці вартістю 113,00 тис. грн. – МОН.

За формами передання:

- 3 одиниці на суму 631,69 тис. грн. - "ліцензії, ліцензійні договори на використання винаходів, промислових зразків, корисних моделей;
- 2 одиниці на суму 110 тис. грн. - "ноу-хау, угоди на придбання (передання) технологій".

6 Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища

За даним пріоритетом у 2014 р. передано 36 технологій з обсягом надходжень 2575,32 тис. грн., що склало 6,7% до загального обсягу надходжень від передавання нових технологій. Усі технології передано МОН. Обсяг надходжень збільшився порівняно з 2013 р. в 5,5 рази.

На внутрішньому ринку передано 31 технологію вартістю 1660,81 тис. грн. або 69,9% від загального обсягу надходжень по пріоритету, що більше проти 2013 р. у 3,9 рази. 2 технології на суму 990,80 склали технології, нові для України.

За формами передавання:

– 3 технології вартістю 52,91 тис. грн. або 3,2 % від обсягу надходжень за даним пріоритетом на внутрішньому ринку було передано як "ліцензії, ліцензійні договори на використання винаходів, промислових зразків, корисних моделей";

– 28 технологій обсягом 1607,90 тис. грн. або 96,8% відповідно, були передані як "ноу-хау, угоди на передавання технологій".

На зовнішньому ринку передано 5 технологій вартістю 714,50 тис. грн., що становить 30,1% від загального обсягу надходжень по пріоритету, з яких 3 на суму 352,60 тис. грн. були принципово новими (розроблені Національним університетом біоресурсів та природокористування). Усі технології передавались як ноу-хау, угоди на придбання (передання) технологій.

7 Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки

За зазначеним пріоритетом передано 17 технологій обсягом 473,16 тис. грн., що становило 1,3 % загального обсягу надходжень від передавання нових технологій. За кількістю у 2014 р. передано технологій більше проти 2013 на 9 одиниць. Усі технології належать МОН та передані на внутрішньому ринку, з них нові для України не передавались.

За даним пріоритетом технології передавались лише за 2 формами:

– 4 технології вартістю 86,76 тис. грн. були передані за формою "ліцензії, ліцензійні договори на використання винаходів, промислових зразків, корисних моделей", що склало 18,3% від загального обсягу по пріоритету;

– 13 технологій обсягом 386,40 тис. грн. передано як "ноу-хау, угоди на придбання (передання) технологій", що майже на 25,6% менше проти минулого року (у 2013 р. 7 технологій вартістю 519,70 тис. грн.).

8 Інші

Впродовж 2012-2014 рр. надходження від трансферу технологій були отримані головними розпорядниками не тільки за стратегічними пріоритетами, а й поза ними.

У 2014 р. поза стратегічними пріоритетами передано 76 технологій вартістю 1669,70 тис. грн. або 4,7 % від загального обсягу надходжень. Проти 2013 р. обсяг надходжень зріс на 25,3%.

Усі технології, які були новими для України, передано МОН на внутрішньому ринку.

За формами передавання:

– 33 технології на суму 780,20 тис. грн. (43,2%) передано як "виключні майнові права власності на винаходи, промислові зразки, корисні моделі";

– 43 технології вартістю 909,50 тис. грн. (53,8 %) – як "ноу-хау, угоди на придбання (передання) технологій".

Розподіл обсягу надходжень від передавання нових технологій за стратегічними пріоритетами та іншими напрямками інноваційної діяльності у 2013 – 2014 рр. наведено на рис. 7.13 (нумерація стратегічних пріоритетних напрямів інноваційної діяльності відповідає позначенням у посиланні до рис. 7.3).

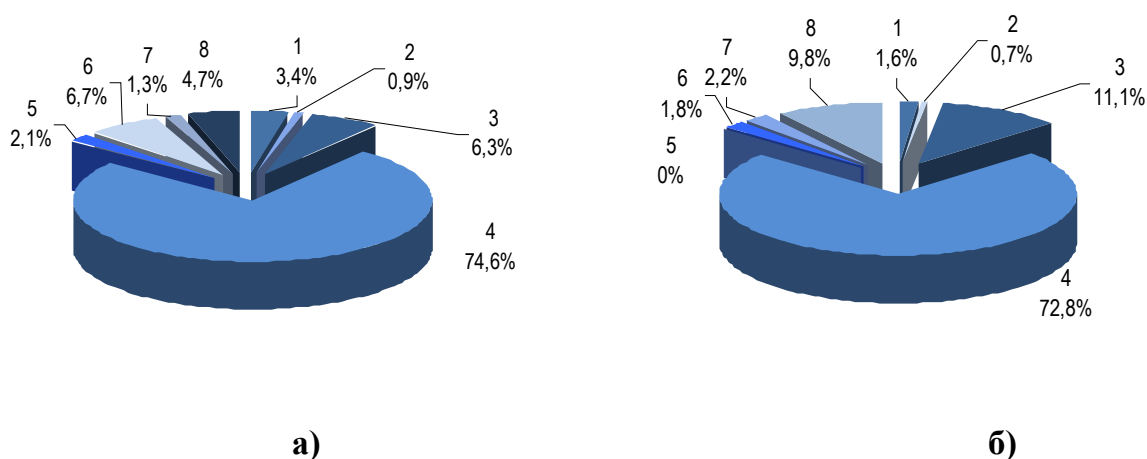

Рис. 7.13. Розподіл обсягу надходжень від передавання нових технологій за стратегічними пріоритетами та іншими напрямками інноваційної діяльності у 2013 (а) та 2014 (б) рр., %

ВИСНОВКИ

1. Наукова і науково-технічна діяльність

1.1 Продовжується тенденція зменшення кількості організацій, які виконують наукові та науково-технічні роботи в Україні. У 2014 р. наукову і науково-технічну діяльність здійснювали 999 організацій (2013 р. – 1143), з них понад 42% (2013 р. – 44%) належать до підприємницького сектору економіки, близько 42% – до державного сектору.

Тенденція до щорічного зменшення кількості наукових організацій супроводжується збереженням незмінної структури розподілу їх за галузями наук: найбільші частки припадають на технічні (40,3% і природничі науки (35,4%).

1.2 Тенденція скорочення чисельності працівників наукових організацій проходить на фоні зміни структури вікового складу науковців у бік омолодження. Так, у 2014 р. науково-технічну діяльність здійснювали 109,6 тис. осіб (2013 р. – 123,2), при цьому порівняно з 2010 р. мало місце зниження питомої ваги вікової групи від 50 до 59 років (на 3,2 в.п.) та зростання частки вікової групи 30–39 років (на 3,7 в.п.).

Чисельність фахівців з науковими ступенями докторів і кандидатів наук починаючи з 2005 р. практично не змінювалася, що свідчить про збереження інтелектуальної складової наукового потенціалу. У 2014 р. чисельність фахівців з науковими ступенями докторів і кандидатів наук становила 19,1 тис. осіб.

1.3 Витрати на наукову і науково-технічну діяльність в Україні щорічно зростають в абсолютному вимірі, але при цьому їхня частка у ВВП залишається меншою, ніж 1% ВВП.

У 2014 р. наукоємність ВВП становила 0,66% – найменше значення за період 2005-2014 рр., що свідчить про втрачання наукою здатності виконувати економічну функцію.

Частка коштів державного бюджету у відсотках ВВП у 2014 р. становила 0,26% (2013 р. – 0,33%).

1.4 Обсяг фінансування наукової і науково-технічної діяльності в Україні за рахунок усіх джерел у 2014 р. становив 10320,33 млн. грн., за рахунок державного бюджету – 4057,03 млн. грн. (2013 р. – 4793,04 млн. грн.).

Частка коштів державного бюджету у загальному обсязі фінансування становила 39,3%, вітчизняних замовників – 20,8%, іноземних замовників – 19,8%, власних коштів – 18,7%.

Одним із реальних заходів компенсації вкрай недостатнього бюджетного фінансування науки є залучення коштів замовників шляхом вирішення проблеми стимулювання підприємницького сектору до фінансування наукових досліджень і розробок в цілях оновлення та модернізації власного виробництва.

1.5 Співвідношення обсягів фінансування фундаментальних і прикладних наукових досліджень та науково-технічних розробок за рахунок усіх джерел у 2014 р.

залишилося на рівні 2013 р. і становило: Ф:П:Р = 26:20:54, проти оптимального, на думку експертів, Ф:П:Р = 15:25:60.

Забезпечення оптимального розподілу бюджетних коштів за основними видами наукової і науково-технічної діяльності потребує передбачення при формуванні Державного бюджету України на відповідний рік збільшення обсягів видатків на фінансування робіт прикладного спрямування, насамперед тих, що виконуються в рамках програмно-цільового фінансування. На цей час продовжується негативна тенденція зменшення частки такого фінансування в обсязі бюджетного фінансування ДіР і в 2014 р. вона становила 3,8% (2013 р. – 9%, 2012 р. – 10,6%, 2011 р. – 15,1), тобто залишається неприпустимо малою.

1.6 Структура створеної науково-технічної продукції залишилася практично незмінною порівняно з минулими періодами. За результатами робіт, що виконувались у 2014 р. за рахунок бюджетного фінансування, із загальної кількості створеної науково-технічної продукції: "технології" склали 11,3%, "види виробів" – 3,2%, "методи і теорії" – 24,3%.

Разом з тим зберігається значний відсоток наукової продукції іншого спрямування, створеної як за результатами фундаментальних досліджень – 55,1%, так і прикладних – 60%.

1.7 Незважаючи на зменшення кількості наукових організацій, обсягу фінансування ДіР у 2014 р. показники щодо створення і впровадження науково-технічної продукції за рахунок загального фонду державного бюджету були дещо покращені порівняно з 2013 р., зокрема за напрямками фінансування:

фундаментальні дослідження – з 6830 одиниць створеної НТП було впроваджено 56,6% (2013 р. – 6755 і 57,5 відповідно);

прикладні дослідження і розробки – з 8183 од. впроваджено 70,6% (2013 р. – 6534 і 66,4 відповідно);

ДЦНТП – з 255 од. впроваджено 54,1% (2013 р. – 549 і 74,3% відповідно);

розробки новітніх технологій за державним замовленням – з 8 од. впроваджено 100% (2013 р. – 147 і 100,0% відповідно);

програми і проекти у сфері міжнародного наукового і науково-технічного співробітництва – з 91 впроваджено 100% (2013 р. – 150 і 0,0% відповідно).

У розрізі головних розпорядників бюджетних коштів кількість створеної НТП та частка її впровадження становлять:

МОН – з 3196 створених одиниць НТП впроваджено 60,3%;

НАН – з 2795 впроваджено 36,6%;

НААН – з 1873 впроваджено 16,5%;

НАМН – з 883 впроваджено 100%;

МОЗ – з 757 впроваджено 100%;

Мінагрополітики – з 680 впроваджено 32%.

У 2014 р. за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки створено 14049 одиниць НТП, що становить понад 91% від загальної кількості створеної НТП, з яких впроваджено – 62,3%.

1.8 На відміну від тенденції минулих років у 2014 р. кількість друкованих робіт за результатами досліджень, виконаних за рахунок коштів усіх джерел, зменшилася і становила близько 327,9 тис. публікацій (2013 р. – 391,4 тис. публікацій). У розрахунку на 1000 працівників середньооблікової кількості виконавців наукових досліджень і розробок це становить 3439 друкованих робіт (2013 р. – 3690 друкованих робіт). Проте збільшилися значення показників, які найбільш виразно свідчать про вагомість результатів досліджень: кількість монографій, що видані за кордоном, – на 5,6%; кількість статей у наукових фахових журналах, що входять до міжнародних баз даних, – на 13,1%.

Протягом звітнього періоду кількість друкованих робіт, виданих за результатами робіт, що виконувались за рахунок бюджетного фінансування, становила близько 180 тис. од. (2013 р. – близько 189 тис.), при цьому кількість монографій, що видані за кордоном, збільшилась майже на 18,3%.

Найбільші частки робіт опубліковано організаціями МОН – 64,3% (у т. ч. 77,4% – монографій, що видані за кордоном, 37,7% – статей у наукових фахових журналах, що входять до міжнародних баз даних) і НАН – 20,5% (19,4 і 55,5% відповідно).

1.9 Патентна активність вітчизняних науковців протягом минулих років зменшувалася, проте у звітньому році кількість отриманих охоронних документів за результатами робіт, що виконувались за рахунок державного бюджету, збільшилася на 1,1%.

У розрізі головних розпорядників найбільшу кількість охоронних документів за результатами робіт, що виконувались за рахунок державного бюджету, отримали наукові установи МОН (2900, з них 12 – за кордоном) та НАН (774, з них 9 – за кордоном).

2. Інноваційна діяльність та діяльність у сфері трансферу технологій

2.1 *Україна у 2014 р. покращила свої позиції у міжнародних індексах, що стосуються інноваційної діяльності.*

У Глобальному індексі конкурентоспроможності 2014-2015 рр. Україна піднялася на 8 позицій і посіла 76 місце серед 144 країн у результаті високих позицій за показниками “Ємність ринку” та “Освіта”, а також покращань позицій за підіндексами “Інновації” та “Технологічна готовність”.

За 2014 р. Україна підвищила свої позиції і в рейтингу країн за Глобальним інноваційним індексом - 63 місце проти 71 місця у 2013 році, покращивши свої позиції за 3 підіндексами: “Інституції”, “Результати наукових досліджень” і “Творчість”.

Україна увійшла в сотню країн рейтингу Світового банку за індексом Doing Business 2015, поліпшивши за рік свої показники відразу на 16 пунктів, і посіла в

ньому 96-е місце. Покращенню позиції України сприяло впровадження електронного декларування податків, включаючи декларування єдиного соціального внеску.

2.2 У 2014 р. *кількість* інноваційно-активних підприємств становила 1609 одиниць, загальний обсяг *фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств* - 7695,9 млн. грн. або 0,5% ВВП.

Фінансування витрат на інновації за рахунок коштів державного бюджету (4,5% від загального обсягу фінансування) та позабюджетних фондів (0,4%) збільшилося на 319,40 млн. грн. та 30,68 млн. грн. відповідно. Переважно ці кошти були направлені на виробництво повітряних і космічних літальних апаратів, супутнього устаткування (96,9%).

На одне підприємство, яке отримало бюджетні кошти у 2014 р., припадало у середньому 0,28 млн. грн. (2013 р. – 0,02 млн. грн.).

2.3 Частка видатків на інноваційну діяльність у високотехнологічному секторі промисловості зросла на 2,1 в.п. і досягла 21,7% за рахунок збільшення витрат на виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів та виробництво зброї і боєприпасів. Значно зросли частки бюджетних коштів, коштів іноземних і вітчизняних інвесторів, власних коштів, витрачених підприємствами високотехнологічного сектору промисловості.

Частка кредитних коштів зросла більше ніж у 3 рази (на 59,5 в.п.) у низькотехнологічному секторі (насамперед, у харчовій промисловості), а значно зменшилася у середньовисоко- (на 12,0 в.п.) і середньонизькотехнологічному (47,1 в.п.) секторах.

2.4 *За напрямками інноваційної діяльності* у 2014 р. найбільша частка інноваційних витрат припадає на придбання машин, обладнання та програмного забезпечення – 66,5%. Значно зросли також витрати на зовнішні НДР (на 3,5 в.п.).

Збільшення витрат на проведення внутрішніх і зовнішніх НДР спостерігалось у високотехнологічному секторі, зокрема у виробництві основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів, виробництві повітряних і космічних літальних апаратів, супутнього устаткування.

2.5 З метою здійснення нововведень у 2014 р. 154 промислові підприємства *придбали нові технології*, з них 54 підприємства придбали технології за кордоном. Усього було придбано 426 нових технологій в Україні та 117 – за її межами.

Найактивнішими щодо *придбання технологій в Україні* були підприємства з виробництва харчових продуктів – 19,5% від загальної кількості підприємств, які займалися придбанням нових технологій, з виробництва машин і устаткування – 9,1%, виробництва хімічних речовин і хімічної продукції – 6,5%.

Найактивнішими у *придбанні іноземних технологій* були підприємства високотехнологічного сектору – 37 од., зокрема підприємства з виробництва повітряних і космічних літальних апаратів, супутнього устаткування – 25 од.,

виробництва основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів – 11 од., виробництва автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів – 11 од.

Кількість переданих нових технологій у 2014 р. становила 36 одиниць.

В Україні передано 28 нових технологій, з яких 20 (71,4%) припадає на підприємства високотехнологічного сектору (виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів).

За межі України передано 8 технологій, з них по 12,5% підприємствами високотехнологічного та середньовисокотехнологічного сектору, 75% - низькотехнологічного сектору.

2.6 Інформацію про провадження інноваційної діяльності *за рахунок бюджетних коштів* надали 9 головних розпорядників.

Бюджетне фінансування інноваційної діяльності у 2014 р. становило 134096,97 тис. грн. Обсяг загального фонду склав лише 300,00 тис. грн. або 0,2%, обсяг спеціального фонду – 133796,97 тис. грн.

2.7 *За напрямками інноваційної діяльності* найбільша частка бюджетних коштів у 2014 р., як і в попередні роки, припадає на напрям інноваційної діяльності "Інше" (переважно на здійснення науково-дослідних робіт на замовлення підприємств, організацій України) – 124738,36 тис. грн. або 93,0% від загального обсягу бюджетного фінансування інноваційної діяльності.

Найменше профінансовано напрям інноваційної діяльності "Навчання та підготовка персоналу", що становить 363,30 тис. грн. або 0,3%. Обсяг фінансування та питома вага цього напрямку в 2014 р. значно зросли (майже у 10 разів) проти минулих років, впродовж яких цей напрям теж був найменш профінансованим.

2.8 Розподіл бюджетного фінансування інноваційної діяльності та трансферу технологій *за стратегічними пріоритетними напрямками інноваційної діяльності* свідчить про те, що у 2014 р. 94,1% бюджетних коштів використано головними розпорядниками за стратегічними пріоритетними напрямками інноваційної діяльності, решта 5,9% – за іншими напрямками інноваційної діяльності, що не належать до стратегічних пріоритетів.

Витрати бюджетних коштів здійснювались за всіма стратегічними пріоритетами. Найбільша частка бюджетних коштів (43,6%), як і в попередні роки, припадає на стратегічний пріоритет "Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу", найменше профінансований стратегічний пріоритет "Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики" (0,9%).

За даними Держстату, вид економічної діяльності "Виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів" мав у 2014 р. суттєву частку у загальному обсязі фінансування інновацій, але це фінансування було на 97,6% здійснено фармацевтичними компаніями за рахунок власних коштів. За даними

розпорядників бюджетних коштів, фінансування пріоритету "Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики" також здійснено лише за кошти спеціального фонду державного бюджету, тобто за кошти замовників, але вже у значно меншому обсязі.

2.9 Результати моніторингу реалізації у 2014 р. *середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня* свідчать, що із 53 затверджених середньострокових пріоритетних напрямів профінансовано 40 або 75,5% .

За чотирма стратегічними пріоритетами: "Освоєння нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи, ракетно-космічної галузі, авіа- і суднобудування, озброєння та військової техніки", Освоєння нових технологій виробництва матеріалів, їх оброблення і з'єднання, створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій", "Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу" та "Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища" - фінансувалися всі середньострокові пріоритетні напрями.

Проте значна кількість не профінансованих середньострокових пріоритетних напрямів за іншими стратегічними пріоритетами та виділення більше половини бюджетних коштів на напрями "Інше", що не входять до переліку затверджених середньострокових пріоритетів загальнодержавного рівня, свідчить про втрату їх актуальності та необхідність перегляду.

2.10 Незважаючи на зменшення обсягів фінансування інноваційної діяльності та соціально-економічну кризу, результативність цієї діяльності зростає. *Трансфер технологій* за рахунок бюджетних коштів у 2014 р. зріс: передано 1137 технологій, що на 232 одиниці (25,6%) більше, ніж у 2013 р.

Інформацію про трансфер технологій надали лише три головні розпорядники бюджетних коштів, а саме: МОН, НАН та НААН.

Передавання технологій здійснювалось як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках. На внутрішньому ринку передано 1128 одиниць на суму 34339,73 тис. грн. або 96,5% від загального обсягу надходжень. На зовнішньому ринку передано 9 технологій з обсягом надходжень 1244,98 тис. грн.

Технології передавалися за всіма стратегічними пріоритетними напрямами інноваційної діяльності.

Найбільша частка надходжень від передавання технологій припадає на пріоритетний напрям "Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу", за яким передано 905 технологій з обсягом надходжень 26536,82 тис. грн. або 74,6% загального обсягу надходжень від передавання технологій. Усі технології реалізовані на внутрішньому ринку, з яких 845 технологій вартістю 22904,70 тис. грн. є новими для України, зокрема 790 технологій вартістю 22632,00 тис. грн. передані НААН.

Найменше передано технологій за пріоритетним напрямом "Освоєння нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи, ракетно-космічної галузі, авіа - і суднобудування, озброєння та військової техніки" – 7 технологій з обсягом надходжень 322,8 тис. грн. або 0,9% від загального обсягу надходжень від передання технологій.

Найбільш високовартісними були технології пріоритетного напрямку "Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики" – за яким передано 5 одиниць на суму 741,69 тис. грн., найбільш дешевими – технології пріоритетного напрямку "Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії", за яким передано 48 технологій з обсягом надходжень 1209,40 тис. грн.

Поза стратегічними пріоритетами передано 76 технологій вартістю 1669,70 тис. грн. або 4,7% від загального обсягу надходжень.

Слід зауважити, що на вартість технологій суттєвий вплив мала їхня новизна. Зростання обсягів надходжень від передання технологій мало місце для тих стратегічних пріоритетів, де нові для України технології становили більшість.

**Розподіл видатків Державного бюджету України у сфері науки
за головними розпорядниками бюджетних коштів у 2014 р., млн. грн.**

№№ п/п	КПКВ	Головні розпорядники	Загальний фонд		Спеціальний фонд		Разом	
			Фактично спрямова- но коштів	Питома вага роз- поряд- ника, %	Фактично спрямова- но коштів	Питома вага роз- поряд- ника, %	Фактично спрямова- но коштів	Питома вага роз- поряд- ника, %
Видатки Державного бюджету України на науку – всього			4085,26	100,00	1193,26	100,00	5278,52	100,00
<i>у тому числі:</i>								
1	30	Державне управління справами	41,41	1,02	0,74	0,06	42,15	0,80
2	41	Господарсько-фінансовий департамент Секретаріату Кабінету Міністрів України	5,35	0,13	0,00	0,00	5,35	0,10
3	100	Міністерство внутрішніх справ України	18,83	0,46	1,16	0,10	19,99	0,38
4	110	Міністерство енергетики та вугільної промисловості України	6,84	0,17	0,00	0,00	6,84	0,13
5	120	Міністерство економічного розвитку і торгівлі України	10,89	0,27	0,04	0,00	10,93	0,21
6	170	Державний комітет телебачення і радіомовлення України	9,89	0,24	1,99	0,17	11,88	0,22
7	180	Міністерство культури України	6,36	0,16	4,14	0,35	10,50	0,20
8	190	Державне агентство лісових ресурсів України	11,09	0,27	2,39	0,20	13,48	0,26
9	220	Міністерство освіти і науки України	421,72	10,32	210,07	17,60	631,79	11,97
10	230	Міністерство охорони здоров'я України	52,17	1,28	31,37	2,63	83,54	1,58
11	240	Міністерство екології та природних ресурсів України	5,40	0,13	3,06	0,26	8,46	0,16
12	250	Міністерство соціальної політики України	12,35	0,30	1,59	0,13	13,94	0,26
13	275	Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України	2,50	0,06	0,06	0,01	2,56	0,05
14	280	Міністерство аграрної політики та продовольства України	62,55	1,53	41,63	3,49	104,18	1,97
15	310	Міністерство інфраструктури України	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Продовження таблиці

№№ п/п	КПКВ	Головні розпорядники	Загальний фонд		Спеціальний фонд		Разом	
			Фактично спрямовано коштів	Питома вага розпорядника, %	Фактично спрямовано коштів	Питома вага розпорядника, %	Фактично спрямовано коштів	Питома вага розпорядника, %
16	330	Фіскальна служба України	13,48	0,33	0,08	0,01	13,56	0,26
17	340	Міністерство молоді та спорту України	4,94	0,12	0,81	0,07	5,75	0,11
18	350	Міністерство фінансів України	29,52	0,72	6,50	0,54	36,02	0,68
19	360	Міністерство юстиції України	44,07	1,08	37,71	3,16	81,78	1,55
20	370	Державна служба України з надзвичайних ситуацій	32,19	0,79	4,59	0,38	36,78	0,70
21	527	Державна інспекція ядерного регулювання України	0,83	0,02	0,00	0,00	0,83	0,01
22	549	Державна служба гірничого нагляду та промислової безпеки України	3,38	0,08	4,06	0,34	7,44	0,14
23	601	Антимонопольний комітет України	1,01	0,02	0,09	0,01	1,10	0,02
24	612	Головне управління державної служби України	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
25	638	Державне космічне агентство України	6,08	0,15	61,80	5,18	67,88	1,29
26	654	Національна академія наук України	2435,38	59,61	519,12	43,50	2954,50	55,97
27	655	Національна академія педагогічних наук України	124,65	3,05	2,38	0,20	127,03	2,41
28	656	Національна академія медичних наук України	245,61	6,01	57,83	4,85	303,44	5,75
29	657	Національна академія мистецтв України	17,86	0,44	0,08	0,01	17,94	0,34
30	658	Національна академія правових наук України	32,21	0,79	3,66	0,30	35,87	0,68
31	659	Національна академія аграрних наук України	426,49	10,44	196,31	16,45	622,80	11,80
32	664	Адміністрація Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України	0,21	0,01	0,00	0,00	0,21	0,00

**Розподіл видатків загального фонду Державного бюджету
України в сфері науки за бюджетними програмами в 2014 р.,
млн. грн.**

№№ п/п	КПКВК	Бюджетні програми	План	Профінан- совано	Питома вага бюджетної програми у загальному обсязі фінансування, %
Видатки Державного бюджету України на науку, всього			4118,04	4085,26	100,00
1	6541030	Фундаментальні дослідження, прикладні наукові і науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням, підготовка наукових кадрів, фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури та наукових об'єктів, що становлять національне надбання, забезпечення діяльності наукових бібліотек	2349,34	2336,78	57,20
2	6591060	Фундаментальні дослідження, прикладні наукові і науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері агропромислового комплексу, підготовка наукових кадрів, фінансова підтримка технічного забезпечення наукових установ, розвитку наукової інфраструктури та об'єктів, що становлять національне надбання	404,41	404,34	9,90
3	2201040	Дослідження, наукові та науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами та державним замовленням, виконання міжнародних наукових та науково-технічних програм і проектів вищими навчальними закладами та науковими установами, підготовка наукових кадрів, фінансова підтримка наукової інфраструктури та наукових об'єктів, що становлять національне надбання	291,54	288,02	7,05
4	6561040	Фундаментальні дослідження, прикладні наукові і науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері профілактики і лікування хвороб людини, підготовка наукових кадрів, фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури та об'єктів, що становлять національне надбання	234,97	234,20	5,73

Продовження таблиці

№№ п/п	КПКВК	Бюджетні програми	План	Профінан- совано	Питома вага бюджетної програми у загальному обсязі фінансування, %
5	6551030	Фундаментальні дослідження, прикладні наукові і науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері педагогічних наук, підготовка наукових кадрів, фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури та об'єктів, що становлять національне надбання	110,18	110,15	2,70
6	6541020	Наукова і організаційна діяльність президії Національної академії наук України	69,36	67,98	1,66
7	2201290	Дослідження, наукові та науково-технічні розробки, проведення наукових заходів Київським національним університетом імені Тараса Шевченка, фінансова підтримка наукових об'єктів, що становлять національне надбання, амбулаторне медичне обслуговування	64,13	64,06	1,57
8	2801050	Дослідження, прикладні наукові та науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері розвитку агропромислового комплексу, підготовка наукових кадрів, наукові розробки у сфері стандартизації та сертифікації сільськогосподарської продукції, дослідження та експериментальні розробки у сфері агропромислового комплексу	63,09	62,43	1,53
9	2301020	Дослідження, наукові і науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням, підготовка та підвищення кваліфікації наукових кадрів у сфері охорони здоров'я, фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури та об'єктів, що становлять національне надбання	53,41	52,17	1,28
10	3601070	Проведення судової експертизи, дослідження і розробки у сфері методики проведення судових експертиз	38,23	36,79	0,90
11	301080	Фундаментальні і прикладні розробки та дослідження у сфері державного управління, стратегічних проблем внутрішньої і зовнішньої політики та з питань посередництва і примирення при вирішенні колективних трудових спорів (конфліктів)	35,18	34,98	0,86

Продовження таблиці

№№ п/п	КПКВК	Бюджетні програми	План	Профінан- совано	Питома вага бюджетної програми у загальному обсязі фінансування, %
12	6541140	Здійснення науково-дослідницьких та дослідно-конструкторських робіт Інститутом проблем безпеки атомних електростанцій Національної академії наук України	30,63	30,61	0,75
13	3501120	Прикладні наукові розробки, наукове забезпечення пріоритетних напрямів фінансово-бюджетної політики, підготовка наукових кадрів у сфері фінансів	26,45	26,39	0,64
14	2209120	Дослідження на антарктичній станції "Академік Вернадський"	24,30	23,85	0,58
15	6591020	Наукова і організаційна діяльність президії Національної академії аграрних наук України	22,16	22,15	0,54
16	6581040	Фундаментальні дослідження, прикладні наукові і науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері законодавства і права, підготовка наукових кадрів, фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури	20,80	20,80	0,51
17	1001050	Забезпечення захисту прав і свобод громадян, суспільства і держави від протиправних посягань, охорона громадського порядку та протидія незаконній міграції	18,83	18,83	0,46
18	3701080	Прикладні наукові та науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері цивільного захисту та пожежної безпеки, підготовка наукових кадрів	18,34	18,34	0,45
19	6551020	Наукова і організаційна діяльність президії Національної академії педагогічних наук України	14,64	14,50	0,35
20	2209070	Дослідження, прикладні наукові і науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами та державним замовленням	14,33	14,32	0,35
21	3701070	Прикладні наукові та науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері гідрометеорології, підготовка наукових кадрів	13,90	13,85	0,34
22	3301020	Прикладні дослідження і розробки у сфері доходів і зборів та фінансового права	13,54	13,48	0,33
23	2501040	Прикладні наукові та науково-технічні розробки, підготовка наукових кадрів у сфері соціальної політики	13,29	12,35	0,30

Продовження таблиці

№№ п/п	КПКВК	Бюджетні програми	План	Профінан- совано	Питома вага бюджетної програми у загальному обсязі фінансування, %
24	2201080	Державні премії, стипендії та гранти в галузі освіти, науки і техніки, стипендії переможцям міжнародних конкурсів	13,04	12,17	0,30
25	6581020	Наукова і організаційна діяльність президії Національної академії правових наук України	11,60	11,42	0,28
26	6561090	Наукова і організаційна діяльність президії Національної академії медичних наук України	11,49	11,41	0,28
27	1901020	Дослідження, прикладні розробки та підготовка наукових кадрів у сфері лісового господарства	11,09	11,09	0,27
28	6571020	Наукова і організаційна діяльність президії Національної академії мистецтв України	10,33	10,26	0,25
29	1701020	Прикладні розробки у сфері засобів масової інформації, книговидавничої справи та інформаційно-бібліографічної діяльності, фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури	9,94	9,89	0,24
30	2209020	Фінансова підтримка розвитку інфраструктури науково-технічної, інноваційної діяльності та інформатизації, наукової преси, наукових об'єктів, що становлять національне надбання, забезпечення діяльності Державного фонду фундаментальних досліджень	10,35	8,82	0,22
31	1201070	Дослідження, прикладні наукові і науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням, підготовка наукових кадрів та фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури у сфері економічного розвитку	8,08	7,84	0,19
32	6571030	Фундаментальні дослідження та підготовка наукових кадрів у сфері мистецтвознавства	7,60	7,60	0,19
33	3609020	Прикладні розробки у сфері архівної справи та страхового фонду документації	7,28	7,28	0,18
34	1101030	Прикладні наукові та науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням, підготовка наукових кадрів та фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури у сфері паливно-енергетичного комплексу й вугільної промисловості	9,19	6,84	0,17
35	2209080	Виконання зобов'язань України у сфері міжнародного науково-технічного співробітництва	9,12	6,77	0,17

Продовження таблиці

№№ п/п	КПКВК	Бюджетні програми	План	Профінан- совано	Питома вага бюджетної програми у загальному обсязі фінансування, %
36	0301170	Надання медичних послуг медичними закладами	6,43	6,43	0,16
37	1801020	Прикладні розробки у сфері розвитку культури	6,39	6,36	0,16
38	6381020	Виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері космічної галузі, в тому числі загальнодержавної цільової науково-технічної космічної програми України	6,28	6,08	0,15
39	411140	Забезпечення діяльності Українського інституту національної пам'яті	5,53	5,35	0,13
40	2401040	Прикладні наукові та науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері природоохоронної діяльності, фінансова підтримка підготовки наукових кадрів	5,32	5,32	0,13
41	3401040	Фундаментальні та прикладні наукові дослідження у сфері молоді та спорту	4,94	4,94	0,12
42	2209090	Державні премії, стипендії та гранти в галузі науки і техніки	4,47	3,70	0,09
43	5491030	Прикладні дослідження та розробки, підготовка наукових кадрів у сфері промислової безпеки та охорони праці	3,38	3,38	0,08
44	2751030	Дослідження, наукові і науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері будівництва та розвитку житлово-комунального господарства, наукові розробки із нормування та стандартизації у сфері будівництва та житлової політики, дослідження збереження та вивчення видів флори у спеціально створених умовах	2,66	2,50	0,06
45	3501100	Наукове і науково-методичне забезпечення у сфері виробництва і використання дорогоцінного і напівдорогоцінного каміння та забезпечення виробничих та соціально-культурних потреб у дорогоцінних металах і дорогоцінному камінні	2,47	2,47	0,06
46	1201220	Збереження та функціонування національної еталонної бази, забезпечення функціонування державних служб, прикладні наукові і науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері стандартизації, метрології та еталонної бази, гармонізація національних стандартів з міжнародними та європейськими	1,62	1,62	0,04

Продовження таблиці

№№ п/п	КПКВК	Бюджетні програми	План	Профінан- совано	Питома вага бюджетної програми у загальному обсязі фінансування, %
47	1207040	Прикладні розробки, підготовка наукових кадрів у сфері державної статистики	1,38	1,38	0,03
48	6011020	Прикладні розробки у сфері конкурентної політики та права	1,01	1,01	0,02
49	5271020	Забезпечення ведення Державного реєстру джерел іонізуючого випромінювання та прикладні дослідження у сфері ядерного регулювання	0,85	0,83	0,02
50	3501220	Фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури у сфері збереження дорогоцінного каміння, функціонування Музею коштовного і декоративного каміння, підтримка культурно-оздоровчих та соціальних заходів фінансової системи	0,66	0,66	0,02
51	6641080	Прикладні наукові та науково-технічні розробки, виконання робіт за державним замовленням, фінансова підтримка розвитку інфраструктури наукової діяльності у сфері зв'язку, розвиток цифрового телерадіомовлення	0,21	0,21	0,01
52	2804030	Прикладні наукові та науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері рибного господарства	0,12	0,12	0,00
53	2407020	Прикладні наукові та науково-технічні розробки, виконання робіт за державним замовленням у сфері розвитку водного господарства	0,08	0,08	0,00
54	1208020	Прикладні розробки у сфері розвитку експортного контролю	0,06	0,06	0,00
55	3101030	Прикладні наукові та науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері розвитку національної транспортної мережі та туризму	0,02	0,00	0,00
56	6121040	Забезпечення інституційного розвитку державної служби, проведення прикладних досліджень і розробок у сфері державної служби та її адаптації до стандартів Європейського Союзу	0,00	0,00	0,00

**Динаміка обсягів державного фінансування науки України у 2011 – 2014 рр.
за напрямками бюджетних асигнувань, млн. грн.**

Напрямок фінансування	Обсяг фінансування, всього				у тому числі								Темп росту загального фінансування досліджень у % до попереднього року		
					загальний фонд				спеціальний фонд						
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2012/2011	2013/2012	2014/2013
Наукова сфера України, всього	5126,81	6126,87	5962,16	5278,52	3958,67	4752,48	4633,52	4085,26	1168,14	1374,39	1328,64	1193,26	119,51	97,31	88,53
<i>у тому числі:</i>															
ДіР, всього	4594,07	5450,56	5347,79	4728,91	3498,45	4182,64	4140,45	3668,20	1095,62	1267,92	1207,34	1060,71	118,64	98,11	88,43
<i>у тому числі:</i>															
фундаментальні дослідження	2564,03	3020,84	3023,83	2795,13	2059,75	2439,56	2526,41	2393,02	504,27	581,28	497,42	402,11	117,82	100,10	92,44
прикладні дослідження і розробки	1746,40	2126,37	2085,82	1823,69	1155,05	1439,73	1375,90	1227,28	591,35	686,64	709,92	596,41	121,76	98,09	87,43
державні цільові наукові і науково-технічні програми та наукові частини державних цільових програм	213,88	223,74	160,63	104,54	213,88	223,74	160,63	42,74	0,00	0,00	0,00	61,80	104,61	71,79	65,09
розробки найважливіших новітніх технологій	39,75	37,56	39,85	1,47	39,75	37,56	39,85	1,47	0,00	0,00	0,00	0,00	94,49	106,10	3,69
програми і проекти у сфері міжнародного наукового співробітництва	30,02	42,05	37,65	4,07	30,02	42,05	37,65	3,68	0,00	0,00	0,00	0,39	140,07	89,55	10,80
<i>Питома вага ДіР у загальному обсязі фінансування наукової сфери</i>	<i>89,61</i>	<i>88,96</i>	<i>89,70</i>	<i>89,59</i>	<i>88,37</i>	<i>88,01</i>	<i>89,36</i>	<i>89,79</i>	<i>93,79</i>	<i>92,25</i>	<i>90,87</i>	<i>88,89</i>			
Фінансова підтримка інфраструктури та матеріально-технічної бази наукової діяльності	300,33	398,27	331,72	296,79	239,04	302,88	223,95	185,43	61,29	95,39	107,77	111,36	132,62	83,29	89,48
інші	232,41	278,04	282,65	252,82	221,18	266,96	269,12	231,63	11,23	11,08	13,53	21,19	119,63	101,66	89,46

Основні результати виконання замовлення

Показники	код рядка	Напрями бюджетного фінансування										Разом	
		Фундаментальні дослідження		Прикладні дослідження і розробки		ДЦНП		Розробки найважливіших новітніх технологій за державним замовленням		Програми і проекти у сфері міжнародного наукового і науково-технічного співробітництва			
		загальний фонд	спеціальний фонд	загальний фонд	спеціальний фонд	загальний фонд	спеціальний фонд	загальний фонд	спеціальний фонд	загальний фонд	спеціальний фонд	загальний фонд	спеціальний фонд
Кількість наукових і науково-технічних робіт, що виконувались у звітному році	401	4152	1856	4016	5281	239	8	8		88	25	8503	7170
Кількість завершених наукових та науково-технічних робіт у звітному році	402	1198	1577	1702	4087	188	8	1		88	13	3177	5685
Створена НТП:	х	х	х	х	х	х	х	х	х	х	х	х	х
види виробів	403	115	18	307	282	73	5	1			1	496	306
у тому числі техніки	404	51	13	236	165	9	5	1			1	297	184
технології	405	361	24	1250	486	113	1			7	2	1731	513
матеріали	406	290	13	167	93	29				4	2	490	108
сорти рослин та породи тварин	407	198		14								212	
методи, теорії	408	2101	85	1532	758	27	1			80	11	3740	855
інше	409	3765	285	4913	2780	13		7			3	8698	3068

Показники	код рядка	Напрями бюджетного фінансування										Разом	
		Фундаментальні дослідження		Прикладні дослідження і розробки		ДЦНП		Розробки найважливіших новітніх технологій за державним замовленням		Програми і проекти у сфері міжнародного наукового і науково-технічного співробітництва			
		загальний фонд	спеціальний фонд	загальний фонд	спеціальний фонд	загальний фонд	спеціальний фонд	загальний фонд	спеціальний фонд	загальний фонд	спеціальний фонд	загальний фонд	спеціальний фонд
Кількість друкованих робіт - усього, у тому числі:	410	92841	455	58149	26897	1052				106	153	152148	27505
монографії	411	1654	4	1050	442	24				2	7	2730	453
з них, що видані за кордоном	412	200	2	119	50	6					4	325	56
статті в наукових фахових журналах	413	56820	294	34210	14643	602				30	61	91662	14998
з них, що входять до міжнародних баз даних	414	17070	169	7340	2028	366				2	25	24778	2222
підручники, навчальні посібники	415	4332	1	1411	1397	10				3	6	5756	1404
інші публікації	416	30035	156	21478	10415	416				71	79	52000	10650
Подано заявок на видачу охоронних документів - усього, у тому числі:	417	1512	10	2638	676	108				3	1	4261	687
в Україні	418	1502	10	2629	674	106				3	1	4240	685
за кордоном	419	10		9	2	2						21	2
Отримано охоронних документів - усього, у тому числі:	420	1713	8	2534	669	63					1	4310	678
в Україні	421	1701	8	2527	668	62					1	4290	677
за кордоном	422	12		7	1	1						20	1

Виконання проектів Проблемної (ключової) лабораторії фізики високих енергій

№	Конкурсний проект	Організація – відповідальний виконавець	Наукові здобутки
1	"Механізми впливу високих доз іонізуючих випромінювань на сцинтиляційні і оптичні властивості нових типів органічних детекторів"	Інститут сцинтиляційних матеріалів НАН України	Розробка, яка запланована в межах задач проекту, пов'язана з пошуком нових альтернативних сцинтиляційних матеріалів та детекторів на їх основі при вирішенні широкого кола сучасних задач радіаційного матеріалознавства та приладобудування. Основна увага приділена новому класу об'єктів - композиційним сцинтиляторам, які запропоновано і вперше розроблено у 21 сторіччі в Інституті сцинтиляційних матеріалів НАН України. Переваги цих матеріалів: унікальні експлуатаційні характеристики, екологічна безпека при виробництві, можливість створення систем любой конфігурації, дешевизна виробництва. Отримані зразки сцинтиляторів і світловодів для задач фізики високих енергій, що лишаються радіаційностійкими до накопичених доз до 50 Мрад. Вивчаються фізичні механізми, які відповідають за цей ефект. До закінчення проекту планується перевірити ці результати до накопичених доз до 100 Мрад, що буде відповідати найбільш жорстким вимогам, які плануються у проектах ЦЕРН до 2017 року.
2	"Поліпшення властивостей радіаційно-стійкого пластмасового сцинтилятора"	Інститут сцинтиляційних матеріалів НАН України	Вирішена проблема поліпшення механічних властивостей радіаційно стійкого пластмасового сцинтилятора. Для цього в рамках проекту були відпрацьовані методи синтезу сполук, здатних ефективно "зшивати" полімерну основу пластмасового сцинтилятора. Встановлено умову, при яких механічна міцність збагаченої підсилувачем дифузії полімерна основа відновлює умови первинного пластику (полістиролу), а в деяких випадках і перевищує його показники. Таким чином, знайдені підходи для поліпшення механічних властивостей полімерних основ радіаційно стійких пластмасових сцинтиляторів, які збагачені речовинами, що сприяють підвищенню дифузії радикалів.

№	Конкурсний проект	Організація – відповідальний виконавець	Наукові здобутки
3	"Пошук нових неорганічних сцинтиляційних матеріалів для використання в детекторах ВАК із збільшеною світимістю"	Інститут сцинтиляційних матеріалів НАН України	Метою НДР є отримання сцинтиляційних кристалів для нових експериментів фізики частинок на Великому адронному колайдері (ВАК) в Європейській лабораторії фізики частинок (ЦЕРН). У ході виконання роботи отримано дослідні зразки нових сцинтиляційних кристалів $Y_2SiO_5:Ce$ та $CeAlO_3$. Тести, проведені в ЦЕРН, показали гарну швидкодію та високу радіаційну стійкість кристалів при опроміненні інтенсивними потоками γ -квантів та високоенергетичних протонів. Показана можливість виготовлення кристалів $Y_2SiO_5:Ce$ великого розміру (довжиною до 250 мм), що робить такі кристали перспективними для використання в оновленому ВАК із збільшеною світимістю.
4	"Участь в сервісному обслуговуванні адронного калориметра детектора CMS і його модернізації для умов підвищеної світимості Великого адронного колайдера"	Національний НЦ "Харківський фізико-технічний інститут"	У відповідності з планами участі України в модернізації детектора CMS Великого адронного колайдера (ЦЕРН) виконані дослідження радіаційної стійкості пластичних сцинтиляторів UPS-923A (ICMA-Україна) і SCSN-81 (Kuraray-Японія) і рідкого органічного сцинтилятора E-309 в інтервалі інтегральних доз $1 \div 25$ Мрад при темпах набору доз $0,2 \div 0,2$ Мрад/год, які можуть бути використані при модернізації адронних калориметрів детектора CMS. Опромінення виконано фотонами гальмівного випромінювання з початковою енергією електронів 10 Мев на прискорювачі електронів ННЦ ХФТІ.
5	"Обробка даних з Великого адронного колайдера грид-інфраструктури експерименту CMS"	Національний НЦ "Харківський фізико-технічний інститут"	Збільшені ємність сховища системи дискової пам'яті, обчислювальні потужності, модернізована мережева інфраструктура обчислювального комплексу (T2_UA_KIPT), зконфігуровані нові версії програмного забезпечення ґрида (gLite/EMI), що забезпечило ефективність його використання членами колаборації CMS не менше ніж на 80%. Виконаний аналіз даних експерименту CMS Великого адронного колайдера (ЦЕРН) щодо процесів Дрелла-Яна, народження бозона Хігса та суперсиметрії.

№	Конкурсний проект	Організація – відповідальний виконавець	Наукові здобутки
6	"CP симетрія рідкісних мод розпаду важких мезонів в експерименті LHC"	Інститут ядерних досліджень НАН України	На основі впровадженого в ІЯД НАН України методу реконструкції подій розпаду важких В-мезонів в експерименті LHCb досліджено порушення CP-симетрії в каналах із утворенням чарівних та дивних мезонів. Виміряні частоти осциляцій В-мезонів у рамках похибок узгоджуються із передбаченнями Стандартної Моделі. Матеріали досліджень представлено на Міжнародному Симпозіумі "Charged 2014" (м. Упсала, Швеція, 16-18 вересня 2014 р.). У 2014 році під час відряджень до CERN (Женева) було виготовлено та встановлено два нових модулі Системи Радіаційного Моніторингу (CPM) експерименту LHCb. Готується технічна документація на експлуатацію модернізованої CPM з удосконаленим програмним забезпеченням.
7	"Розвиток та тестування детекторних систем для проектів ЦЕРН RD51 та UA9"	Київський національний університет імені Тараса Шевченка	У рамках міжнародного співробітництва з французькими вченими через колаборації RD51 та UA9 (ЦЕРН) та з німецькими вченими через колаборацію LCTPC за договором №Ф58/380-2013 "Розвиток та тестування детекторних систем для проектів ЦЕРН RD51 та UA9" проведені (кінець 2013 – початок 2014 року) модельні дослідження новітніх детекторних систем ядерної фізики на основі мікроструктурних газових детекторів (MPGD) з унікальним набором властивостей. Такі детектори при низькій собівартості дозволяють реєструвати сліди від проходження радіоактивних частинок з точністю по часу порядку кількох наносекунд та просторовою роздільною здатністю близько кількох мікрометрів. Проведено налаштування та пускові випробування коліimatorної установки для отримання квазімонохроматичних електронів на прискорювачі RHIL (Орсе, Франція) з метою дослідження характеристик MPGD детекторів. Проведено підготовчі роботи для створення першого в Україні тестового комплексу для дослідження і тестування характеристик таких детекторів на основі MPGD детекторів та SiPM фотодетекторів. При наявності фінансування за договором №Ф58/380-2013 стане можливе виготовлення такого тестового комплексу в рамках співпраці з колабораціями RD51 та UA9 наукового центру ЦЕРН. Вже на даному етапі студенти старших курсів були залучені до проведення досліджень по проекту.

№	Конкурсний проект	Організація – відповідальний виконавець	Наукові здобутки
8	"Дослідження сильновзаємодіючої матерії, що утворюється в зіткненнях адронів та ядер при високих енергіях на прискорювачах ЦЕРН"	Інститут теоретичної фізики ім. М.М.Боголюбова НАН України	<p>У рамках підготовки експерименту ALICE до наступного запуску Великого адронного колайдера за допомогою Монте-Карло симуляцій досліджені можливості підвищення точності високорівневого вимірювання множинності заряджених частинок у протон-протонних зіткненнях з урахуванням вдосконалень апаратної частини детектора та програмових засобів аналізу даних. Програмовий код, що реалізує процедуру аналізу та корегування вихідних даних від детекторів ALICE для вимірювання множинності заряджених частинок та густини частинок за псевдорapidіті, було вдосконалено, і, зокрема, вдосконалено спосіб завдання вибірки подій та треків для забезпечення гнучкості у формуванні різноманітних вибірок, їхнього порівняння та корегування. Значно вдосконалено процедуру вимірювання розподілів множинності заряджених частинок у широких областях псевдорapidіті (до $\eta < 1.5$ з використанням центральних детекторів) завдяки урахуванню обмеженої роздільної здатності алгоритму реконструкції поздовжнього (за віссю детектора) положення вершини зіткнення та її залежність від множинності заряджених частинок у даній окремій події зіткнення. Відповідні зміни внесено у програмовий код, що реалізує процедуру корегування для вимірювання множинності заряджених частинок. Досліджено кваркові ансамблі з нескінченною кореляційною довжиною як систему з сильною взаємодією, що існує між складовими елементами ансамблю. У випадку сильновзаємодійних полів модель з нескінченною кореляційною довжиною слід розуміти як модель, в якій розмір визначається типовим вакуумним об'ємом. Найбільш важливим результатом є висновок про те, що картина основного стану ферміонного (кваркового) ансамблю, в якому виникають сильні кореляції, може значно відрізнятись від стандартного (інтуїтивного) сценарію обмінної взаємодії, що існує в повсякденному досвіді (особливо у фізиці конденсованого стану). Сформульовано нові методи, які утворюють теоретичний базис для аналізу експериментів з вивчення флуктуацій від-події-до-події в ядро-ядрових зіткненнях. Важливим кроком для аналізу флуктуацій є запропонована спеціальна нормалізація сильноінтенсивних величин.</p>

№	Конкурсний проект	Організація – відповідальний виконавець	Наукові здобутки
			<p>Отримані результати будуть вже найближчим часом застосовані до аналізу експериментів з релятивістичних зіткнень у ЦЕРНі.</p> <p>Незважаючи на успішність моделі адронного резонансного газу, її традиційна версія має значні труднощі з описом виходів дивних частинок. Проблему було усунено на основі уявлення про незалежний хімічний фрізаут дивних адронів. Важливим результатом є висновок про те, що, принаймні при високих енергіях зіткнення, фрізаут дивних частинок відбувається раніше, ніж фрізаут адронів з нульовою дивністю. Загальність запропонованого підходу дає змогу застосувати його не лише до дивних адронів, а й до інших специфічних частинок, наприклад, до тих, які мають чармований кварк.</p>
9	"Розробка, моделювання та дослідження новітніх конструктивно-технологічних рішень детекторних модулів для систем детектування експериментів у галузі фізики високих енергій"	ТОВ „Світлодіодні технології Україна"	<p>Розроблено конструктивно-технологічні рішення детекторних модулів та ескізу конструкторську документацію на типопредставники детекторних модулів та їх компонентів. Також розроблено маршрутну технологію виготовлення елементів комутації та складання детекторних модулів та їх компонентів. Надійність розроблених та виготовлених компонентів детекторних модулів підтверджена випробуваннями на вплив циклічної зміни температури.</p> <p>Отримані результати будуть використані для розроблення конструктивно-технологічних рішень при виготовленні детекторних модулів для модернізованої внутрішньої трекової системи експерименту ALICE на Великому адронному колайдері та при виготовленні детекторних модулів експерименту CBM для прискорювального комплексу у FAIR.</p>

№	Конкурсний проект	Організація – відповідальний виконавець	Наукові здобутки
10	"Дослідження фізичних факторів, що впливають на виникнення високовакуумних пробоїв в структурах CLIC при градієнтах прискорюючих полів до 100 МВ на метр"	Інститут прикладної фізики НАН України	Для вивчення стійкості матеріалів відносно високовольтних вакуумних пробоїв створено високо-вакуумний експериментальний стенд (вакуум $\sim 10^{-7}$ Pa) та стенд для вимірювання роботи виходу електрона, на яких проведені дослідження впливу іонно-променевої обробки поверхні матеріалів на величину напруженості електричного пробою та імовірність виникнення пробою в матеріалах, що є перспективними для використання в прискорюючих структурах електрон-позитронного колайдера CLIC. Показано, що обробка матеріалів (на прикладі катодної міді) іонами N^+ та C^+ підвищує величину роботи виходу електрона, і, як наслідок, величину напруженості електричного пробою більш як на 10%.
11	"Дослідження просторово-часової еволюції квантово-електродинамічних процесів при високих енергіях в кристалічних та аморфних мішенях. Теорія та експеримент ЦЕРН NA63"	Інститут теоретичної фізики Національного НЦ "Харківський фізико-технічний інститут"	В останні роки у ЦЕРН проведено низку спеціальних експериментів, щодо виявлення передбачених у ННЦ "Харківський фізико-технічний інститут" ефектів, які виникають при взаємодії частинок ультравеликої енергії з речовиною: повороти пучків заряджених частинок за допомогою зігнутих кристалів та ефекту пригнічення випромінювання у тонких шарах речовини (ефект Терновського-Шульги-Фоміна). У рамках колаборації з фізиками Данії, Франції та Італії готується серія нових експериментів на прискорювачах ЦЕРН, що спрямовані на подальший розвиток прискорювальних і детектуючих систем з використанням зазначених ефектів.

Наукові здобутки, отримані під час виконання спільних проектів ДФФД та Японського товариства науки

№	Конкурсний проект	Організація – відповідальний виконавець	Наукові здобутки
1	"Дослідження прямої та непрямої дії радіаційного опромінення на біологічні системи"	Інститут молекулярної біології і генетики НАН України	<p>Методом функціоналу густини досліджено атаку високореактивного гідроксильного радикалу ($\bullet\text{OH}$), який виникає під впливом радіації, на Вотсон-Криківські пари основ Gua·Cyt і Ade·Thy. Уперше на квантово-хімічному рівні теорії MP2/6-311++G(2df,dp)//B3LYP/6-311++G(d,p) показано, що 8-оксипурини - 8-оксигуанін (8-охоGua) та 8-оксиаденін (8-охоAde) - утворюють не одну, як це традиційно вважалося раніше, а декілька неправильних пар із геометрією, близькою до геометрії Вотсон-Криківських пар. Шляхом дослідження фізико-хімічних характеристик подвійного перенесення протону у парах основ 8-охоGua·Cyt і 8-охоAde·Thy вздовж внутрішньої координати реакції встановлено, що окиснення Gua і Ade не індукує мутагенної таутомеризації основ: як і в канонічних парах основ, продовжує діяти квантова заборона таутомеризації (час життя таутомеризованих пар основ 8-охоGua*·Cyt* і 8-охоAde*·Thy* набагато менший, ніж час, який витрачає ДНК-полімеразна машинерія на дисоціацію пар (декілька нс).</p> <p>Поєднуючи QM та QTAİM методи досліджень та використовуючи методологію розгортки основних фізико-хімічних характеристик подвійного перенесення протону вздовж внутрішньої координати реакції, вперше з'ясовано фізико-хімічний механізм мутагенної таутомеризації пари основ Gua·Thy. Уперше запропоновано та обґрунтовано новий фізико-хімічний механізм виникнення спонтанних транзицій, який полягає у таутомеризації піримідинових основ зміщеної пари Gua·Thy з її переходом у пару Gua*·Thy, індукованого взаємодією з центром розпізнавання правильних пар нуклеотидних основ реплікативних ДНК-полімераз.</p> <p>Зміщена пара основ ДНК Gua·Thy перетворюється у пару за участі мутагенного таутомера Gua*·Thy через планарний перехідний стан TS2 – воднево-зв'язану йонну пару Gua⁺·Thy⁻ із відносною енергією 19,1 ккал/моль, яка стабілізується п'ятьма Н-зв'язками O6+H...O4 (2,7), O6+H...N3- (5,2), N1H...N3- (2,6), N1H...O2 (3,2) і N2H...O2 (4,4). Рушійною силою цього переходу є енергетична вигідність пари Gua*·Thy порівняно зі стартовою парою Gua·Thy на 1,6 ккал/моль. Отримані результати опубліковано у 16 статтях у міжнародних фахових журналах із сумарним імпаکت-фактором 47,012.</p>

№	Конкурсний проект	Організація – відповідальний виконавець	Наукові здобутки
2	"Легка кераміка в системі В-Ті-С-О, що отримана реакційним спіканням за допомогою зовнішнього поля і має високі функціональні властивості"	Інститут проблем матеріалознавства ім. І.М.Францевича НАН України	<p>Проект складається з трьох частин, кожна з яких має фундаментальну частину і результати, що мають перспективне значення для прикладних завдань: дослідження синтезу суб-оксиду бору В6О; дослідження процесів формування надлегкої, надтвердої композиційної кераміки В4С-В6О (нова бронекераміка) реакційним іскро-плазмовим спіканням; синтез анізотропної, текстурованої кераміки Re:LaYO3 для потужних лазерів.</p> <p>Уперше синтезовано нанодисперсний суб-оксид бору В6О при атмосферному тиску і температурі 1300 °С з аморфного бору та оксиду бору В2О3. Порошок складається з наночастинок зіркоподібної форми розміром менше 200 нанометрів і товщиною ~ 40 нм. Форму частинок обумовлено конкуренцією механізмів масопереносу і зростання зародків фази суб-оксиду. Оптимізація лабораторної технології дозволила отримати декілька сортів порошку В6О з 68±8 нм, 56±5 нм, 43±4 нм.</p> <p>Уперше вивчено закономірності реакційного іскро-плазмового спікання кераміки В6О і композиту В6О-В4С з відносною густиною 98,3% та однорідною мікроструктурою при температурі спікання 1800 °С і одновісному тиску 80 МПа протягом 1 хв. Дослідження механічних властивостей композиту В6О-В4С показали, що твердість зростає до 48-50 ГПа при задовільній тріщиностійкості. Іскро-плазмове спікання виконується в лабораторії НІМС, (Японія). Щільна кераміка з питомою вагою нижче за 2.5 г/см3 є гарним прототипом майбутній бронекераміки.</p> <p>Уперше виконується дослідження щодо отримання анізотропної текстурованої лазерної кераміки на основі фази типу LaYO3 (орторомбічна). Для цього вивчено фазові рівноваги і побудовані діаграми стану потрійних систем La2O3-Y2O3-Nd2O3 (Yb2O3) при високих температурах. Уперше отримана прозора кераміка Nd:LaYO3 методами шлікерного лиття в сильному магнітному полі і спікання з контрольованою швидкістю ущільнення до відносної щільності 99.9%. Лазерні характеристики в стадії вивчення. Ця частина роботи спільно виконується керівниками проекту в лабораторії японського партнера (НІМС, Цукуба).</p>

Зведені дані про стан виконання ДЦНТП у 2014 р.

№ п/п	ДЦНТП, державні замовники	КПКВК	Обсяг фінансування, тис. грн.	Кількість проектів виконувалось, од.	З них завершено, од.	Пріоритетний напрям ¹ , (кількість проектів, од.)	Кількість проектів за найважливішими напрямками прикладних ДІР у відповідних галузях економіки, од.
1	Державна цільова науково-технічна програма "Нанотехнології та наноматеріали" на 2010 – 2014 роки		20367,8	121	120	3(2) 5(26) 6(93)	
	<i>Національна академія наук</i>	6541030	20017,8 ²	120	120	3(2) 5(26) 6(93)	
	<i>Міністерство освіти і науки</i>	2209070	350,0	1			
2	Державна цільова науково технічна програма розроблення і створення сенсорних наукоємних продуктів на 2008-2017 роки		8099,9	47	0	2(1) 3(21) 4(7) 5(7) 6(11)	
	<i>Національна академія наук</i>	6541030	8099,9	47	0	2(1) 3(21) 4(7) 5(7) 6(11)	
3	Загальнодержавна цільова науково-технічна космічна програма України на 2013–2017 роки	6381020	6079,2	7	7		7
	<i>Державне космічне агентство</i>	6381020	6079,2	7	7		7
4	Національний план дій з реалізації Конвенції про права інвалідів до 2020 року (наукова діяльність - підпункт 1 пункту 1 Розділу IX)		4458,8	13	12		13
	<i>Міністерство соціальної політики</i>	2501040	4458,8	13	12		13
5	Загальнодержавна соціальна програма поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища на 2014-2018 роки		1210,0	3	3	5(3)	
	<i>Національна академія медичних наук</i>	6561040	1210,0	3	3	5(3)	

№ п/п	ДЦНТП, державні замовники	КПКВК	Обсяг фінансування, тис. грн.	Кількість проектів виконувалось, од.	З них завершено, од.	Пріоритетний напрям ¹ , (кількість проектів, од.)	Кількість проектів за найважливішими напрямками прикладних ДІР у відповідних галузях економіки, од.
6	Державна цільова науково-технічна програма "Розробка і впровадження енергозберігаючих світлодіодних джерел світла та освітлювальних систем на їх основі"		863,1	33	33	3 (30) 6 (3)	
	<i>Національна академія наук</i>	6541030	863,1	33	33	3 (30) 6 (3)	
7	Державна цільова соціальна програма "Молодь України" на 2009 – 2015 роки		500,0	2		5(2)	
	<i>Національна академія медичних наук</i>	6561040	500,0	2		5(2)	
8	Державна програма "Репродуктивне здоров'я нації" на період до 2015 р.		160,0	1	1	5(1)	
	<i>Національна академія медичних наук</i>	6561040	160,0	1	1	5(1)	
9	Державна цільова науково-технічна програма розроблення новітніх технологій створення вітчизняних лікарських засобів для забезпечення охорони здоров'я людини та задоволення потреб ветеринарної медицини на 2011-2015 роки		87,1	12	12	5(12)	
	<i>Національна академія наук</i>	6541030	87,1	12	12	5(12)	
10	Державна цільова науково-технічна програма впровадження і застосування грид-технологій на 2009-2013 роки	6541030	918,0				
	<i>Національна академія наук</i>	6541030	918,0 ³				
	Усього	5	42743,9	239	188	219	20

¹ Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України та сталого розвитку суспільства і держави

2 Інформаційні та комунікаційні технології

3 Енергетика та енергоефективність

4 Рациональне природокористування

5 Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

6 Нові речовини і матеріали

² у тому числі 77,6 тис. грн. - погашення заборгованості за 2013 рік

³ погашення заборгованості за 2013 рік

**Фінансування інноваційної діяльності і трансферу технологій за розпорядниками
і напрямками інноваційної діяльності у 2012-2014 рр., тис. грн.**

Показники		Усього			у тому числі:								
					МОН (МОНмолодьспорт до 2013 р.), у т.ч. Держінформ-науки*			Мінприроди			Міненерговугілля		
		2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Фінансування інноваційної діяльності та трансферу технологій - усього, у т. ч. за видами інноваційної діяльності:	9000.00	222790,73	192796,65	134096,97	34625,55	38423,01	65544,28	95,78		3054,30	58474,50		300,00
Реалізація інноваційних проектів, програм	9000.10		29137,10	2862,20									
Придбання машин, обладнання та програмного забезпечення	9000.20	59604,80	1121,95	678,80	1130,30	514,10	678,80				58474,50		
Придбання нових технологій (у матеріальній та нематеріальній формах)	9000.30	169,17			169,17								
Навчання та підготовка персоналу	9000.40	58,40	36,20	363,30	58,40	36,20	59,10						
Створення і розвиток інноваційної інфраструктури, у тому числі:	9000.50	285,00											
бізнес-інкубатори	9000.51	285,00											
центри передачі технологій	9000.52												
інше	9000.53												
Маркетинг, реклама	9000.60	9530,99	5237,55	5454,31			132,59						
Інше	9000.70	153142,37	157263,85	124738,36	33267,68	37872,71	64673,79	95,78		3054,30			300,00

Продовження додатку Ж

Показники	у тому числі											
	Мінекономрозвитку, у т.ч. Агентство держмайна**			Мінагрополітики			НАН			НААН		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Фінансування інноваційної діяльності та трансферу технологій - усього, у т. ч. за видами інноваційної діяльності:	34000,00				39406,10	446,10	285,00	9170,64	4860,89	95309,90	52375,50	53217,30
Реалізація інноваційних проектів, програм					29137,10				2862,20			
Придбання машин, обладнання та програмного забезпечення					388,00			219,85				
Придбання нових технологій (у матеріальній та нематеріальній формах)												
Навчання та підготовка персоналу												
Створення і розвиток інноваційної інфраструктури, у тому числі:							285,00					
бізнес-інкубатори							285,00					
центри передачі технологій												
інше												
Маркетинг, реклама										9531,00	5237,55	5321,72
Інше	34000,00				9881,00	446,10		8950,79	1998,69	85778,90	47137,95	47895,58

Продовження додатку Ж

Показники	у тому числі											
	НАМН			Мінмолодьспорт			ДСНС			ДКА		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Фінансування інноваційної діяльності та трансферу технологій - усього, у т. ч. за видами інноваційної діяльності:		53421,40				473,80			2077,30			4123,00
Реалізація інноваційних проектів, програм												
Придбання машин, обладнання та програмного забезпечення												
Придбання нових технологій (у матеріальній та нематеріальній формах)												
Навчання та підготовка персоналу						304,20						
Створення і розвиток інноваційної інфраструктури, у тому числі:												
бізнес-інкубатори												
центри передачі технологій												
інше												
Маркетинг, реклама												
Інше		53421,40				169,60			2077,30			4123,00

Перелік середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня у рамках стратегічних пріоритетів, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 12.03.2012 № 294

1. Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії.

1.1. Освоєння нових технологій удосконалення енергетичних мереж та обладнання з урахуванням намірів їх гармонізації з енергетичною системою країн ЄС.

1.2. Освоєння нових технологій створення енергогенеруючих потужностей на основі когенераційних установок.

1.3. Освоєння нових технологій отримання альтернативних видів палива.

1.4. Освоєння нових технологій будівництва енергоефективних житлових та комунально-побутових будівель і приміщень.

1.5. Освоєння нових технологій отримання та накопичення енергії з відновлюваних джерел.

1.6. Освоєння нових технологій енергоефективного спалювання різних видів палива.

1.7. Освоєння нових технологій використання теплових насосів.

2. Освоєння нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи, ракетно-космічної галузі, авіа- і суднобудування, озброєння та військової техніки

2.1. Розроблення агрегатів і систем нового покоління для швидкісного та високошвидкісного залізничного транспорту.

2.2. Розвиток транспортної логістики.

2.3. Удосконалення систем виведення ракет-носіїв, космічних апаратів.

2.4. Впровадження керуючих систем авіаційної, корабельної, ракетної, військової електроніки.

2.5. Створення нових поколінь техніки і технологій в авіа-, судно- та ракетно-космічній галузі.

2.6. Розроблення засобів для проведення діагностики авіаційної, корабельної та ракетно-космічної техніки.

2.7. Розвиток навігаційних систем різного призначення.

3. Освоєння нових технологій виробництва матеріалів, їх оброблення і з'єднання, створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій

3.1. Освоєння нових технологій отримання, оброблення і застосування композиційних та композиційно-градієнтних матеріалів.

3.2. Освоєння нових технологій отримання, оброблення і з'єднання конструкційних та інструментальних матеріалів.

3.3. Створення індустрії нанотехнологій, наноматеріалів та виробництво продукції з них.

3.4. Освоєння нових технологій отримання, оброблення і застосування конструкційних та функціональних матеріалів у промисловості, будівельній, транспортній галузі.

3.5. Освоєння нових технологій отримання, оброблення і застосування функціональних матеріалів у біології та медицині.

3.6. Створення нових матеріалів із застосуванням хімічних технологій та розвиток малотоннажної хімії.

3.7. Створення і виготовлення модифікованих матеріалів і розроблення та застосування методів поверхневої модифікації виробів.

3.8. Створення і виготовлення матеріалів для виробництва, акумуляції, збереження енергії та охорони навколишнього природного середовища.

4. Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу

4.1. Розроблення та впровадження технологій адаптивного ґрунтоохоронного землеробства.

4.2. Розроблення та впровадження технологій виробництва, збереження і переробки високоякісної рослинницької продукції.

4.3. Розроблення та впровадження технологій виробництва діагностикумів захворювань рослин.

4.4. Розроблення та впровадження технологій виробництва діагностикумів захворювань тварин і засобів їх захисту.

4.5. Технологічне оновлення виробництва продукції скотарства та свинарства.

4.6. Розроблення та впровадження технологій створення високопродуктивних альтернативних джерел для отримання пального.

4.7. Розроблення та впровадження новітніх біотехнологій у рослинництві, тваринництві та ветеринарії.

4.8. Розроблення та впровадження технологій виробництва продуктів дитячого та дієтичного харчування.

5. Впровадження нових технологій та обладнання для високоякісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

5.1. Впровадження нових технологій одержання ферментів.

5.2. Впровадження нових технологій одержання рекомбінантного гормону росту, цитокінів та інтерферонів.

5.3. Впровадження нових технологій одержання рекомбінантних препаратів для лікування цукрового діабету.

5.4. Впровадження нових технологій створення диференційованих діагностикумів для різних видів мікобактерій - збудників туберкульозу.

5.5. Розроблення тест-систем для ДНК-діагностики поширених важких спадкових захворювань моногенної природи.

5.6. Впровадження нових технологій створення біосенсорів для проведення діагностики поширених захворювань людини.

5.7. Впровадження нових аутологічно-клітинних технологій лікування захворювань людини.

5.8. Впровадження нових технологій одержання лікарських препаратів на основі біологічно активних речовин і біосумісних наночастинок різної природи.

5.9. Впровадження нових технологій створення нових лікарських засобів на основі спрямованого дизайну біологічно активних речовин та їх високопропускового скринінгу.

5.10. Розроблення нових методів діагностики, лікування та профілактики найбільш поширених захворювань людини.

6. Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища

6.1. Застосування технологій раціонального надро- та землекористування.

6.2. Впровадження прогресивних технологій водозабезпечення, водокористування та водовідведення.

6.3. Застосування технологій замкнутого циклу, технологій очищення, переробки та утилізації промислових і побутових відходів.

6.4. Застосування технологій поводження з радіоактивними відходами та зменшення їх негативного впливу на навколишнє природне середовище.

6.5. Застосування технологій зменшення шкідливих викидів та скидів.

7. Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки

7.1. Розвиток технологій підтримки прийняття стратегічних рішень.

7.2. Впровадження новітніх розділів грид-технологій та клауд-комп'ютингу.

7.3. Розвиток технологій ситуативного управління під час прийняття управлінських рішень.

7.4. Розвиток технологій розвитку національної інформаційно-телекомунікаційної інфраструктури, зокрема з використанням радіотехнології MITRIS.

7.5. Впровадження новітніх технологій у спеціальні телекомунікаційні мережі, зокрема в Національну систему конфіденційного зв'язку.

7.6. Розвиток технологій виготовлення оптичних носіїв для довгострокового зберігання інформації.

7.7. Розвиток суперкомп'ютерних технологій для розв'язання задач у галузі економіки; управлінні складними об'єктами в екології, біології та медицині; обороноздатності держави.

7.8 Розвиток технологій тривимірного реалістичного інтелектуального моделювання складних техногенних систем, що розроблені з урахуванням методів і засобів негеографії та зоогеографії.

Фінансування середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності і трансферу технологій за стратегічним пріоритетним напрямом "Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії" за розпорядниками бюджетних коштів у 2012–2014 рр.

Показники	Усього			у тому числі:								
				МОН (МОНмолодьспорт до 2014 р.), у т.ч. Держінформнауки			Міненерговугілля			НАН		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
1.1. Освоєння нових технологій удосконалення енергетичних мереж та обладнання з урахуванням намірів їх гармонізації з енергетичною системою країн ЄС.	1016,00		308,53	1016,00		308,53						
1.2. Освоєння нових технологій створення енергогенеруючих потужностей на основі когенераційних установок.			269,85			269,85						
1.3. Освоєння нових технологій отримання альтернативних видів палива.	45,00		520,00	45,00		220,00			300,00			
1.4. Освоєння нових технологій будівництва енергоефективних житлових та комунально-побутових будівель і приміщень.	2877,50	1037,00	473,10	2877,50	1037,00	473,10						
1.5. Освоєння нових технологій отримання та накопичення енергії з відновлюваних джерел.	2222,80	2135,00	1415,00	2222,80	2135,00	1415,00						
1.6. Освоєння нових технологій енергоефективного спалювання різних видів палива.	432,00	12,00	81,00	432,00	12,00	81,00						
1.7. Освоєння нових технологій використання теплових насосів.												
1.8. Інше	534,80	3824,90	5627,00	534,80	3824,90	5141,40						485,60
ВСЬОГО	7128,10	7008,90	8694,48	7128,10	7008,90	7908,88			300,00			485,60

Таблиця 1.2

Фінансування інноваційної діяльності і трансферу технологій за стратегічним пріоритетним напрямом "Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії" у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня у 2014 р.

Розпорядники бюджетних коштів	у т.ч. за видами інноваційної діяльності	Загальний обсяг фінансування, тис. грн.				у тому числі у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня - усього та за напрямками інноваційної діяльності:							
		усього	питома вага, %	у т.ч.		1.1.				1.2.			
				спеціальний фонд	загальний фонд	усього	питома вага, %	у т.ч.		усього	питома вага, %	у т.ч.	
								спеціальний фонд	загальний фонд			спеціальний фонд	загальний фонд
МОН	<i>Усього, у т.ч.</i>	7908,88	90,96	7908,88		308,53	100,0	308,53		269,85	100,0	269,85	
	<i>Маркетинг, реклама</i>	1,69	0,02	1,69						1,69	0,6	1,69	
	<i>Інше</i>	7907,19	90,94	7907,19		308,53	100,0	308,53		268,17	99,4	268,17	
Міненерго-вугілля	<i>Усього, у т.ч.</i>	300,00	3,5		300,00								
	<i>Інше</i>	300,00	3,5		300,00								
НАН	<i>Усього, у т.ч.</i>	485,60	5,6	485,60									
	<i>Реалізація інноваційних проектів, програм</i>	86,00	0,99	86,00									
	<i>Інше</i>	399,60	4,6	399,60									
ВСЬОГО		8694,48	100,0	8394,48	300,00	308,53	100,0	308,53		269,85	100,0	269,85	

Продовження таблиці 1.2

Розпорядники бюджетних коштів	у т.ч. за видами інноваційної діяльності	у тому числі у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня - усього та за напрямами інноваційної діяльності:							
		1.3.				1.4.			
		усього	питома вага, %	у т.ч.		усього	питома вага, %	у т.ч.	
				спеціальний фонд	загальний фонд			спеціальний фонд	загальний фонд
МОН	<i>Усього, у т.ч.</i>	220,00	42,3	220,00		473,10	100,0	473,10	
	<i>Маркетинг, реклама</i>								
	<i>Інше</i>	220,00	42,3	220,00		473,10	100,0	473,10	
Міненерговугілля	<i>Усього, у т.ч.</i>	300,00	57,7		300,00				
	<i>Інше</i>	300,00	57,7		300,00				
НАН	<i>Усього, у т.ч.</i>								
	<i>Реалізація інноваційних проектів, програм</i>								
	<i>Інше</i>								
ВСЬОГО		520,00	100,0	220,00	300,00	473,10	100,0	473,10	

Продовження таблиці 1.2

Розпорядники бюджетних коштів	у т.ч. за видами інноваційної діяльності	у тому числі у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня - усього та за напрямами інноваційної діяльності:							
		1.5.				1.6.			
		усього	питома вага, %	у т.ч.		усього	питома вага, %	у т.ч.	
				спеціальний фонд	загальний фонд			спеціальний фонд	загальний фонд
МОН	<i>Усього, у т.ч.</i>	1415,00	100,0	1415,00		81,00	100,0	81,00	
	<i>Маркетинг, реклама</i>								
	<i>Інше</i>	1415,00	100,0	1415,00		81,00	100,0	81,00	
Міненерговугілля	<i>Усього, у т.ч.</i>								
	<i>Інше</i>								
НАН	<i>Усього, у т.ч.</i>								
	<i>Реалізація інноваційних проєктів, програм</i>								
	<i>Інше</i>								
ВСЬОГО		1415,00	100,0	1415,00		81,00	100,0	81,0	

Продовження таблиці 1.2

Розпорядники бюджетних коштів	у т.ч. за видами інноваційної діяльності	у тому числі у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня - усього та за напрямами інноваційної діяльності:							
		1.7.				1.8.			
		усього	питома вага, %	у т.ч.		усього	питома вага, %	у т.ч.	
				спеціальний фонд	загальний фонд			спеціальний фонд	загальний фонд
МОН	<i>Усього, у т.ч.</i>					5141,40	91,4	5141,40	
	<i>Маркетинг, реклама</i>								
	<i>Інше</i>					5141,40	91,4	5141,40	
Міненерговугілля	<i>Усього, у т.ч.</i>								
	<i>Інше</i>								
НАН	<i>Усього, у т.ч.</i>					485,60	8,6	485,60	
	<i>Реалізація інноваційних проектів, програм</i>					86,00	1,5	86,00	
	<i>Інше</i>					399,60	7,1	399,60	
ВСЬОГО					5627,00	100,0	5627,00		

Таблиця 2.1

Фінансування середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності і трансферу технологій за стратегічним пріоритетним напрямом "Освоєння нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи, ракетно-космічної галузі, авіа- і суднобудування, озброєння та військової техніки" за розпорядниками бюджетних коштів у 2012–2014 рр.

Показники	Усього			у тому числі:														
				МОН (МОНмолодьспорт до 2014 р.), у т.ч. Держінформнауки			Мінекономрозвитку, у т.ч. Агентство держмайна			НАН			ДСНС			ДКА		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
2.1. Розроблення агрегатів і систем нового покоління для швидкісного та високошвидкісного залізничного транспорту.	386,00	112,00	3817,77	386,00	112,00	3699,77						118,00						
2.2. Розвиток транспортної логістики.			4030,40			4030,40												
2.3. Удосконалення систем виведення ракет-носіїв, космічних апаратів			55,30			55,30												
2.4. Впровадження керуючих систем авіаційної, корабельної, ракетної, військової електроніки.			258,00									258,00						
2.5. Створення нових поколінь техніки і технологій в авіа-, судно- та ракетно-космічній галузі.	35537,6	2562,6	4108,20	1537,60	2562,60	268,20	34000,00											3840,00
2.6. Розроблення засобів для проведення діагностики авіаційної, корабельної та ракетно-космічної техніки.	352,00	514,00	520,00	352,00	514,00	520,00												
2.7. Розвиток навігаційних систем різного призначення	125,50		925,80	125,50		46,80									596,00			283,00
2.8. Інше	134,70	3261,03	4073,80	134,70	3261,03	4073,80												
ВСЬОГО	36535,8	6449,6	17789,27	2535,80	6449,63	12694,27	34000,00					376,00			596,00			4123,00

Таблиця 2.2

Фінансування інноваційної діяльності і трансферу технологій за стратегічним пріоритетним напрямом "Освоєння нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи, ракетно-космічної галузі, авіа- і суднобудування, озброєння та військової техніки" у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня у 2014 р.

Розпорядники бюджетних коштів	у т.ч. за видами інноваційної діяльності	Загальний обсяг фінансування, тис. грн.			у тому числі у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня - усього та за напрямками інноваційної діяльності:					
		усього	питома вага, %	у т.ч. спеціальний фонд	2.1.			2.2.		
					усього	питома вага, %	у т.ч. спеціальний фонд	усього	питома вага, %	у т.ч. спеціальний фонд
МОН	<i>Усього, у т. ч.</i>	12694,27	71,4	12694,27	3699,77	96,9	3699,77	4030,40	100,0	4030,40
	<i>Придбання машин, обладнання та програмного забезпечення</i>	658,80	3,8	658,80	420,60	11,0	420,60	238,20	5,9	238,20
	<i>Навчання та підготовка персоналу</i>	37,80	0,2	37,80	37,80	0,9	37,80			
	<i>Маркетинг, реклама</i>	130,90	0,7	130,90	76,40	2,0	76,40	54,50	1,4	54,50
	<i>Інше</i>	11866,77	66,7	11866,77	3164,97	83,0	3164,97	3737,70	92,7	3737,70
НАН	<i>Усього, у т. ч.</i>	376,00	2,1	376,00	118,00	3,1	118,00			
	<i>Інше</i>	376,00	2,1	376,00	118,00	3,1	118,00			
ДСНС	<i>Усього, у т. ч.</i>	596,00	3,3	596,00						
	<i>Інше</i>	596,00	3,3	596,00						
ДКА	<i>Усього, у т. ч.</i>	4123,00	23,2	4123,00						
	<i>Інше</i>	4123,00	23,2	4123,00						
ВСЬОГО		17789,27	100,0	17789,27	3817,77	100,0	3817,77	4030,40	100,0	4030,40

Продовження таблиці 2.2

Розпорядники бюджетних коштів	у т.ч. за видами інноваційної діяльності	у тому числі у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня - усього та за напрямками інноваційної діяльності:								
		2.3.			2.4.			2.5.		
		усього	питома вага, %	у т.ч.	усього	питома вага, %	у т.ч.	усього	питома вага, %	у т.ч.
				спеціальний фонд			спеціальний фонд			спеціальний фонд
МОН	<i>Усього, у т. ч.</i>	55,30	100,0	55,30				268,20	6,5	268,20
	<i>Придбання машин, обладнання та програмного забезпечення</i>									
	<i>Навчання та підготовка персоналу</i>									
	<i>Маркетинг, реклама</i>									
	<i>Інше</i>	55,30	100,0	55,30				268,20	6,5	268,20
НАН	<i>Усього, у т. ч.</i>				258,00	100,0	258,00			
	<i>Інше</i>				258,00	100,0	258,00			
ДСНС	<i>Усього, у т. ч.</i>									
	<i>Інше</i>									
ДКА	<i>Усього, у т. ч.</i>							3840,00	93,5	3840,00
	<i>Інше</i>							3840,00	93,5	3840,00
ВСЬОГО		55,30	100,0	55,30	258,00	100,0	258,00	4108,20	100,0	4108,20

Продовження таблиці 2.2

Розпорядники бюджетних коштів	у т.ч. за видами інноваційної діяльності	у тому числі у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня - усього та за напрямами інноваційної діяльності:								
		2.6.			2.7.			2.8.		
		усього	питома вага, %	у т.ч.	усього	питома вага, %	у т.ч.	усього	питома вага, %	у т.ч.
				спеціальний фонд			спеціальний фонд			спеціальний фонд
МОН	<i>Усього, у т. ч.</i>	520,00	100,0	520,00	46,80	5,1	46,80	4073,80	100,0	4073,80
	<i>Придбання машин, обладнання та програмного забезпечення</i>									
	<i>Навчання та підготовка персоналу</i>									
	<i>Маркетинг, реклама</i>									
	<i>Інше</i>	520,00	100,0	520,00	46,80	5,1	46,80	4073,80	100,0	4073,80
НАН	<i>Усього, у т. ч.</i>									
	<i>Інше</i>									
ДСНС	<i>Усього, у т. ч.</i>				596,00	64,4	596,00			
	<i>Інше</i>				596,00	64,4	596,00			
ДКА	<i>Усього, у т. ч.</i>				283,00	30,5	283,00			
	<i>Інше</i>				283,00	30,5	283,00			
ВСЬОГО		520,00	100,0	520,00	925,80	100,0	925,80	4073,80	100,0	4073,80

Таблиця 3.1

Фінансування середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності і трансферу технологій за стратегічним пріоритетним напрямом "Освоєння нових технологій виробництва матеріалів, їх оброблення і з'єднання, створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій" за розпорядниками бюджетних коштів у 2012–2014 рр.

Показники	Усього			у тому числі:					
				МОН (МОНмолодьспорт до 2014 р.), у т.ч. Держінформнауки			НАН		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
3.1. Освоєння нових технологій отримання, оброблення і застосування композиційних та композиційно-градієнтних матеріалів.	1210,10	636,80	1720,31	1210,10	636,80	1720,31			
3.2. Освоєння нових технологій отримання, оброблення і з'єднання конструкційних та інструментальних матеріалів.	207,50	39,40	1111,24	207,50	39,40	323,66			787,58
3.3. Створення індустрії нанотехнологій, наноматеріалів та виробництво продукції з них.	2379,64	2138,40	2416,65	2379,64	2138,40	2416,65			
3.4. Освоєння нових технологій отримання, оброблення і застосування конструкційних та функціональних матеріалів у промисловості, будівельній, транспортній галузі.	1950,36	722,70	1745,98	1950,36	722,70	1745,98			
3.5. Освоєння нових технологій отримання, оброблення і застосування функціональних матеріалів у біології та медицині	1082,22		6,00	1082,22		6,00			
3.6. Створення нових матеріалів із застосуванням хімічних технологій та розвиток малотоннажної хімії.	45,50	72,00	43,16	45,50	72,00	43,16			
3.7. Створення і виготовлення модифікованих матеріалів і розроблення та застосування методів поверхневої модифікації виробів.	227,87		272,00	227,87		272,00			
3.8. Створення і виготовлення матеріалів для виробництва, акумуляції, збереження енергії та охорони навколишнього природного середовища.		1690,30	1974,80		1690,30	1974,80			
3.9. Інше	595,50	2298,07	3398,41	595,50	1613,63	3398,41		684,44	
ВСЬОГО	7698,68	7597,67	12688,54	7698,68	6913,23	11900,96		684,44	787,58

Таблиця 3.2

Фінансування інноваційної діяльності і трансферу технологій за стратегічним пріоритетним напрямом "Освоєння нових технологій виробництва матеріалів, їх оброблення і з'єднання, створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій" у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня у 2014 р.

Розпорядники бюджетних коштів	у т.ч. за видами інноваційної діяльності	Загальний обсяг фінансування, тис. грн.			у тому числі у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня - усього та за напрямами інноваційної діяльності:								
		усього	питома вага, %	у т.ч. спеціальний фонд	3.1.			3.2.			3.3.		
					усього	питома вага, %	у т.ч. спеціальний фонд	усього	питома вага, %	у т.ч. спеціальний фонд	усього	питома вага, %	у т.ч. спеціальний фонд
МОН	<i>Усього, у т. ч.</i>	11900,96	93,8	11900,96	1720,31	100,0	1720,31	323,66	29,1	323,66	2416,65	100,0	2416,65
	<i>Навчання та підготовка персоналу</i>	12,48	0,1	12,48									
	<i>Інше</i>	11888,48	93,7	11888,48	1720,31	100,0	1720,31	323,66	29,1	323,66	2416,65	100,0	2416,65
НАН	<i>Усього, у т. ч.</i>	787,58	6,2	787,58				787,58	70,9	787,58			
	<i>Реалізація інноваційних проектів, програм</i>	520,00	4,1	520,00				520,00	46,8	520,00			
	<i>Інше</i>	267,58	2,1	267,58				267,58	24,1	267,58			
ВСЬОГО		12688,54	100,0	12688,54	1720,31	100,0	1720,31	1111,24	100,0	1111,24	2416,65	100,0	2416,65

Продовження таблиці 3.2

Розпорядники бюджетних коштів	у т.ч. за видами інноваційної діяльності	у тому числі у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня - усього та за напрямками інноваційної діяльності:								
		3.4.			3.5.			3.6.		
		усього	питома вага, %	у т.ч.	усього	питома вага, %	у т.ч.	усього	питома вага, %	у т.ч.
				спеціальний фонд			спеціальний фонд			спеціальний фонд
МОН	<i>Усього, у т. ч.</i>	1745,98	100,0	1745,98	6,00	100,0	6,00	43,16	100,0	43,16
	<i>Навчання та підготовка персоналу</i>	12,48	0,7	12,48						
	<i>Інше</i>	1733,50	99,3	1733,50	6,00	100,0	6,00	43,16	100,0	43,16
НАН	<i>Усього, у т. ч.</i>									
	<i>Реалізація інноваційних проектів, програм</i>									
	<i>Інше</i>									
ВСЬОГО		1745,98	100,0	1745,98	6,00	100,0	6,00	43,16	100,0	43,16

Розпорядники бюджетних коштів	у т.ч. за видами інноваційної діяльності	у тому числі у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня - усього та за напрямками інноваційної діяльності:								
		3.7.			3.8.			3.9.		
		усього	питома вага, %	у т.ч.	усього	питома вага, %	у т.ч.	усього	питома вага, %	у т.ч.
				спеціальний фонд			спеціальний фонд			спеціальний фонд
МОН	<i>Усього, у т. ч.</i>	272,00	100,0	272,00	1974,80	100,0	1974,80	3398,41	100,0	3398,41
	<i>Навчання та підготовка персоналу</i>									
	<i>Інше</i>	272,00	100,0	272,00	1974,80	100,0	1974,80	3398,41	100,0	3398,41
НАН	<i>Усього, у т. ч.</i>									
	<i>Реалізація інноваційних проектів, програм</i>									
	<i>Інше</i>									
ВСЬОГО		272,00	100,0	272,00	1974,80	100,00	1974,80	3398,41	100,0	3398,41

Таблиця 4.1

Фінансування середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності і трансферу технологій за стратегічним пріоритетним напрямом "Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу" за розпорядниками бюджетних коштів у 2012–2014 рр.

Показники	Усього			у тому числі:														
				МОН (МОНмолодьспорт до 2014 р.), у т.ч. Держінформнауки			Мінагрополітики			НАН			НААН			ДСНС		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
4.1. Розроблення та впровадження технологій адаптивного ґрунтоохоронного землеробства.	17032,46	37647,93	9600,26			90,00		28288,10					17032,46	9359,83	9510,26			
4.2. Розроблення та впровадження технологій виробництва, збереження і переробки високоякісної рослинницької продукції.	54517,51	30875,44	33444,55			3004,10		916,50					54517,51	29958,94	30440,45			
4.3. Розроблення та впровадження технологій виробництва діагностикумів захворювань рослин.	365,16	200,67	500,59			296,70							365,16	200,67	203,89			
4.4. Розроблення та впровадження технологій виробництва діагностикумів захворювань тварин і засобів їх захисту.	2447,69	1345,07	1381,69			15,00							2447,69	1345,07	1366,69			
4.5. Технологічне оновлення виробництва продукції скотарства та свинарства.	6491,77	4804,42	3624,75					1237,00					6491,77	3567,42	3624,75			
4.6. Розроблення та впровадження технологій створення високопродуктивних альтернативних джерел для отримання пального.	2271,58	2047,80	1268,36					799,50					2271,58	1248,30	1268,36			
4.7. Розроблення та впровадження новітніх біотехнологій у рослинництві, тваринництві та ветеринарії.	7743,61	4255,33	4423,73			100,00							7743,61	4255,33	4323,73			
4.8. Розроблення та впровадження технологій виробництва продуктів дитячого та дієтичного харчування	2259,90	1241,88	1342,24			80,40							2259,90	1241,88	1261,84			
4.9. Інше	2253,18	3828,97	2857,25	73,00	375,90	683,70		2255,00	446,10			176,82	2180,18	1198,07	1217,33			333,30
ВСЬОГО	95382,85	86247,50	58443,42	73,00	375,90	4269,90		33496,10	446,10			176,82	95309,85	52375,50	53217,30			333,30

Таблиця 4.2

Фінансування інноваційної діяльності і трансферу технологій за стратегічним пріоритетним напрямом інноваційної діяльності "Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу" у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня у 2014 р.

Розпорядники бюджетних коштів	у т.ч. за видами інноваційної діяльності	Загальний обсяг фінансування, тис. грн.			у тому числі у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня - усього та за напрямами інноваційної діяльності:								
					4.1.			4.2.			4.3.		
		усього	питома вага, %	у т.ч.	усього	питома вага, %	у т.ч.	усього	питома вага, %	у т.ч.	усього	питома вага, %	у т.ч.
				спеціальний фонд			спеціальний фонд			спеціальний фонд			
МОН	<i>Усього, у т. ч.</i>	4269,90	7,3	4269,90	90,00	1,0	90,00	3004,10	9,0	3004,10	296,70	59,3	296,70
	<i>Інше</i>	4269,90	7,3	4269,90	90,00	1,0	90,00	3004,10	9,0	3004,10	296,70	59,3	296,70
Мінагро-політики	<i>Усього, у т. ч.</i>	446,10	0,8	446,10									
	<i>Інше</i>	446,10	0,8	446,10									
НААН	<i>Усього, у т. ч.</i>	53217,30	91,0	53217,30	9510,26	99,0	9510,26	30440,45	91,0	30440,45	203,89	40,7	203,89
	<i>Маркетинг, реклама</i>	5321,72	9,1	5321,72	951,03	9,9	951,03	3044,05	9,1	3044,05	20,39	4,1	20,39
	<i>Інше</i>	47895,58	81,9	47895,58	8559,23	89,1	8559,23	27396,40	81,9	27396,40	183,50	36,6	183,50
НАН	<i>Усього, у т. ч.</i>	176,82	0,3										
	<i>Інше</i>	176,82	0,3										
ДСНС	<i>Усього, у т. ч.</i>	333,30	0,6	333,30									
	<i>Інше</i>	333,30	0,6	333,30									
ВСЬОГО		58443,42	100,0	58443,42	9600,26	100,0	9600,26	33444,55	100,0	33444,55	500,59	100,0	500,59

Продовження таблиці 4.2

Розпорядники бюджетних коштів	у т.ч. за видами інноваційної діяльності	у тому числі у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня - усього та за напрямами інноваційної діяльності:								
		4.4.			4.5.			4.6.		
		усього	питома вага, %	у т.ч.	усього	питома вага, %	у т.ч.	усього	питома вага, %	у т.ч.
				спеціальний фонд			спеціальний фонд			спеціальний фонд
МОН	<i>Усього, у т. ч.</i>	15,00	1,1	15,00						
	<i>Інше</i>	15,00	1,1	15,00						
Мінагрополітики	<i>Усього, у т. ч.</i>									
	<i>Інше</i>									
НААН	<i>Усього, у т. ч.</i>	1366,69	98,9	1366,69	3624,75	100,0	3624,75	1268,36	100,0	1268,36
	<i>Маркетинг, реклама</i>	136,67	9,9	136,67	362,47	10,0	362,47	126,83	10,0	126,83
	<i>Інше</i>	1230,02	89,0	1230,02	3262,28	90,0	3262,28	1141,53	90,0	1141,53
НАН	<i>Усього, у т. ч.</i>									
	<i>Інше</i>									
ДСНС	<i>Усього, у т. ч.</i>									
	<i>Інше</i>									
ВСЬОГО		1381,69	100,0	1381,69	3624,75	100,0	3624,75	1268,36	100,0	1268,36

Продовження таблиці 4.2

Розпорядники бюджетних коштів	у т.ч. за видами інноваційної діяльності	у тому числі у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня - усього та за напрямами інноваційної діяльності:								
		4.7.			4.8.			4.9.		
		усього	питома вага, %	у т.ч.	усього	питома вага, %	у т.ч.	усього	питома вага, %	у т.ч.
				спеціальний фонд			спеціальний фонд			спеціальний фонд
МОН	<i>Усього, у т. ч.</i>	100,00	2,3	100,00	80,40	6,0	80,40	683,70	23,9	683,70
	<i>Інше</i>	100,00	2,3	100,00	80,40	6,0	80,40	683,70	23,9	683,70
Мінагрополітики	<i>Усього, у т. ч.</i>							446,10	15,6	446,10
	<i>Інше</i>							446,10	15,6	446,10
НААН	<i>Усього, у т. ч.</i>	4323,73	97,7	4323,73	1261,84	94,0	1261,84	1217,33	42,6	1217,33
	<i>Маркетинг, реклама</i>	432,37	9,8	432,37	126,18	9,4	126,18	121,73	4,3	121,73
	<i>Інше</i>	3891,36	87,9	3891,36	1135,66	84,6	1135,66	1095,60	38,3	1095,60
НАН	<i>Усього, у т. ч.</i>							176,82		
	<i>Інше</i>							176,82		
ДСНС	<i>Усього, у т. ч.</i>							333,30	11,7	333,30
	<i>Інше</i>							333,30	11,7	333,30
ВСЬОГО		4423,73	100,0	4423,73	1342,24	100,0	1342,24	2857,25	100,0	2857,25

Таблиця 5.1

Фінансування середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності і трансферу технологій за стратегічним пріоритетним напрямом "Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики" за розпорядниками бюджетних коштів у 2012–2014 рр.

Показники	Усього			у тому числі:								
				МОН (МОНмолодьспорт до 2014 р.), у т.ч. Держінформнауки			НАН			НАМН		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
5.1. Впровадження нових технологій одержання ферментів.												
5.2. Впровадження нових технологій одержання рекомбінантного гормону росту, цитокінів та інтерферонів.												
5.3. Впровадження нових технологій одержання рекомбінантних препаратів для лікування цукрового діабету												
5.4. Впровадження нових технологій створення диференційованих діагностикумів для різних видів мікобактерій - збудників туберкульозу.												
5.5. Розроблення тест-систем для ДНК-діагностики поширених важких спадкових захворювань моногенної природи.												
5.6. Впровадження нових технологій створення біосенсорів для проведення діагностики поширених захворювань людини.												
5.7. Впровадження нових аутологічно-клітинних технологій лікування захворювань людини.												
5.8. Впровадження нових технологій одержання лікарських препаратів на основі біологічно активних речовин і біосумісних наночастинок різної природи.												
5.9. Впровадження нових технологій створення нових лікарських засобів на основі спрямованого дизайну біологічно активних речовин та їх високопропускну скринінгу.												
5.10. Розроблення нових методів діагностики, лікування та профілактики найбільш поширених захворювань людини.			240,56			240,56						
5.11 Інше	553,43	53612,10	999,99	553,43	431,10	371,30			628,69		53181,00	
ВСЬОГО	553,43	53612,10	1240,55	553,43	431,10	611,86			628,69		53181,00	

Таблиця 5.2

Фінансування інноваційної діяльності і трансферу технологій за стратегічним пріоритетним напрямом "Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики" у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня у 2014 р.

Розпорядники бюджетних коштів	у т.ч. за видами інноваційної діяльності	Загальний обсяг фінансування, тис. грн.			у тому числі у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня, за якими здійснювалось фінансування - усього та за напрямами інноваційної діяльності:					
		усього	питома вага, %	у т.ч. спеціальний фонд	5.10.			5.11		
					усього	питома вага, %	у т.ч. спеціальний фонд	усього	питома вага, %	у т.ч. спеціальний фонд
МОН	<i>Усього, у т. ч.</i>	611,86	49,3	611,86	240,56	100,0	240,56	371,30	37,1	371,30
	<i>Навчання та підготовка персоналу</i>	8,82	0,7	8,82	8,82	3,7	8,82			
	<i>Інше</i>	603,04	48,6	603,04	231,74	96,3	231,74	371,30	37,1	371,30
НАН	<i>Усього, у т. ч.</i>	628,69	50,7	628,69				628,69	62,9	628,69
	<i>Інше</i>	628,69	50,7	628,69				628,69	62,9	628,69
ВСЬОГО		1240,55	100,0	1240,55	240,56	100,0	240,56	999,99	100,0	999,99

Таблиця 6.1

Фінансування середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності і трансферу технологій за стратегічним пріоритетним напрямом "Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища" за розпорядниками бюджетних коштів у 2012–2014 рр.

Показники	Усього			у тому числі:												
				МОН (МОНмолодьспорт до 2014 р.), у т.ч. Держінформнауки			Мінприроди			Мінагрополітики			ДСНС			
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014	
6.1. Застосування технологій раціонального надро- та землекористування	589,00	2553,50	11120,84	589,00	2553,50	11120,84										
6.2. Впровадження прогресивних технологій водозабезпечення, водокористування та водовідведення.	355,82	99,80	603,40	355,82	99,80	603,40										
6.3. Застосування технологій замкнутого циклу, технологій очищення, переробки та утилізації промислових і побутових відходів.	416,44	644,16	113,21	416,44	111,16	113,21					533,00					
6.4. Застосування технологій поводження з радіоактивними відходами та зменшення їх негативного впливу на навколишнє природне середовище.	1072,30	332,80	1480,40	1072,30	332,80	1343,40										137,00
6.5. Застосування технологій зменшення шкідливих викидів та скидів.	1085,60	60,00	545,50	1085,60	60,00	545,50										
6.6 Інше	262,60	700,20	6309,20	262,60	700,20	3254,90			3054,30							
ВСЬОГО	3781,76	4390,46	20172,55	3781,76	3857,46	16981,25			3054,30		533,00					137,00

Таблиця 6.2

Фінансування інноваційної діяльності і трансферу технологій за стратегічним пріоритетним напрямом "Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища" у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня у 2014 р.

Розпорядники бюджетних коштів	у т.ч. за видами інноваційної діяльності	Загальний обсяг фінансування, тис. грн.			у тому числі у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня - усього та за напрямками інноваційної діяльності:								
					6.1.			6.2.			6.3.		
		усього	питома вага, %	у т.ч.	усього	питома вага, %	у т.ч.	усього	питома вага, %	у т.ч.	усього	питома вага, %	у т.ч.
				спеціальний фонд			спеціальний фонд			спеціальний фонд			
МОН	<i>Усього, у т. ч.</i>	16981,25	84,2	16981,25	11120,84	100,0	11120,84	603,40	100,0	603,40	113,21	100,0	113,21
	<i>Інше</i>	16981,25	84,2	16981,25	11120,84	100,0	11120,84	603,40	100,0	603,40	113,21	100,0	113,21
Мінприроди	<i>Усього, у т. ч.</i>	3054,30	15,1	3054,30									
	<i>Інше</i>	3054,30	15,1	3054,30									
ДСНС	<i>Усього, у т. ч.</i>	137,00	0,7	137,00									
	<i>Інше</i>	137,00	0,7	137,00									
ВСЬОГО		20172,55	100,0	20172,55	11120,84	100,0	11120,84	603,40	100,0	603,40	113,21	100,0	113,21

Продовження таблиці 6.2

Розпорядники бюджетних коштів	у т.ч. за видами інноваційної діяльності	у тому числі у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня - усього та за напрямками інноваційної діяльності:								
		6.4.			6.5.			6.6.		
		усього	питома вага, %	у т.ч.	усього	питома вага, %	у т.ч.	усього	питома вага, %	у т.ч.
				спеціальний фонд			спеціальний фонд			спеціальний фонд
МОН	<i>Усього, у т. ч.</i>	1343,40	90,7	1343,40	545,50	100,0	545,50	3254,90	51,6	3254,90
	<i>Інше</i>	1343,40	90,7	1343,40	545,50	100,0	545,50	3254,90	51,6	3254,90
Мінприроди	<i>Усього, у т. ч.</i>							3054,30	48,4	3054,30
	<i>Інше</i>							3054,30	48,4	3054,30
ДСНС	<i>Усього, у т. ч.</i>	137,00	9,3	137,00						
	<i>Інше</i>	137,00	9,3	137,00						
ВСЬОГО		1480,40	100,0	1480,40	545,50	100,0	545,50	6309,20	100,0	6309,20

Таблиця 7.1

Фінансування середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності і трансферу технологій за стратегічним пріоритетним напрямом "Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки" за розпорядниками бюджетних коштів у 2012–2014 рр.

Показники	Усього			у тому числі:												
				МОН (МОНмолодьспорт до 2014 р.), у т.ч. Держінформнауки			Мінприроди			Мінагрополітики			НАН			
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014	
7.1. Розвиток технологій підтримки прийняття стратегічних рішень.	1657,17	16,49	117,80	1657,17	16,49	117,80										
7.2. Впровадження новітніх розділів грид-технологій та клауд-комп'ютингу.	2000,00			2000,00												
7.3. Розвиток технологій ситуативного управління під час прийняття управлінських рішень.	1468,28		792,40	1468,28		792,40										
7.4. Розвиток технологій розвитку національної інформаційно-телекомунікаційної інфраструктури, зокрема з використанням радіотехнології MITRIS.	1205,20	832,50	35,35	920,20	832,50	35,35							285,00			
7.5. Впровадження новітніх технологій у спеціальні телекомунікаційні мережі, зокрема в Національну систему конфіденційного зв'язку.																
7.6. Розвиток технологій виготовлення оптичних носіїв для довгострокового зберігання інформації.																
7.7. Розвиток суперкомп'ютерних технологій для розв'язання задач у галузі економіки; управлінні складними об'єктами в екології, біології та медицині; обороноздатності держави.	216,15	80,00	207,50	120,37	80,00	207,50	95,78									
7.8 Розвиток технологій тривимірного реалістичного інтелектуального моделювання складних техногенних систем, що розроблені з урахуванням методів і засобів неогеографії та зоогеографії.			592,90			592,90										
7.9 Інше	1845,60	9793,00	5401,20	1845,60	4416,00	2995,00					5377,00					2406,20
ВСЬОГО	8392,40	10721,99	7147,15	8011,62	5344,99	4740,95	95,78				5377,00		285,00			2406,20

Таблиця 7.2

Фінансування інноваційної діяльності і трансферу технологій за стратегічним пріоритетним напрямом "Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки" у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня у 2014 р.

Розпорядники бюджетних коштів	у т.ч. за видами інноваційної діяльності	Загальний обсяг фінансування, тис. грн.			у тому числі у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня - усього та за напрямками інноваційної діяльності:								
					7.1.			7.3.			7.4.		
		усього	питома вага, %	у т.ч.	усього	питома вага, %	у т.ч.	усього	питома вага, %	у т.ч.	усього	питома вага, %	у т.ч.
				спеціальний фонд			спеціальний фонд			спеціальний фонд			
МОН	<i>Усього, у т. ч.</i>	4740,95	66,3	4740,95	117,80	100,0	117,80	792,40	100,0	792,40	35,35	100,0	35,35
	<i>Придбання машин, обладнання та програмного забезпечення</i>	20,00	0,3	20,00	20,00	17,0	20,00						
	<i>Інше</i>	4720,95	66,0	4720,95	97,80	83,0	97,80	792,40	100,0	792,40	35,35	100,0	35,35
НАН	<i>Усього, у т. ч.</i>	2406,20	33,7	2406,20									
	<i>Реалізація інноваційних проектів, програм</i>	2256,20	31,6	2256,20									
	<i>Інше</i>	150,00	2,1	150,00									
ВСЬОГО		7147,15	100,0	7147,15	117,80	100,0	117,80	792,40	100,0	792,40	35,35	100,0	35,35

Продовження таблиці 7.2

Розпорядники бюджетних коштів	у т.ч. за видами інноваційної діяльності	у тому числі у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня - усього та за напрямками інноваційної діяльності:								
		7.7.			7.8.			7.9.		
		усього	питома вага, %	у т.ч.	усього	питома вага, %	у т.ч.	усього	питома вага, %	у т.ч.
				спеціальний фонд			спеціальний фонд			спеціальний фонд
МОН	<i>Усього, у т. ч.</i>	207,50	100,0	207,50	592,90	100,0	592,90	2995,00	55,5	2995,00
	<i>Придбання машин, обладнання та програмного забезпечення</i>									
	<i>Інше</i>	207,50	100,0	207,50	592,90	100,0	592,90	2995,00	55,5	2995,00
НАН	<i>Усього, у т. ч.</i>							2406,20	44,5	2406,20
	<i>Реалізація інноваційних проектів, програм</i>							2256,20	41,7	2256,20
	<i>Інше</i>							150,00	2,8	150,00
ВСЬОГО		207,50	100,0	207,50	592,90	100,0	592,90	5401,20	100,0	5401,20

Основні напрями та результати трансферу технологій у 2013 р.

Показники	Передача нових технологій, створених частково або повністю за рахунок бюджетних коштів								
	2012 рік			2013 рік			2014 рік		
	Кількість	Обсяг (тис.грн.)	Питома вага ринків та форм переда- ння у загаль- ному обсязі	Кількість	Обсяг (тис.грн.)	Питома вага ринків та форм переда- ння у загаль- ному обсязі	Кіль- кість	Обсяг (тис.грн.)	Питома вага ринків та форм переда- ння у загаль- ному обсязі
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Трансфер технологій (придбання (передання) нових технологій) - усього, з них:	1018	26237,21	100,0	905	23351,05	100,0	1137	35584,71	100,0
На внутрішньому ринку - усього, з них	1015	25873,61	98,6	900	22900,17	98,1	1128	34339,73	96,5
нових для України	1003	25498,11	97,2	886	19342,86	82,8	928	25737,00	72,3
<i>за формами придбання (передання) технологій:</i>									
виключних майнових прав власності на винаходи, промислові зразки, корисні моделі	102	3711,10	14,1	51	965,10	4,1	37	833,81	2,3
ліцензій, ліцензійних договорів на використання винаходів, промислових зразків, корисних моделей	853	19925,75	75,9	747	16441,16	70,4	821	23439,58	65,9
ноу-хау, угод на придбання (передання) технологій	60	2236,27	8,5	102	5493,91	23,5	270	10066,34	28,3
На зовнішньому ринку - усього, з них:	3	363,60	1,4	5	450,88	1,9	9	1244,98	3,5
принципово нових	3	363,60	1,4	5	450,88	1,9	3	353,60	1,0
<i>за формами придбання (передання) технологій:</i>									
ліцензій, ліцензійних договорів на використання винаходів, промислових зразків, корисних моделей	1	159,90	0,6	1	284,78	1,2	1	30,00	0,1
ноу-хау, угод на придбання (передання) технологій	2	203,70	0,8	4	166,1	0,7	8	1214,98	3,4

Продовження додатку М									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
<i>у тому числі за стратегічними пріоритетними напрямками інноваційної діяльності:</i>									
1. Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії - усього, з них:	16	377,26	1,4	19	363,90	1,6	48	1209,40	3,4
На внутрішньому ринку - усього, з них:	16	377,26	1,4	19	363,90	1,6	48	1209,40	3,4
<i>нових для України</i>									
<i>за формами придбання (передання) технологій:</i>									
виключних майнових прав власності на винаходи, промислові зразки, корисні моделі	6	174,10	0,7						
ноу-хау, угод на придбання (передання) технологій	10	203,16	0,8	19	363,3	1,6	48	1209,4	3,4
2. Освоєння нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи, ракетно-космічної галузі, авіа- і суднобудування, озброєння та військової техніки - усього, з них:	9	217,60	0,8	9	174,73	0,7	7	322,80	0,9
На внутрішньому ринку - усього, з них:	9	217,60	0,8	9	174,73	0,7	6	292,80	0,8
<i>нових для України</i>	9	217,60	0,8	9	174,73	0,7	2	12,80	0,0
<i>за формами придбання (передання) технологій:</i>									
ноу-хау, угод на придбання (передання) технологій	9	217,60	0,8	9	174,73	0,7	6	292,80	0,8
На зовнішньому ринку - усього, з них:							1	30,00	0,1
<i>за формами придбання (передання) технологій:</i>									
ліцензій, ліцензійних договорів на використання винаходів, промислових зразків, корисних моделей							1	30,00	0,1
3. Освоєння нових технологій виробництва матеріалів, їх оброблення і з'єднання, створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій - усього, з них:	14	312,97	1,2	27	2602,87	11,1	43	2235,83	6,3
На внутрішньому ринку - усього, з них:	14	312,97	1,2	23	2163,09	9,3	40	1735,35	4,9
<i>нових для України</i>	14	312,97	1,2	18	503,28	2,2	2	139,00	0,4
<i>за формами придбання (передання) технологій:</i>									

Продовження додатку М									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
виключних майнових прав власності на винаходи, промислові зразки, корисні моделі	5	170,00	0,6				4	53,61	0,2
ліцензій, ліцензійних договорів на використання винаходів, промислових зразків, корисних моделей	4	54,27	0,2	6	30,31	0,1	8	18,71	0,1
ноу-хау, угод на придбання (передання) технологій	5	88,71	0,3	17	2132,78	9,1	28	1663,02	0,5
На зовнішньому ринку - усього, з них:				4	439,78	1,9	2	500,48	1,4
<i>принципово нових</i>									
<i>за формами придбання (передання) технологій:</i>									
ліцензій, ліцензійних договорів на використання винаходів, промислових зразків, корисних моделей				1	284,78	1,2			
ноу-хау, угод на придбання (передання) технологій				3	155,00	0,7	2	500,48	1,4
4. Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу - усього, з них:	935	20590,10	78,5	790	16997,00	72,8	905	26536,82	74,6
На внутрішньому ринку - усього, з них:	934	20579,80	78,4	789	16985,90	72,7	905	26536,82	74,6
<i>нових для України</i>	934	20579,80	78,4	789	16985,90	72,7	845	22904,70	64,4
<i>за формами придбання (передання) технологій:</i>									
виключних майнових прав власності на винаходи, промислові зразки, корисні моделі	72	626,60	2,4	25	217,60	0,9			
ліцензій, ліцензійних договорів на використання винаходів, промислових зразків, корисних моделей	848	19071,30	72,7	733	16296,50	69,8	803	22649,50	63,6
ноу-хау, угод на придбання (передання) технологій	14	81,90	0,3	31	471,80	2,0	102	3887,32	10,9
На зовнішньому ринку - усього, з них:	1	10,30	0,0	1	11,10	0,0			
<i>принципово нових</i>	1	10,30	0,0	1	11,10	0,0			
<i>за формами придбання (передання) технологій:</i>									
ноу-хау, угод на придбання (передання) технологій	1	10,30	0,0	1	11,10	0,0			
5. Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики - усього, з них:	5	37,40	0,1				5	741,69	2,1

Продовження додатку М									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
На внутрішньому ринку - усього, у тому числі:	5	37,40	0,1				5	741,69	2,1
<i>нових для України</i>	5	37,40	0,1						
<i>з них за формами придбання (передання) технологій:</i>									
виключних майнових прав власності на винаходи, промислові зразки, корисні моделі	5	37,40	0,1						
ліцензій, ліцензійних договорів на використання винаходів, промислових зразків, корисних моделей							3	631,69	1,8
ноу-хау, угод на придбання (передання) технологій							2	110,00	0,3
6. Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища - усього, з них:	12	1442,60	5,5	6	430,16	1,8	36	2375,32	6,7
На внутрішньому ринку - усього, з них:	12	1442,60	5,5	6	430,16	1,8	31	1660,81	4,7
<i>нових для України</i>	12	1442,60	5,5	5	210,96	0,9	2	990,80	2,8
<i>за формами придбання (передання) технологій:</i>									
ліцензій, ліцензійних договорів на використання винаходів, промислових зразків, корисних моделей				3	66,16	0,3	3	52,91	0,1
ноу-хау, угод на придбання (передання) технологій	12	1442,60	5,5	3	364,00	1,6	28	1607,90	4,5
На зовнішньому ринку - усього, з них:							5	714,50	2,0
Продовження додатку М									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
виключних майнових прав власності на винаходи, промислові зразки, корисні моделі	2	2328,00	8,9				5	714,50	2,0
ліцензій, ліцензійних договорів на використання винаходів, промислових зразків, корисних моделей	5 1	2681,48 0,18	10,2 0,0	8 1	519,79 0,19	2,2 0,0	17 4	473,16 86,76	1,3 0,2
ноу-хау, угод на придбання (передання) технологій	3	2328,18	8,9	8	519,79	2,2	17	473,16	1,3
	3	2328,18	8,9	3	21,79	0,1	13	386,40	1,1

На зовнішньому ринку - усього, з них:	2	353,30	1,3						
<i>принципово нових</i>	2	353,30	1,3						
<i>за формами придбання (передання) технологій:</i>									
ліцензій, ліцензійних договорів на використання винаходів, промислових зразків, корисних моделей	1	159,90	0,6						
ноу-хау, угод на придбання (передання) технологій	1	193,40	0,7						
8. Інше - усього, з них:	22	577,80	2,2	46	2262,60	9,7	76	1689,70	4,7
На внутрішньому ринку - усього, з них:	22	577,80	2,2	46	2262,60	9,7	76	1689,70	4,7
<i>нових для України</i>	10	202,30	0,8	43	1082,30	4,6	76	1689,70	4,7
<i>за формами придбання (передання) технологій:</i>									
виключних майнових прав власності на винаходи, промислові зразки, корисні моделі	12	375,00	1,4	26	747,50	3,2	33	780,20	2,2
ліцензій, ліцензійних договорів на використання винаходів, промислових зразків, корисних моделей				4	48,00	0,2			
ноу-хау, угод на придбання (передання) технологій	10	202,80	0,8	16	1467,10	6,3	43	909,50	2,6